

~~2499~~  
O. 161.

AZ

# APOSTOLI LEVELEK.

---

FORDITOTTA:

MENYHÁRT JÁNOS

HITTANÁR.



DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1886. 804.

536355 ul

M. ACADEMIA  
KÖNYVTÁRA

E fordítás az apostoli levelek azon fordításának újból átdolgozása, a melyet, mint a Károli-féle fordítás átdolgozását, a britt Biblia-társulat 1878-ban bocsátott közre, mint az egész ujszövetség Károli által készített, és átdolgozott fordításának alkatrészét. Ezen első átdolgozás, mindjárt megjelenésekor, keményen megtámadtatott és elítéltetett a bírálók által. De a mit ezek az egyes tételek fordítására és értelmezésére nézve beszéltek ellenem, abban igen kevés van olyan, a mit alaposnak elismerhetünk. Ellenben, a mi előadásaikból az egész fordításra tartozott, a mennyiben szabadabb fordítást sürgették, abban igazuk volt. Ezen hiányon akartam a fordítás új átdolgozásával segíteni.

Sajnálom, hogy midőn mindazt, a mit ama birálatokban jónak tarték, igyekeztem felhasználni, a πνεῦμα névnek és származékainak fordítására, nem használhattam fel a „Szellem“ nevet és származékait. Nem, mert, miután nem csak közönségesen használt énekes könyvünkben, hanem esküformáinkban is, mindig csak a Szentlélek név használtatik, a Szentszellem név pedig egyáltalában nem, ez arról tett előttem határozott bizonyosságot, hogy egyházunkban a Szentháromság harmadik személyének tulajdonneve a Szentlélek, Lélek név; következőképp egyes fordító épen úgy nem cserélheti azt fel mással, mint a Pál, Péter stb. neveket nem cserélheti fel. Mindemellett is azonban, 3 helyen, hol a πνεῦμα név közvetlenül a ψυχή mellett áll az eredeti szövegben, nem akarván a kétes körülírást többé

használni, használtam a Szellem nevet is. De e helyeken nem a Szentháromság harmadik személyéről, hanem az ember πνεῦμα-járól van szó. Elég ennyi átmenetnek.

A fordítás alapjául azon eredeti szöveget használtam, mely C. Tischendorf 8-dik nagyobb itészi kiadásaiban van közölve. A mondatjelekre nézve azonban, nem ragaszkodtam ahhoz teljes mértékben. Az egyes apostoli levelek egymásután következésére nézve sem követtem a Tischendorfszerinti sorrendet, hanem a Károli fordításában lévőt, mivel ez megszokottá lett már.

SZERZŐ.

# A PÁL LEVELEI.

## A RÓMAIAKHOZ IRT LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Szeretném köztetek hirdetni az evangéliumot, s így munkálni hitetek erősödését. Mert egyedül hitből lesz igazzá s üdvözül az ember. Mert cselekedeteivel mindenki magára vonja az Isten haragját. Mert a pogányoknak is volt Istenről ismeretök, mégis a teremtmény imáadására hajoltak és elmerültek a bűnökben.

1. Pál, Krisztus Jézus szolgája, hivatott apostol, a ki külön van választva, hogy az Isten evangéliumát hirdesse,

2. melyet prófétái által szent irásokban előre megigért,

3. fia felől, ki a Dávid magvából származott, test szerint,

4. kiről bebizonyított, hogy Isten fia, szentség lelke szerinti erővel, a halálból való feltámadása útján, urunk Jézus Krisztus felől;

5. a ki által kaptunk kegyelmet és apostolságot, hogy nevéért hitengedelmességet munkáljunk minden pogányok közt,

6. kik közt vagytok ti is Jézus Krisztus hivatottai,

7. mindazoknak az Isten szeretteinek hivatott szenteknek, kik Rómában vannak. Kegyelem nektek és békesség, atyánktól az Istentől és az ur Jézus Krisztustól.

8. Először is hálát adok Istennek a Jézus Krisztus által mindnyájatokra nézve, azért, hogy hiteteknek egész világon hire van.

9. Mert bizonyágom az Isten, a kinek fia evangéliumával lelkemben szolgálok, hogy mily szünet nélkül emlegetlek titeket,

10. mindenkor esedezvén könnyörgéseimben, vajha immár valahára el tudnék menni, az Isten akaratjából hozzátok.

11. Mert óhajtalak látni titeket, hogy valami kegyelmi ajándékot közöljek veletek a végett, hogy erősítessetek meg,

12. azaz hogy veletek buzduljak fel, közöttetek, az egymás hite által, a tietek s az enyém által.

13. Nem akarom pedig elhallgatni előttetek atyámiai, hogy sokszor feltettem magamban, hogy elmegyek hozzátok, a miben azonban mindeddig meggátoltattam; a végett, hogy köztetek is legyen valami gyümölcsöm, úgy mint a többi pogányok közt.

14. Görögöknek és nemgörögöknek, bölcseknek és értelemnélkülieknek is tartozom.

15. Azért kész vagyok nektek, Rómában levőknek is prédikálni.

16. Mert nem szégyenlem az evangéliumot; mert Isten ereje az minden hívőnek, előbb zsidónak, de görögnek is üdvözülésére.

17. Mert abban Isten igazsága jelentetik ki, mely hitből, hit számára való, a mint irva van „az igaz pedig hitből fog élni.“

18. Mert kijelentetik az égből, hogy Isten az embereknek, kik igazságtalansággal feltartóztatják az igazságot, minden vallásatlanságára és igazságtalanságára haragszik,

19. mivelhogy a mit meglehet ismerni az Istenről, nyilván van azokban, mert az Isten nyilvánvalóvá tette nekik,

20. mert az Isten láthatatlan, tökéletességei az ő örökhatalma és isteni volta is, a teremtett művekből a világ teremtése óta, elmélkedés utján meglát-

hatók a végett, hogy azok menthetetlenek legyenek.

21. Mert jóllehet megismerték az Istent, nem dicsőítették úgy, mint istent, sem hálát nem adtak, de hiábavaló gondolatokba merültek, és értelemnélküli szivők elsötétült;

22. midőn magokat bölcseknek mondogatták, bolondokká lettek,

23. és fölcserélték a romolhatatlan Isten dicsőségét romlandó ember, madarak, négylábu és csuszó-mászó állatok képének hasonlatosságával.

24. Azért odaadta őket az Isten sziveik kívánságaiban tisztátalanságra, hogy testeik becselenitessenek meg rajtok,

25. mint a kik fölcserélték az Isten igazságát a hazugsággal, tisztelték és imádták a teremtményt, mellőzve a teremtőt, a ki mindörökké áldott, Ámen.

26. Annakokáért odaadta őket az Isten becstelenség szenvedélyeire, mert köztök a nőnemhez tartozók is fölcserélték a természet szerinti élest a természetellenessel,

27. hasonlókép a férfinemhez tartozók is, mellőzván a nőnembeliekkel való természetes élest, egymás iránt gyuladtak buja kívánságokban lánggra, férfiak férfiakon követvén el a gyalázatosságot, és tévelygésök kellő díjját önmagukon kapván meg.

28. És valamint nem kellett nekik az Isten ismerete, semmi-rekellő elme alá adta oda őket az Isten, hogy cselekedjék azt, a mi nem illendő,

29. mint mindenféle igazságtalansággal, gonoszsággal, fősvénységgel, rosszasággal telve, irigységgel, gyilkossággal, veszekedéssel, álnoksággal, alattomos-sággal rakva lévők,

30. mint mások után suttogók, rágalmazók, Istentől gyűlöltek, kevély sértegetők, nagyralátók, kérkedékenyek, a rosszban leleményesek, a szülők iránt engedetlenek,

31. értelemnélküliek, szövetségstörők, szeretetnélküliek, irgalmatlanok,

32. mint a kik, jóllehet az Isten azon ítéletét, miszerint az ilyeneket cselekvők halált érdemelnek, megismerték, nemcsak hogy azokat cselekszik, hanem gyönyörködnek is az olyanokat cselekvőkben.

## 2. RÉSZ.

Az Isten igazságos ítéletét, a pogányt ugyan elítélő, de magokat éppen olyan bűnösen viselő, magokról csupán azért, mivel a törvény birtokában vannak, kevélyen sokat tartó, az üdv elvesztésétől nem féltő zsidók sem kerülhetik ki.

1. Azért menthetetlen vagy óh ember, bárki légy, te a ki ítélsz. Mert a miben a másikat megítéled, tenmagadat elítéled. Mert ugyanazokat cselekszed, te a ki ítélsz,

2. pedig tudjuk, hogy az Isten ítélete azok felett, a kik az olyanokat cselekszik, az igazság szerint van.

3. Képzeled-e pedig óh ember, te, a ki megítéled az olyanokat cselekvőket és cselekszed azokat, hogy te majd kikerülsz az Isten ítéletét?

4. Vagy az ő jóságának, türelmének és hosszútűrésének gazdagságát megveted-e, nem tudván, hogy az Isten jósága megtérésre vezet téged?

5. Megkeményedett voltoddal és megtérésre nem hajló sziveddel pedig gyűjtesz magadnak haragot, a haragnak és az Isten igazságos ítélete eljövételének napján,

6. a ki mindenkinek meg fog cselekedetei szerint fizetni;

7. azoknak, a kik a jó cselekedetekben való kitartással, dicsőségre, tiszteletre és romolhatatlanságra törekeshetnek, örök élettel;

8. azoknak pedig, a kik az önzés által vezetettek és nem engedelmeskednek az igazságnak, de engednek az igazságtalanságnak, haraggal és dühvel.

9. Szorongattatás és nagy szorultság vár egyenkint minden emberre, a ki a gonoszt elköveti. Előbb zsidóra, de görögökre is;

10. de dicsőség, tisztelet és békesség mindenkire, a ki a jót

cselekszi, előbb zsidóra, de görögökre is.

11. Mert nincs személyválogatás az Istennél.

12. Mert valakik törvény nélkül vétkezének, törvény nélkül fognak elveszni is; valakik pedig törvénytelenül vétkezének, törvény szerint fognak megítéltetni.

13. Mert nem azok igazak az Isten előtt, a kik hallanak, hanem azok fognak igazaknak ítéltetni, a kik cselekesznek törvényt.

14. Mert midőn pogányok, a törvénytelenüliek, a törvénytelenüliek dolgokat természet által cselekszik, azok, nem lévén törvényök, törvényül vannak magoknak,

15. mint a kik bebizonyítják, hogy az, a mit a törvény csinál, be van sziveikbe írva, bizonyosságot tevén arról lelkiismeretök is és egymás között a gondolatok mint vádolók vagy mentők is,

16. majd azon a napon, a melyen az emberek titkait megítéli az Isten az én evangéliumom szerint a Jézus Krisztus által.

17. Ha pedig te zsidónak hivatal és törvényre támaszkodol, dicsekszel az Istennel,

18. ismered akaróját és megkülönbözteted a jót a rossztól, mint a ki oktatást nyersz a törvényből;

19. s bizakodva hiszed magadról, hogy te vakok vezetője, a setétségben levőknek világossága,

20. oktalanok nevelője, kis gyermekek tanítója vagy, mint a ki előtt ott áll, megtestesülve az ismeret és az igazság a törvényben:

21. a ki tehát tanítod a másikat, tenmagadat nem tanítod-e?; a ki prédikálsz, hogy nem kell lopni, lopsz-e?;

22. a ki tiltod a házasságtörést, házasságot törsz-e?; a ki iszonyodol a bálványoktól, templomrabló vagy-e?;

23. a ki törvénytelenül dicsekszel: azzal, hogy áthágsz a törvényt, az Istent meggyalázod-e?

24. Mert az Isten neve káromlatokat kiáltatok a pogányok közt, a mint írva van.

25. Mert a körülmetélkedésnek van ugyan haszna ha törvénytelenül vagy; de ha törvénytelenül vagy, körülmetélkedésed körülmetéletlenségé lett.

26. Ha tehát a körülmetéletlen a törvény rendeleteit megtartja: vajon nem fog-e az ő körülmetéletlensége körülmetélkedésül számíttatni be?

27. És a természettől való körülmetéletlenség, ha a törvényt teljesíti, megítél téged a betű és a körülmetélkedés mellett törvénytelenül.



28. Mert nem az a zsidó, a kinek zsidó volta abban áll, a mi nyilvánvaló; és nem az a körülmetélkedés, mely a nyilvánvalón, huson, hajtatik végre:

29. hanem az a zsidó, a kinek zsidó volta abban áll, a mi el van rejtve; és körülmetélkedés a szívnek Lélek általi, nem betűszerinti körülmetélése, a minnek a dicsérete nem embe- rektől van, hanem az Istentől.

### 3. RÉSZ.

A zsidónak nagy előnye ugyan, hogy rá- bizattak az Isten beszédei: de mivel bűnös, az sincs kivéve az isteni büntetés alól. Így tehát cselekedetek útján senki sem lehet igazzá, és nem kerülheti ki az Isten haragját. Ellenben hit által a Krisz- tus Jézusban való váltság útján minden ember, akár zsidó, akár pogány, igazzá lesz.

1. Mi hát az előnye a zsidó- nak?; vagy mi a haszna a kö- rülmetélkedésnek?

2. Sok mindenképen. Mert első is az, hogy rájok bizattak az Isten beszédei.

3. Mert hogyan? Ha hűtelen- kedtek némelyek: vajon azok- nak hűtlensége véget vet-e az Isten hűségének?

4. Távol legyen! Sőt inkább legyen igaz az Isten, minden ember pedig hazug, a mint irva van „a végett, hogy beszédeid- ben igaznak bizonyulj be és győzz, mikor perlekedel.”

5. Ha pedig igazságtalansá- gunk az Isten igaz voltát bizo-

nyítja be: vajon igazságtalan-e az Isten, a ki ránk hozza a ha- ragot, emberi módon szólok?

6. Távol legyen! mert ugy, hogy fogja az Isten megítélni a világot?

7. Ha pedig az én hazugságom által nagyobbá lesz az Isten igazsága az ő dicsőségére: vajon miért íteltetem meg még én is vétkesképen?;

8. és miért ne csinálnók a rosszat a végett, hogy az által a jó álljon elő, a mint rágalmaz- tatunk és a miképen való szó- lást fognak ránk némelyek; a kiknek ítélete igazságos.

9. Hogy van hát? Van elő- nyünk? Nem mindenben. Mert fentebb azzal vádoltunk ugy zsidókat, mint görögöket is, hogy mindnyájan bűn alatt vannak,

10. a mint irva van, hogy „nincsen igaz, nincs egy se,

11. nincs, a ki értelmes, nincs, a ki Istent kereső volna;

12. mind elhajoltak; egytől egyig hiábavalókká lettek; nincs jócselekvő, nincs csak egy sem.

13. Torkuk nyílt sir, nyelveik- kel áltatnak, áspisok mérge van ajkaik alatt.

14. Kiknek szája átokkal és keserőséggel telve.

15. Lábaik gyorsak a véron- tásra.

16. Rom és nyomoruság van utjaikon.

17. És békesség utját nem ismernek.

18. Nincs Isten félelme szemeink előtt."

19. Tudjuk pedig, hogy vala- mit a törvény szab, azoknak mondja, a kik törvény köte- lésében vannak, a végett, hogy minden száj némuljon el és bün- hődéssel tartozzék Istennek az egész világ,

20. mivelhogy törvény csele- kedeteiből soha egy test sem lesz igazzá ő előtte, mert a tör- vény által csak megismerjük a bűnt.

21. Így pedig, törvény nélkül, Isten igazsága jelent meg, a melyről a törvény és próféták bizonyosságot tesznek ;

22. s pedig olyan igazsága Istennek, mely a Jézus Krisztus- ban való hit által mindenki szá- mára és mindenkinek való, va- laki hisz,

23. minden különbség nélkül. Mert mindenki vétkezett és nél- külözi az Isten dicsőségét,

24. és igazzá ajándékképen az ő kegyelméből lesz, azon vált- ság utján, mely a Krisztus Jé- zusban van,

25. a kít állított elő nyilváno- san, hit által, annak vérével kiengesztelőül az Isten, a vé- ggett, hogy mutassa ki igazságát, a miatt, hogy a régebben elkö- vetett vétségek büntetés nélkül mentek el,

26. az Isten eltürése folytán. A végett mondom, hogy mutassa ki igazságát most, hogy igaz legyen és annak, a ki a Jézusba vetett hitből való igazzá tevője.

27. Hol hát a dicsekvés? Ki- záratott. Milyen törvény által; cselekedeteké által-e? Nem, ha- nem hit törvénye által.

28. Mert ugy vélekedünk, hogy igazzá lesz az ember hit által, törvény cselekedetei nélkül.

29. Avagy egyedül a zsidóké- az Isten, nem a pogányoké is? Igen, a pogányoké is ;

30. ha ugyan egy az Isten, a ki tesz igazzá körülmétkedet- tet hitből és körülmétketlent hit által.

31. A törvényt hát eltöröljük-e a hit által? Távol legyen! Sőt inkább megerősítjük a törvényt.

#### 4. RÉSZ.

Ábrahámnak hite számított be igazsá- gul, még pedig akkor, midőn még körül- métketetlen volt. Így tehát atyja ő minden hívőnek, tekintet nélkül arra, hogy mint körülmétkedett vagy körül- métketetlen hisz-e; a hit minden hívőnek igazságul számított be.

1. Mit mondunk hát, mit nyert Ábrahám ősapánk test szerint?

2. Ha tudniillik cselekedetek- ből lett igazzá Ábrahám: van oka dicsekvésre. De nincs az Istennel szemben.

3. Mert mit mond az irás? „Hit pedig Ábrahám az Isten- nek és beszámított neki igaz- ságul.“

4. Már pedig annak, a kinek cselekedetei vannak, a bér nem számíttatik kegyelemképen, hanem tartozásképen.

5. De a kinek cselekedete nincs, hite pedig van abban, a ki igazzá teszi az istentelent, annak számíttatik be hite igazságul;

6. valamint Dávid is boldognak mondja azt az embert, a kinek az Isten számít cselekedetek nélkül igazságot,

7. „boldogok, a kiknek gonoszságai megbocsáttattak, a kiknek vétkei befedeztettek;

8. boldog az az ember, a kinek az Isten bünt nem számít be.“

9. Az a boldognakmondás tehát körülmetékedettet illet-e, vagy körülmetéletlent is? Azt mondjuk tudniillik, hogy beszámíttatott a hit Ábrahámnak igazságul.

10. Miképp számíttatott hát be? Körülmetékedett volt-e ő akkor, vagy körülmetéletlen? Nem körülmetékedett, hanem körülmetéletlen;

11. és a körülmetékedés jegyét azon igazság pecsétjéül nyerte, a melyet akkor kapott hite által, mikor még körülmetéletlen vala, hogy atyja legyen mindazoknak, a kik mint körülmetéletlenek hisznek, hogy számíttassék igazság azoknak;

12. és atyja körülmetékedetteknek is, azoknak, a kik nem-

csak körülmetélkednek, hanem járnak is azon hit nyomaiban, a mely meg volt Ábrahám apánkban, még mielőtt körülmetékedett volna.

13. Mert azon ígéret, miszerint örököse ő a világnak, nem törvéynél fogva tétetett Ábrahámnak, sem a magvának, hanem hit általi igazságnál fogva.

14. Mert ha törvényből valók az örökösök, hiába való a hit, semmis az ígéret.

15. Mert a törvény haragot szül. A hol pedig nincs törvény: törvénszegés sincsen.

16. Annakokáért hitből van, hogy kegyelemképen legyen, a végett, hogy legyen erős az ígéret az összes magra nézve, nemcsak a törvényből valóra nézve, hanem arra nézve is, a mely az Ábrahám hitéből van, a ki apánk mindnyájunknak,

17. a mint irva van, hogy „sok népek atyjává tettelek tégedet,“ az Isten előtt, a kinek hitt mint olyannak, a ki megeleveníti a holtakat és a nemlétezőket létezőkként előhivja;

18. a ki remény ellen reményre elhitte, hogy sok népek atyjává lesz, a szerint mint mondva van „így lesz a magod;“

19. és mint nem erőtelen a hitben tekintett arra, hogy teste már halt, körülbelől 100 éves levén és a Sára méhének halt voltára;

20. az Isten ígéretére nézve pedig nem kétkedett a hitetlenség miatt, hanem erőssé lett a hit által, dicsőítvén az Istent,

21. és teljesen meg levén győződve a felől, hogy a mit ígért, meg is bírja tenni.

22. Azért be is számíttatott neki igazságul.

23. Nem egyedül ő érte iratott pedig meg, hogy beszámíttatott neki:

24. hanem miértünk is, a kiknek be fog számíttatni, mivel hiszünk abba, a ki feltámasztotta a halálból, urunkat Jézust,

25. a ki odaadatott vétkeinkért és föltámasztatott megigazulásunkért.

#### 5. RÉSZ.

Miután hitből igazakká lettünk: teljes bizonyossággal meg lehetünk győződve a felől, hogy üdvözülni fogunk. Az Isten örök életet adó kegyelme, melyet a Krisztus váltságáhalála szerzett meg, minden emberre kiterjed.

1. Miután hát hitből igazakká lettünk: békében vagyunk az Istennel urunk Jézus Krisztus által,

2. a ki által van az is, hogy bejutottunk a hit által a kegyelembe, melyben állunk és dicsekszünk az Isten dicsőségének reményében;

3. sőt a mi több, dicsekszünk a szorongattatásokkal is, tudván, hogy a szorongattatás kitartást szül,

4. a kitarítás pedig próbakiállást, a próbakiállás pedig reményt,

5. a remény pedig nem szégyenít meg, mivel az Isten szeretete ki van, a velünk közlött Szentlélek útján, sziveinkben töltve.

6. Mert Krisztus, mikor még gyengék valánk, még az idő szerint, meghalt értünk istentelenekért.

7. Mert egy igazért is alig hal meg valaki (mert, azért a mi jó, csak meg is mer talán valaki halni).

8. Bizonyossá teszi pedig a maga irántunk való szeretetét az Isten, azzal, hogy Krisztus akkor halt meg értünk, mikor még bűnösök voltunk.

9. Most hát, miután az ő vére által igazakká lettünk, sokkal inkább megfogunk az ő útján tartatni a haragtól.

10. Mert ha kibékítettünk az Istennel a fia halálával, akkor midőn ellenségei voltunk, sokkal inkább meg fogunk tartatni annak életével, miután kibékítettünk,

11. sőt a mi a több, dicsekszünk az Istennel, urunk Jézus Krisztus által, a ki által van most kibékítettésünk.

12. Annakokáért, valamint egy ember által jött be a világba a bűn, s a bűn által a halál; és ekkép minden emberre kihatott

a halál, mivelhogy bünt mindenki követett el.

13. Mert volt bűn a törvényig a világon; bünfelrovás pedig nincs, ha nincs törvény:

14. de uralkodott a halál Ádám-tól fogva Mózesig, azokon is, a kik nem követtek el olyan bünt, a mely hasonlított volna az Ádám vétkéhez, a ki előképe a jövődőknek.

15. De a kegyelmi adomány nem olyan, mint a vétek. Mert ha a vétek miatt, melyet amaz egy ember elkövetett, a sokra halál jött, az Isten kegyelme és az ajándék, az egy ember, Jézus Krisztus kegyelme által, sokkal inkább kiáradt a sokra.

16. És az ajándék nem úgy állott elő, mintha arra egynek vétkezése szolgált volna okul. Mert míg az ítélet egynél fogva ütött ki kárhozható ítéletül, a kegyelmi adomány sok véteknél fogva igazzá tevőül.

17. Mert ha a vétek miatt, melyet amaz egy ember elkövetett, azon egy által a halál uralkodott, sokkal inkább várható, hogy azok, a kik a kegyelemnek és az igazság ajándékának gazdagságát kapják, életben fognak az egy Jézus Krisztus által uralkodni.

18. Azért tehát valamint egy vétek minden emberre kárhozható ítéletet hozott, úgy egy

igazzá tevő ítélet minden emberre életszülő igazzá tétetést.

19. Mert valamint az engedelmesség által, melyet amaz egy ember követett el, bűnössé lett a sok, úgy az engedelmesség által, melyet ezen egy tanusított, igazzá lesz a sok.

20. A törvény pedig a végett jött be mellékletül, hogy szaporodjék a vétek. A hol pedig elszaporodott a bűn: nagyon gazdaggá lett a kegyelem,

21. a végett, hogy valamint uralkodott a halálban a bűn, úgy uralkodjék örökéletre jutató igazság útján urunk Jézus Krisztus által a kegyelem is.

## 6. RÉSZ.

A Krisztus halála közös a hívővel. Kell hát, hogy a feltámadása is közös legyen. A hívő, mikor a Krisztushoz csatlakozott, meghalt a bűnnek; abban tehát nem élhet többé, hanem az Isten és az igazság szolgálatában kell életét folytatnia. Így elnyeri kegyelemből az örök életet.

1. Mit mondunk hát, megmaradjunk-e a bűnben, hogy a kegyelem növekedjék?

2. Távol legyen! Mi a kik meghaltunk a bűnnek, mikép élünk többé abban?

3. Avagy nem tudjátok-e, hogy valakik megkereszteltettünk a Krisztus Jézusra, a halálra kereszteltettünk meg?

4. Eltemettettünk hát ő vele a keresztség útján, mely a halálra utal, a végett, hogy valamint föltámadott a halálból atyja

dicsősége által a Krisztus, azonképen mi is új életben járjunk.

5. Mert ha össze vagyunk a halála hasonlatosságával növe, a föltámadásáéval is bizonyosan össze leszünk,

6. ismervén azt, hogy ó emberünk a végett feszített meg vele, hogy a bűn teste semmissétek meg, hogy a bűnnek többé ne szolgáljunk,

7. mert, a ki meghalt, ment a büntől.

8. Ha pedig meghaltunk Krisztussal: hisszük, hogy élni is fogunk vele,

9. tudván, mikép Krisztus, miután föltámasztatott a halálból, többé nem hal meg, a halál rajta többé nem uralkodik.

10. Mert a halált, a melyet szenvedett, a bűnnek szenvedte, egyszer mindenkorra; az életet pedig a melyet él, az Istennek éli.

11. Így ti is olyanoknak tekintétek magatokat, a kik holtak a bűnnek, élnek pedig az Istennek a Krisztus Jézusban.

12. Ne uralkodjék hát halandó testetekben a bűn, hogy engedelmeskedjétek kívánságainak;

13. se ne adjátok oda tagjaitokat igazságtalanság fegyvereiül a bűnnek; de adjátok oda magatokat, mint a halálból életre kelteket az Istennek és tagjaitokat igazság fegyvereiül az Istennek,

14. mert a bűn nem fog rajtatók uralkodni, mert nem vagytok törvény alatt, de kegyelem alatt.

15. Hogyan, hát vétkezzünk-e, mivel nem vagyunk törvény alatt, de kegyelem alatt? Távol legyen!

16. Nem tudjátok-e, hogy a kinek szolgálatába oda adjátok magatokat, hogy engedelmeskedjétek, szolgálói vagytok annak, a kinek engedelmeskedtek, akár bűnnek, hogy halljátok meg; akár engedelmességnek, hogy legyetek igazak.

17. Hála pedig az Istennek, hogy voltatok szolgálói a bűnnek, de szívből engedelmeskedtetek a tudomány azon alakjának, a mely alá adattatok;

18. midőn pedig felszabadítottatok a bűn alól, szolgálóivá tettétek az igazságnak.

19. Emberi módon szólok testetek gyengesége miatt. Mert valamint oda adtátok tagjaitokat a tisztátalanság és törvénytelenység szolgálatába, a törvényteleniségre, úgy, most adjátok oda tagjaitokat az igazságnak szolgálatába, megszenteltetésre.

20. Mert mikor szolgálói voltatok a bűnnek, szabadok voltatok az igazsággal szemben.

21. Mi gyümölcsötök volt hát akkor? A mik miatt most pirultok, mert a végők halál.

22. Most pedig, midőn felszabadítottatok a bűn alól, szolgálóivá tétettetek pedig az Istennek, meg van a gyümölcsötök, mely megszenteltetésre vezet, a vége pedig örök élet.

23. Mert a bűn zsoldja a halál; az Isten kegyelmi adománya pedig örökélet, Krisztus Jézusban urunkban.

#### 7. RÉSZ.

A hívő nincs a Mózes törvényének kötelezése alatt, mint a mely által csak a bűn mozdíttatik elő. A minék oka azonban nem maga a törvény, hanem az ember romlott természete.

1. Avagy nem tudjátok-e, atyámfiai, mert törvényismerőknek szólok, mikép az emberen, valameddig él, ur a törvény?

2. Mert a férjnél levő asszony az élő férjhez hozzá van a törvény által kötve; férje elhaltával pedig fel van a férj törvénye alól oldva.

3. Azért tehát férje életében ha más férfié lesz, házasságtörő a neve; férje elhaltával pedig felszabadult a törvény alól a végett, hogy azzal, ha más férfié lesz, ne törjön házasságot.

4. Azért is, atyámfiai, ti is megölettetek a törvénynek a Krisztus teste útján a végett, hogy máséi legyetek, azéi, a ki föltámasztatott a halálból, hogy az Istennek gyümölcsözünk.

5. Mert mikor a testben valánk a bűnök szenvedélyei, a törvény általiak munkálkodtak tagjainkban, hogy a bűnnek gyümölcsözünk.

6. Most pedig föloldatánk a törvény alól, meghalván annak, a miben fogva valánk. Ugyhogy úgy szolgálunk, hogy új életet élünk a Lélek szerint, nem olyant, mint régen a betű szerint.

7. Mit mondunk hát? Bűn-e a törvény? Távol legyen! Azonban a bünt csak törvény által ismertem meg. Mert ha a törvény nem mondaná „ne kívánj,“ a kívánságot nem ismerném.

8. De alkalmat revén a bűn, a parancsolat által bennem minden kívánságot létrehozott. Mert törvény nélkül holt a bűn.

9. Én pedig éltem volt egykor törvény nélkül. A parancsolat eljöttével pedig fölelevenedett a bűn;

10. én pedig meghaltam; és úgy lőn, hogy épen a parancsolat, ez az élet végett való, rám halált hozott.

11. Mert a bűn alkalmat revén, a parancsolat által megcsalt engem és megölt az által.

12. Ugyhogy a törvény szent és a parancsolat is szent, igaz és jó.

13. Az lett-e hát halálommá, a mi jó? Távol legyen! De a bűn, hogy úgy jelenjen meg

mint olyan bűn, mely az által a mi jó, nekem halált okoz; hogy szerfölött bűnössé legyen a bűn a parancsolat által.

14. Mert tudjuk, hogy a törvény lelki, én pedig testi vagyok, olyan, a ki el van adva a bűn alá.

15. Mert a mit elkövetek, nem ismerem, mivel nem azt mivelem a mit akarok, hanem azt teszem a mit gyűlölök.

16. Ha pedig azt teszem, a mit nem akarok: egyetértek a törvénnyel abban, hogy jó.

17. Így pedig nem én követem azt el, hanem a bűn, a mely bennem lakik.

18. Mert tudom, hogy bennem, azaz testemben nem lakik jó. Mert az akarat a jóra meg van bennem, de végrehajtása nincs.

19. Mert nem a jót, a melyet akarok, cselekszem; hanem a rosszat, a melyet nem akarok, teszem.

20. Ha pedig azt teszem, a mit nem akarok; nem én követem azt el, hanem a bűn, a mely bennem lakik.

21. Rájövök hát, mikép törvény rám nézve az, hogy mikor a jót akarom, kezemnél a rossz van.

22. Mert gyönyörködöm az Isten törvényében, a belső ember szerint;

23. de látok tagjaimban másféle törvényt, a mely elmém

törvénye ellen harczot folytat és engem a bűn törvényének rabjává tesz.

24. Oh! én nyomorult ember! ki fog engem a halál testétől megszabadítani?

25. Hála az Istennek urunk Jézus Krisztus által! Azért hát, én magam, elmémmel az Isten törvényének szolgállok, testemmel pedig a bűn törvényének.

#### 8. RÉSZ.

A hívó a Szentlélek jóra képesítő befolyása alatt valódi erkölcsi életet él s ennél fogva elnyeri az örökéletet is. A hívónek ezen megdicsőülése, a melyre az értelemnélküli természet is epedve vár, bizonyos, mivel az Istennek üdvadó szeretetéből a hívót semmi sem foszthatja meg.

1. Nincsen hát most azoknak, kik a Krisztus Jézusban vannak, kárhoztattatásuk.

2. Mert az élet lelkének törvénye a Krisztus Jézusban fölshabeditott téged a bűn és a halál törvénye alól.

3. Mert, a mi a törvénynek lehetetlen vala, mivelhogy a test miatt erőtelen volt, Isten a maga fiát büntestének hasonlóságában, büntárgyában elküldvén, elkárhoztatta a bünt a testben,

4. a végett, hogy a törvény rendelete töltessék be bennünk, mint a kik nem test, hanem Lélek szerint járunk.

5. Mert a test szerintiek arra törekesznek, a mit a test kíván,



a Lélek szerintiék pedig arra, a mit a Lélek kíván.

6. Mert a mit a test kíván, az halál; a mit pedig a Lélek kíván, az élet és békeség.

7. Mert a mit a test kíván, azaz Istennel szemben ellenségeskedés, mivel az Isten törvényének nem engedelmeskedik, mivel arra nem is képes;

8. a kik pedig testben vannak: Istennek nem tetszhetnek.

9. De ti nem vagytok testben, hanem Lélekben; ha ugyan az Isten lelke lakozik bennetek. Ha pedig valakiben nincs benne a Krisztus lelke: az nem övé.

10. Ha pedig Krisztus bennetek van: testetek ugyan holt a bűn miatt; de lelketek élet az igazságért.

11. Ha pedig annak lelke lakozik bennetek, a ki Jézust föltámasztá a halálból: az a ki föltámasztá a halálból a Krisztus Jézust, halandó testeiteket is meg fogja bennetek lakó lelke által eleveníteni.

12. Azért tehát, atyámfiak, tartozunk nem a testnek, hogy test szerint éljünk.

13. Mert ha test szerint éltek, meg fogtok halni; ha pedig a Lélek által a test cselekedeteit megölititek, élni fogtok.

14. Mert valakik az Isten lelke által vezetettek: mindazok fiai az Istennek.

15. Mert nem kaptatok szolgálás lelkét, hogy ismét féljetekek; de kaptatok fiuvá fogadtás lelkét, mely által így kiáltunk „Abbá, óh apa.“

16. Maga a Lélek bizonyoságot tesz lelkünkkel a felől, hogy Isten gyermekei vagyunk.

17. Ha pedig gyermekek: örökösök is. Örökösei az Istennek, örökös társai pedig Krisztusnak; ha ugyan szenvedünk vele, hogy dicsőségre is emeltessünk vele.

18. Mert úgy gondolom, hogy a miket most szenvedünk, azok tekintetbe sem jöhetnek azon dicsőséghez képest, mely számunkra el fog jönni.

19. Mert a teremtettség az Isten fiai dicsőségének eljövését epekedve várja.

20. Mert a hiábavalóság alá a teremtettség nem önként, de az alávető miatt reménység alatt vettetett,

21. mivelhogy maga a teremtettség is föl fog a romlandóság szolgálása alól szabadittatni, hogy az Isten gyermekei dicsőségének szabadságában részesüljön.

22. Mert tudjuk, hogy az összes teremtettség sohajtozik és nyög mind e mai napig.

23. Sőt a mi több, magunk, a Lélek zsengejével bírók is, mi magunk is sohajtozunk magunkban, fiuvá fogadtatást, testünknek megszabadittatását várván.

24. Mert a reménységnek tartánk meg; már pedig az, a mit reménylettünk, mikor már látjuk, nem tárgya többé reményünknek; mert a mit látunk, minek azt remélnünk is?

25. Ha pedig reméljük azt, a mit nem látunk: kitartással várjuk.

26. Hasonlókép a Lélek is támogatja erőtlenségünket. Mert hogy mit kérjünk, úgy a mint kell, nem tudjuk. De maga a Lélek kibeszélhetetlen sohajokkal esedezik értünk;

27. a sziveket vizsgáló pedig tudja mit akar a Lélek, mivel Isten szerint szentekért esedezik.

28. Tudjuk pedig, hogy azoknak, a kik szeretik az Istent, minden javokra szolgál, mint olyanoknak, a kik végzés szerint hivatottak.

29. Mert, a kiket előre megismert, el is rendelte előre fiának képmásivá, hogy az sok atyafi közt elsőszülött legyen.

30. A kiket pedig előre elrendelt: azokat el is hívta. És a kiket elhívott, azokat igazakká is tette. A kiket pedig igazakká tett: azokat meg is dicsőítette.

31. Mit mondunk hát ezekre? Ha az Isten velünk: ki lesz ellenünk?

32. Ő a ki tulajdon fiának nem kedvezett, hanem azt értünk, mindnyájunkért oda adta,

hogyne ajándékozna meg minket, azzal együtt is mindennel?

33. Ki emel az Isten kiválasztottai ellen vádat? Isten az igazzá tevő.

34. Ki a kárhóztató? Krisztus Jézus az, a ki meghalt, vagyis inkább föltámasztatott, a ki az Isten jobbán van, a ki esedezik is értünk.

35. Ki szakaszt el minket a Krisztus szeretetétől? Szorongattatás-e vagy nagyszorultság? vagy üldöztetés-e? vagy éhség-e vagy meztelenség-e? vagy veszély-e? vagy fegyver-e?

36. a mint irva van „éretted egész nap öldöztetünk, olyanoknak tekintetünk, mint a vágó juhok;

37. de mindazokban nagy a mi győzedelmünk az által, a ki szeretett bennünket.“

38. Mert meg vagyok győződve a felől, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem jelenvalók, sem jövendők, sem hatalmak,

39. sem magasság, sem mélység, sem semmi másféle teremtmény nem birnak elszakasztani minket az Isten szeretetétől, mely Krisztus Jézusban urunkban van.

#### 9. RÉSZ.

Fáj nekem az izraeliták elvottatése. De nem vádolhatják Istent szava meg nem tartásával. Mert az Isten üdvigérete csak a kiválasztottakat illeti, a kiválasztásnál pedig Isten nem függött az emberek szár-

mazásától, sem cselekedeteitől. Azonban nem igazságtalan. Mert Isten a szentírás szerint is, de mint teremtő is, korlátlan hatalmu. Azt is előre hirdettette, hogy a pogányokat befogadja kegyelmébe, az izraeliták közül pedig csak kevesen tartanak meg.

1. Igazságot mondok a Krisztusban, nem hazudok, a mit velem lelkiismeretem is bizonyít a Szentlélek által,

2. hogy nagy szomorúságom van nékem és szünetnélküli fájdalma szívemnek.

3. Mert kívánnám, hogy én magam vesszek el, elszakadva a Krisztustól, atyámfiaiért, testszerinti rokonaimért,

4. azokért, a kik izraeliták, a kiké a fiuvá fogadtatás, a dicsőség, a szövetségek, a törvényadás, az istentisztelés és az ígéretek;

5. a kikéi az atyák; a kik közül való a Krisztus test szerint. A mindenek feletti Isten legyen áldott mindörökké. Ámen.

6. Ezzel azonban nem azt mondom, hogy nem áll már az Isten szava. Mert nem tartozik Izraelhez mindaz, a ki Izráeltől való;

7. s azért, hogy magva Ábrahámnak, nem gyermeke mindaz: hanem „Izsák utján fog magod lenni,“

8. azaz, nem a test gyermekei az Isten gyermekei, hanem az ígélet gyermekei tekintetnek magnak.

9. Mert ígélet szava ez „ezen időtájban eljövök, és lesz Sárának fia.“

10. Sőt a mi több, előttünk van Rebeka is, mint olyan, a ki egytől, Izsák apánktól, vala terhes.

11. Mert még nem születtek meg, sem nem cselekedtek semmit, jót vagy rosszat, a mikor már, hogy az Isten kiválasztó végzése nem cselekedetektől, hanem a hívótól függő maradjon,

12. megmondattott annak, mi-kép a nagyobbik szolgálni fog a kisebbiknek,

13. a mint irva van „Jákóbot szerettem, Ézsaut pedig gyűlöltem.“

14. Mit mondunk hát, vajon igazságtalan-é az Isten? Távol legyen!

15. Mert Mózesnek ezt mondja „könyörülni fogok azon, a kin könyörülök és irgalmas leszek ahoz, a kihez irgalmas vagyok.“

16. Azért tehát ez nem az akarótól, sem nem a futótól, hanem a könyörülő Istentől függ.

17. Mert Mózesnek azt mondja az irás „épen a végett támasztottalak fel téged, hogy mutassam ki rajtad hatalmammat és hogy nevem az egész földön hirdettessék.“

18. Azért tehát könyörül azon, a kin akar és megkeményíti azt, a kit megakar.

19. Mondod hát nekem: ugy miért fedd? Akaratjának ki áll ellene?

20. Oh ember! de ugyan hát te ki vagy, hogy feleselgess az Istennek? Vajon mondja-e az edény, alkotójának ezt „miért készítettél engemet így?”

21. Avagy nincsen-e a faze-kasnak hatalma a sáron, hogy ezt tisztességes, amazt pedig tisztességtelen használatra való edénynyé készítse?

22. Vedd hozzá még, hogy az Isten jóllehet ki akarta haragját mutatni és meg akarta hatalmát ismertetni, mégis elszenvetted nagy béketűrőssel a harag edényeit, a melyek készek a romlásra,

23. a mit a végett is tett, hogy ismertesse meg dicsősége gazdagságát az irgalom edényein, melyeket előre elkészített dicsőségre,

24. a melyekül el is hívott minket nemcsak zsidók közül, hanem pogányok közül is,

25. valamint Hózséásnál is így szól: „hívni fogom a Nemnépemmet Népemnek és a Nemszeretettet Szeretettnek,

26. és majd azon a helyen, a hol Nemnépemnek mondták, élő Isten fiainak fogják hívni őket.”

27. Ézsaiás pedig így kiállt az Izraelről: „ha anynyi volna is az Izrael fiainak száma, mint a

tenger fővénye: csak a maradvány fog megtartatni,

28. mert ítéletet fog, bevégezve és rövid uton, végrehajtani a földön az ur.”

29. És, a mint Ézsaiás előre megmondotta, ha a seregek ura nem hagyott volna nekünk magot, olyanokká lettünk volna, mint Sodoma, hasonlóká tétetünk volna Gomorához.

30. Mit mondunk hát? Azt, hogy pogányok, a kik nem törekedtek igazságra, értek el igazságot, de azt, a mely hitből van;

31. az izraeliták pedig, jóllehet törekedtek igazság törvényére, ily törvényre nem jutottak el.

32. Miért nem? mivel nem hit, de hibásan cselekvés útján törekedtek, bele ütköztek a kőbe, a mely beleütközésnek köve,

33. a mint irva van „ime tessék Sionba követ, a melybe beleütköznek, sziklát, a melyben megbotlanak és a ki hisz abban, nem vall szégyent.”

#### 10. RÉSZ.

Annak, hogy az üdvösségből kizárattak, magok az izraeliták az okai. Mert engedetlenkedtek, nem híven a Krisztusban, holott pedig egyedül a hit útján lehet üdvözülni. Mentségök sem lehet pedig. Mert hallották és meg is értették azt, a mi hirdettetett.

1. Atyámfiain, szívem szerint kívánom és érettök Istennek esedezve kérem, hogy tartassanak meg.

2. Mert bizonyoságot teszek mellettök a felől, hogy van bennök buzgóság az Isten iránt. De nem megismerés adott annak irányt.

3. Mert, nem ismervén az Isten igazságát és a tulajdon igazságot akarván érvényesíteni, az Isten igazságának nem engedtek.

4. Mert vége a törvénynek a Krisztussal a végett, hogy nyersen igazságot, mindenki, valaki hisz.

5. Mert Mózes azt írja a törvény általi igazságról, hogy annak alapján cselekvés utján fog az ember élni.

6. A hitből való igazság pedig ezt mondja „ne mond szivedben, ki megy fel az égbe (tudniillik Krisztust hozni le),

7. vagy ki megy le a mélységbe (tudniillik Krisztust hozni fel a holtak közül).“

8. De mit mond? „közel hozád szádban és szivedben a szó,“ tudniillik a hit szava, a melyet hirdetünk.

9. Mert, ha száddal urnak valod Jézust és szivedben hiszed, hogy Isten őt a halálból föltámasztá, megtartatol.

10. Mert szívvel hisz az ember, hogy igazuljon meg, szájjal tesz pedig vallást, hogy tartassék meg.

11. Mert azt mondja az írás „valaki hisz abban, nem vall szégyent.“

12. Mert nincs különbség zsidó és görög között, mivel mindenkinek ugyanaz az ura, a ki gazdag mindenki számára, valaki őt imádja.

13. Mert valaki imádja az ur nevét, megtartatik.

14. Hogy imádják tehát azt, a kiben nem hittek? Hogy higjenek pedig abban, a kiről nem hallottak? Hogy halljanak pedig hirdető nélkül?

15. Hogy hirdessenek pedig elküldetés nélkül? a mint írva van „mily kellemeteseek azoknak lábai, a kik hirdetik a jókat!“

16. De nem mindenki hallgatott az evangéliumra. Mert Ézsaiás ezt mondja „Uram, ki hitt a mi hirdetésünknek?“

17. Azért a hit, hirdetés utján áll elő, a hirdetés pedig, Krisztus szava által.

18. De kérdem, vajon nem hallották volna? Sőt inkább elhatott hangjok az egész földre, és szavaik a világ végére.

19. De kérdem, vajon az Izráel nem értette volna meg? Már Mózes ezt mondja „én féltékenyekké teszek titeket egy Nemnépre, és értelem nélküli népre haragítlak meg titeket.“

20. Ézsaiás pedig neki bátorodik és mond „megtaláltak engem azok, a kik nem kerestek, láthatóvá lettem azoknak, a kik utánam nem tudakozódtak.“

21. Az Izraelről pedig ezt mondja „egész nap nyujtottam kiterjesztve kezeimet egy engedetlen és ellenmondó néphez.“

#### 11. RÉSZ.

Az egész Izrael népe nincs elvetve, kevesen kiválasztattak kegyelemből, a többieket megkeményítvén Isten a pogányokhoz fordul kegyelmével. Ezek ne kevélykedjenek, mivel a kegyelemből, a melyben vannak, a hitetlenség által kieshetnek; viszont ha nem maradnak meg hitetlenségökben az izraeliták, befogadtatnak a kegyelembe, a minthogy midőn már minden pogány hívóvé lesz, ugyanazon irgalom útján, a mely adatott a pogányoknak, az izraeliták is mindnyájan megtartatnak.

1. Kérdem tehát, vajon eltaszította-e népét az Isten? Távol legyen! Mert én is izraelita vagyok, Ábrahám magvából, Benjamin nemzetségéből való.

2. Nem taszította el népét, a melyet előre megismert az Isten. Avagy nem tudjátok-e, mit mond az irás, midőn Ilyérről szól, mikor ez így könyörög Istennek az Izrael ellen.

3. „Uram, prófétáidat megölték, oltáraidat lerontották, én egyedül hagyattam meg és halálra keresnek engem?“

4. De mit mond neki az isteni szózat? „hagytam meg magamnak 7000 férfit, olyanokat, a kik nem hajtottak térdet Bálnak.“

5. Így most is van maradvány oly kiválasztás útján, melyet a kegyelem tett.

6. Ha pedig kegyelemből van, úgy nem cselekedetekből, kü-

lönben a kegyelem nem lenne kegyelem.

7. Hogy van hát? Azt a mire törekszik, nem érte el az Izrael; de a kiválasztottak elértek. A többiek pedig megkeményítettetek,

8. a mint irva van „adott az Isten nekik bódultságnak lelkét, szemeket, a melyek nem látnak, füleket, a melyek nem hallanak mind e mai napig;“

9. és Dávid ezt mondja „legyen asztaluk törre, vadászattá, kelepcevé és megfizetéssé nekik,

10. sötétüljenek el szemeik, hogy ne lássanak és hátukat szünet nélkül görnyezd.“

11. Kérdem tehát, vajon a végett botlottak-e meg, hogy essenek el? Távol legyen! De az ő vétkeik által a pogányoké lett a megtartatás, hogy ők vetélkedésre birassanak.

12. Ha pedig vétkek világ gazdagsága, és veszteségök pogányok gazdagsága: mennyivel inkább az lesz a teljességök?

13. Nektek, a pogányoknak, mondom pedig, hogy a meunyiben ugyan hát én pogányok apostola vagyok, szolgálatom dicsővé fogom tenni,

14. ha talán vetélkedésre birhatnám a saját véremet és megtarthatnék közülök némelyeket.

15. Mert, ha elvettetésök világkibékülés, mi lesz a fölvéteté-

sők egyéb, mint életrekelés a halálból?

16. Ha pedig a zsenge szent: a tészta is. És ha a gyökér szent: az ágak is.

17. Ha pedig némely ágak kitörtek, te pedig vadolajfából való létedre közējök ojtattál és velők az olajfa kövér gyökerének részesévé lettél:

18. ne dicsekedjél az ágak ellen. Ha pedig dicsekszel: nem te hordod a gyökeret; hanem a gyökér tégedet.

19. Mondod tehát „a végett törtek ágak ki, hogy én ojtassam be.“

20. Jól van. A hitetlenség miatt törtek ki; te pedig a hit által állasz. Ne tartsd magad nagyra, de félj.

21. Mert ha a természetszerinti ágaknak nem kedvezett az Isten, te néked sem fog kedvezni.

22. Lásd tehát, mikép jóságos és szigorú az Isten. Szigorú az elesőkhez; jóságos pedig te hozzád, ha megmaradsz a jóságban, mert különben te is kivágatol.

23. És amazok is pedig, ha nem maradnak meg a hitetlenségben, be fognak ojtatni. Mert van az Istennek hatalma arra, hogy újra ojtssa be azokat.

24. Mert ha te a természetszerinti vadolajfából kivágattál és természetellenesen szelíd olaj-

fába ojtattál be, sokkal inkább be fognak azok a természetszerintiek tulajdon olajfájokba ojtatni.

25. Mert, hogy magatokat bölcseneknek ne tartsátok, nem akarom elhallgatni előttetek ama titkot, miszerint az Izrael egy része meg van keményítve, addig, midőn minden pogány bejő, 26. s ekép egész Izrael meg fog tartatni, a mint irva van „eljö Sionból a szabadító és elfordítja Jákóbtól istentelenségét;

27. és azt nyerik a szövetséggel, a melyre léptem velők, hogy elveszem bünciket.

28. Az evangéliumra nézve ugyan gyűlölttek ti értetek, de a kiválasztásra nézve szeretettek az apákért,

29. mert megbánhatatlanok az Isten kegyelmi ajándékai és hívása.“

30. Mert, valamint ti egykor engedetlenkedtetek az Istennek, most pedig ezeknek engedetlenkedése által irgalmat nyertetek,

31. úgy ezek is engedetlenkedtek most, a végett, hogy a nektek adott irgalom útján ők is irgalmat nyerjenek.

32. Mert engedetlenség alá zárta az Isten mindazokat, hogy irgalmat adjon mindazoknak.

33. Óh Isten gazdagságának, bölcseségének és ismeretének

mélysége! Mily kikémlélhetetlenek az ő ítéletei és kinyomozhatatlanok utai!

34. Mert ki ismerte ki az ur értelnét? vagy ki volt az ő tanácsadója?

35. Vagy ki adott neki előbb, hogy az fizettetnék vissza annak?

36. Mert ő tőle, ő általa és ő érte van minden; övé legyen a dicsőség mindörökké. Ámen.

## 12. RÉSZ.

Törekedjétek szentségre, e végett keresztényi alázatosságra s életfolytatásra. Szeressétek egymást, még ellenségeiteket is.

1. Kérlek tehát titeket, atyámfiain, az Isten irgalmára, adjátok oda testeiteket élő, szent és Istennek tetsző áldozatul, így áldozván észszerűen,

2. és ne szabjátok magatokat ezen időhöz, de változzatok által megújítván elméteket, hogy vizsgáljátok mi az, a mit az Isten akar, a jó, tetsző és tökéletes.

3. Mert mondom a nekem adott kegyelemnél fogva köztetek mindenkinnek, hogy ne gondolja magát többnek, mint a minek kell gondolnia, hanem úgy gondolkodjék magáról, hogy gondolkodása józan legyen, kiki a hit azon mértékéhez képest, a melyet adott az Isten neki.

4. Mert valamint egy testben sok tagunk van, a tagnak pedig mindnek nem ugyanaz a munkássága:

5. úgy mi, a sok, egy test vagyunk a Krisztusban; egyenként pedig egymásnak tagjai,

6. de olyanok, a kik a nekünk adott kegyelemhez képest különböző ajándékokkal birunk, akár prófétai beszéddel, a hit arányához képest,

7. akár szolgálattal a szolgálatban, a tanító a tanításban,

8. az intő az intésben. Az adakozó őszinteséggel járjon el; az előljáró buzgalommal, a könnyőrülő jókedvvel.

9. A szeretet képmutatás nélkül való legyen. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz.

10. Az atyafiszeretetre nézve legyetek gyöngédek egymás iránt; a tiszteletre nézve egymást megelőzők;

11. a buzgalomban nem restek; a lélekre nézve hévvel buzgó; az urnak szolgálók;

12. a reménységben örvendők; a szorongattatásban kitűrők; az imádkozásban kitartók;

13. a szentek szükségeiben résztvevők; a vendégszeretetnek buzgó gyakorlói.

14. Áldjátok üldözőiteket. Áldjátok és ne átkozzátok.

15. Örülni kell az örülőkkel és sirni kell a sirókkal.

16. Legyetek szives egyetértők. Nagyra ne vágyjatok, de az alacsony helyzetbe is találjátok



bele magatokat. Magatokat bölcsenek ne tartsátok.

17. Rosszért rosszal senkinek se fizessetek, arra törekedjétek, a mi minden ember előtt jó.

18. Ha lehet, a mennyiben rajtatok áll, minden emberrel békében éljétek.

19. Magatokért, szeretteim, ne álljatok bosszut; de adjatok helyet a haragnak, mivel irva van „enyim a bosszuállítás, majd én fizetek meg, mond az ur.“

20. Sőt ellenben, ha éhezik ellenséged, adj ennie; ha szomjuhozik, adj innia. Mert ha ezt teszed, fejére égő szemet gyűjtesz.

21. Ne győzzön le a rossz; de győzd le a jóval a rosszat.

### 13. RÉSZ.

A felsőségnek engedelmeskedjétek. Tartozásokat mindenkinek fizessétek le. Csak a szeretet tartozását ne tartsátok soha lerovottnak. Jóravaló készségeket emelje az a tudat, hogy közel az utolsó ítélet. Ehez készüljétek.

1. A felső hatalmasságoknak minden lélek engedelmeskedjék, mert nincs hatalmasság, csak az Istentől, azokat pedig a melyek léteznek, az Isten rendelte.

2. Azért, a ki ellene szegül a hatalmasságnak, az Isten rendelésének áll ellene. Az ellenállók pedig magokra ítéletet vonnak.

3. Mert a fejedelmek nincsenek a jó cselekedeteknek, de a rossznak vannak félelmére. Akarod-e pedig, hogy ne félj a

hatalmasságtól?: a jót cselekedjed és dicséretet fogsz kapni attól,

4. mert Isten szolgálja az, hogy javadra legyen. Ha pedig a gonoszat miveled: félj; mert nem hiába hordozza a kardot, mert Isten szolgálja az, hogy bosszut állva haragot hozzon a gonosztevőre.

5. Azért szükség engedelmeskedni, nemcsak a haragért, de a lelkiismeretért is.

6. Mert azért fizettek adókat is; mert Isten szolgálja azok, olyanok, kik épen abban szorgalmatoskodnak.

7. Adjátok meg mindenkinek, a mivel tartoztok; a kinek az adóval, az adót; a kinek a vámmal, a vámot; a kinek a félelemmel, a félelmet; a kinek a tisztelettel, a tiszteletet.

8. Senkinek se legyetek az egymás szeretésén kívül semmi egyébbel adósai. A ki szereti a másikat, az a törvényt betöltötte.

9. Mert ez „ne paráználkodjál, ne öl, ne lopj és ne kívánj“ és minden más parancsolat összefoglalatik rövideden ama parancsolatban „szerezsd felebarátodat, mint tenmagadat.“

10. A szeretet a felebarátot rosszal nem illeti, be van tehát a törvény a szeretettel töltve.

11. Annyival inkább, mivel tudjátok, mikép idejbe, hogy ser-

kenjetelek fel már az álomból, mert most közelebb hozzánk a megtartatás, mint mikor hívökké lettünk.

12. Az éjszaka elhaladott, a nappal elközeledett. Tegyük le hát a sötétség cselekedeteit; öltözzük fel pedig a világosság fegyvereit.

13. Mint nappal szokás, illendően járjunk; nem dőzsölve és részegeskedve; nem buja és fellelt életet élve, nem veszekedve és féltékenykedve.

14. De öltözzétek fel az ur Jézus Krisztust; és a testről való gondoskodásokat ne törtenjék kívánságod végett.

#### 14. RÉSZ.

Az evés és ivás, ugy bizonyos napok megkülönböztetése tárgyában, a hitben gyöngéledők ne ítéljék meg az erőseket, és ezek ne vessék meg azokat, ne adjanak azoknak megbotránkozásra s bűnre okot.

1. Azt pedig, a ki a hitben gyöngéledik, fogadjátok magatokhoz, nem gondolataik bírálgatása végett.

2. Ennek van hite, hogy mindent megegyék. A gyöngéledő pedig zöldségneműekkel él.

3. Az evő a nem evőt ne vesse meg; a nem evő pedig az evőt ne ítélje meg, mert az Isten magához fogadta azt.

4. Te ki vagy, hogy megítéled a más eselédjét? A maga urának áll meg, vagy esik el. Meg

fog pedig állani, mert van ereje az urnak arra, hogy fentartsa.

5. Ez többnek ítél egy napot más napnál; amaz pedig minden napot egyenlőnek ítél. Mindenik a maga lelkében legyen teljesen meggyőződve.

6. A ki megkülönbözteti a napot: az urért különbözteti meg. És a ki eszik, az urért eszik, mert hálát ad az Istennek. És a ki nem eszik, az urért nem eszik és hálát ad az Istennek.

7. Mert nincs köztünk, a ki önmagáért élne; és nincs a ki önmagáért halna meg.

8. Mert, legyen, hogy élünk, az urért élünk; legyen, hogy meghalunk, az urért halunk meg. Legyen tehát, hogy élünk; legyen, hogy meghalunk: az uréi vagyunk.

9. Mert a végett halt meg s kelt életre Krisztus, hogy holtakon is, élőkön is uralkodjék.

10. Te pedig mit itéled meg az atyádfiát? s te meg mit veted meg az atyádfiát? Hiszen az Isten birói széke előtt mindnyájan meg fogunk jelenni,

11. mert irva van „életemre! mond az ur, előttem minden térd meghajol és az Istent minden nyelv magasztalni fogja.“

12. Azért tehát köztünk mindenki számot fog adni magáról az Istennek.

13. Azért ne ítéljük meg egymást, de az legyen ítéletetek,

hogy ne tegyetek az atyátok-fiai elé olyant, a miben megüt-köznék, vagy megbotlana az.

14. Tudom és meg vagyok győződve az ur Jézusban arról, hogy magában semmi sem tisztátalan, kivévén, hogy ha valaki tisztátalannak vél valamit, ez annak tisztátalan.

15. Mert, ha az ennivaló miatt megszomorittatik az atyádfia, akkor már nem szeretet vezet lépteidben. Ne veszed el ennivalóddal azt, a kiért a Krisztus meghalt.

16. Ne káromoltassék tehát a ti javatok.

17. Mert az Isten országa nem evés és ivás, hanem igazság, békesség és Szentlélek általi öröm.

18. Mert a ki ekép szolgál a Krisztusnak, birja az Isten tetzését s az emberek helyeslését.

19. Azért tehát a békességre és egymás építésére törekedjünk.

20. Ne rontsd le ennivalóért az Isten munkáját. Minden tiszta ugyan, de tisztátalan annak, a ki megütközéssel eszi.

21. Jó nem enni hust, nem inni bort és nem tenni semmit, a mi miatt megütköznék az atyádfia.

22. Te hitedet magadban tartsd az Isten előtt. Boldog, a ki nem ítéli meg magát abban, a mit helyesel!

23. A kételkedő pedig el van ítélve, ha eszik; mivel nem hitből teszi; pedig valami nem hitből lesz, bűn az.

#### 15. RÉSZ.

Legyetek mindnyájan önzésnélküliek, egymáshoz szívesek. Ilyen volt hozzátok a Krisztus, mindenkit megváltván. E leveletem egy irtam, mint pogányok apostola, a ki különben csak ott szoktam az evangéliumot hirdetni, a hol a Krisztus neve nem hangzott még. Most Jeruzsálembe indulok könyöradományyal, azután Hispániába, s akkor utba ejtelek titeket. Imádkozzatok, hogy utam szerencsés legyen.

1. Tartozunk pedig mi erősek, az erőtelenek gyengeségeit hordozni s nem kell öntetszőknek lennünk.

2. Kiki köztünk a felebarátjának tessék, javára, épülésére törekedvén.

3. Mert Krisztus sem öntetsző volt, de, a mint irva van, a téged szidalmazók szidalmái engem értek.

4. Mert valami régen megíratott, a mi oktatásunk végett íratott meg, a végett, hogy a kitarítás és a vigasztalás által, a melyet az írások gerjesztenek, legyen meg bennünk a reménység.

5. A kitarításnak és a vigasztalásnak istene pedig adja nektek, hogy legyetek egyetértők egymás között, Krisztus Jézus szerint,

6. hogy egy szívvel lélekkel, egy szájjal dicsőítsétek az Is-

tent s urunk Jézus Krisztusnak atyját.

7. Azért fogadjátok magatokhoz egymást, valamint Krisztus is magához fogadott az Isten dicsőségére titeket.

8. Mert mondom, hogy Krisztus szolgájokká lett a körülmetélkedetteknek az Isten igazságáért, a végett, hogy az apáknak tett ígéreteket biztosokká tegye;

9. a pogányok pedig irgalmáért dicsőítik az Istent, a mint írva van „annakokáért magasztalni foglak téged a pogányok közt és nevednek énekelni fogok;“

10. és ismét ezt mondja „örvendeztetek az ő népével, ti pogányok;“

11. és ismét „magasztaljátok az urat minden pogányok és dicsőítsék őt minden népek;“

12. és ismét azt mondja Ézsaiás „ott lesz az Izsai gyökér hajtása, az, a ki a végett támadt fel, hogy a pogányokon uralkodjék, abban fogják reménységöket vetni a pogányok.“

13. A reménység istene pedig töltsön be titeket teljes örömmel és békességgel a hívés útján, hogy gazdagok legyetek a Szentlélek ereje által a reménységben.

14. Meg vagyok pedig rátok nézve atyámfiái, én magam is győződve a felől, hogy ti maga-

tok is nagyon jóra valóok vagytok, birtokában minden ismeretnek, képesek arra is, hogy egymást utbaigazitgassátok.

15. Mégis részben merészebben irtam nektek, visszaemlékeztetésképen azon kegyelemért, a melyet adott az Isten nekem,

16. hogy Krisztus Jézusnak áldozópapja legyek a pogányokra nézve, olyan, a ki az Isten evangyéliumával papi tisztet végez, a végett, hogy legyen meg a pogányok áldozata, mely kedvesen fogadtatik, meg levén szentelve Szentlélekkel.

17. Lehet tehát nekem Krisztus Jézusban, mint Isten szolgájának dicsekednem.

18. Mert nem merek én soha semmit sem szólani olyant, a mit végbe nem vitt volna Krisztus én általam, a pogányok engedelmeskedése végett, szóval s tettel,

19. jelek és csudák erejével, az Isten lelkének erejével, úgy, hogy én a Krisztus evangyéliumának hirdetését Jeruzsálemtől s környékétől fogva egész Illiriáig bevégeztem.

20. Becsületbeli dolognak tartom pedig úgy hirdetni, hogy ne ott lépjek föl, a hol hangzott már a Krisztus neve, hogy ne más által vetett alapra építsek;

21. hanem, a mint írva van, olyanok, a kik nem hirdettek ő

róla, látni fogják és a kik nem hallották, meg fogják érteni.

22. Azért meg is gátoltattam, sokszor, a hozzátok való menetelben.

23. Most pedig nem levén többé ama vidékeken helyem, mintán hozzátok menni sok év óta vágyakozom,

24. mihelyest Hispániába elindulok, elmegyek hozzátok. Reményilem tudniillik, hogy keresztül utazásom alkalmával látni foglak titeket és ti kísérték engem oda, ha majd előbb veletek részben megelégül lelkem.

25. Most pedig Jeruzsálembe indulok a szentek szolgálatában.

26. Mert sziveskedtek Maczedónia és Ákhája némi részvételt mutatni a szegények iránt, a kik a jeruzsálemi szentek között vannak.

27. Mert sziveskedtek s tartoznak is azoknak. Mert, ha a lelki javaiban azoknak részt vettek a pogányok, a testiekben is tartoznak áldozni azoknak.

28. Akkor tehát, ha ezt előbb elvégezem és ezen gyümölcsöt azoknál biztosítom, elmegyek, titeket utba ejtve, Hispániába.

29. Tudom pedig, hogy mikor hozzátok megyek, a Krisztus áldásának teljességével megyek oda.

30. Kérlek pedig titeket atyámfiai urunk Jézus Krisztusra és a Szentlélek szeretetére, küzdje-

tek velem, könyörgéseitekben, érettem az Istennél,

31. hogy szabadíttassam meg Judeában az engedetlenektől, és hogy szolgálatom, a melyet Jeruzsálemnek teszek, tessék a szenteknek;

32. hogy elmenvén örömmel Isten akarátából hozzátok, veletek üdüljek fel.

33. A békesség istene legyen mindnyájatokkal. Ámen.

#### 16. RÉSZ.

Féjét fogadjátok szívesen. A köszöntendők és a köszöntők. Óvakodjatok a hasoknak szolgálóktól. Isten erősít meg a hitben, övé legyen a dicsőség.

1. Ajánlom pedig nektek Fébe nővérünket, a Kenkhrébeli gyülekezet diakonját,

2. hogy fogadjátok az urban szentekhez méltóan és legyetek segítségére, valamiben rátok szüksége lesz, mert ő is sokakat pártfogolt, engem magamat is.

3. Köszöntsétek Priskát és Akvilát, munkatársaimat Krisztus Jézusban.

4. Mint, a kik életemért saját fejüket tették koczára, a kiknek nemesak én adok hálát, hanem a pogányoknak minden egyháza is.

5. És a gyülekezetet, mely házoknál van. Köszöntsétek Epenétust, a kedveltemet, a ki Krisztusra nézve zsengeje Ázsiának.

6. Köszöntsétek Máriát, a ki sokat fáradozott érettetek.

7. Köszönsétek Andrónikust és Juniát, a fajombelieket és fogoly társaimat, mint, a kik jó hirben állanak az apostolok előtt, a kik Krisztussal nálamnál is előbb léptek közösségbe.

8. Köszönsétek Ampliátust, a ki kedveltem az urban.

9. Köszönsétek Orbánt, a ki munkatársunk Krisztusban és Stákhist a kedveltet.

10. Köszönsétek Appellest, a ki kiállotta Krisztusban a próbát. Köszönsétek az Aristóbulus háznépéből valókat.

11. Köszönsétek Héródiont, a fajombelit. Köszönsétek a Nárcezissus háznépéből valókat, a kik az urban vannak.

12. Köszönsétek Trifénát és Trifósát, a kik fáradoznak az urban. Köszönsétek Persist, a kedveltet, a ki sokat fáradozott az urban.

13. Köszönsétek Ráfust, a ki kitünő az urban és anyját, a ki énnekem is anyám.

14. Köszönsétek Asinkritust, Flégont, Merkuriust, Pátrobást, Hermást és a velök levő atyafiakat.

15. Köszönsétek Filólogust és Juliát, Néreust és nővérét, meg Olimpást és a velök levő szenteket, mindnyájokat.

16. Köszönsétek egymást szent csókkal. Köszönsenek titeket Krisztusnak minden egyházai.

17. Kérlek pedig titeket atyám-fiai, tartsátok szemmel azokat, a kik a szakadásokat és az általatok tanult tudomány ellenében a botrányokat csinálják és térjete ki előlök.

18. Mert az olyanok urunknak Krisztusnak nem szolgálnak, hanem saját hasoknak, és szives és kellemes beszédökkel a jámbor szívüeket eláltatják.

19. Mert a ti engedelmességeiteknek hire eljutott mindenkihez. Rajtatok tehát örülök, de akarom, hogy bölcsek legyetek a jóra nézve, de tiszták a rosszra nézve.

20. A békesség istene pedig össze fogja zuzni lábaitok alatt a sátánt. Urunknak Jézusnak kegyelme legyen veletek.

21. Köszöntenek titeket Timotheus, a munkatársam, Luczius, Jáson és Sosipáter, a fajombeliek.

22. Köszöntelek titeket az urban én Terczius, a ki irtam e levelet.

23. Köszönt titeket Gájus, a kinek vendége vagyok én és az egész egyház is. Köszönt titeket Erástus, a város gazdája és Kvártus atyafi.

24. A ki pedig meg bir titeket erősíteni az én evangyéliumomban, tudniillik abban, a mit Jézus Krisztus hirdetett, ama titok kijelentésében, mely örök

időkön keresztül el vala hallgatva,

25. most pedig nyilvánosságra hozott és prófétai irások útján az örök Isten meghagyásából hitengedelmesség végett, min-

den pogányoknak tudomására juttattatott;

26. a ki egyedül bölcs Isten Jézus Krisztus által: azé legyen a dicsőség mindörökkön-örökké. Ámen.

## A KORINTHUSIAKHOZ IRT ELSŐ LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Tanitóitokon versengve ne szakadjatok pártokra. Mert mindnyájan Krisztus követői vagytok; mindnyájatokat Krisztus váltott meg keresztfán szenvedett halálával. A megfeszített megváltó a zsidóknak botrány, a pogányoknak bolondság, nekünk pedig Isten ereje és Isten bölcsesége.

1. Pál Krisztus Jézusnak Isten akaratjából hivatott apostola, és Zoszthénes atyafi,

2. az Isten azon egyházának, mely Korinthusban van, azoknak, a kik meg vannak Krisztus Jézusban szentelve, hivatott szentek, mindazokkal, a kik az urunk Jézus Krisztus nevét segítségül hívják, minden helyen, az övéken és a miénken is.

3. Kegyelem nektek és békesség atyánktól az Istentől, és az ur Jézus Krisztustól.

4. Ilálát adok Istenemnek rátok nézve, mindenkor az Isten azon kegyelméért, a mely adatott nektek a Krisztus Jézusban,

5. tudniillik azért, hogy ő benne mindenben, minden beszédben és minden ismeretben gazdagokká tettetek,

6. a mint a Krisztusról való bizonyágtétel megerősödött bennetek.

7. Ugy hogy egy kegyelmi ajándékban sem állatok hátra, várván

az urunk Jézus Krisztus eljövételét,

8. a ki meg is fog titeket mind végig erősíteni, hogy az urunk Jézus Krisztus napján feddhetetlenek legyetek.

9. Hű az Isten, a ki titeket a fiában, urunk Jézus Krisztusban való részvételre hívott.

10. Kérlek pedig titeket atyámfi, urunk Jézus Krisztus nevére, hogy egyképen szóljatok mindnyájan, és ne legyen köztetek szakadás; sőt inkább tökéletesek legyetek abban, hogy bennetek egy értelem, egy vélemény legyen.

11. Mert azt nyilvánították felőletek, atyámfi, előttem a Khlóes háznépéből valók, hogy köztetek versengések vannak.

12. Ezen pedig azt értem, hogy köztetek kiki így szól „én Pálé vagyok, én meg Apollósé, én meg Péteré, én pedig Krisztusé.“

13. Meg van Krisztus osztva! Vajon Pál feszített-e meg érettetek? vagy a Pál nevére kereszteltettedek-e?

14. Ilálát adok azért, hogy Krispuson és Gájuson kívül senkit sem kereszteltem meg közületek,

15. hogy azt ne mondja valaki, hogy az én nevemre kereszteltettedek.

16. De megkereszteltem még a Stefána házát is. Egyébiránt nem tudom, hogy más valakit nem kereszteltem-é még meg?

17. Mert nem keresztelni küldött el engem Krisztus, hanem az evangéliumot hirdetni. De nem beszédbeli bölcseséggel, hogy a Krisztus keresztje hiábavalóvá ne tétessék.

18. Mert a keresztről való hirdetés azoknak, a kik elvesznek, bolondság; de nekünk, a kik megtartatunk, Istennek ereje.

19. Mert irva van, „elvesztem a bölcsék bölcseségét és az értelmesek értelmét elvetem.“

20. Hol van egy olyan, a ki bölcs, hol egy olyan, a ki irástudó, egy olyan, a ki vitatkozó e világon? Vajon nem tette-é az Isten a világ bölcseségét bolondsággá?

21. Mert miután az Isten által adott bölcsesség birtokában nem ismerte meg a világ a bölcsesség által az Istent, tetszett az Istennek, annak a mi hirdettetik, bolondsága által tartani meg a hívőket;

22. miután a zsidók is jeleket kívánnak, a görögök is bölcseséget követelnek;

23. mi pedig hirdetünk megfeszített Krisztust és ez a zsidóknak botrány, a pogányoknak pedig bolondság.

24. Magoknak pedig a hivatotaknak, úgy zsidóknak, mint görögöknek is, Isten ereje és Isten bölcsesége ez a Krisztus,

25. mivel az Isten bolondsága bölcsőbb az embereknél és az Isten gyengesége erősebb az embereknél.

26. Mert nézettek atyámfiai hivatásotokra, látjátok, hogy nem sokan vagytok test szerint bölcsék, nem sokan hatalmasok, nem sokan jószármazásuak:

27. de a világnak a bolondjait választotta ki az Isten, hogy szégyenítse meg a bölcséket; a világnak a gyengéit választotta ki az Isten, hogy szégyenítse meg az erőseket;

28. a világnak a nemtelenjeit és a semmibe sem nézettekét választotta ki az Isten, a nem létezőket, hogy törölje el a létezőket;

29. hogy Isten előtt egy test se dicsekedjék.

30. De ő tőle vagytok ti a Krisztus Jézusban, a ki lett Istentől bölcseségünk, igazságunk, szentségünk és váltságunk, a ki

31. hogy a mint irva van, a ki dicsekszik, az ural dicsekedjék.

## 2. RÉSZ.

Nektek is a megfeszített Jézus Krisztust hirdetem, bölcsesség nélkül, de Lélek erejével. Bölcseséget hirdetünk pedig a fejletteknek, hirdetvén az Isten örök üdvözését, melyet Lelke által jelentett ki nekünk s melyet azok, a kik nem állanak a Lélek vezetése alatt, nem tudnak felfogni.

1. És én, midőn hozzátok mentem, atyámfiai, nem fellengős beszéddel, vagy bölcseséggel hirdetem nektek az Isten felőli bizonyágtételt.

2. Mert nem volt czélom közöttetek Jézus Krisztuson s pedig a megfeszítetten, kívül egyébről tudni valamit.

3. És engem gyengeség, nagy félelem és reszketés fogott el nálatok.

4. S nem beszéltem és nem prédikáltam én bölcsesség meggyőző szavaival: hanem Lélek és erő bizonyítékaival;

5. hogy hitetek ne ember bölcseségén álljon, hanem az Isten erején.

6. Bölcseséget hirdetünk pedig a tökéletesek közt. De nem a világ



bölcsességét, nem is e világ fejedelmeiét, a kik eltöröltetnek:

7. hanem hirdetjük az Isten bölcsességét, a titkot, a mely el van rejtve, a melyet rendelt előre örök idők előtt dicsőségünkre az Isten,

8. a melyet e világ fejedelmei közül senki sem ismert meg, mert ha ismerték volna, nem feszítették volna meg a dicsőség urát.

9. Hirdetjük azokat, a miket, a mint irva van, szem nem látott, fül nem hallott és ember szíve meg sem gondolt, a miket készített az Isten azoknak, a kik szeretik őt;

10. nekünk pedig kijelentett az Isten a Lélek által. Mert a Lélek mindent kinyomoz, az Isten mélysegeit is.

11. Mert melyik ember tudja azt, a mi az emberben megy végbe, az ember lelkén kívül, a mely ő benne van? Ekkép azt sem ismeri senki, a mi az Istenben megy végbe, csak az Isten lelke.

12. Mi pedig nem a világ lelkét kaptuk, hanem azt a Lelket, a mely az Istentől való, hogy ismerjük meg azokat, a miket ajándékozott az Isten nekünk.

13. És azokat hirdetjük is, nem olyan szavakkal, a milyenekre emberi bölcsesség tanított volna; hanem olyanokkal, a melyekre a Lélek tanított, lelkieket lelkiekkel adván elő.

14. A Lélek nélküli embernek pedig nem kell az, a mi Isten lelkétől jó, mert boldogságnak tartja; és nem tudja felfogni, mert lelki módon ítéltetik az meg.

15. A lelki ember pedig mindent megítél; őt pedig senki sem ítéli meg.

16. Mert ki ismerte ki az ur értelmét, hogy taníthatná őt? Pedig bennünk Krisztus értelné van.

### 3. RÉSZ.

Nektek is csak kezdőknek valókat hirdethettem, mivel testiek voltatok. De még most is olyanok vagytok, mert tanítókon versengetek. De mik ezek? Szolgák, a kik által hittetek, kiknek fáradozását Isten teszi sikeressé; kik jutalmokat, vagy büntetéseket Istentől várhatják. A világ bölcsesége bolondság az Isten előtt. Ne dicsekedjete hát emberekkel.

1. Én sem prédikálhattam nektek, atyámfiái, úgy mint lelkieknek, hanem úgy, mint testből valóknak, mint gyermekeknek a Krisztusban.

2. Tejet itattam veletek, s nem adtam néktek kemény eledelt, mert még nem birtátok volna meg. De még most sem bírjátok meg,

3. mert még most is testiek vagytok. Mert mikor féltékenység és versengés van köztetek, nem testiek vagytok-e? s nem emberi módon jártok-e?

4. Mert mikor ezt mondja az egyik „én Pálé vagyok,“ a másik pedig ezt „én meg Apollósé,“ nem emberek vagytok-e?

5. Mi tehát az az Apollós? És mi az a Pál? Szolgák, a kik által hittetek; s pedig mindenik úgy szolgál, a mint az ur adta neki.

6. Én ültettem, Apollós öntözött. De a nevedést az Isten adta.

7. Azért sem az ültető, sem az öntöző nem valami: hanem a növekedést adó Isten.

8. Az ültető pedig egy az öntözővel. Mindenik pedig a szerint fogja a maga jutalmát megkapni, a mint munkálkodik.

9. Mert Isten munkatársai vagyunk; Isten szántófeldje és Isten épülete vagytok.

10. Az Isten velem közlött kegyelméhez képest, mint bölcs építész alapot tettem le; más pedig épít rá. De nézze meg kiki, hogy miképen épít.

11. Mert alapot senki sem vehet mást, mint a mely vetve van s ez a Jézus Krisztus.

12. Ha pedig épít valaki az alapra, aranyat, ezüstöt, drága köveket, fát, füvet és szalmát:

13. kinek-kinek a munkája nyilvánvalóvá lesz. Mert nyilvánosságra hozza ama nap, mivel tűzben jó el és hogy kinek-kinek munkája minémü, maga a tűzpróba kimutatja.

14. Ha valakinek munkája, a melyet épített, megmarad: jutalmat fog kapni.

15. Ha valakinek munkája elég: az megkárosodik; maga azonban megtartatik, de ugy, mintha tüzen menne által.

16. Nem tudjátok-e, hogy Isten temploma vagytok; és Isten lelke lakozik bennetek?

17. Ha megrontja valaki az Isten templomát: megrontja azt az Isten. Mert az Isten temploma szent, a milyenek vagytok ti.

18. Senki se ámitsa el magát. Ha valaki köztetek bölcsnek képzei magát e világon: legyen bolonddó, hogy így legyen bölcsesé.

19. Mert a világ bölcsesége bolondság az Isten előtt. Mert irva van „a ki meg fogja ravaszságukban a bölcsüket.“

20. És ismét „az ur ismeri a bölcsék gondolatait, tudja, hogy hiábavalók.“

21. Azért senki se dicsekedjék emberekkel, mert minden a tiétek.

22. Legyen Pál, legyen Apollós, legyen Péter, legyen világ, legyen élet, legyen halál, legyenek jelen-

valók, legyenek jövőndök: mind tiétek.

23. Ti pedig Krisztusói vagytok, Krisztus pedig az Istené.

#### 4. RÉSZ.

Ne tartsatok minket többnek, mint Krisztus szolgálóinak és sáfároknak, kiknél a hűség jó tekintetbe. A rólunk való ítéllet azonban nem titeket illet, hanem Krisztust, a ki belát sziveinkbe. De ti felibünk nöttetek, s nálatok megvetés tárgyává lettünk. Utbaigazításotokra küldtem Timótheust. Magam is elmegyek hozzátok nemsokára.

1. Ugy kell minket mérlegelni, mint Krisztus szolgálóit és Isten titkainak sáfárait.

2. A mi egyébiránt ezt illeti: az kívántatik meg a sáfárban, hogy az ember hűnek találtassék.

3. Én pedig a ti megítélésetekkel, vagy valamely emberével e világon, nem igen törődöm; sőt magamat sem ítélem meg,

4. mert semmivel sem vádol a lelkiismeretem, (azonban igazzá nem ez által lettem): hanem az ur az én megítélőm.

5. Azért ne ítéljetez idő előtt, mig el nem jó az ur, a ki meg fogja azt, a mit a sötétség elrejt, világosítani és a szivek indulatait nyilvánosságra fogja hozni; és ekkor kiki megkapja méltatását az Istentől.

6. Ekép pedig, önnön magamra és Apollósra, atyámfiak, érettetek fordítottam a beszédet a végett, hogy rajtunk tanuljátok meg azt, hogy felebb ne azoknál, a mik irva vannak, hogy köztetek senki se legyen kevély az egyikre, a másíknak rovására.

7. Mert ki különböztet meg téged? Mid van pedig, a mit nem kaptál? És ha kaptál is, mit dicsekszel, mint a ki nem kapott?

8. Már el vagytok telve! Már meggazdagodtatok! Nálunk nélkül uralkodókká lettetek! És vajha csakugyan lettetek volna, hogy veletek mi is uralkodnánk!

9. Mert úgy vélem, hogy az Isten minket apostolokat utolsó sorba állított, mint halálra ítélteteket. Mert látványnyá lettünk a világ előtt, mind angyalok, mind emberek előtt.

10. Mi bolondok vagyunk Krisztus miatt; ti okosok vagytok a Krisztusban; mi gyengék vagyunk, ti erősek; ti dicsőítettek vagytok, mi pedig beestelenek.

11. Mindezen óráig éhséget és szomjuságot is, meztelenséget is, arczul csapásokat is szenvedünk, megállapodásunk sincs,

12. fáradozunk is, dolgozva saját kezeinkkel; szidalmaztatunk és ezt áldással viszonzozzuk; üldöztetünk és elszenvedjük;

13. rágalmaztatunk és kérve szólnunk; olyanokká lettünk, mint a világ söpredéke, mindenki szemetje ezen pillanatig.

14. Nem oly czélből írom ezeket, hogy megszegyenítselek: hanem a végett, hogy mint szeretett gyermekeimet, utba igazítsalak titeket.

15. Mert, ha tizezer vezetőök volna is Krisztusban, de apátok nincs sok. Mert a Krisztus Jézusban én szültelek titeket az evangélium által.

16. Azért kérlek, legyetek kövőim.

17. Épen e végett küldöttem hozzátok Timótheust, a ki szeretett és hű gyermekem az urban. Ő emlékeztetni fog titeket az utakra, a melyeken járok a Krisztus Jézusban, úgy a mint mindenütt, minden egyházban tanítok.

18. Azt gondolván pedig, hogy nem megyek hozzátok, felfuvalkodtak némelyek.

19. De elmegyek, ha az ur akarja, hozzátok nem sokára; és kiismerem azoknak, a kik felfuvalkodtak, nem beszédét, de erejét.

20. Mert nem beszédőtől, hanem erőőtől függ az Isten országa.

21. Mit akartok, bottal menjek-e hozzátok, vagy pedig szeretettel és szelidség lelkével?

### 5. RÉSZ.

Vessétek ki magatok közül a vérfertőztetőt. Mikor azt irtam, hogy ne érülközzetek bűnösökkel: ezeken egyedül azokat értettem, a kik netalán az egyház kebelében vannak.

1. Általában hire van köztetek egy paráznaságnak, még pedig olyannak, a milyenről még a pogányok közt sincs szó, tudniillik, hogy egy valaki az atyja feleségével él.

2. És ti fel vagytok fuvalkodva, a helyett, hogy inkább elszomrodtatok volna, hogy az, a ki ezt tette, kivettetett volna közületek.

3. Mert én legalább, a ki testben ugyan töletek távol, de lelkemben közöttetek vagyok, már mint ha veletek volnék, elhatároztam, hogy

4. az ur Jézus nevében ti és veletek az urunk Jézus hatalmával az én lelkem is egybegyülvén,

5. azt az olyan embert által adom a sátánnak, hogy rontsa meg a testét, a végett, hogy a lelke majd az ur Jézus napján tartassék meg.

6. Nem jó az, a mivel dicsekesztek. Nem tudjátok-e, hogy egy kis kovász az egész tésztát megposhasztja.

7. Takarítsátok el a régi kovászt, hogy új tészta legyetek, mikép

kovász nélküliek vagytok. Mert páskabarányunk, a Krisztus, megöletett.

8. Azért ünnepeljünk nem régi kovászszal, nem is rosszság és gonoszság kovászával, hanem tisztaság és igazság kovásztalanságával.

9. Azt irtam nektek ama levelemben, hogy ne érülközzetek paráznákkal.

10. Nem azt, hogy általában egy paráznával, fősvénnyel, ragadozóval, vagy bálványimádoval sem a világon, mert úgy ki kellene menetek a világból:

11. hanem azt, hogy ha egy oly valaki, a ki az atyafi nevet viseli, parázna, vagy fősvény, vagy bálványimádó, vagy szidalmazó, vagy részeges, vagy ragadozó, azzal ne érülközzetek, még csak ne is egyetek az olyannal.

12. Mert mi közöm ahhoz, hogy azokról, a kik kívül vagnak, ítéletet tegyek? Nem azokról tesztek-é ti ítéletet, a kik belől vannak?

13. Azokról pedig, a kik kívül vannak, az Isten tesz. Vessétek ki magatok közül a gonoszt.

#### 6. RÉSZ.

Egymással hitetlenek előtt ne pereljétek. Igazságtalanságot inkább szenvedjétek, mint ti kövessétek el. Az igazságtalanok nem mennek bé az Isten országába. Kerüljétek a paráznaságot.

1. Merészel-é köztetek valaki, mikor pere van a másikkal, az igazságtalanok előtt perlekedni, a helyett, hogy inkább a szentek előtt perlekekednék?

2. Nem tudjátok-é, hogy a szentek ítélik meg a világot? És ha a szentek előtt ítéltetik meg a világ,

méltatlanok vagytok-é arra, hogy a legkisebb ügyekben ítéljétek?

3. Nem tudjátok-e, hogy angyalok felett fogunk ítélni, nem hogy oly ügyekben ne ítélhetnénk, a melyek az életre tartoznak?

4. Ha hát oly ügyekben törvénykeztek, a melyek az életre tartoznak, azokat ültetitek-e a birói székebe, a kik az egyházban megvetettek?

5. Megszégyenítésekre mondom, így hát nincs köztetek csak egy okos ember is, a ki az atyafiának bírása tudna lenni!

6. De atyafi atyafival perel, még pedig hitetlenek előtt.

7. Már bizony általában abban is károtok van, hogy egymással pereitek vagnak. Miért nem tűritek inkább az igazságtalanságot? Miért nem tűritek inkább a kifosztatást?

8. De ti követték el igazságtalanságot, ti követték el kifosztást, s pedig atyátokfiain.

9. Nem tudjátok-e, hogy az Isten országát igazságtalanok nem fogják örökölni? Ne tévelyegjétek. Sem paráznák, sem bálványimádók, sem házasságtörők, sem puhák, sem fifertőztetők,

10. sem tolvajok, sem fősvények, sem részegesek, sem szidalmazók, sem ragadozók nem fogják az Isten országát örökölni.

11. És effélék valátok ti részben! De megmosattatok, de megszenteltettetek, de igazakká lettetek az ur Jézus Krisztus nevében, Istenünk lelke útján.

12. Minden szabad nekem, de nem minden használ. Minden szabad nekem; de engem szabadságonról semmi sem fog elejteni.

13. Az eledelek a hasért vannak és a has az eledelekért; az Isten pedig czeket is, azt is, meg

fogja semmisíteni. De a test nem a paráznaságért van, hanem az urért;

14. és az ur a testért; az Isten pedig az urat is feltámasztá, minket is fel fog támasztani, hatalmával.

15. Nem tudjátok-e, hogy testeitek a Krisztus tagjai? Elvévén hát a Krisztus tagjait, paráznánő tagjaivá teszem-é? Távol legyen!

16. Avagy nem tudjátok-e, hogy a ki a paráznánőhöz ragaszkodik, egy test azzal, mert „a kettő, ugymond, egy testté lesz?”

17. A ki pedig az urhoz ragaszkodik, egy lélek vele.

18. Kerüljétek a paráznaságot. Valamely bünt elkövet az ember: mindaz, kívül van a testen. A paráználkodó pedig tulajdon teste ellen vét.

19. Avagy nem tudjátok-e, hogy testetek temploma a bennetek lakó Szentléleknek, a melyet kaptatok az Istentől, és nem vagytok a magatokéi,

20. mert áron vétettetek meg? Dicsőítsétek hát az Istent testeitekkel.

## 7. RÉSZ.

Azoknak, a kik meg tudják magokat tartóztatni, jó, ha nem házasok, mivel így osztatlanul arra fordíthatják gondjokat, a mi Krisztusnak tetszik. De a paráznaság eltávoztatása végett szükséges a házasság. A házastársak teljesítsék egymás iránti köteleességeket. Egymástól ne válnak el. Még a hitetlen féltől sem kell elválni, ha az nem kívánja.

1. A mikről pedig irtatok. Jó az embernek asszonyt nem illetni.

2. De a paráznaságok eltávoztatása végett, minden férfinak legyen meg a maga felesége, és minden asszonynak legyen meg a saját férje.

3. A férfi adja meg azt, a mivel tartozik a feleségének; hasonlóképp az asszony is adja meg azt a férjének.

4. Az asszony nem ura a maga testének, hanem a férje az; hasonlóképp a férfi sem ura a maga testének, hanem a felesége az.

5. Ne vonjátok el egymástól magatokat, csak rövid időre közös akarattal, hogy szabad időtök legyen az imádkozásra; s azután ismét egyesüljétek, hogy az önmegtartóztatás hiánya miatt meg ne kísértsen a sátán.

6. Ezt pedig megengedésképen mondom, nem rendelésképen.

7. Sőt inkább azt akarom, hogy minden ember olyan legyen, mint én. De kinek-kinek saját kegyelmi ajándéka van az Istentől, ennek ez, másnak az.

8. Azt mondom pedig a nemházasoknak és az özvegy asszonyoknak, hogy jó nekik, ha úgy maradnak mint én.

9. Ha pedig nincs meg bennök az önmegtartóztatás: lépjenek házasságra. Mert jobb házasságra lépni, mint égni.

10. A házasoknak pedig parancsolom, nem én, hanem az ur, hogy az asszony ne váljék el a férjétől.

11. Ha pedig elválik: ne menjen férjhez; vagy a férjével béküljön ki. És a férfi ne bocsássa el a feleségét.

12. Egyebeknek pedig mondom, én, nem az ur, hogy, ha valamely atyafinak hitetlen felesége van és ez is szívesen lakik vele, ne bocsássa ezt el;

13. és az asszony, ha hitetlen férje van, ha az is szívesen lakik vele, ne bocsássa el a férjét.

14. Mert meg van a hitetlen férfi szentelve a feleségében; és meg

van a hitetlen asszony szentelve a férjében. Mert különben gyermekeitek tisztátalanok volnának; már pedig most szentek.

15. Ha pedig a hitetlen fél elvállik: hadd váljék. Nincs a hívő férfi vagy asszony ily esetekben szolgálai módon megkötve; de meg békeségre hívott titeket az Isten.

16. Mert mit tudod te óh asszony, ha vajon majd megtartod-e a férjedet? És mit tudod-e te óh férfi, ha vajon majd megtartod-e a feleségedet?

17. De kinek-kinek a mint adta az ur a maga részét, kit-kit a mint hívott az Isten, úgy járjon. És ezt fogom minden egyházban is rendeltetül adni.

18. Mint körülmetélkedett hivott valaki? Ne törekedjék arra, hogy körülmetéletlennek lássék. Körülmetéletlenségben talált valakit a hívás? Kőrül ne metélkedjék.

19. A körülmetélkedés semmi; a körülmetéletlenség is semmi. De az Isten parancsolatainak megtartása nem az.

20. Kiki maradjon abban a hivatásban, a melyben érte a hívás.

21. Mint szolgál kaptál hívást? Ne aggódjál rajta. De, még ha lehetnél is szabaddá, inkább maradj szolgál.

22. Mert a szolgál, az urban való hivatása után, szabadosa az urnak. Másfelől a szabad, hivatása után szolgálja a Krisztusnak.

23. Áron vétettetek meg. Ne legyetek hát emberek szolgálai.

24. Atyámfiak, kiki abban maradjon az ur előtt, a miben érte a hívás.

25. A szüzekre nézve pedig nem kaptam az urtól rendeletet; hanem véleményt adok, mint olyan, a ki az ur irgalmából megbízható vagyok.

26. Az hát a véleményem, hogy jó az a már itt lévő szükségre való tekintetből; mivel jó így lenni az embernek.

27. Kötve vagy asszonyhoz? Ne járj eloldatás után. El vagy oldva tőle? Ne járj asszony után.

28. Azonban azzal sem vétkezel, ha megházasodol; és a szüz nem vétkezik azzal, ha férjhez megy. De az ilyenek testi szorongattatásnak lesznek kitétetve. Én pedig óvlak titeket.

29. Azt mondom pedig atyámfiak, hogy azon idő, a mely még hátra van, rövidre van szabva, hogy a feleségesek is úgy legyenek, mintha feleségeik nem volnának;

30. azok is a kik sirnak, úgy, mint ha nem sirnának; azok is a kik örülnek, úgy, mint ha nem örülnének; azok is a kik valamit vásárolnak, úgy, mint ha nem volna nekik az;

31. azok is, a kik élnek világokat, úgy, mint ha nem élnék. Mert mulófélben van a világ ábrázatja;

32. pedig azt akarom, hogy gondotok ne legyen megosztva. A megházás férfinak arra van gondja, a mi az uré, hogy az urnak mikép tessék.

33. A házasnak pedig a világiakra, hogy mikép tessék a feleségének.

34. Elütött az asszony érdeke is a szüztől. A kinek nincs férje: annak arra van gondja, a mi az uré, hogy testben lélekben szent legyen. Annak pedig, a kinek férje van, a világiakra van gondja, hogy mikép tessék a férjének.

35. Ezt pedig a ti saját hasznatokra mondom, nem az lévén czóloom, hogy tört vessek sziveteknek; hanem az, hogy magatokat ahhoz

tartsátok, a mi illik és osztatlan szívvel álljatok az ur mellett.

36. Ha pedig valaki azt gondolja, hogy leányára gyalázatot hoz az, ha virágzó korán tul van az; s ha meg kell annak lenni: tegye a mit akar, nem vétkezik vele, lépjenek házasságra.

37. A ki pedig a szívében erősen áll, nem forogván fen rá nézve kényszerítő szükség, akaratián pedig tudván uralkodni és elhatározta magában, hogy megtartja a maga leányát: jól fog cselekedni.

38. Ekép az is jól cselekszik, a ki leányát férjhez adja; de az, a ki nem adja azt férjhez, jobban fog cselekedni.

39. Az asszony kötve van, valamedig él a férje; férjének elavása után pedig szabadságában áll a férjhez menetel; mehet, a kihez akar, csak az urban.

40. De az én véleményem szerint, pedig nekem ugy tetszik, hogy én bennem is az Isten lelke van, boldogabb lesz, ha így marad.

## 8. RÉSZ.

Csak egy Isten lévén, bálvány nincs. Bálványnak vitt áldozat sincs tehát. A mit így szokás hívni: annak evése erkölcsi tekintetben közönyös. Mégis kerüljétek azt akkor, a mikor félre vezetné a gyenge hitűt.

1. A mi pedig a bálványnak vitt áldozatokat illeti: tudjuk, mivel mindnyájan birunk ismerettel. Az ismeret felfuvalkodást szül; a szeretet pedig épít.

2. Ha valaki azt képzei, hogy ismer valamit: még nem ismer ugy, a mint kell ismerni.

3. Ha pedig valaki szereti az Istent: az ismeretes ő előtte.

4. A mi tehát a bálványnak vitt áldozatok evését illeti: tudjuk,

hogy nincs bálvány a világon, és hogy nincsen isten egyen kívül.

5. Mert, még ha vannak is ugynevezett istenek akár az égben, akár a földön, a minthogy csakugyan van sok isten és sok ur,

6. de nekünk csak egy isten van, az Atya, a kitől van minden és mi is ő érette vagyunk; és csak egy ur, Jézus Krisztus, a ki által van minden és mi is ő általa.

7. De ez az ismeret nincs meg mindenkiiben; sőt inkább némelyek hozzá lévén mind ez óráig a bálványhoz szokva, azt a mit így szokás hívni, bálványnak vitt áldozat gyanánt eszik; és lelkiismeretök, gyenge lévén, megfertőztették.

8. Ennivaló pedig soha sem változtat rajtunk az Isten előtt. Sem azzal, ha eszünk, nem vagyunk többek: sem azzal, ha nem eszünk, nem vagyunk kevesebbek.

9. De vigyázzatok, hogy ezen szabadságotokban meg ne ütközék a gyenge.

10. Mert ha téged, az ismerettel bírót, bálvány templomban étkezni lát valaki, vajon, ha gyenge az, nem oly irányban fog-e lelkiismerete építettetni, hogy egye a bálványnak vitt áldozatot?

11. Mert elvész a te ismereted miatt a gyenge, az atyafi, a kiért a Krisztus meghalt.

12. Így pedig vétkezvén az atyafiak ellen, gyenge lelkiismeretöket megrontván, Krisztus ellen vétkeztek.

13. Épen azért, ha az ennivalóban megbotlik az atyámfia, nem eszem hust soha, hogy ne adjak okot az atyámfiának a megbotlásra.

## 9. RÉSZ.

Azoktól, a kik általam lettek hívókké s így töletek is, van jogom a tápláltatásomról való gondoskodást megkivánni. De ezen rendelkezési jogommal nem élek. Sőt inkább mindenkinek szolgájává tettem magam, mindenkihez alkalmazkodván az evangyélium terjedése érdekében.

1. Nem vagyok-e szabad? Nem vagyok-e apostol? Nem láttam-e Jékust, az urunkat? Nem az én munkám vagytok-e ti az urban?

2. Ha másoknak nem vagyok apostol: de legalább néktek vagyok. Mert az én apostolságom pecsétje ti vagytok az urban.

3. Ezt felelem én azoknak, a kik felőlem nyomozódnak, a magam védelmére.

4. Nincs-e jogunk arra, hogy együnk, igyunk?

5. Nincs-e jogunk arra, hogy egy hívó asszonyt feleségünkül magunkkal hordozzunk, mikép a többi apostolok, mikép az ur atyjafiai és Péter is teszük?

6. Vagy egyedül nekem meg Barnabásnak, nincs-e jogunk arra, hogy ne dolgozzunk?

7. Ki katonáskodik valaha a maga zsoldján? Ki nem eszik, ha szőlőt ültet, annak terméséből? Vagy ki nem eszik, ha nyájat legeltet, a nyájnak tejéből?

8. Vajon emberi módon szőlök-e így? Vagy nem mondja-é ezeket a törvény is?

9. Mert irva van a Mózes törvényében „ne kösd bé a nyomtató ökör száját.“ Vajon ezzel az ökrökről gondoskodik-é az Isten?

10. Vagy pedig ezt épen értünk mondja? Mert értünk iratott, hogy „reménység fejében kell a szántónak szántania, és a nyomtatónak a részvétel reményében kell nyomtatnia.“

11. Ha mi néktek a lelkieket vetettük: valami nagy dolog-é az, ha mi a ti testi terméseiteket aratjuk?

12. Ha másoknak van joguk arra, hogy rendelkezzenek veletek: nem inkább van-é nekünk? De nem élünk azon joggal; sőt inkább mindent kiállunk, hogy az evangyélium utjába valami akadályt ne gördítsünk.

13. Nem tudjátok-e, hogy a kik a szent dolgokat végzik, a szent helyből valókat eszik, a kik folyvást az oltár körül vannak, az oltárral vesznek részt?

14. Ekép a Krisztus is meghagyta azoknak, a kik az evangyéliumot hirdetik, hogy az evangyéliumból éljenek.

15. De én nem éltem semmivel sem azok közül. Nem a végett irtam pedig ezeket, hogy így legyen velem. Mert szivesebben venném a halált, mintsem hogy dicsekvésem alapnékülív legyen.

16. Mert ha hirdetem az evangyéliumot, azzal még nincs okom dicsekvésre. Mert azt tennem kell, mivel jaj nekem, ha nem hirdetem az evangyéliumot.

17. Mert ha önként teszem azt, jutalmam van; ha pedig nem önként, sáfárság van rám bizva.

18. Mi tehát az én jutalmam? Az, hogy az evangyéliumot hirdetéssel ingyen kaphatóvá tegyem, nem élvén a hirdetés alkalmával ama joggal.

19. Mert mindenkitől független létemre mindenkinek szolgájává tettem magam, hogy a nagyobb részt megnyerjem.

20. És olyanná lettem a zsidóknak, mint a zsidó, hogy zsidókat nyerjek meg. A törvény alattiaknak olyanná, mint a törvény alatt



álló, noha magam nem állok a törvény alatt, hogy a törvény alattiakat megnyerjem.

21. Azoknak, a kiknek nincs törvényök, olyanná, mint a ki törvény nélkül van, noha nem vagyok Istennel szemben törvény nélkül, hanem Krisztus törvénye alatt állók, hogy megnyerjem azokat, a kiknek nincs törvényök.

22. Olyanná lettem a gyengéknek, mint a gyenge, hogy a gyengéket megnyerjem. Mindenkinék mindenné lettem, hogy mindenképen tartsak meg némelyeket.

23. Mindent teszek pedig az evangéliumért, hogy én is részesüljek abban.

24. Nem tudjátok-e, hogy a pályatéren futók mind futnak ugyan, de a pályabért csak egy nyeri el. Ugy fussatok, hogy nyerjétek el.

25. Valaki pedig küzd: mindenkben megtartóztatja magát, amazok veszendő, mi pedig enyészhetetlen koszorút akarván nyerni.

26. Én azért úgy futok, mint a ki nem bizonytalanra fut; úgy verekedem, mint a ki nem levegőt ver.

27. De megkinozom a testemet és szolgálá teszem, hogy miután másoknak utasítást adtam, ne legyenek én magam mértéket meg nem ütő.

#### 10. RÉSZ.

Az ős izraeliták esetéből okulva, kerüljétek a bálványimádást. Már pedig a bálványáldozati vendégségben való részvétellel abba esnétek. A mészárszékből kapott és a hitetlenek asztalánál elétek tett enivalókat azonban egyétek minden nyugtalanság nélkül, csak akkor nem, ha valaki megütököznék abban.

1. Mert tudnotok kell atyámfiai, hogy apáink mindnyájan a felleg alatt voltak, és mindnyájan a tengeren mentek által,

2. és mindnyájan Mózesre keresztelkedtek meg, a fellegben s a tengerben,

3. és mindnyájan ugyanazt a lelki ételt ették,

4. és mindnyájan ugyanazt a lelki italt itták, (ittak tudniillik egy lelki kösziklából, a mely utánuk ment, a köszikla pedig a Krisztus volt);

5. de többnyire nem tetszettek az Istennek, mert leterítették a pusztában.

6. Ezek pedig intő példák ránk nézve, hogy azt a mi rossz, ne kívánjuk, mikép amazok kívánták;

7. se bálványimádók ne legyetek, mint némelyek voltak amazok közt, a mint irva van „leült a népen s inni és felkelt játszani;“

8. Se ne paráználkodjunk, mint némelyek amazok közt paráználkodának, és elhullának egy napon huszonhárom ezren;

9. se ne kísértésük meg az urat, mint megkísértették némelyek amazok közt és elpusztítottak a kigyók által;

10. se ne zugolódjatok, mint némelyek amazok közt zugolódtak, és elpusztítottak az öldökölő által.

11. Ezek pedig előképi módon történtek azokon, irásba pedig a végett tétettek, hogy intésül szolgáljanak nekünk, a kiknek élete az idők végére esett.

12. Azért is, a ki azt hiszi, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék.

13. Kisértet csak emberi vett elő titeket. Hű pedig az ur és nem hágy erőtök felett kísértetni; hanem mikor kísértetet bocsát rátok, hogy kibírhattátok, utat nyit a szabadulásra is.

14. Épen azért kedveseim kerüljétek a bálványimádást.

15. Mint értelmeseknek szólok, itéljétek meg ti, a mit mondok.

16. Az áldás pohara, a melyet megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösség-e? A kenyér, a melyet megtörünk, nem a Krisztus testével való közösség-é?

17. Mert egy kenyér van, egy test vagyunk mi sokan, mert mindnyájan azon egy kenyérben részesülünk.

18. Nézzetek a test szerinti Izraelre. Vajon az áldozatevők nincsenek-e közösségben az oltárral?

19. Mit mondok hát? Azt-e, hogy a bálványoknak vitt áldozat valami, vagy hogy a bálvány valami?

20. Sőt inkább azt, hogy a miket áldoznak, nem az Istennek áldozák, hanem ördögöknek. Nem akarom pedig, hogy közösségbe jöjjetek az ördögökkel.

21. Nem ihatjátok az ur poharát és az ördögök poharát is. Nem vehettek részt az ur asztalában és az ördögök asztalában is.

22. Vagy féltékenységre akarjuk-e az urat indítani? Vajon erősebbek vagyunk-e nálánál?

23. Minden szabad, de nem minden használ. Minden szabad, de nem minden épít.

24. Ne keresse senki a maga hasznát, hanem a másikat.

25. Valamit a mézvárszékekben adnak: egyétek a nélkül, hogy a lelkiismeretre való tekintetből vizsgálódnátok felette.

26. Mert az uré a föld és mindaz, a mivel telve van az.

27. Ha valamely hitetlen hívására el akartok menni, valamit elibetek tesznek, egyétek a nélkül, hogy a lelkiismeretre való tekintetből vizsgálódnátok felette.

28. De ha azt mondja nektek valaki „ez áldozati hus,“ ne egyétek, ama figyelmeztetőre és a lelkiismeretre való tekintetből.

29. Értem pedig nem a magatok lelkiismeretét, hanem ama másikat. Mert az én szabadságomat miért ítéli meg egy másiknak lelkiismerete.

30. Mert ha én hálaadással veszek részt, miért káromolnak a miatt, a miért én hálát adok?

31. Azért akár esztek, akár isztok, akár valamit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére tegyetek.

32. Olyanok legyetek, hogy benetek se zsidó, se görög, se az Isten egyháza ne botrányozhassék meg;

33. valamint én is mindenkinek és mindenben nézek a tetszésére, nem keresvén a magam hasznát, hanem a sokakét, hogy tartassanak meg.

## 11. RÉSZ.

Az asszonyok fedett fővel imádkozzanak, vagy prófétáljanak. Az ur vacsorájával nem éhségetek csillapítása végett, hanem az ur halálának emlékezetére, és közös vendégségben, abból, a mit kiki felvisz, egymást szívesen látva kell élnetek.

1. Legyetek követőim, valamint én a Krisztusé vagyok.

2. Dicsérlek pedig titeket, azért, mivel rám mindenben emlékeztek és utasításaim, a mint adtam, megtartjátok.

3. Tudjátok meg pedig, hogy minden férfinak a Krisztus a feje, az asszony feje pedig a férj, a Krisztus feje pedig az Isten.

4. Valamely férfi fedett fővel imádkozik, vagy prófétál, megszegyeni a fejt.

5. Valamely asszony pedig fedetlen fővel imádkozik vagy profétál, megszegyeníti a fejét, mert az egy és ugyanaz a megborotválttal.

6. Mert ha nem fedi be az asszony a fejét, nyirassa is meg. Ha pedig éktelen egy asszonymak a megnyiratas, vagy borotváltatas: fedezze be magát.

7. Mert a férfi nem köteles befedni a fejét, mivel ő az Isten képe és dicsősége; míg az asszony a férj dicsősége.

8. Mert nincs férfi asszonyból, hanem asszony van férfiből.

9. Mert nem is teremtetett férfi az asszonyért, hanem asszony a férfiert.

10. Annakokáért köteles az asszony fején tartani a hatalom jelét, az angyalokra való tekintetből.

11. De különben az urban sem asszony nincs férfi nélkül, sem férfi asszony nélkül.

12. Mert valamint az asszony a férfiből lett, ugy a férfi az asszony által; mindez pedig Istentől van.

13. Itéljétek meg magatokban, illik-e az, hogy egy asszony fedetlen fővel imádkozzék az Istennek?

14. Ilát maga a természet sem tanít-e meg titeket? Hiszen a férfinak tisztességtelen a nagy haj hordás;

15. az asszonymak pedig ékességül van az, mivel a haj fátyol helyett van adva neki.

16. Ha pedig valaki versengeni kíván: nekünk nincs ilyen szokásunk; de az Isten egyházainak sincs.

17. De midőn ezt parancsolom, azt nem dicsérem, hogy egybegyűlések nem javulásokra, hanem romlásotokra van.

18. Mert először is, hallom, hogy midőn egybegyűltök, szakadások

vannak közöttetek. És ezt részben el is hiszem.

19. Mert kell, hogy különködés is legyenek köztetek, hogy tűnjék ki, kik köztetek azok, a kik kiállják a próbát.

20. Mikor tehát ugyanoda összegyűltök: nem lehet ott urvacsorájával élni.

21. Mert evés alkalmával saját vacsoráját kiki lefoglalja és ki éhez, ki részegségig iszik.

22. Mert hát nincsenek-e házaitok, hogy ott egyetek, igyatok? Vagy az Isten egyházát vetitek-e meg? És azokat, a kiknek nincs, megszegyenítitek! Mit mondjak néktek? Dicsérjelek-e titeket? Ezért nem dicsérlek.

23. Mert én az urtól kaptam, a mit közöltem is veletek, hogy az ur Jézus azon az éjszakán, a melyen elárultaték, vette a kenyeret,

24. és hálát adván megtörte és ezt mondotta „ez az én testem, a mely érettetek megtöretik, ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.“

25. Hasonlókép vette, miután vacsorált, a pohárt is és ezt mondotta „e pohár az ujszövetség az én vérem által, ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok, az én emlékezetemre.“

26. Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret és isszátok e pohárt, az ur halálát hirdessétek, míg el nem jó.

27. Azért is valaki méltatlanul eszi e kenyeret, vagy issza az ur poharát, vétkezik az ur teste s vére ellen.

28. Próbálja meg pedig magát az ember és ugy egyék e kenyérből és igyék e pohárból.

29. Mert az evő és ivó itéletet eszik és iszik magának, ha a testet nem méltatja.

30. Azért van köztetek sok beteg és erőtelen; azért alusznak számosan.

31. Ha pedig magunkat megítélők: úgy nem ítéltetnénk.

32. Midőn pedig itél, a végett fenyít az ur minket, hogy ne ítéltessünk el a világgal.

33. Azért is, atyámiai, midőn enni egybegyültök, egymást lássátok szívesen.

34. Ha valaki éhes: otthon egyék, hogy egybegyülések ne ítéletet hozzon rátok. A mi pedig még hátra van: azt majd akkor rendelem meg, mikor odamegyek.

## 12. RÉSZ.

A kegyelmi ajándékok különbözök; de mind a végett adattak, hogy közhaszonra fordíttassanak. Az egyház a Krisztus teste. Ennek tagjai az egyes hívők és minden tag szükséges. A tagok különböző rendeltetést s ehez képest különböző ajándékokat kaptak az Istentől. Mindenik elégedjék meg a magáéval.

1. A lelki ajándékokra nézve pedig nem akarlak titeket, atyámiai, tudatlanságban hagyni.

2. Tudjátok-e, hogy mikor pogányok valátok, a néma bálványokhoz hajtatatok el, a mint hajtátatok.

3. Azért tudtotokra adom, hogy ha Isten Lelke által szól, senki sem mondja Jézust átkozottnak és senki sem mondhatja ezt „ur Jézus,” csak Szentlélek által.

4. Meg vannak pedig a kegyelmi ajándékok osztva; de ugyanaz a Lélek.

5. És meg vannak a szolgálatok osztva; és ugyanaz az ur.

6. És meg vannak a munkálatok osztva; de ugyanaz az Isten, a ki munkálja mindazokat mindenkiben.

7. A végett részesíttetik pedig kiki a Lélek nyilatkozatában, hogy fordítsa közhaszonra.

8. Mert ennek adatik a Lélek utján bölcsesség beszéde; amannak ugyanazon Léleknél fogva ismeret beszéde;

9. egy másiknak ugyanazon Lélekkel hit, másnak pedig azon egy Lélekkel gyógyítási ajándékok,

10. másnak pedig erők munkálatai, másnak pedig prófétai képesség, másnak pedig különbségtétel a lelkek közt, egy másiknak nyelvbeszédfélék, másnak pedig nyelvbeszéd magyarázata.

11. Mindezeket pedig egy s ugyanazon Lélek munkálja, kiosztván kinek-kinek a magáét, úgy a mint akarja.

12. Mert valamint a test egy és sok tagja van; a test összes tagjai pedig, noha sokan vannak, egy testet képeznek, úgy a Krisztussal is ez történik.

13. Mert egy Lélek vezetése alatt megkeresztelkedvén mi mindnyájan, zsidók és görögök, szolgák és szabadok, egy testté lettünk és mindnyájan egy Lelket kaptunk italul.

14. Mert a test sem egy, hanem sok tag.

15. Ha ezt mondja a láb „mint-hogy nem vagyok kéz, nem tartozom a testhez”: vajon nem tartozik-e az mind e mellett is a testhez?

16. És ha ezt mondja a fül „mint-hogy nem vagyok szem, nem tartozom a testhez,” vajon nem tartozik-e az mind e mellett is a testhez?

17. Ha az egész test szem volna: hol volna a hallás? Ha az egész hallás volna: hol volna a szaglás?

18. Így pedig az Isten osztotta be a testben a tagokat, egyenként mindeniket, úgy a mint akarta.

19. Ha pedig mind az egy tag volna: hol volna a test?

20. Így pedig sok tag, de egy test van.

21. Nem mondhatja pedig a szem a kéznek ezt „nincsen rád szükségem,” vagy a fej a lábaknak ezt „nincs rátok szükségem.”

22. Sokkal inkább úgy van, hogy a test gyengébbeknek látszó tagjai szükségesek.

23. És a mely tagjait a testnek tisztességtelenebbeknek véljük, azokat nagyobb tisztességgel vesszük körül, és illetlen tagjaink nagyobb illedelemmel vannak felruházva;

24. illedelemes tagjainknak pedig nincs arra szükségök. De az Isten rendezte be a testet úgy, hogy az alábbvaló tagnak nagyobb tisztességet adott,

25. hogy ne legyen a testben szakadás, sőt inkább egymásért ugyanarra legyen a tagoknak gondjok.

26. És legyen, hogy szenved valamely tag, minden tag szenved vele. Legyen, hogy dicsőség ér egy tagot: minden tag örül vele.

27. Ti pedig Krisztus teste vagytok és tagok külön-külön.

28. Még pedig némelyeket rendelt az Isten az egyházban először apostolokká, másodsor prófétákká, harmadsor tanítókká. Azután rendelt erőket, aztán gyógyítási ajándékokat, segélyezéseket, kormányzásokat, nyelvbeszédfélétet.

29. Vajon mindenki apostol-é? Mindenki próféta-é? Mindenki tanító-é? mindenki erőket,

30. mindenki gyógyítási ajándékokat bír-e?, mindenki nyelveken szól-e?, mindenki nyelvbeszédet magyaráz-e?

31. Törekedjete pedig a nagyobb lelki ajándékok után. És

erre mutatok még nektek egy fellette jó utat.

### 13. RÉSZ.

Szeretet nélkül semmit sem érünk. Az erkölcsi jeles tulajdonok sajátjai a szeretetnek. A szeretet állandóan megmarad.

1. Ha emberek s angyalok nyelvein szólok, szeretet pedig nincsen bennem: zengő érczczé és pengő czimbalommá lettem.

2. Még ha prófétai képességgel bírok is, és tudok minden titkot, és meg van bennem minden ismeret; még ha teljes hitem van is, úgy hogy hegyeket teszek odább: ha szeretet nincsen bennem, semmi vagyok.

3. Még ha minden vagyonomat megétegetem is; még ha a testem tüzre adom is: ha szeretet nincsen bennem, nem veszem annak semmi hasznát.

4. A szeretet béketűrő, szives; a szeretet nem irigy; a szeretet nem kérkedékeny, nem fuvalkodik fel,

5. nem viseli magát illetlenül, nem önhaszonleső, nem ingerlékeny, a rosszat nem rójja fel,

6. nem örül az igazságtalanságon, de örül az igazsággal;

7. mindent eltűr, mindent hisz, mindent remél, mindent kiáll.

8. A szeretet soha sem fogy el. Legyenek pedig prófétai képességek, véget érnek; legyenek nyelvbeszéddek, megszűnnek; legyen ismeret, elenyészik.

9. Mert rész szerint van bennünk az ismeret, rész szerint a prófétai képesség is;

10. mikor pedig a teljes egész eljő, vége annak, a mi rész szerint van.

11. Mikor gyermek voltam: úgy szóltam mint gyermek, úgy érez-

tem mint gyermek, úgy gondolkodtam mint gyermek. Mikor férfiává lettem: végkép elhagytam azt, a mit a gyermek tesz.

12. Mert most tükör által talányképen látunk; akkor pedig színről színre. Most részszerinti az ismeretem, akkor pedig teljes lesz az, a milyen megismerttetésem is.

13. Most pedig marad hit, remény és szeretet, ez a három. Legnagyobb pedig ezek között a szeretet.

#### 14. RÉSZ.

A profétálás becsesb lelkiajándék, mint a nyelven szólás. Mert amaz érthető és épít másokat; ezt pedig csak úgy lehet megérteni, s annál fogva ez csak úgy épít mást, ha magyarázattal van egybekötve. A lelki ajándékokat a gyülekezet építésére használjátok. Asszony nem szólhat a gyülekezetben.

1. Legyetek buzgók a szeretetben. Törekedjetek azonban a lelki ajándékokra; kiválóbban pedig arra, hogy profétáljatok.

2. Mert a nyelven szóló nem embereknek szól, hanem az Istennek. Mert senki sem hallja; lelkében pedig titkokat szól.

3. A profétáló pedig embereknek szól, építve, intve és vigasztalva.

4. A nyelven szóló önmagát építi. A profétáló pedig gyülekezetet épít.

5. Akarom pedig, hogy mindnyájan szóljatok nyelveken; még inkább pedig, hogy profétáljatok. Nagyobb pedig a profétáló a nyelveken szólónál; kivévn, ha ez meg is magyarázza azt, a mit szól, hogy a gyülekezet épületet vegyen.

6. Most pedig, atyámfiai, ha hozzatok megyek nyelveken szólással, mi hasznatokra lesztek, ha nem szólok nektek vagy kijelentéssel, vagy ismereteket közölve, vagy profétálva, vagy tanítva?

7. Ha a hangszerek, noha élet nélküliek, akár a fuvola, akár a czitera, nem különböztetik meg a hangokat, mikép ismertetik fel az, a mi a fuvolán, vagy a cziterán előadatik?

8. Mert csatába is ki készül, ha a kürt hangja nem világos?

9. Így lesztek ti is a nyelvbeszéddel. Ha nem világos szavakat adtok: mikép értik azt meg, a mit szóltok? Tudniillik levegőnek szóltok.

10. Oly sokféle talán a hang a világon! És egy sem érthetetlen.

11. Ha tehát nem tudom a hang jelentését: idegen lesznek a szólónak és a szóló idegen előttem.

12. Ekkép ti is, mivel hogy törekesztetek lelki ajándékok után, a gyülekezet építése végett igyekezzetek azokban gazdagokká lenni.

13. Azért a nyelven szóló imádkozzék, hogy a mit szól, magyarázza is meg.

14. Mert ha nyelven imádkozom, lelkem imádkozik, értelmemnek pedig nincs gyümölcse.

15. Mit teszek hát? Imádkozom lelkemmel, imádkozom pedig értelmemmel is; énekelek lelkemmel, énekelek pedig értelmemmel is.

16. Mert különben ha lélekkel adsz hálát, mikép fogja az, a ki az avatatlan helyét foglalta el, hálaadásodra az áment rámondani, hollott nem tudja mit mondasz?

17. Mert te ugyan szépen adsz hálát, de a másik nem nyerc épületet.

18. Hálát adok az Istennek, hogy nyelveken mindnyájatoknál inkább szólok.

19. De a gyülekezetben jobban szerettek öt szót szólni értelmemmel, hogy másokat is tanítsak, mint tizezeret nyelven.

20. Atyámiai! ne legyetek gyermekek az értelemre nézve. De a rosszasaúra nézve legyetek kis gyermekek; az értelemre nézve pedig érettek.

21. Irva van a törvényben, hogy „idegen nyelvűek és idegenek ajakai által fogok ezen népnek szólani, és így sem hallgatnak rám“ mond az ur.

22. Így tehát a nyelvbeszédék, nem a hívőkre, hanem a hitetlenekre, a prófétái beszédék pedig nem a hitetlenekre, hanem a hívőkre ismertető jelek.

23. Ha hát egybegyül az egész gyülekezet ugyanoda és mindenki nyelveken szól; mennek pedig oda avatatlanok vagy hitetlenek: nem azt mondják-e ezek, hogy nem vagytok eszetecken?

24. Ha pedig mindenki prófétál; bemegy pedig oda valamely hitetlen vagy avatatlan: ezt elmarasztalja mindenki, megítéli mindenki;

25. szívének titkai nyilvánvalókká lesznek. Ekkép arczra borulva imádja az Istent, hirdetvén, hogy valósággal isten van bennetek.

26. Hogy áll hát a dolog, atyámiai? Mikor egybegyültök, kiki énekkel áll elő, tanítással áll elő, kijelentéssel áll elő, nyelvbeszéddel áll elő, magyarázattal áll elő. Minden ugy legyen, hogy építsen.

27. Legyen, hogy nyelven szól valaki: kettő, legfeljebb három s egymás után szóljon; és egy magyarázza meg.

28. Ha pedig nincs a ki magyarázza: hallgasson a gyülekezetben; szóljon pedig önmagának s az Istennek.

29. A próféták is pedig ketten vagy hárman szóljanak; s a többiek ítéljenek.

30. Ha pedig kijelentésben más valaki, egy ülő, részesül: az első hallgasson.

31. Mert egyenként mindnyájan prófétálhattok, hogy mindenki tanuljon, és mindenki nyerjen vigasztalást;

32. és a próféták lelkei engednek a prófétáknak.

33. Mert nem rendetlenség istene az Isten; hanem békességé. Valamint minden gyülekezeteiben a szenteknek,

34. az asszonyok a gyülekezetekben hallgassanak. Mert a szólás nem engedtetik meg nekik, de engedelmeskedjenek, mikép a törvény mondja.

35. Ha pedig valamit tanulni akarnak: otthon kérdezzék meg saját férjeiket, mert illetlen a gyülekezetben szólani az asszonyoknak.

36. Avagy titóletek jött-e ki az Isten ígéje? Vagy egyedül ti hozzatok jutott-e el?

37. Ha valaki prófétának, vagy lelki ajándékban részesültnek hiszi magát: ismerje el, hogy a miket irok nektek, az ur parancsolatai.

38. Ha pedig nem ismeri el: nem ismertették el.

39. Azért is, atyámiai, törekedjete a prófétálásra, s a nyelveken szólást ne akadályozzatok.

40. Minden pedig illendően és rendben menjen végbe.

## 15. RÉSZ.

Krisztus feltámadt a halálból s azután sokaknak megjelent, a kik közül többen élnek még. A Krisztus feltámadása záloga a miénknek. Feltámasztatunk pedig megdicsőült testtel. A kik pedig közülünk élnek még a Krisztus eljövetelekor: azok elváltoznak, ugy hogy testeik romolhatatlannokká lesznek.

1. Tudomásotokra hozom pedig, atyámiai, az evangyéliumot, a me-

lyet hirdettem néktek, a melyet el is fogadtatok, a melyen állotok is;

2. És a mely, ha ugyan, hogy mikép hirdetem néktek megtartjátok, megtartatásokat is esz-közli, ha csak hiába nem hittetek.

3. Tudniillik azt közöltem veletek első sorban, a mit én is kap-tam, hogy Krisztus meghalt büne-inkért az irások szerint;

4. és hogy eltemettetett és harmadnapra feltámasztatott az irások szerint;

5. és hogy megjelent Péternek, azután pedig a tizenkettőnek;

6. azután megjelent egyszerre több mint ötszáz atyafinak, a kik többnyire mind élnek még most is, némelyek azonban elhunytak kö-zülök.

7. Azután megjelent Jakabnak, azután az apostoloknak mindnyá-joknak.

8. Legutóljára pedig mindazok közt, mint az idétlennek, megjelent nekem is.

9. Mert én vagyok a legkisebb az apostolok között, a ki nem vagyok méltó az apostoli névre, mivel hogy üldöztem az Isten egy-házát.

10. Isten kegyelméből vagyok pedig az, a mi vagyok. És az ő hozzám való kegyelme nem lett hiábavalóvá. Sőt inkább mindazok-nál többet munkálkodtam. De nem én, hanem velem az Isten ke-gyelme.

11. Azért akár én, akár azok, így hirdetünk s így hittetek.

12. Ha pedig az hirdettetik a Krisztusról, hogy feltámasztatott a halálból: mikép mondják köztetek némelyek, hogy nincs halottfeltá-madás.

13. Ha pedig halottfeltámadás nincs: úgy Krisztus sem támasz-tatott fel.

14. Ha pedig nem támasztatott fel a Krisztus: úgy alapnélküli az, a mit hirdetünk; alapnélküli a hi-tetek is.

15. Az is ránk bizonyul pedig, hogy hamis bizonytságot tettünk az Isten ellen. Mert azt bizonyítottuk ellene, hogy feltámasztotta a Krisz-tust; holott pedig, ha ugyan nem támasztatnak fel a holtak, nem támasztotta fel.

16. Mert ha nem támasztatnak fel a holtak, Krisztus sem támasz-tatott fel.

17. Ha pedig nem támasztatott fel a Krisztus: úgy hiábavaló a hitetek; bűnökben még most is benne vagytok.

18. Ugy azok is elvesztek, a kik a Krisztusban elaludtak.

19. Ha csak azt nyertük a Krisz-tusban, hogy ezen életben van reményünk: úgy minden embernél szárandóbbak vagyunk.

20. Ugy de Krisztus feltámasz-tatott a halálból, az alvók zsen-géjéül.

21. Mert miután a halál ember által állott elő, ember által a hol-tak feltámadása is.

22. Mert valamint Ádám-ban min-denki meghal, úgy a Krisztusban mindenki meg fog eleveníttetni.

23. Kiki pedig a maga osztályá-ban. Zsenge a Krisztus. Azután következnek, majd az ő eljövetele-  
kor, a Krisztushoz tartozók.

24. Aztán a vég, a mikor átadja az országot az Istennek s Atyának, eltörölvén előbb minden fejedelemséget, minden hatalmasságot és hatalmat.



25. Mert uralkodnia kell, míg minden ellensége lábai alá nem vettetik.

26. Utóljára töröltetik el az ellenségek közt a halál.

27. Mert mindent lábai alá vetett. Mikor pedig azt mondja, hogy minden alája van vetve: világos, hogy azon kívül, a ki neki mident alá vetett.

28. Mikor pedig minden alája lesz vetve: akkor maga a Fiu is alá veti magát annak, a ki neki mindent alá vetett, hogy az Isten legyen minden mindenben.

29. Mert különben mit tesznek azok, a kik megkeresztelkednek a holtakért? Ha teljességgel nem támasztatnak fel a holtak: mit is keresztelkednek meg azokért?

30. Mi is mit teszszük ki magunkat minden órában a veszélyeknek?

31. Naponként halál révén állok; atyámfiak, a ti veletek urunk Krisztus Jézusban való dicsekvésemre mondom.

32. Ha csak emberi módon viaskodtam Efézusban a vad állatokkal: mi a hasznom abból? Ha nem támasztatnak fel a holtak: együnk igyunk, mert hólnap meghalunk.

33. Ne tévelyegjete. A jó erkölcsöt megrontják a rossz társaságok.

34. Józanodjatok ki igazán, és ne vétkezete. Mert nem ismerik némelyek az Istent. Megszógyenítetekre szólok.

35. De kérdi valaki, mikép támasztatnak fel a holtak, milyen testtel jönnek pedig elő?

36. Balgatag, a mit te vetsz, nem elevenül meg, ha meg nem hal.

37. És a mit elvetsz, az nem a leendő test, hanem pusztá mag, talán buzác vagy más valamié.

38. Az Isten pedig ád annak akarataja szerint, testet, s pedig egyenként minden magnak saját testet.

39. Nem ugyanaz a test minden test: hanem más az emberek, más a barmok, más a madarak, más a halak teste.

40. Vannak égi testek, vannak földiek is. De más az égiek dicsősége, más a földieké.

41. Más a nap fénye, más a hóldé, más a csillagoké. Csillag csillagtól különbözik fényre nézve.

42. Így lesz a holtak feltámasztása is. Elvettetik a test mint romlandó, feltámasztatik mint romolhatlan;

43. Elvettetik mint gyalázatos, feltámasztatik mint dicsőséges; elvettetik mint erőtelen, feltámasztatik mint erőteljes;

44. Elvettetik mint lelkies, feltámasztatik mint lelki test. Ha van lelkies test: lelki is van.

45. Így van irva is: „Lett az első ember, Ádám, élő lélekké, az utolsó Ádám éltető lélekké.“

46. De nem a lelki az első, hanem a lelkies; a lelki későbbi.

47. Az első ember földből lett, porból való; a második ember mennyből való.

48. A milyen a porból való: olyanok a porból való. A milyen a mennyei: olyanok a menyieik.

49. És valamint viseltük a képet a porból valónak, viseljük a mennyieit is.

50. Azt pedig állitom, atyámfiak, hogy hus és vér az Isten országát nem örökölheti; sem a romlandóság nem öröklí a romolhatatlanságot.

51. Ime titkot mondok néktek. Mindnyájan nem alszunk el; de mindnyájan elváltozunk,

52. majd egy parányi kis idő kiűrt riadásra. Mert lesz kiűrt riadás, és a holtak fel fognak romolhatatlan állapotban támasztatni, mi pedig elfogunk változni.

53. Mert kell, hogy ez a romlandó romolhatatlanságot öltözzék fel, és ez a halandó halhatatlanságot öltözzék fel.

54. Mikor pedig ez a romlandó felöltözi a romolhatatlanságot, és ez a halandó felöltözi a halhatatlanságot: akkor meglesz az, a mi irva van „elnyeletett a halál, hogy győzedelmet nyerjünk.

55. Hol van, óh halál, a te győzedelmed? Hol van, óh halál, a te fulánkod?”

56. A halál fulánkja pedig a bűn; a bűn ereje pedig a törvény.

57. Az Istennek pedig, a ki adja nekünk urunk Jézus Krisztus által a győzedelmet, hála legyen.

58. Azért is szeretett atyámfiai, legyetek erősek, rendületlenek, az ur dolgában mindig buzgók, tudván hogy az urban nem hiában fáradoztok.

## 16. RÉSZ.

A segélygyűjtés odamenetelem előtt menjen végbe. Pünköstkor elhagyom Efézust, és Macedónián át hozzátok menvén, huzamos ideig maradok nálatok. Timótheust ajánlom. Apollósz most nem megy hozzátok. A hitben álljatok erősen. Engedelmeskedjetez azoknak, a kik a szentek szolgálatára szentelték magokat örülök a Korinthusiak jöttén.

1. A mi pedig a szentek részére való segélygyűjtést illeti: a mit rendeltem a galáciai egyházaknak, ti is azt tegyétek.

2. Minden héten a hét első napján, kiki tegye félre otthon gyűjtő-gélve a mi telik tőle, hogy a gyűj-

tés ne akkor menjen végbe, mikor oda megyek.

3. Mikor pedig oda megyek: a kiket arra méltóknak ítéltek, azoktól fogom kegyadományotokat levelekkel Jeruzsálembe elküldeni.

4. Ha pedig megérdemli, hogy én is elmenjek: együtt megyünk.

5. Elmegyek pedig hozzátok, majd ha Macedónián által megyek. Mert Macedónián megyek által.

6. Ti nálatok pedig talán megállapodom, vagy a telet is ott töltöm, hogy, bárhova fogok menni, ti kíséretetek el.

7. Mert ezuttal, nem akarlak titeket csak keresztülmenetel alkalmával látni. Mert reménylem, hogy, ha az ur megengedi, darab ideig nálatok maradok.

8. Maradok pedig Efézusban pünköstig.

9. Mert nagy munkatér nyílt előttem, és sok az ellenség.

10. Ha pedig Timótheus hozzátok megy: vigyázzatok, hogy ne féljen nálatok. Mert az ur dolgán dolgozik, mikép én is.

11. Azért ne nézze le senki; de kíséretetek el békességben, hogy jöjjön hozzám, mert várom az atyafiakkal.

12. Apollósz atyafit pedig sokat kértem, hogy menjen el az atyafiakkal hozzátok; de teljességgel nem akart most menni; de majd elmegy adandó jó alkalommal.

13. Legyetek öbren. Álljatok meg a hitben. Legyetek férfiak. Legyetek erősek.

14. Mindenben a szeretet legyen vezéretetek.

15. Kérlek pedig titeket atyámfiai, hogy miután tudjátok, mikép a Stefana háza zscngéje Ákhájának, és az ahhoz tartozók a szentek szolgálatára szentelték magokat,

16. ti is engedelmesskedjétek az ilyeneknek, és mindenkinek, a ki velök dolgozik és fáradozik.

17. Örülök pedig a Stefana, Fortunátus, és Akháikus jövetelén, mivel ezek a ti hiányotokat pótolták ki,

18. mert felüditették az én lelkemet, és a tiéteket. Legyetek hát elismeréssel az ilyenek iránt.

19. Köszöntenek titeket az ázsiai egyházak. Nagyon köszönt titeket

az urban Ákvila és Priszka, meg a házoknál levő gyülekezet.

20. Köszönt titeket minden atyafi. Köszöntsétek egymást szent csókkal.

21. A köszöntés a magam kezével, Páléval.

22. Ha valaki nem szereti az urat: legyen átok. Az ur jó.

23. Az ur Jézus kegyelme legyen veletek.

24. Szeretetem mindnyájatokkal a Krisztus Jézusban.

## A KORINTHUSIAKHOZ IRT MÁSODIK LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Isten megvigasztal minket, hogy mi is megvigasztalhassunk másokat, a szorongattatásban. Ime most is halálos veszélyből szabadított ki az Isten minket. Először ti hozzátok akartam menni; onnan Macedóniába, innen vissza hozzátok, s így Judeába. De irántatok való kiméleletből változtattam meg uttervemet.

1. Pál, Isten akaratja által Krisztus Jézus apostola, és Timótheus atyafi, az Isten azon egyházának, a mely Korinthusban van, mind azon szentekkel, a kik egész Akhájában vannak.

2. Kegyelem néktek és békesség atyántól az Istentől, és az ur Jézus Krisztustól.

3. Áldott legyen az Isten s urunk Jézus Krisztus atyja, az irgalom atyja, és minden vigasztalás istene,

4. a ki megvigasztal minket minden szorongattatásunkban, hogy vigasztalhassuk meg azokat, a kik mindenféle szorongattatást szenvednek, azon vigasztalás által, a melyet az Isten nekünk magunknak úd.

5. Mert valamint bőségesen kihatnak a Krisztus szenvedései ránk, ugy bőségesen kihat a mi vigasztalásunk is a Krisztus által.

6. Legyen pedig, hogy szorongattatunk, a ti vigasztaltatásotokért és megtartatásotokért történik: legyen hogy vigasztaltatunk, a ti vigasztaltatásotokért van, a mely kimutatja munkásságát, abban, hogy ugyanazon szenvedéseket, a melyeket mi is szenvedünk, kiálljátok. És a mi reményünk erős mellettetek,

7. tudván, hogy valamint, részetek van a szenvedésekben ugy részetek a vigasztalásban is.

8. Mert nem akarjuk előttetek elhallgatni szorongattatásunkat, a mely Ázsiában történt, hogy erőnk felett rendkívül megterheltettünk, ugy hogy életünk felől is kétségbe voltunk esve;

9. sőt a halál felőli kérdésben magunk megadtuk magunkban a feleletet, hogy ne magunkban bízakodjunk, hanem abban bizzunk, a ki a holtakat feltámasztja,

10. a ki ily nagy halálból kiszabadított minket, és kiszabadít, a kiből reményünket vetettük, hogy ezután is ki fog szabadítani,

11. ti is segítségünkre levén könyörgéseitekkel, hogy a velünk sokak közremunkálásával közlött kegyelmi ajándékért sok arcból szálljon fel érettünk a hálaadás.

12. Mert az a dicsekvésünk a miről bizonyoságot tesz a lelkiismeretünk, hogy Istentől kívánt szentségben és tisztaságban forgolódunk, nem emberi bölcsesség által hanem Isten kegyelméből, e világban, főképp pedig tinálatok.

13. Mert nem egyebet irunk nektek, mint a mit olvastok, vagy meg is ismertek; reményem pedig, hogy mind végig meg fogtok ismerni;

14. a minthogy részben megismerétek rólunk, hogy dicsekvéseitek tárgya vagyunk, valamint ti a miénk, majd az urunk Jézus napján.

15. És ezen bizodalmanál fogva az volt a szándékom, hogy előbb tihozzátok megyek, hogy második kegyelemben részesíttessetek;

16. Aztán titóletek Macedóniába; majd innen vissza tihozzátok, hogy ti kíséretet el Judeába.

17. Ha hát ez volt a szándékom: vajjon könnyelműséget követtem-e el? Vagy a mit szándékozom tenni, test szerint szándékozom-e; hogy nálam az „igen“ igen és a „nem“ nem legyen?

18. De hű az Isten, hogy prédikálásunk tinálatok nem „igen és nem.“

19. Mert az Isten fia, Krisztus Jézus, a kit közzöttetek mi, én, Szilvánus és Timótheus, hirdettünk, nem lett igenné és nemmé; hanem benne az „igen“ lett meg.

20. Mert benne az Isten valamennyi ígéretére nézve az „igen“, s azért ő általa az „ámen“ lett meg az Isten dicsőségére általunk.

21. A ki pedig minket veletek a Krisztusra nézve megerősít; és megkent minket: az az Isten;

22. a ki el is pecsételt minket, lelkének zálogát sziveinkbe adván.

23. Én pedig az Istent hívom lelkem mellé bizonyosággal, hogy az irántatok való kimélethez nem mentem többé Korinthusba.

24. Ne azt értsétek ezen, hogy hiteteken uralkodunk: hanem azt, hogy örömtökön mi is munkálkodunk, mert a hitben megállatok.

## 2. RÉSZ.

Mert nem akartam hozzátok szomorodva menni. Levelemmel is örömeteket akartam előkészíteni. A szomorúság okozójának miután megtért, bocsátsatok meg. Az evangéliumot hirdetni előbb Troászba, onnan Macedóniába jöttem át. Istennek, a ki munkám sikeressé teszi, hála légyen.

1. Föltettem pedig magamban, hogy nem megyek hozzátok ismét szomorodva.

2. Mert, ha én megszoríttalak titeket, ki vidit fel engem, ha nem az, a ki megszoríttatik általam?

3. És épen a végett irtam, hogy, ha oda megyek, ne kelljen szomorodnom azok miatt, a kiknek örömmre kellene lenniük, bizván mindnyájotokba, hogy az én örömmöm mindnyájotoknak öröme.

4. Mert szívem nagy szorultságából s nyomott hangulatából, sok könnyű hullatása mellett irtam nektek, nem a végett, hogy megszoríttalak titeket, hanem a végett, hogy ismerjétek meg a szeretetet, a mely bennem kiválóbban meg van irántatok.

5. Ha pedig valaki szomorúságot okozott : nem nekem okozta ; hanem részben, hogy ne terheljem, mindnyájatoknak.

6. Elég ezen ily embernek az a büntetés, mely a többségtől van,

7. úgy hogy ellenkezőleg inkább nektek kell megbocsátanotok, és vigasztalnotok, hogy a tulságos szomorúság el ne epezsze azt.

8. Azért kérlek legyen erős benetetek iránta a szeretet.

9. Mert a végett is irtam nektek, hogy ismerjem ki, ha vajjon kiálljátok-e a próbát, vajjon engedelmeskedtek-e mindenben.

10. A kinek pedig valamit megbocsáttok : én is. Mert én is, ha valamit megbocsátottam, a mit megbocsátottam, érettetek tettem, Krisztus előtt,

11. hogy a sátán meg ne csaljon minket. Mert gondolatai nem ismeretlenek előttünk.

12. Mikor pedig Tróászba jöttem a Krisztus evangyéliomának hirdetése végett : noha nyílt előttem munkatér az urban,

13. nem tudtam lelkemet megnyugtani, mivel nem találtam Titust az atyámfát ; hanem elbucsuzván tőlök átjöttem Maczedoniába.

14. Az Istennek pedig hála legyen, mivel minket mindig diadal-maskodtat a Krisztusban, és az ő ismeretének szagát mindenütt ismeretessé teszi általunk.

15. Mert Krisztus illatja vagyunk az Istennek, azok között, a kik megtartatnak, és azok közt, a kik elvesznek.

16. Ezeknek halálból jött halált hozó szag ; amazoknak pedig életből jött életet hozó szag. És ki képes ezekre ?

17. Mert nem vagyunk mi, mint

sokan, meghamisítói az Isten beszédének ; hanem, mintha tisztaságból mintha Istenből szólanánk, úgy prédikálunk Isten előtt a Krisztusban.

### 3. RÉSZ.

De nem dicsérjük magunkat. Dicsértünkre szolgál az, hogy ti hívők vagytok. Képességünk azonban nem magunktól van, hanem az Istentől. Ő tett minket képesekké arra, hogy új-szövetség szolgálj legyünk. Szolgálatunk dicsőbb mint az ó-szövetség szolgálata.

1. Elkezdjük-e megint a magunk ajánlását? Vagy talán csak nincs szükségünk, mint némelyeknek, hozzátok intézett vagy tőletek való ajánló levelekre ?

2. A mi levelünk, a mely szívünkbe van írva, a melyet ismer és olvas minden ember, ti vagytok,

3. a kikiről tudva van, hogy Krisztus levele vagytok, a mely a mi szolgálatunk által állott elő, a mely nem tintával, hanem élő Isten lelkével s nem kótáblákra hanem szív hustábláira van írva.

4. Ily bizodalunk van pedig az Istenhez Krisztus által.

5. Nem azt mondom ezzel, hogy magunktól vagyunk képesek valaminek megítélésére, úgy, mintha az saját erőnkből telnék ki. De képességünk az Istentől van.

6. Ő tett minket arra is képesekké, hogy új-szövetje, szolgálj legyünk ; nem betüei, hanem lélckei, mert a betü megöl, a lélek pedig megelevenít.

7. Ha pedig a betü szolgálta, betüekkel köbe vésve, dicsőségesse lett, úgy hogy az Izráel fiai nem birtak a Mózes orczájára nézni annak mulandó fénye miatt :

8. hogy ne volna a lélek szolgálta sokkal inkább dicsőséges ?

9. Mert ha van a kárhoztatás

szolgálatjának dicsősége, hogy ne volna az igazság szolgálatjának bőségesen?

10. Mert e tekintetben a nagyobb dicsőség miatt ama dicsőített szolgálat még csak nem is dicsőséges.

11. Mert ha környezi dicsőség azt a mi mulandó, hogy ne állana dicsőségben az a mi maradandó?

12. Ily reményünk levén tehát, sok szabadsággal élünk ;

13. nem úgy mint Mózes, a ki eltakarta arcát, hogy az Izrael fiai ne né/hetnének annak, a mi elmuló félben vólt, a végére.

14. De megtompultak elméi. Mert az ó-szövetség olvasásakor mind e mai napig ott van föltakaratlanul a lepel, mivel az csak a Krisztusban semmisített meg.

15. De mikor Mózeset olvassák, mind e mai napig lepel borítja szívöket.

16. Mikor pedig az urhoz tér valaki : vége a lepelnek.

17. Az ur pedig a lélek. A hol pedig az Ur lelke : ott szabadság van.

18. Mi pedig mindnyájan leplezett arcczal szemlélvén tükörben az ur dicsőségét, által változtatattunk, ugyanazon kép hasonlatosságára, dicsőséggé a dicsőségtől, mert ezt várhatni egy lélek urától.

#### 4. RÉSZ.

A prédikálásban lelkiismeretesen járunk el ; nem titkolózunk ; nyíltan hirdetjük az igazságot, hirdetjük Krisztus Jézust mint urat, mint Isten képét. Szolgálatunkért sokat kell szenvednünk. De erőt ad az Isten. És nem csüggedünk el, mivel a jövődő dicsőségén függ a tekintetünk.

1. Annak okáért benne lévén a nekünk adott irgalomból, ezen szolgálatban, nem csüggedünk el.

2. De távol állunk a gyalázatos titkolózástól, nem járván ravasz-ságban, sem az Isten beszédét nem hamisítván meg, hanem az igazság nyilvánvalóvá tételével ajánlván magunkat minden ember lelkiismeretének az Isten előtt.

3. Hogyha pedig homályos is evangyéliumunk : azok közt homályos a kik elvesznek ;

4. a kikben e világ istene megvakította a hitetlenek elméit, hogy ne világoljon nekik ama Krisztus dicsőségének evangyéliuma, a ki képmása az Istennek.

5. Mert nem magunkat hirdetjük ; hanem Krisztus Jézust mint urat, magunkat pedig mint szolgálókat Jézusért.

6. Mert az az Isten, a ki szavával fénylő világosságot hozott ki a sötétségből, világolt sziveinkből, hogy világosan ismeressük meg az Isten dicsőségét a Krisztus szemé-lyében.

7. Van pedig e kincsünk cserép edényekben, hogy erőnk rendkívüli nagysága az Istené s nem magunktól való legyen.

8. Mert minden módon szorongattatunk de végszorultságba nem jutunk, kétségkedünk de kétségbe nem esünk,

9. üldöztetünk de el nem hagyatunk, levettetünk de meg nem öletünk,

10. a Jézus halálra adatását mindig hordozzuk testünkben, hogy Jézusnak élete is láthatóvá tésésék testeinken.

11. Mert mi a kik élünk folyvást halálra adatunk oda Jézusért, hogy Jézusnak élete is láthatóvá tésésék halandó testünkön.

12. Azért is a halál bennünk

munkálkodik, az élet pedig benetek.

13. Minthogy pedig meg van bennünk a hitnek ugyanazon lelke : az irás, ama szava szerint „hittem s azért szólottam“ mi is hiszünk s azért szólunk,

14. tudván, hogy a ki feltámasztotta az ur Jézust, minket is fel fog Jézussal támasztani, és elő fog vetelek állítani.

15. Mert mind ez értetek van, hogy a kegyelem többekre kiterjedvén terjeszszé az Isten dicsőségére a háláadást.

16. Azért nem csüggedünk el; sőt, még ha külső emberünk elpusztul is, de belső emberünk megújittatást nyer napról napra.

17. Mert könnyű szorongattatásunk, mely csak pillanatig tart, rendkívüli fontosságu örök dicsőséget szerez nekünk.

18. Mert nem nézzük a láthatókat, hanem a láthatatlanokat. Mert a láthatók csak ideig óráig, a láthatatlanok pedig örökké tartanak.

#### 5. RÉSZ.

Testünk meg fog dicsőíttetni. Minthogy pedig cselekedeteinkért számadásra fogunk vonatni : arra törekszem hogy Isten és emberek előtt tisztán álljak. Ez nem dicsekvés, mivel életem Istené s a tiétek. Mert miután a kibékülést czélzó Isten akaratjából, azért halt meg Krisztus, hogy neki s benne új életet éljünk, erre törekszem én, az ő szolgája, a kibékülés hirdetője.

1. Mert tudjuk, hogy azon esetre, ha földi sátorházunk lerontatik, Istentől való épületünk, nem kézzel csinált örökkévaló házunk van az egekben.

2. Mert hiszen ebben sohajtozunk, erre ama mennyei lakhelyünket felölteni vágyakozván,

3. ha ugyan felöltözötten is nemzetoleneknek fogunk találatni.

4. Mert mig e sátorban vagyunk is sohajtozunk, mint a kik terhelgetve vagyunk, mivelhogy nem azt akarjuk, hogy ebből kivetkezzünk, hanem azt, hogy erre mást öltünk fel, hogy azt a mi halandó nyelje el az élet.

5. A ki pedig minket épen erre elkészített, s a Lélek zálogát adta, az az Isten.

6. Minthogy tehát bizunk; és tudjuk, hogy ha a testben itthon, ugy az urtól távol idegenben, vagyunk,

7. Mert nem mint látók hanem mint hívők járunk,

8. de bizodalommal: azért jobbnak tartjuk azt, hogy a testből költözzünk ki, és az urnál legyünk otthon.

9. Azért arra törekszünk, hogy akár itthon legyünk, akár kiköltözzünk, tessünk neki.

10. Mert mindnyájunknak meg kell a Krisztus birói széke előtt jelenünk, hogy kiki kapja meg azt, a mit a test által munkált, ahhoz képest a mit cselekedett, jót vagy gonoszt.

11. Minthogy tehát ismerjük az ur félelmét: igyekezzünk meggyőzni az embereket; Isten előtt pedig nyíltan állunk; reménylem pedig, hogy lelkiismereteitek előtt is nyíltan.

12. Mert ezzel nem magunkat ajánljuk ismét, hanem alkalmat adunk a velünk való dicsekedetésre nektek, hogy tudjatok mit szólni azok ellen, a kik külszínnel, nem szívvel dicsekesznek.

13. Mert legyen hogy zavarodottak vagyunk, az Istenért vagyunk; legyen hogy eszünkön vagyunk, érettetek vagyunk.

14. Mert a Krisztus szeretete szorit minket.

15. Mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy egy mindenkiért halt meg, s ezért mindenki meghalt; a véget halt pedig meg mindenkiért, hogy az élők többé ne magoknak éljenek, hanem annak, a ki értők meghalt, és feltámasztatott.

16. Azért is mi, mostantól fogva senkit sem ismerünk test szerint. Ha ismertük is test szerint a Krisztust: de többé már nem ismerjük.

17. Azért is, ha valaki Krisztusban van, új teremtmény; benne a mi régi eltűnt, im újak állottak elő.

18. Mindez pedig Istentől van, a ki kibékített minket magával a Krisztus által, és beállított a kibékülés szolgálatjába minket.

19. Mert Isten az, a ki Krisztusban kibékítette magával a világot, nem számítván be vétkeiket és ránk bízta a kibékülés hirdetését.

20. Krisztusért járunk hát követségbe; mintha Isten hívna fel általunk, kérünk titeket Krisztusért, béküljetek ki az Istennel.

21. Azt, a ki bünt nem ismert, értünk bünné tette, hogy mi Isten igazságává legyünk abban.

## 6. RÉSZ.

Szolgálatunkat úgy végezzük, hogy az mindenben méltó legyen az Isten szolgálathoz. A hitélettel nem fér össze az erköcselenség; azért ettől végték, el kell szakadnotok.

1. Midőn pedig munkálkodunk veled, kérünk is titeket, hogy az Isten kegyelmének elfogadása ne legyen hiábavalóvá rátok nézve,

2. (mert azt mondja „kellemes időben meghallgattalak, a megtartás napján megsegítettelek“, im itt van a kellemes idő, itt a megtartás napja),

3. semmiben sem adva semmi okot se megbotránkozásra, hogy a szolgálat ne ócsároltassék;

4. Sőt inkább Isten szolgálaiul ajánlván magunkat mindenben, erős kitartásban, szorongatásokban, szükségekben, nagy szorongásokban,

5. megverésekben, tömlöczötésekben, örök hányattatásokban, fáradozásokban, álmatlanságokban, böjtölésekben,

6. szűziességben, ismeretben, béketűrésben, szivességben, Szentlélekben, tettetés nélküli szeretetben,

7. igazság beszédében, Isten erejében, igazság támadó és védő fegyvereivel,

8. dicsőségben és gyalázatban, jó és rossz hirben, miut ámitók és igazak,

9. mint ismeretlenek és jól ismertek, s mint halál révén állók s a kik ime élünk, mint fenyítés alattiak és nem halál fiai,

10. mint a kik megszomorítottanak de mindig örülnek, mint szegények de sokakat gazdagokká tevők, mint olyanok, a kiknek semmijök sincs és mindenök van.

11. Szánk meg nyilt nektek, korinthusiak, szívünk kitágult.

12. Nem vagytok szorosságban bennünk; de szívetekben szorosság van.

13. Viszonzásul pedig, mint gyermekeimnek mondom, táguljatok ki ti is ugyanazon módon.

14. Ne legyetek hitetlenek fele más igatársáivá. Mert mi egybeköttetésbe van az igazság, a törvénytelenességgel? Vagy mi közöségben a világosság a sötétséggel?

15. Mi összhangzás van Krisztus és belial közt? Vagy miköze hívőnek egy hitetlenhez?

16. Hogy fér pedig össze Isten temploma a bálványokkal? Mert mi élő Isten temploma vagyunk, a



mint mondotta az Isten „bennök fogok lakni és járni, és istenök leszek és ők népem lesznek.“

17. Azért „menjetez ki azok közül, és váljatok külön“ ezt mondja az ur, „tisztátalant ne illessetek, és én be foglak fogadni titeket ;

18. és apátokká leszek, és ti fiaimmá és leányaimmá lesztek“, így szól a mindenható ur.

### 7. RÉSZ.

Macedoniába midőn ide jöttem, nagyon nyugtalan voltam. Midőn pedig megérkezett tőletek, hozzám Titus; és hírül hozta, hogy ti nagyon ragaszkodtok hozzám: ez teljes nyugodalmat és örömet szerzett nekem.

1. Ezen ígéretek birtokosai lévén, tehát szeretteim, tisztítsuk meg magunkat minden testi és lelki szennytől, bevégezvén a szentséget az Isten félelmében.

2. Fogadjatok be minket! Senkit sem sértettünk meg, senkit sem rontottunk meg, senkit sem csaltunk meg.

3. Kárhoztatásul nem mondom ezt, mert megmondottam fentebb, hogy sziveinkben vagytok, hogy együtt haljunk, együtt éljünk.

4. Nagy bizodalmmal van hozzátok, sokat szólok mellettetek dicselkedve: teljes az én nyugodalmam, túlradó az örömünk, minden szorongattatásunk mellett is.

5. Mert Macedóniában sem volt, mikor ide jöttünk, testi nyugodalmunk; de mindenben szorongattatás, kívülről harc, belőlről félelem.

6. De a ki megnyugtatja a megalázottakat, az Isten, megnyugtatott minket is a Titus megérkezésével.

7. Nemcsak a megérkezésével pedig: hanem azzal is, hogy ő rajtatok mindnyájatokon megnyugdott, hírül hozván nekünk a ti ki-

vánkozásotokat, a ti jajgatásotokat, a ti irántam való érdeklődéseket; úgy hogy én még inkább örültem.

8. Mert, ha megszorítottalak is ama levéllel titeket, nem bánom, noha előbb bántam, mivel látom, hogy az a levél, hacsak egy órára is, megszorított titeket.

9. Most örülök, nem azon hogy megszorodtatok; hanem azon, hogy úgy szomorodtatok meg hogy bánjátok bűnötöket. Mert Isten szerint szomorodtatok meg, hogy miattunk semmiben se valljatok kárt.

10. Mert az Isten szerinti szomorúság bűnbánatot szül, a melyet a megtartatás érdekében nem lehet megbánni; míg a világ szomorúsága halált okoz.

11. Mert ime maga amaz Isten szerinti megszorodás mily nagy felbuzdulást támasztótrátok nézve! Sőt védekezést, sőt boszankodást, sőt félelmet, sőt kívánczást, sőt vetélkedést, sőt büntetést. Mindenkép bebizonyítottatok, hogy tiszták vagytok a dologban.

12. Azért ha irtam is nem a végett irtam, a ki a sértést elkövette; nem is a végett, a kin elkövettetett az: hanem a végett, hogy irántunk való érdeklődésetek nyilvánvalóvá legyen nálatok az Isten előtt.

13. Azért megvagyunk nyugtatva. De megnyugvásunknál még nagyobb az azon való örömünk hogy Titust örömeire indította az, hogy lelkének mindnyájan felvidámitására szolgáltatok.

14. Mert ha mellettetek dicselkedve szólottam valamit előtte, nem vallottam szőgyent; sőt inkább valamint előttetek mindent az igazság szerint mondottunk, úgy ama dicsekvésünk is igazságá lett Titus előtt;

15. és szive jobban vonzódik hozzátok, miután emlékezik arra, mikép mindnyájan engedelmestetek, mikép őt félve és reszketve fogadtátok.

16. Örülök, hogy mindenben bizom bennetek.

### 8. RÉSZ.

A Macedóniában lévő egyházak erejök felett adakoztak. Itt lévén ezen ügygyel elfoglalva, Titust kértem fel, hogy a segélygyűjtés ügyét tinalatok fejezze be. Titussal küldöttem két más közbecsülésben álló és kipróbált buzgalmu atyáfit. Ezek irányában mutassátok ki szereteteket.

1. Tudomásotokra hozom pedig, atyámiai az Isten kegyelmét, mely a Macedónia egyházaiban van közzölve,

2. hogy a szorongattatás sok kisértetei közt nagy az ő örömük; és az ő mélységes szegénységökből jószívűségöknek nagy gazdagsága áradott ki.

3. Mert erejükhöz képest, ezt bizonyitom rólok, sőt erejök felett is, önként adakoztak,

4. (nagyon kérvén tőlünk, mint szívességet, hogy részt vehessenek a szentek iránti szolgálatban),

5. s pedig reménységünk felett, magokat adva előbb az urnak, azután nekünk is, az Isten akaratja által,

6. ugy hogy kértük Titust, hogy a mint megkezde régebben ugy fejezze is be, e jótékonyságot is közöttetek.

7. De valamint mindenben kintűntök, hitben, beszédben, ismeretben, mindennemű buzgalomban, és az irántunk való szeretetben, kell, hogy ezen jótékonyságban is tünjete ki.

8. Nem rendelésképen mondom; hanem ugy, hogy a mások buzgalma által próbára teszem a ti szeretetetek valódiságát is.

9. Mert ismeritek az urunk Jézus Krisztus kegyelmét, hogy gazdag lévén, érettetek szegénynyé lett, hogy ti az ő szegénysége által gazdagodjatok meg.

10. És tanácsot adok e tárgyban, mert az hasznatokra válik, mint a kik nem csak a cselekvést, hanem az akarást is előbb megkezdtétek, a mult esztendőől fogva.

11. Most pedig a cselekvést is végezzétek be, hogy valamint meg van bennetek az akarat készsége, legyen meg a bevégezés is ahhoz képest a mitek van.

12. Mert ha az akarat készsége meg van az emberben, adománya ahhoz képest kedves a mije van, nem ahhoz képest a mije nincs.

13. Mert nem az a cél, hogy mások megkönnyebbítsenek, ti pedig szorultságot szenvedjete: hanem az egyenlőség szerint az, hogy most a ti feleslegetekből pótoltasék azoknak hiánya,

14. majd azok feleslegéből a ti hiányotok, hogy legyen meg az egyenlőség,

15. a mint irva van „annak, a ki a sokat gyűjtötte, nem volt többje; annak a ki a keveset, nem volt kevesebbje.”

16. Az Istennek pedig legyen hála azért, hogy irántatok ugyanazon érdeklődést gerjesztette fel a Titus szívében.

17. Mert a felhívást ugyan elfogadta; de nagyon buzgó lévén, közték önként kiment.

18. Vele küldöttük pedig amaz atyánkfiát, a ki az evangyélium ügyében tanusított buzgalmaért minden egyházban dicsértetik;

19. sőt a mi több, ugyan annak a jótékonyásznak ügyében, a mely szolgálatunkkal áll elő, uttársunkká is megválasztatott, magának az urnak dicsőségére, és a mi készségünk kifejezésére, az egyházak által,

20. a mi abból az óvakodásból történt, hogy ama nagy bőség dolgában, a mely szolgálatunk által áll elő, senki se ócsároljon minket.

21. Mert arra a mi jó nemcsak az ur előtt törekszünk, hanem az emberek előtt is.

22. Elküldöttük pedig azokkal amaz atyánkfíát is, a kinek buzgalma előttünk a próbát sok dologban sokszor kiállotta, a ki a hozzátok való nagy bizodalmánál fogva most még sokkal buzgóbb.

23. Akár Titus mellett szólok, társam és rátok nézve munkatársam: akár amaz atyánkfiai mellett, egyházak küldöttei, Krisztus dicsősége.

24. Azért szereteteket, a mi veletek való dicsekvésünk igazolására is, azok iránt mutassátok ki, mint egyházak képviselői iránt.

## 9. RÉSZ.

Segélygyűjteményetek legyen készen, s pedig mint áldás, nem mint fősvénység. Az Isten pedig megáld azért titeket. Jószívűségetek látása sokakat az Isten dicsőítésére indit.

1. Mert a szentek iránti szolgálat tárgyában felesleges ugyan nektek irnom,

2. mivel ismerem készségeket, a melyért azt mondom a macedóniaiaknak mellettetek dicsekedve, hogy Akhája a mult év óta készen, és a ti buzgalmatok felindította a többséget;

3. mind a mellett is elköldöttem az atyafiakat, hogy a mellettetek

dicsekedve szólásunk ne hazudtolassék meg e részben, hogy csak ugyan készen legyetek, ugy a mint mondtam,

4. hogy majd mikor a macedóniaiak oda mennek velem, ne érijen minket, hogy ne mondjam titeket, e nagy bizodalom mellett, készületleneknek találatásokatok miatt szégyen.

5. Szükségesnek láttam tehát felkérni az atyafiakat, hogy menjenek el hozzátok előre, és hozzák rendbe előre a ti eleve megígért áldásokatok, hogy legyen készen az ugy, mint áldás, nem ugy mint fősvénység.

6. A mi ezt illeti: a ki szüken vet, szüken fog aratni is; a kinek vetése áldás, aratása is áldás lesz.

7. Kiki ugy adjon, a mint előre elhatározta szívében; nem kedvetlenül vagy kénytelenségből. Mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.

8. Ki tud pedig az Isen minden kegyelmet árasztani rátok, hogy mindenben, mindenkor, annyival birván a mennyi teljesen elégséges, minden jócselekedetre bőven legyen nektek,

9. a mint irva van „szórt, adott a szegényeknek, jóságá megmarad örökké.“

10. A ki pedig magot ád a vetőnek, és kenyeret ád eledelül: majd ád, s pedig bőven tinéktek is vetni való magot, és jóságotok termésének növekedést,

11. hogy mindenben gazdagokká lévén, jószívűségetek teljes mértékben kimutathassátok, a mi hálaadást szül, általunk, az Istennek.

12. Mert ezen áldozati szolgálat, nemcsak hogy a szentek szükségöit teljesen fedezi, de ebből

folyva hálaadást is gerjeszt sokakban az Isten iránt;

13. kik is ezen szolgálat kipróbált voltánál fogva dicsőítik az Istent azért, hogy a Krisztus evangéliumáról engedelmisségekkel tesztek vallást, és ő irántok s mindenki iránt is őszinte részvétellel vagytok.

14. Ők magok is kívánkozzván, érettetek való esedezésökben, hozzátok, az Isten azon rendkívüli kegyelméért, a mely rajtatok van.

15. Kibeszélhetetlen ajándékaért legyen hála az Istennek.

### 10. RÉSZ.

Ne kénszerítetek arra, hogy erőlyesen lépjek fel köztetek. Azt mondják, hogy csak leveleimben hatalmaskodom. De a mint szólok leveleimben, úgy fogok cselekedni köztetek. Azt mondják, hogy dicsekszem. Azzal dicsekszem a mit tettem, hogy a Krisztus evangéliumaival elmentem egészen tíhozzátok.

1. Én Pál pedig, a ki veletek szemben ugyan közöttetek alázas, de tőletek távollételemkor irántatok bátor vagyok, magam kérlek titeket a Krisztus szelid és kiméletes voltára,

2. kérlek, hogy mikor nálatok leszek, ne keljen bátornak lennem, azon bizodalomnál fogva, a melylyel úgy gondolom merészen fel kell hogy lépjek, némelyek ellen, a kik minket test szerint járóknak tekintenek.

3. Mert jóllehet test szerint járunk, nem test szerint harczolunk.

4. Mert harczy fegyvereink nem testiek; hanem olyanok, a melyek képesek Isten előtt erősségeket rontani le.

5. Mert gondolatokat rontunk le, és minden magaslatot, mely az Isten ismerete ellen emeltetik; és

minden értelmet elfogunk, hogy hódoljon Krisztusnak;

6. és készek vagyunk arra, hogy minden engedetlenségben boszút álljunk, majd mikor a ti engedelmeskedésetek teljessé lesz.

7. Csak azokat látjátok-e, a mik szemeitek előtt vannak? Ha valaki bizakodva hiszi magáról, hogy Krisztusé: azt is gondolja meg ismét önmagától, hogy valamint ő a Krisztusé, ugy mi is.

8. Mert ha talán többet szólok is dicsekedve hatalmunkról, melyet az ur adott építésetekre s nem elpusztításotokra, a miatt nem ér engem szégyen,

9. hogy azt ne gondolja felőlem valaki, hogy elakarlak titeket leveleimmel ijeszteni,

10. mivel a levelek, ugymond, fontosok és erőlyesek, míg személyes jelenlétele erőtelen, s az, a mit élőszóval mond tekintetbe se vétetik.

11. Azt vegye viszont gondolóra az ilyen ember, hogy a mint szó-lunk, mikor távol vagyunk, leveleinkben, ugy szoktunk, mikor jelen-vagyunk, cselekedni.

12. Mert nem merjük mi magunkat némely olyanokhoz számitani vagy hasonlítani, a kik magokat ajánlják. De azok, mikor magokhoz mérik vagy hasonlítják magokat, nem értelmesen cselekesznek.

13. Mi pedig soha sem fogunk minden mérték nélkül dicsekedni; hanem azon sinormérték szerint, a melyet adott nekünk mértékül az Isten, s ez az, hogy hozzátok is eljutottunk.

14. Mert nem a magunk tul fejlesztési a mi dicsekvésünk, a mi vólna, ha nem jutottunk vólna el közétek. Mert még előbb eljutot-

tunk a Krisztus evangéliumával hozzátok is.

15. Nem dicsekszünk minden mérték nélkül a mások munkáival: hanem él bennünk a remény, hogy hitetek gyarapodásával, bőségesen magasztaltatni fogunk közöttetek, a mi sinórmértékünk szerint,

16. azért, hogy a rajtatok tulajdonságai vidékeken is hirdettük az evangéliumot, nem a készszel dicsekedtünk a mások sinórmértéke szerint.

17. A ki pedig dicsekszik: az urban dicsekedjék.

18. Mert nem az a kipróbált, a ki maga ajánlja magát: hanem az, a kit az ur ajánl.

#### 11. RÉSZ.

Dicsekedni oktalanság. De túrjáték el ezt tőlem. Hiszen ellenfeleim is dicsekesznek. Ezek ápostolok; én pedig azzal, hogy önzés nélkül hirdetem nektek az evangéliumot, úgy azzal is, hogy Krisztusért sokat nélkülöztem, fáradoztam és szenvedtem, bebizonyítottam, hogy valódi ápostol vagyok.

1. Vajha eltűnétek tőlem egy kis oktalanságot. De el is túrtok engem.

2. Mert féltékeny vagyok Isten féltékenységével rátok. Mert eljegyeztelek titeket egy férfival, hogy mint tiszta szüzet állítsalak Krisztus elé.

3. Félek pedig, hogy valamint rászedte Évát ravaszágával a kigyó, megromolván érzületeitek, nem ragaszkodtok őszintén Krisztushoz.

4. Mert ha ugyan az a ki jó más Jézust hirdet, mint a kit hirdettünk, vagy másféle lelket kaptok, mint a milyent kaptatok, vagy másféle evangéliumot, mint a milyent bevettetek, ti azt szépen eltűnétek.

5. Mert úgy gondolom, hogy ama főfő ápostoloknál semmivel sem vagyok alábbvaló;

6. és ha hiányzik is nálam az ügyes előadás, de nem az ismeret; de ezt mindenben és minden tekintetben nyilvánvalóvá tettük előttetek.

7. Vagy talán bünt követtem el, midőn magam megaláztam, hogy ti magasztaltassatok fel, azzal, hogy az Isten evangéliumát ilyen hirdetem tinatek?

8. Más egyházakat megraboltam, zsoldot vévén tőlök, hogy nektek szolgálhassak; és a mikor tinálatok voltam, és szükségét láttam, nem voltam terhére senkinek sem.

9. Mert minden szükségemet fedezték az atyafiak, a kik Maczedóniából jöttek; és mindenben őrizkedtem és ezután is őrizkedem, hogy ne legyenek terhetekre.

10. Krisztus igazsága szól belőlem, midőn azt mondom, hogy ez a dicsekvés rám nézve nem fog az Ákhája vidékein elnémulni.

11. Miért nem? Talán azért, hogy nem szeretlek titeket? Az Isten tudja.

12. De a mit teszek, azt ezután is tenni fogom, hogy utját álljam az alkalomnak, azokra nézve, a kik alkalmat keresnek; hogy a mivel dicsekesznek, abban olyanoknak találtassanak mint mi.

13. Mert az effélék hamis ápostolok, csalárd munkások, olyanok, a kik a Krisztus ápostolainak alakját öltik fel.

14. Nem is csoda. Mert maga a sátán a világosság angyalának alakját veszi fel;

15. s mi különös van hát abban, ha szolgálai oly alakot öltenek fel, hogy igazság szolgálaiul jelennek

meg? A kiknek vége cselekedeteik szerint lesz.

16. Ismét mondom, azt ne gondolja valaki, hogy oktalan vagyok. De különben ha mint oktalan is fogadjatok be, hogy én is dicsekedjem egy keveset.

17. A mit szólok, nem az ur szerint mondom: hanem mint egy oktalanságból, a dicsekvés e biztosságában.

18. Minthogy sokan dicsekesznek test szerint: én is fogok dicsekedni.

19. Mert az oktalanokat, mint okosok, szívesen eltűritek.

20. Mert eltűritek, ha leigáz, ha felemészt, ha hatalmába kerít, ha kevélyen megaláz, ha arzul ver titeket valaki.

21. Gyaláztaképen mondom, hogy mi erőtelenné lettünk. De a miiben van valakinek bátorsága, oktalanságból mondom, nekem is van.

22. Héber-e azok? Én is. Izraeliták-e azok? Én is. Ábrahám magva-e azok? Én is.

23. Krisztus szolgálói-e azok? Eszelösködve mondom, én még inkább. Mert többet fáradoztam, többet szenvedtem megveretés, jóval többet tömlöczöztetés utján, halál révén sok izben állottam,

24. zsidóktól ötször kaptam egy hijján negyven ütést,

25. háromszor megvesszőztettem, egyszer megköveztettem, háromszor hajótörést szenvedtem, éjet, napot a mélységben töltöttem,

26. utban sokszor törődtem, veszélyekkel küzdöttem folyókon, veszélyekkel rablók, veszélyekkel nemzetem, veszélyekkel pogányok miatt, veszélyekkel városban, veszélyekkel pusztaságon, veszélyekkel tengeren, veszélyekkel álatyafiak közt,

27. bajlódtam, kinlódtam, sokat álmatlankodtam, éheztem, szomjuhoztam sok izben böjtöltem, didegtem és meztelenkedtem.

28. Ezekhez járul még, egyeben kívül, az én naponként való zaklatatásom, rajtam az összes egyházaknak gondja,

29. ki gyengélkedik, hogy én ne vólnék gyenge? Ki botránkozik meg, hogy én ne éreznék égető fájdalmat?

30. Ha dicsekednem kell: gyengeségeimmel dicsekszem.

31. Az Isten s az ur Jézus atyja, a ki mindörökké áldott, tudja mi-kép nem hazudok.

32. Damaskusban az Aretás király helytartója őrizet alatt tartotta a damaskusiak városát, el akarván engem fogni;

33. és egy ablakon át, kosárban lebocsáttattam a kőfalon, és megmenekedtem kezeitől.

## 12. RÉSZ.

Dicsekedhetném látásokkal, kijelentésekkel. De csak gyengeségimmel dicsekszem. Ti kényszerítetek dicsekvésre, mivel nem méltattok, pedig arról, hogy valódi apostol vagyok, meggyőződhetetek; irántatok való szeretetemet is bebizonyítottam; azt sem mondhatjátok, hogy mások közbejöttével csaltalak meg titeket.

1. Dicsekednem kell. Haszna ugyan nincs; de látásokra s az ur kijelentéseire térek.

2. Tudom, hogy egy ember a Krisztusban, ezelőtt 14 esztendővel, testben-e nem tudom, vagy testen kívül-e nem tudom, az Isten tudja felragadtatott a harmadik égig.

3. Tudom, hogy ezen ilyen ember, testben-e vagy a test nélkül, nem tudom, az Isten tudja,

4. felragadtatott a paradicsomba, és hallott kimondhatatlan szavakat,

melyeket nem szabad embernek kibeszélni.

5. Ezen ilyen ember mellett fogok dicsekedve szólni; magam mellett pedig nem fogok, s csak gyengeségeimmel dicsekszem.

6. Mert azzal ugyan, hogy dicsekedni akarnék, nem lennék oktalanná, mivel igazságot szólnék, mégis mérséklek magamat, hogy valaki többet ne tartson rólam, annál aminek lát engem, vagy a mit hall én tőlem.

7. És hogy a kijelentések rendkívüliségében ne bizzam el magam, adatott testem ellen szurótövis, a sátán angyala, hogy csapdosson meg engem, hogy ne bizzam el magam.

8. E végett, hogy ez távozzék el tőlem, háromszor kértem az urat;

9. és ezt mondotta: elég neked a kegyelem, mert erőm az erőtlenségben fejtetik teljesen ki. Azért legörömbösebb dicsekszem inkább gyengeségeimmel, hogy leszállván rám, lakjék bennem a Krisztus ereje.

10. Azért kedvem telik az oly gyengeségekben, bántalmakban, szükségekben, üldöztetésekben, nagy szorultságokban, a melyeknek Krisztusért vagyok kitétetve. Mert a miben gyenge, abban erős vagyok.

11. Óktalanná lettem. Ti kényeszerítettetek rá. Mert ti tartoztatok volna engem ajánlani, mert ama fő-főapostoloknál semmiben sem vagyok alábbvaló, ha semmi sem vagyok is.

12. Az apostolságomra ismertető jelek megadása végrehajtatott egész kitartással közöttetek, jelekkel, csudákkal és erőkkkel.

13. Mert ugyan miben szenved-

tetek más egyházak mellett rövidséget, ha csak abban nem, hogy én magam nem voltam terhetekre? Bocssásátok meg nekem ezt az igazságtalanságot.

14. Ime ezuttal harmadszor vagyok készen a hozzátok való menetre; és nem leszek terhetekre, mert nem azt keresem a mi a tiétek, hanem titeket magatokat, mert nem tartoznak a gyermekek kincset gyűjteni szüleiknek, hanem a szülék tartoznak gyermekeiknek.

15. Én pedig értetek a legszivebben áldozom, sőt magamat is feláldozom lelkeitekért. Ha ily nagyon szeretlek titeket: ti nem szerettek így engemet?

16. Legyen pedig, hogy én magam nem voltam terhetekre, hanem ravasz lévén álnoksággal ejtettelek meg titeket:

17. vajon kit küldtem hozzátok a ki által titeket megcsaltalak?

18. Kértem Titust s vele küldöttem amaz atyánkfíát. Vajon megcsalt-e titeket Titus? Nem ugyanazon lélek szerint jártunk e? Nem ugyanazon nyomokban-e?

19. Régen gondoltjátok, hogy magunkat előttetek mentetgetjük. Isten előtt a Krisztusban szólunk. Mind ezt pedig szerettem, a ti építésetekre.

20. Mert félek, hogy, ha oda megyek, nem olyanoknak találak titeket, a milyeneknek szeretnék és ti olyanok találtok engem, a milyenek nem szerettek; hogy veszekedést, féltékenykedést, indulatoskodásokat, ármánykodásokat, rágalmozásokat, mások után suttogatókat, felfuvalkodásokat, és rendtelenségeket talállok ott;

21. hogy megint úgy lesz, hogy mikor hozzátok megyek, megaláz engem nálatok az én Istenem, és

sok olyanokon kesergék, a kik régebben vétkeztek és nem tértek meg, a tisztátalanság, paráznság és kicsapongás miatt, a melyet elkövettek.

### 13. RÉSZ.

Ha hozzátok megyek : szigoruan fogok veletek bánni, miután azt kívánjátok, hogy mutassam ki apostoli hatalmammat. De én kérem az Istent, hogy ne legyen erre szükség, hogy ti a jónak cselekvői legyetek. Ez célom e levél írásában.

1. Ezuttal harmadszor megyek hozzátok. Két vagy három tanu vallására megállapittatik minden tény.

2. Valamint megmondottam nálatok, mikor másodszor voltam ott: úgy megmondom most, tőletek távollétemben, előre, azoknak, a kik régebben vétkeztek és minden másoknak, hogy ha odamegyek, nem leszek ismét kiméletes,

3. mivel azt kívánjátok, hogy tegyen bizonytságot magáról a bennem szóló Krisztus, a ki nem gyengérátok nézve, de erős bennetek.

4. Mert megfeszítettett ugyan gyengeségből, de él az Isten erejéből. Mert mi is gyengék vagyunk ő benne, de élni fogunk ő vele az Isten erejéből rátok nézve.

5. Magatokat vizsgáljátok meg, ha vajon a hitben vagytok-e. Magatokat tegyétek próbára. Hát nem ismeritek-e fel magatokon, hogy bennetek a Krisztus Jézus, kivé-

vén, ha talán olyanok volnátok, a kik a próbát nem állják ki?

6. Reményelem pedig, hogy ránk nézve megfognátok ismerni, hogy mi nem olyanok vagyunk.

7. Esedezünk pedig az Istennek, hogy ne csináljatok semmi rosszat, nem az levén célunk, hogy mi próbakiállóknak látassunk, hanem az, hogy ti a jót cselekedjétek, mi pedig mint egy próba kinemállók legyünk.

8. Mert nem tehetünk semmit sem az igazság ellen, hanem csak az igazság mellett.

9. Mert örülünk azon, ha mi gyengék vagyunk, ti pedig erősek; és ezt, mint tökéletességeket, kérjük is az Istentől.

10. A végett irtam távollétemben ezeket, hogy majd mikor nálatok leszek, ne kelljen szigoruan járnom el azon hatalom szerint, melyet az ur adott nekem építésekre, nem elpusztításokra.

11. Egyébiránt atyámfiái, örüljétek, legyetek tökéletesek, vigasztalódjatok, legyetek egy értelemben, s egymással békességben; és a szeretet s békesség istene veletek lesz.

12. Köszöntések egymást szent csókkal. Köszöntenek titeket a szentek mindnyájan.

13. Az ur Jézus Krisztus kegyelme, az Isten szeretete, és a Szentlélek közössége legyen veletek mindnyájatokkal.



## A GALATÁKHOZ IRT LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Ha valaki azzal, a mit én hirdettem, ellenkezőt hirdet: átok legyen. Evangélium nem ember szerinti. Mert hozzá nem emberek, de kijelentés útján jutottam, Isten jelentette ki fiát bennem, kit anyám méhe óta elválasztott. Utazásaimat mint már kész apostol tettem, nem tanulás végett.

1. Pál, a kinek apostolsága nem emberektől van, sem nem ember által, hanem Jézus Krisztus által, és az Atya Isten által, a ki azt a halálból feltámasztá,

2. és mindazon atyafiak, a kik velem vannak, a galáciai egyházaknak.

3. Kegyelem nektek, és békeség az Atya Istentől, és urunk Jézus Krisztustól,

4. a ki magát oda adta büneinkért, hogy a jelenvaló gonosz világból vegyen ki az Isten és atyánk akaratja szerint,

5. a kié legyen a dicsőség mindörökkön örökké, ámen.

6. Csodálkozom azon, hogy attól, a ki Krisztus kegyelmével hívott titeket, ily hamar elfordultok másféle evangéliumra.

7. A mi nincs más, kivéven, hogy vannak némelyek, a kik zavarnak titeket, és fel akarják a Krisztus evangéliumát forgatni.

8. De még ha mi hirdetnénk is, vagy valamely mennyei angyal hirdetné is, mást mint a mit hirdettünk nektek, átok legyen.

9. Valamint régebben mondtuk: ugy most is mondom, hogy,

ha valaki mást hirdet nektek, mint amit kaptatok, átok legyen.

10. Most tudniillik emberek kedvét keresem-é vagy az Istenét? avagy arra törekszem-é, hogy embereknek tessek? Hiszen, ha még most is emberek tetszésére néznék, nem volnék Krisztus szolgája.

11. Tudjátok meg pedig atyámfiai, hogy az evangélium, a melyet hirdettem, nem ember szerinti.

12. Mert én sem emberektől kaptam, sem nem tanultam azt, hanem a Jézus Krisztus kijelentése útján jutottam birtokába.

13. Mert hallottátok, mikép forgolódtam egykor, midőn zsidó valék, hogy az Isten egyházát szertőlött üldöztem és pusztítottam;

14. és a zsidóságban sok fajombeli kortársamnál messzebb mentem, a mennyiben apai hagyományaimhoz buzgóbban ragaszkodtam.

15. Mikor pedig tetszett annak, a ki engem anyám méhe óta külön választott, s kegyelme által hívott,

16. kijelenteni fiát bennem, hogy hirdetném a pogányok közt: azonnal nem közlekedtem hússal s vérrel,

17. és nem mentem fel a nálamnál régibb apostolokhoz Jeruzsálembe; hanem elmentem Arábiába, s onnan vissza Damaskusba.

18. Azután három esztendő mulva felmentem Jeruzsálembe, a végett, hogy ismerkedjem meg Péterrel.

19. Más apostolt pedig Jakabon, az ur atyjafián kívül nem láttam.

20. Az pedig, a mit irok nektek, Isten látja a lelkemet, nem hazugság.

21. Azután mentem a Sziria és Cziliczia tartományaiba.

22. Nem ismerének pedig személy szerint a judéai keresztyén egyházak ;

23. hanem csak hallák folytonosan, hogy a ki egykor üldözőnk volt, most hirdeti a hitet, a melyet egykor pusztított volt ;

24. és dicsőítették én bennem az Istent.

## 2. RÉSZ.

Evangéliumomat a jeruzsálemi gyűlés nem rosszalta. Az oszlop apostolok pedig ügypártiságnak ismertek el. Egyszer magát Pétert is, egy hitellenes cselekedete következtében, szemtől-szembe nyilván megróttam.

1. Azután tizennégy év mulva ismét felmentem Jeruzsálembe Barnabással együtt, magammal vivén Titust is.

2. Fölmenésem pedig, kijelentés folytán történt. És eljök terjesztetem az evangéliumot, a melyet hirdetek a pogányoknak, külön eljök pedig a tekintélyeseknek, hogy tudjam, ha valyon hiába futok, vagy futottam-é.

3. De meg Titus, a ki velem volt, sem kényszerítettett, görög léte, körülmetélkedésre ;

4. s pedig a belopódzott álatyafiakra való tekintetből, a kik tudniillik a végett lopták bé magokat, hogy szabadságunkat, a melyet a Krisztus Jézusban birunk, kémleljék ki, hogy minket szolgálká tegyenek.

5. A kiknek egy perczig sem engedünk, engedelmeskedve, hogy

az evangélium igazsága nálatok maradjon meg.

6. A mi pedig azokat illeti, a kik tekintetnek valaminek : bármilyenek valának nekem mind-egy. Az Isten nem személyválogató. Mert a tekintélyesek én velem semmit sem közöltek.

7. Sőt ellenben látván, mikép bizva van rám a körülmetéletlenek közt, valamint Kéfásra a körülmetélkedettek közt való predikálás,

8. (mert a ki munkálkodott Kéfásban, hogy a körülmetélkedettek közt apostolkodhassék, én bennem is munkálkodotta pogányok végett),

9. és felismervén a kegyelmet, a mely adatott nekem. Jakab, Kéfás és János, a kik oszlopoknak tekintetnek, engem és Barnabást, jobb-jok nyújtásával, ügypártiságnak ismertek el, úgy, hogy mi a pogányoknak prédikáljunk, ők pedig a körülmetélkedetteknek,

10. csakhogy a szegényekről ne felejtkezzünk el. A mit igyekeztem is teljesíteni.

11. Mikor pedig Kéfás Antiokhiába ment : szemtől-szemben el-lene állottam.

12. Mert mig még nem mentek oda némelyek Jakabtól, együtt evett a pogányokkal. Minekutánna pedig mentek oda : azoktól való féltében, a körülmetélkedettek közül valók, elszakadt és különvált.

13. S véle a képmutatást a többi zsidó is folytatta, úgy hogy képmutatásuk még Barnabást is magával ragadta.

14. De midőn láttam, hogy nem jó uton járnak az evangélium igazsága szerint, ezt mondtam, mindenek hallatára. Kéfásnak : ha te zsidó létedre pogányosan élsz, nem zsidósan, mit kényszerited zsidóskodásra a pogányokat ?

15. Mi születés utján zsidók vagyunk, és nem pogányok közül való bünösök ;

16. mégis mivel tudjuk, hogy nem lesz igazzá az ember törvény cselekedeteiből, hanem csak Krisztus Jézusban való hitből, mi is Krisztus Jézusban hittünk, hogy legyünk igazakká a Krisztusban való hitből, és nem törvény cselekedeteiből, mivel törvény cselekedeteiből soha sem lesz egy test sem igazzá.

17. Ha pedig aztán a miatt, hogy igazságot kerestünk Krisztusban, mi magunk is bünösöknek találattánk: akkor, nemde, bün szolgálja a Krisztus? Távol legyen!

18. Sőt inkább, ha újra megépítem azt, a mit lerontottam, vétkeken bizonyítom magam.

19. Mert én a törvény által haltam meg a törvénynek, hogy az Istennek éljek.

20. Megfeszítettven, Krisztussal meg vagyok feszítve; életemet pedig többé nem én folytatom, hanem Krisztus folytatja bennem. A mely életet pedig most, testben folytatok: hitben folytatom, mely az Isten fiában van, a ki magát irántam való szeretetéből, halálra adta értem ;

21. nem vetem el az Isten kegyelmét. Mert ha lehet törvény által igazsághoz jutni, úgy nem vált ok a Krisztus halálára.

### 3. RÉSZ.

A Lelket hitből kaptátok, nem törvény cselekedeteiből. Ábrahám fiai, s az üdvben részes társai a hitből valók. A törvény cselekedeteiből valók kárhozat fiai, melyből Krisztus váltott ki minket. A törvény a végett adatott, hogy az igére-

tet támogassa, bünszaporítása utján előkészítvén a hitre. A hit eljötté után nem vagytok többé a törvény vezetése alatt.

1. Ó esztelen Galaták! ki ígézett meg titeket, kiknek előbb úgy iratott le a Jézus Krisztus megfeszítettése, hogy tisztán láttátok?

2. Csak azt akarom tőletek megtanulni, hogy a Lelket törvény cselekedeteiből kaptátok-e, vagy hit hirdetéséből.

3. Annyira esztelenek vagytok-e, hogy Lélekkel való kezdés után, most testtel végeztetek?

4. Annyit tapasztaltatok hiába! Ha ugyan csak hiába.

5. A ki tehát a Lelket adja nektek, és erőket művel bennetek: törvény cselekedeteiből teszi-e azt, vagy hit hirdetéséből?

6. Valamint Ábrahám hitt az Istennek, és beszámíttatott neki igazságu:

7. úgy, tanuljátok meg hát, a hitből valók az Ábrahám fiai.

8. Minthogy pedig előre látta az irás, hogy hitből teszi az Isten igazakká a pogányokat: azért hirdette előre Ábrahámnak, hogy meg fog áldatni te benned minden pogány.

9. Azért a hívő Ábrahámmal a hitből valók áldatnak meg.

10. Mert valaki törvény cselekedeteiből való, átok alatt van. Mert irva van „átkozott mind az, a ki nem marad meg mind abban, a mi a törvény könyvében meg van irva, hogy azt cselekedje.“

11. Hogy pedig törvény által senki sem lesz igazzá az Isten előtt: világos, mivel az igaz hitből fog élni ;

12. már pedig a törvény nincs hitből; hanem a ki cselekszi azokat, az fog élni azok által.

13. Krisztus váltott ki minket a törvény átkából, azzal, hogy éretünkünk átokká lett, mivel irva van „átkozott mind az, a ki fán függ“;

14. hogy az Ábrahám áldása a pogányokra szálljon át a Krisztus Jézusban, hogy az ígért Lelket kapjuk meg a hit által.

15. Atyámfia, emberi módon szólok, egy előbb, jóllehet csak ember által, jogerőssé tett szövetséget senki sem vet el, sem felibe rendelt pótlékkal nem told meg.

16. Az ígéretek pedig Ábrahámnak meg a magvának tétettek. Nem így van mondva „és magva-idnak“ mint sokról szokás szólni, hanem, mint egyről szokás, így „és magodnak.“ A ki a Krisztus.

17. Azt pedig állítom, mikép az a törvény, a mely négyszázharmincz esztendővel később állott elő, egy oly ígérést, a melyet már előbb jogerőssé tett az Isten, nem tesz erőtlenné, mivel ugy hiábavalóvá lenne az ígélet.

18. Mert ha törvényből volna az örökség, ugy nem ígeretből; már pedig Ábrahámnak ígélet által ajándékozta azt az Isten.

19. Mi tehát a törvény? A végett adatott az ígélet mellé, hogy az áthágások javára dolgozzék, ama magnak eljöttéig, a melynek volt téve az ígélet, kiadatva anyagok utján, közbenjáró részvétével.

20. Már pedig a törvény nem egyféle; az Isten pedig egy.

21. Így tehát ellenkezik a törvény az Isten ígéréteivel? Távol legyen! Sőt inkább ha adatott volna olyan törvény, a mely megtudna eleveníteni, akkor valóban törvényből volna az igazság.

22. De bezárt az irás mindenkit bűn alá, hogy az ígélet, a Jézus

Krisztusban való hitből adassék a hívőknek.

23. Mielőtt azonban eljött volna a hit, törvény őrizete alatt valánk, a megjelenendő hit végett mindnyájan bezárva.

24. Azért Krisztusra készítõ mesterünké lett a törvény, hogy hitből legyünk igazakká.

25. Minek utána pedig eljött a hit: nem vagyunk többé elõkészítõ mester alatt.

26. Mert mindnyájan Isten fiai vagytok, a Krisztus Jézusban való hit által.

27. Mert valakik megkeresztel-tetetek Krisztusra, Krisztust öltöztetek fel.

28. Nincs ezen egybeköttetésben zsidó, sem görög; nincs ebben szolgál, sem szabad; nincs ebben férfi és nõ nembeli. Mert ti mind egy vagytok a Krisztus Jézusban.

29. Ha pedig ti Krisztuséi, akkor az Ábrahám magva és az ígélet szerint örökösök vagytok.

#### 4. RÉSZ.

Mig hit által Isten fiává nem lettetek, szolgálk valátok a világ elemei alatt. S ezek szolgálatába akartok visszatérni, azokra hallgatván, a kik, hogy tőlem elidegenítsenek, kedvetekben járnak. Magából a törvényből is megtanulhatjátok, mikép a törvény követői szolgálk, a Krisztusban hívők pedig szabadok, s az üdvösség ezeket illeti.

1. Mondom pedig, mikép az örökös, valaméddig gyermek, jóllehet ura mindennek, semmit sem különbözik a szolgáltól;

2. hanem felügyelők és gazdatisztek alatt van, addig az ideig, a melyet az atya előre kitűzött.

3. Akkép mi is, midõn gyermekek voltunk, a világ elemei alatt voltunk, szolgálatra adva.

4. Mikor pedig eljött az idő teljessége: kiküldötte fiát az Isten, mint asszonytól születettet, mint törvény alatt születettet,

5. hogy a törvény alattiakat váltsa meg, hogy nyerjük el a fiuvá fogadtatást.

6. Minthogy pedig fiak vagytok: kiküldte az Isten sziveinkbe a fia lelkét, a mely így kiált „Abba, óh apa!”

7. Azért többé nem vagy szolga; hanem fiu. Ha pedig fiu: ugy örökös is az Isten által.

8. De akkor istent nem ismerve szolgálátok azoknak, a mik természet által nem istenek.

9. Most pedig, midőn már ismeritek istent, vagy is inkább ismeritek isten titeket, ugyan hogy tértek vissza az erőtlén és szegény elemekre, a melyeknek ismét, újból kezdve szolgálni akartok?

10. Napokat tartatok meg és hónapokat, meg időket és esztendőket?

11. Félek tőletek, hogy értetek hiába fáradtam.

12. Atyámfiai, kérlek titeket, legyetek hasonlókká én hozzám, mivel én is hasonlóvá lettem tihozzátok. Nem ejtétek rajtam semmi sérelmet sem.

13. Sőt inkább, hogy első ízben testi betegség miatt hirdettem néktek az evangyéliumot;

14. és a megpróbáltatást, a melynek testemben ki valátok téve, nem utasítottátok el megvetéssel és utálattal; hanem Isten angyaloként, Krisztus Jézusként fogadtatok engem.

15. Hol van tehát az a magatokat boldogoknak mondásotok? Mert bizonyítom nektek, hogy ha lehetett volna, szemeiteket kivádjván ide adtátok volna nekem.

16. Így hát ellenségetekké lettem, a miatt, hogy igazat szóltam nektek!

17. Buzognak mellettetek. Nem jól. De ki akarnak zárni titeket, hogy ő mellettök buzogjatok.

18. Jó pedig, ha a jóban mindig buzognak az ember mellett, nem csak akkor, midőn ott vagyok nálatok,

19. gyermekeim, a kikkel ismét szenvedem a szülés fájdalmait, míg alakot nem nyer bennetek a Krisztus.

20. Szeretnék pedig nálatok lenni most, és hangomon változtatni, mivel nem tudom mit tegyek veletek.

21. Mondjátok meg nekem, ti a kik törvény alatt akartok lenni, nem halljátok-e a törvényt?

22. Mert irva van, mikép Ábrahámnak két fia völt; egy a szolgálónőtől, egy pedig a szabadtól.

23. De a szolgálónőtől való test szerint származott; a szabadtól való pedig az ígélet által.

24. Ezek tudniillik hasonlatosság szerint vannak mondva. Mert az a két asszony két szövetség. Az egyik: tudniillik a Sinai hegyről való, szolgálásra szülő; és ez Hágár,

25. mert ez a Sinai hegy az araboknál. Hasonlít pedig hozzá a mostani Jeruzsálem, mert szolgál gyermekeivel.

26. A felső Jeruzsálem pedig szabad, és ez az anyánk.

27. Mert irva van „örülj te magtalan, a ki nem szülsz! Fakadj kiáltásra, te a ki nem szenvedsz szülés fájdalmait! Mert sok a gyermeke az elhagyottnak, több mint a mennyi annak van, a kivel vele él a férje.”

28. Ti pedig, atyámfiak, Izsák-ként, ígéret gyermekei vagytok.

29. De valamint akkor üldözte a testszerint származott a lélek szerintit, úgy most is üldözi.

30. De mit mond az írás „üzd ki a szolgálónőt és a fiát; mert a szolgálónő fia nem fog a szabadéval örökölni.“

31. Azért, atyámfiak, nem vagyunk szolgálónő gyermekei, hanem a szabadéi.

### 5. RÉSZ.

A szabadságban, a melyet, ha törvény által akartok igazakká lenni, okvetlenül elvesztetek, álljatok meg. De szabadságotok alkalom ne legyen a testnek. Sőt inkább szeressétek egymást, nem a bűn-szülő test, hanem az erkölcsi életet munkáló Lélek szerint élván.

1. A végett szabadított meg Krisztus minket, hogy szabadok legyünk. Álljatok meg tehát s ne legyetek ismét szolgaság jármában.

2. Ime én Pál mondom nektek, hogy, ha körülmetélkedtek, Krisztusnak semmi hasznát sem veszitek.

3. Ismét bizonyítom pedig minden embernek, a ki körülmetélkedik, hogy köteles az egész törvényt teljesíteni.

4. Elszakadtatok Krisztustól, a miatt, hogy törvény által lesztek igazakká, a kegyelemből kiestetek.

5. Mert mi Lélek által hitből várjuk az igazság reménységét.

6. Mert Krisztus Jézusban sem körülmetélkedés, sem körülmetéletlenség nem tehet semmit is, hanem a hit, a mely szeretet által munkálkodik.

7. Jól futátok. Ki gátolt meg abban, hogy az igazságnak engedjétek?

8. Az, hogy ebben engedelmessékedtek, nem attól van, a ki hivott titeket.

9. Egy kis kovász az egész tésztát megposhasztja.

10. Nekem van hozzátok bizodalمام az urban, hogy épen így fogtok gondolkodni. Azt pedig, a ki zavar titeket, bárki legyen, megveri az Isten.

11. Engem pedig, atyámfiak, ha a körülméltelkedést még most is hirdetem, ugyan mit üldöznek? Hiszen akkor a keresztben való megbotránkozásra semmi ok sincs többé.

12. Vajha egészen is elvágnának magoknak, a kik izgatnak titeket.

13. Mert ti atyámfiak, szabadságra hivatátok: Csak szabadságotok alkalom ne legyen a test előnyére; sőt inkább a szeretet által egymásnak szolgáljatok.

14. Mert ezen egy parancsolattal „szeresd felebarátodat mint tenmagadat“, az egész törvény be van töltve.

15. Ha pedig marjátok, faljátok: félő, hogy fel is emésztitek egymást.

16. Mondom pedig, Lélek szerint járjatok, s a test kívánságait ne teljesítsétek.

17. Mert a test olyanokat kíván, a mik a Léléknek, a Lélek pedig olyanokat, a mik a testnek ellenére vannak. Mert azok ellenkeznek egymással, a végett, hogy ne azt tegyétek, a mit akarnátok.

18. Ha pedig Lélek által vezetettek: akkor nem vagytok törvény alatt.

19. Világosan láthatók pedig a test cselekedetei, a melyek is ezek: paráznság, tisztátalanság, feslettség,

20. bálványimádás, varázslás, ellenségeskedések, veszekedés, féltékenység, indulatoskodások, ármánykodások, huzalkodások, szakadások ;

21. Irigységek, részegségek, dözsölések, és a mik hasonlók ezekhez. A melyekre nézve előre megmondom nektek, mint már régebben is megmondottam, hogy azok, a kik az ilyeneket cselekszik, az Isten országát nem fogják örökölni.

22. A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, béketüres, szívesség, jóság, hűség,

23. alázatosság, önmegtartóztatás. Az ilyenek törvénybe nem ütköznek.

24. A kik pedig Krisztuséi: azok a testet szenvedélyeivel s kívánásaival együtt megfeszíték.

25. Ha életünk Lélek szerinti: Lélek szerinti legyen járásunk is.

26. Ne legyünk hiu dicsőségre vágyók, egymást kihívók; egymásra irigykedők.

## 6. RÉSZ.

Saját erkölcsi értéketeket méltatván, egymás gyöngeségei iránt szeretetteljes gyöngédséget tanusítsatok. Tekintettel az isteni megfizetésre, a jónak cselekvésében fáradhatlanok legyetek. A külszinen s ezzel nyerhető tetszésen kapkodók, ezért erőltetik rátok a körülmetélkedést. Előttem pedig csak a Krisztus váltsága bir fontossággal.

1. Atyámfiai, még ha beleesik is valaki vigyázatlanságból valamely vétekbe, ti a lelkiek, javítsátok meg az ilyent szelidség lelkével, vigyázzván magadra, hogy ne kísértessél meg te is.

2. Egymásnak a terheit hordozátok, ekkép teljesen betöltitek a Krisztus törvényét.

3. Mert ha azt hiszi magáról semmi létére valaki, hogy valami, magát elámitja.

4. A maga cselekedeteit pedig vizsgálja meg kiki, s ekkor egyedül magára nézve lesz oka dicsekvésre, nem az olyanokra nézve, a kik különböznek tőle.

5. Mert kinek-kinek meg lesz a maga hordozni való terhe.

6. Legyen közös pedig az, a ki az ígére taníttatik, minden jóban.

7. Ne tévelyegjetelek. Az Istent nem lehet kigunyolni. Mert a mit vet az ember, bármi legyen az, azt fogja aratni is.

8. Mert a ki testébe vet, majd a testből arat romlást; a ki pedig a Lélekbe vet, a Lélekből fog örök életet aratni.

9. A jónak cselekvésébe pedig ne fáradjunk bele. Mert, ha fáradhatatlanok leszünk, aratni is fogunk a maga idejében.

10. Azért tehát, a mint időnk van rá, cselekedjük a jót mindenkivel, főképp pedig hitsorsosainkkal szemben.

11. Lássátok, mily nagy betűkkel irtam nektek, a magam kezével.

12. Valakik tetszést akarnak a testtel nyerni: azok kényszerítnek titeket körülmetélkedésre, egyedül a végett, hogy a Krisztus keresztje miatt ne üldöztessenek.

13. Mert a törvényt magok a körülmetélkedők sem tartják meg; hanem a végett akarják azok körülmetélkedésteket, hogy a ti testetekkel dicsekedjenek.

14. Én tölem pedig távol legyen a dicsekvés egyébbel, mint a Krisztus keresztjeivel, a melynél fogva meg van nekem feszítve a világ, és én is meg vagyok a világnak.

15. Mert sem a körülméltetés, sem a körülméletlenség nem valami; hanem csak az új teremtmény.

16. És, valakik ezt a szabályt követik járásukban, azokra, mint az Isten Izráélére, béke és irgalom szálljon!

17. Ezután nekem senki se alkalmatlankodjék, mert én a Jézus bélyegeit testemen hordozom.

18. Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen a lelketekkel, atyámfiai! Ámen.

## AZ EFÉZUSIAKHOZ IRT LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Áldott legyen az Isten, ki titeket is befogadott üdvözítő kegyelmébe. Én kérem őt, világosítson meg titeket, hogy tudjátok, hogy mint hívottak mit reménylhetek, és, hogy mily biztos az, miután Krisztust feltámasztotta, mindennek urává tette, s mint ilyent adta az egyháznak.

1. Pál, Isten akaratja álta Krisztus Jézus szolgálja, azoknak a szenteknek, a kik Efézusban vannak, és hívők Krisztus Jézusban.

2. Kegyelem néktek, és békeség, atyántól az Istentől, és az ur Jézus Krisztustól.

3. Áldott legyen az Isten s urunk Jézus Krisztus atyja, a ki minket minden lelki áldással megáldott az egekben Krisztusban,

4. a szerint, a mint még a világ teremtetése előtt kiválasztott minket abban, hogy szentek és bűn nélküliek legyünk ő előtte, szeretettel

5. elrendelvén előre felölünk, hogy Jézus Krisztus által fiaivá fogad, akaratjának határozata szerint,

6. hogy magasztaltassék azon kegyelmének dicső volta, melybe befogadott minket a szeretetben,

7. a kiben van, vére által, a váltságunk, vétkeink bocsánatja, azon kegyelem gazdagságából,

8. a melyet ránk kiárasztott, teljes bölcsességgel és értelemmel,

9. megismertetvén velünk akaratja titkát, határozata szerint, a melyről előre elvégezte magában,

10. hogy majd az idők teljességében a szerint intézkedik, magának mindent, úgy azokat a mik az egekben, mint azokat a mik a földön vannak, újra összeszedvén a Krisztusban,

11. a kiben örökösökké is tétetünk, mint olyanok, a kikről előre el volt az rendelve, annak végzése szerint, a ki mindent akaratjának tanácsa szerint intéz,

12. hogy dicső voltának magasztalására szolgáljunk, mi a kik előre reménységünket vetettük a a Krisztusban;

13. a kiben, miután az igazság beszédét, megtartatásokatok evangéliumát, hallottátok, a kiben, miután hittetek is, ti is elpeccéltettétek az ígéret szentlelkével,

14. örökségünk zálogával, arra, hogy, mint az ő tulajdona, megváltattok, az ő dicső volta magasztaltatása végett.

15. Annak okáért, miután meghallottam, hogy hittetek az ur Jézusban és minden szent iránt szeretettel viseltettek, én is



16. hálát adok szünet nélkül érettetek, kérvén könyörgéseimben,

17. hogy az urunk Jézus Krisztus istene, a dicsőség atyja, adjon nektek bölcseség lelkét, hogy ismerjétek meg őt,

18. világosítsa meg szíveteket, hogy tudjátok milyen az a remény, melyet az ő hívása gerjeszt fél, és milyen az a gazdagság, a melyet bírnak a szentek az ő öröksége dicsőségében,

19. mily rendkívül nagy az az erő, a melyet kifejt ő érettünk, a kik hiszünk, az ő erejének hatalmas munkássága által,

20. melyet kimutatott a Krisztuson, azzal, hogy a halálból feltámasztotta, és jobbjára ültette az egekben,

21. fentebb minden fejedelemségnél, hatalmasságnál, hatalomnál és uraságnál, és midennél, bármi névvel neveztessek, akár e világon, akár a jövődőben;

22. és mindent lábai alá vetett, és őt, mint mindennek fejét, adta az egyház fejéül,

23. mint a mely az ő teste, és be van ő általa, a mindent minden-nel betöltő által töltve.

## 2. RÉSZ.

Titeket is, mint minket is, felmagasztalt Isten Krisztusban, kivéven kegyelméből a bűn miatti kárhozataból. Ne feledjétek hát, hogy egykor távol állottatok Istentől, most pedig oly közel állatok hozzá, mint a zsidókból lett hívők, miután hittetek, s a vallásos erkölcsi fejlődésben folyvást haladtok.

1. Titeket is, midőn holtak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt,

2. a melyekben jártatok volt egykor, az ezen világ időfolyása szerint, követvén a levegőben lakó hatalmasság fejedelmét, azt a lel-

ket, a mely munkálkodik most az engedetlenség fiaiban,

3. kik közt mi is mindnyájan forgolódtunk egykor, midőn testünk kívánságai uralkodtak rajtunk, cselekedvén azt, a mit a test és a gondolatok akarának, és harag fiai voltunk a természet által,

4. az Isten, gazdag levén irgalomban, nagy szeretetéből, a melyel irántunk viseltetett,

5. minket is, midőn vétkeink miatt holtak voltunk, megelevenített Krisztussal, (kegyelemből származott a megtartatásotok),

6. s vele feltámasztott, és jobbjára ültetett az egekben, Krisztus Jézusban,

7. a végett, hogy majd a következő időszakokban mutassa ki jóságával, melyet Krisztus Jézusban közölt velünk, kegyelmének rendkívüli gazdagságát.

8. Mert megtartatásotok a kegyelemből származott hit által. És az nem töletek van, az Isten ajándéka;

9. nem cselekedetekből van, hogy senki se dicsekedjék.

10. Mert az ő alkotása vagyunk, olyanok, a kik teremteték Krisztus Jézusban jócselekedetekre, melyeket az Isten előre elkészített, hogy azokban járjunk.

11. Azért ne felejtsetek el, hogy egykor ti, a testben pogányok, kiket az állítólagos, testen kézzel végzett, körülmetélkedés emberei körülmetéletleneknek mondanak.

12. hogy mondom akkor, Krisztus nélkül, ki vóltatok az Izráel alkotmányából zárva, nem vólt semmi közöttök sem az igéret szövetségéhez, semmi reményetek, sem istenetek a világon;

13. most pedig Krisztus Jézusban, ti az egykor távoliak, kö-

zel valókká lettetek a Krisztus vére által.

14. Mert ő a mi békességünk, a ki tette a kettőt egygyé az elválasztó falat, a mely közbe volt kerítve, lerontván,

15. az ellenségeskedés okát a rendeletekben álló parancsolatok törvényét testével eltörölvén, a véget, hogy a kettőt egy új emberré teremte magában, így szerezvén békességet,

16. és békitse ki az Istennel egy testben mind a kettőt a keresztfá által, megölvén azon az ellenségeskedést,

17. és eljövén békességet hirdett nektek a távoliaknak, és békességet a közelieknek.

18. Mert ő általa megyünk mind a ketten egy leléllel az atyához.

19. Azért tehát többé nem vagytok idegenek és jövevények: hanem polgártársai vagytok a szenteknek, és az Isten házához tartoztok,

20. miután ráépítettétek az alapra, a melyet az apostolok s próféták vetettek, szegletkő maga a Krisztus Jézus lévén,

21. a kiben egybeszerkesztve növekszik minden épület szent templommá az urban ;

22. a kiben ti is összeépítettetek, hogy Isten lakóhelyévé legyetek a Lélek által.

### 3. RÉSZ.

A vallásos erkölcsi fejlődésnek a pogányok közti munkálására rendeltettem én, a ki kijelentésből tudom azt, a mit kell hirdetnem, hogy ha hisznek, a pogányok is üdvözülnek. Azért kérem Istent erősítse meg bennetek Szentlelke által a hit életet.

1. A végett esedezem én Pál a ki foglya vagyok a Krisztusnak érettetek a pogányokért,

2. haugyan hallottátok hogy mi-kép intézkedett Isten a kegyelem-mel, a melyet adott nekem éret-tetek,

3. hogy kijelentés utján ismer-tette meg velem a titkot, úgy, a mint megirtam az imént rövideden,

4. a miből, mikor elolvassátok, megérthetitek, hogy van belátásom a Krisztus titkába,

5. a mely más korokban nem ismer-tettetett meg az emberek fiaival, úgy a mint kijelentetett, most az ő szent apostolainak és prófétái-nak a Lélek utján,

6. hogy a pogányok is örökösök, tagjai a testnek, és részesei az ígérletnek, Krisztus Jézusban, az evangyélium által,

7. a melynek levék szolgáljává, az Isten kegyelme ajándékából, a mely adatott nekem az ő erejének munkássága utján.

8. Nekem a legkisebb szentnél is kisebbnek adatott az a kegyelem, hogy a Krisztus kinyomozhatlan gazdagságát hirdessem a pogányoknak ;

9. és tegyem világossá, hogy ama titokkal mily intézkedés tété-tett, hogy az az Istenben, a mindenség teremtojében, öröktől fogva el volt rejtve,

10. a végett, hogy most ismer-tetessék meg a mennyei fejedelemségekkel és hatalmasságokkal, az egyház utján, az Isten nagy külön-féleségű bölcsesége,

11. amaz örök végzet szerint. melyet végrehajtott urunkban a Krisztus Jézusban,

12. a kiben érezzük magunkat szabadoknak s megyünk bizodalommal ő hozzá, az abban való hit által.

13. Azért kérlek, ne csügged-jetek el, a miatt ha szorongatta-

tást szenvedek értetek, hiszen az, dicsőségetekre szolgál.

14. A végott esedezem térdet hajtva az atyának,

15. a kitől van az egekben és a földön, bármely névvel neveztesék, minden atyafiság,

16. hogy dicső volta gazdag-ságából cselekedje veletek, hogy belső emberetek lelke által erőt nyerve erősíttessék meg,

17. úgy hogy lakozzék a Krisztus szívetekben a hit által,

18. a végett, hogy a szeretetben meglevén gyökerezve, és erős alapra lévén állítva, képesek legyetek minden szenttel egész szélességében, hosszúságában, mélységében, és magasságában felfogni,

19. és megismerni a Krisztus ismeret feletti szeretetet, hogy az isten minden ajándékával töltesetek be.

20. A ki pedig, bennünk munkálkodó erejével mindennél többet tehet, jóval többet azoknál, a miket kérünk vagy gondolunk :

21. azé legyen a dicsőség az egyházban és Krisztus Jézusban, mind örökkön örökké. Ámen.

#### 4. RÉSZ.

Járjatok hivatásotokhoz méltóan. Hadd lássók rajtatok, hogy egy lélek vezet mindujájtokat. E czéla dolgoznak az evangyéliumi munkások, kiket Krisztus a hívők fejlesztésére rendelt. Most nem járhattok úgy, mint régebben jártatok : de vetkezzétek le az ő embert, s öltözzétek fel az ujat.

1. Kérlek hát titeket, én ki az urban fogoly vagyok, hogy hivatásotokhoz méltóan járjatok,

2. teljes alázatossággal és szelidséggel, békétüréssel, eltürve egymást szeretettel,

3. azon igyekezve, hogy a Lélek

egységét a békesség által egybekötve tartsátok fen.

4. Egy test van és egy Lélek, valamint reményt is egyet gerjesztett hivatásotok bennetek ;

5. egy ur, egy hit, egy keresztség ;

6. egy isten és atya mindenkinek, a ki felette van mindenkinek, általhat mindenkit, és benne van mindenkiben ;

7. egyenként mindenkinek adott pedig köztünk a kegyelem, a szerint, a mint mérte Krisztus ajándékát.

8. Ezért mondja „fölmenvén magasságba foglyokat vitt fogságra, ajándékokat adott az embereknek“ ;

9. pedig eszó „felment“ mi egyebet jelent, mint hogy le is szállott a föld alsóbb részeire ?

10. A ki lesszállt : föl is az ment minden egek fölé, hogy mindent töltsön be ;

11. és ő adott kit apostolul, kit prófétául, kit evangyelistául, kit pásztorul és tanítóul,

12. hogy a szenteket készítsék el, szolgálatot tévén, építvén a Krisztus testét,

13. míg el nem jutunk mi mindnyájan a hitnek és az Isten fia megismerésének egységére, érett férfúságra, azon életkorba, a melyben a Krisztus által betöltetünk,

14. hogy többé ne legyünk gyermekek, olyanok, a kik az emberek álnokságánál, a tévelygés, csel általi behozásására irányult ravasz-ságnál fogva, a tanítás minden szele által halként hányatnak és idestova ragadtatnak,

15. sőt inkább igazságot követve a szeretetnél fogva, nőjünk belé egészen ő belé, a fejbe, Krisztusba,

16. a kiből indulva ki az egész test, a mint a segélyezés minden

kapcsával egybeszerkesztettetik és egybeállittatik, egyenként minden résznek aránylagos munkássága útján, halad a növekvésben, épülven a szeretetnél fogva.

17. Azért azt mondom, és bizonynyal mondom az urban, hogy ti többé nem járhattok úgy, a mint a többi pogányok járnak, elméjük hijáavalósága miatt,

18. ellévén értelmökre nézve sötétülve, nem lévén semmi életközösségben sem az Istennel, a miatt hogy nem ismerik, mivelhogy szívüket megkeményítették,

19. a kik tudniillik el lévén fásulva, odaadták magokat a feslettségnek, hogy a fősvénység mellett mindenféle tisztátalanságot munkáljanak.

20. Ti pedig nem úgy tanultatok a Krisztust,

21. ha ugyan őt hallottátok és ő benne tanítottatok, úgy, hogy az az igazság Jézusban,

22. hogy vetkezzétek le, előbbeni magatok viseletére nézve, az ő embert, a melyre a csalás kívánságai romlást hoznak,

23. ujittassatok meg pedig elmétek lelkére nézve,

24. és öltözzétek fel az új embert, a mely Istenhez hasonlónak teremtetett a valóság igazságában és szentségében.

25. Azért letévén a hazugságot, kiki köztetek szóljon igazságot a felebarátjával, mivel tagjai vagyunk egymásnak.

26. Haragudjatok bár, de ne vétkezzetek. Haragotokon ne menjen le a nap;

27. és ne adjatok helyet az ördögnek.

28. A lopó többé ne lopjon; de dolgozzék, saját kezével munkálva

azt a mi jó, hogy tudjon a szükölködőnek mit adni.

29. Szátokból romlott beszéd ne jöjjön ki; hanem csak olyan, a mely jó a szükséges építésre, kellemetesen hatván azokra, a kik hallják.

30. És ne keserítsétek el az Isten szentlelkét, a melylyel elpecséltettétek a váltság napjára.

31. Magatoktól minden keserűséget, indulatosságot, haragot, kiáltozást, rágalmazást és minden rosszaságot vessetek el;

32. legyetek pedig egymáshoz szivesek, irgalmas szívűek, egymásnak megbocsátók, valamint az Isten is megbocsátott Krisztusban tinéktek.

#### 5. RÉSZ.

Egymást szeressétek. A szeretettel általában az erkölcsi tisztasággal ellenkező indulatokat vetkezzétek le, sőt javítás végett rovogassátok. Magatok viselete meg gondolt józan és vallásos legyen. Asszonyok engedelmeskedjétek férjeiteknek, mint engedelmeskedik Krisztusnak az egyház. Férfiak szeressétek feleségeiteket, mint szerette Krisztus az egyházat.

1. Legyetek hát, mint szeretett gyermekek, követői az Istennek;

2. és járjatok szeretetben, valamint szeretett a Krisztus titeket és oda adta magát értünk ajándékkul és áldozatul, kellemetes jó illatul; az Istennek.

3. Paráznaságnak pedig, s bármely tisztátalanságnak, és fősvénységnek, mint szentekhez illik, még csak a neve se forduljon elő köztötetek;

4. Sem gyalázatosságé, sem izetlen beszédé, sem trágár élczé, a mik illetlenek; hanem inkább lakjék ott a háláadás.

5. Mert azt tudjátok meg, hogy paráznának, vagy tisztátalannak,

vagy fősvénynek, e bálványimádónak, nincs a Krisztus s Isten orszá-gában örökség.

6. Senki se ámitson el, léha szavaival titeket. Mert azok miatt jó az Isten haragja az engedetlenség fiaira.

7. Ne legyetek hát büntársaivá ezeknek.

8. Mert valátok ugyan sötétség, de most világosság vagytok az urban. Ugy járjatok mint világosság fiai,

9. (a világosság gyümölcse tudniillik minden jóra valóság igazság és valóság),

10. vizsgálván, hogy mi tetszik az urnak;

11. és ne legyen a sötétség kár-hozatos cselekedeteiben nektek is részetek; sőt inkább rójátok azokat.

12. Mert azoknak, a miket titokban visznek azok végbe, még csak megemlítése is rut;

13. Mindazok pedig a megrova-tás utján világosságra hozatnak a világosság által. Mert mindaz, a mi világosságra hozatik, világosság.

14. Azért mondja „serkenj fel óh alvó, és kelj fel a holtak közül; és világít a Krisztus neked“.

15. Azért gondosan megnézzétek, hogy mikép viseljétek magatokat, nem bölcseség nélküliek, de bölcsék módjára,

16. megvévén az alkalmat, mivel gonoszok a napok.

17. Annakokáért ne legyetek okatlanok; hanem értsétek meg, hogy mi az ur akaratja;

18. és ne teljete el borral részegségig, a mi romlottság, de teljete el Lélekkel,

19. zsoltárok, dicséretek, és lelki énekek szavaival szólván egymásnak, énekelvén és zengedezvén sziveitekben az urnak,

20. hálát adván mindenkor min-denkiért az urunk Jézus Krisztus nevében, az Istennek és atyának,

21. alárendelvén magatokat egy-másnak, Krisztus félelmében,

22. ti asszonyok férjeiteknek, mint az urnak.

23. Mert a férj feje a feleségé-nek, mikép az egyháznak Krisztus, ő a test megtartója.

24. De valamint engedelmeske-dik az egyház Krisztusnak, úgy az asszonyok is engedelmeskedjenek férjeiknek.

25. Férfiak, feleségeiteket sze-ressétek, valamint szerette Krisz-tus az egyházat, és odaadta magát azért,

26. hogy szentelje meg, megtisz-títván a vízfürdő utján igével,

27. a végett, hogy úgy állítja ő maga maga elé az egyházat, mint teljes szépségben lévő, a melyen nincs szenny, ráncz, vagy más efféle, de a mely szent s hiba nélkül való.

28. Ugy kell a férfiaknak fele-ségeiket szeretniök; mint a magok testeit. A ki szereti a feleségét: önmagát szereti.

29. Mert a maga testét soha senki sem gyűlölte; hanem táplálja és melengeti, mikép Krisztus az egyházat,

30. mivel tagjai vagyunk az ő testének.

31. Azért, majd elhagyja az em-ber, apját s anyját; és ragaszkodik a feleségéhez; és a kettő egy testté lesz.

32. Az a titok nagy fontosságu. Én pedig Krisztusra s az egyházra vive mondom.

33. De köztetek is egyenként kiki ugyszeresse a feleségét, mint önmagát; az asszony pedig félje férjét.

## 6. RÉSZ.

Gyermekek szüleiteknek engedelmeskedjétek. Apák gyermekeiteket szeliden növeljétek. Szolgák, uraitoknak engedelmeskedni, Krisztus iránti kötelességetek. Urak szolgáitokhoz legyetek jók. A bűnkisértetek ellen a teljes lelki fegyverzetet fel kell venni; és imádkozzatok is. Érttem is az evangélium érdekében. Állapotomról értesít Tikhikus.

1. Gyermekek, szüleiteknek engedelmeskedjétek az urban. Mert az kötelességetek.

2. „Tiszteld apádat és anyádat“ (a mely első azon parancsolatok közt, a melyekhez ígéret van kötve,)

3. „hogy jól legyen dolgod, és hosszu idejü légy a földön“.

4. Apák, gyermekeiteket ne ingereljétek; hanem az ur szerint fegyelmezve és vezetve növeljétek.

5. Szolgák, testszerinti uraitoknak engedelmeskedjétek félelemmel és reszketéssel, sziveitek őszinteségével, mint a Krisztusnak;

6. Nem szemnek tett szolgálattal, mint emberek tetszésére nézők, hanem, mint Krisztus szolgái, Isten akaratját teljesítve lelke-tekből,

7. szives indulattal szolgálva, mint az urnak, és nem embernek;

8. tudván, hogy kiki, a mi jót cselekszik, azt fogja az urtól kapni, akár szolgál, akár szabad.

9. És ti urak szolgáitokkal ugyan-ezeket tegyétek, elhagyván a fenyegetést; tudván, hogy az égben van az, a ki azoknak is urok nektek is uratok, és személyválogatás nincsen annál.

10. Egyébiránt erősödjétek az urban, és ereje hatalmában.

11. Öltözzétek fel az Isten minden fegyvereit, hogy az ördög csel-fogásaival szemben meg tudjatok állni.

12. Mert nem hus és vér ellen folytatjuk a küzdelmet, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmas-ságok ellen, az ezen sötétség világ urai ellen, a gonoszság lelkei ellen, a melyek a mennyben lakoznak.

13. Annakokáért vegyétek fel az Isten minden fegyverét, hogy ama gonosz napon az ellenállásra, és mindent leküzdve a megállásra, képesek legyetek.

14. Álljatok hát csatakészen, körülövezvén ágyékotokat valóság-gal, és igazság pánczélát öltöz-vén fel,

15. és felsaruzván lábaitokat oly készséggel, a melyet a béke evangéliuma ad,

16. mindazokhoz felvén a hit paizsát, a melylyel majd ki tudjátok a gonosznak minden tüzes nyi-lait oltani.

17. Fogadjátok el az üdvösség sisakját, és a Lélek kardját, azaz, az Isten ígét is.

18. E mellett imádkozzatok és könyörögjétek minden módon, foly-vást imádkozván a Lélek által, és e végett ébren lévén teljes kitar-tással és könyörögve minden szentért;

19. én értem is, hogy midőn a szám megnyitom, tudjak szólni, hogy bátran ismertessem az evan-gyélium titkát,

20. a melyért követségben járok bilincsbén, hogy annak ügyében bátran szóljak, a mint kell szó-lanom.

21. Hogy pedig ti is tudjátok, hogy mint vagyok, hogy van dolgom: mindenről értesíteni fog-titeket Tikhikus, a szeretett atyafi és hú szolgál, az urban,

22. a kit küldöttem, hozzátok éppen a végett, hogy általa ismer-

jétek meg körülményeinket, és vigasztalja meg szíveteket.

23 Békesség az atyafiaknak és szeretet hittel, az Atya Istentől és ur Jézus Krisztustól.

24. A kegyelem legyen mindazokkal, a kikben az urunk Jézus Krisztus iránti szeretet elpusztíthatatlan.

## A FILIPPIEKHEZ IRT LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Szeretlek mindnyájatokat, s kérem Istent, hogy az erkölcsi élet folytatásában segítsen titeket. Fogságom az evangéliumnak előmenetelére vált, mivel annál fogva többen hirdetik Krisztust. Én magam, életemmel s halálommal is, magasztalására szolgálók Krisztusnak. A hit melletti küzdelemben álljatok meg.

1. Pál és Timótheus Krisztus Jézus szolgálói, mindazoknak a Krisztus Jézusban szenteknek, a kik Filippiben vannak.

2. Kegyelem néktek és békesség atyánktól az Istentől, és az ur Jézus Krisztustól.

3. Hálát adok Istenemnek valahányszor megemlékezem rólatok,

4. mindenkor, minden könyörgésemben, mindnyájatokért, örömmel végezve a könyörgést,

5. azon részvételért, a melyet az evangélium iránt tanusítottok, az első naptól fogva mostanáig,

6. meglévén győződve a felől, hogy a ki a jó munkát bennetek megkezdette, be is fogja végezni a Krisztus Jézus napjára;

7. a minthogy tartozom is azzal, hogy így gondolkozzam mindnyájatokról, mivel szívemben hordalak titeket, mint a kik fogságomban is, az evangélium védelmezésére és erősítésére nézve is, mindnyájan részes társaim vagytok a kegyelemben.

8. Mert bizonyosságom az Isten, mennyire vágyakozom mindnyájatok után, a Krisztus Jézus szívével;

9. és azért imádkozom, hogy a bennetek lévő szeretet, megismerésben, és minden felfogásban, mindinkább inkább gyarapodjék,

10. hogy helyeseljétek azt, a mi jobb, a végett, hogy legyetek a Krisztus napjára tiszták, és olyanok, kikben nem lehet megbotránkozni,

11. telve lévén igazság gyümölcseivel, melyek Jézus Krisztus által vannak, Isten dicsőségére és dicséretére.

12. Tudjátok meg pedig atyámfiai, hogy állapotom az evangéliumnak inkább előmenetelére vált,

13. úgy hogy fogságom nyilvánosságra jött Krisztusban, az egész testőrségi lakon, és minden egyebeknél;

14. és az atyafiak többsége bizodalomra gerjedvén fogságom által az urban inkább meri az Isten beszédét félelem nélkül hirdetni.

15. Némelyeket ugyan irigység és versengés is, de némelyeket jóakarát is indit arra, hogy Krisztust hirdessék.

16. A kiket egyedül a szeretet vezet: azok azon tudatoknál fogva, hogy az evangélium védelmére vagyok én rendelve,

17. hirdetik a Krisztust. A visszázkodás emberei pedig nem tiszta lélekkel, azon véleményben, hogy fogságomat kinosabbá teszik.

18. Mert mi egyéb ez, mint hogy Krisztus akár szinből, akár szivből, hirdettetik. És ezen örülök; sőt ezentul is fogok örülni;

19. tudván, hogy az megtartásomra fog kiütni, a ti könyörgéseitek és a Jézus Krisztus lelkének segedelme által,

20. azon erős várásom és reményem szerint, hogy semmi szégyent sem fogok vallani, sőt inkább, mint mindenkor, ugy most is magasztaltatni fog testemben a Krisztus, akár életem, akár halálom utján.

21. Mert nekem, az élet a Krisztus; s a halál nyereség.

22. Ha pedig az, hogy éljek testben, szükséges a munkám gyümölcsözésére: ugy nem tudom, mit fogok választani.

23. Sarkal pedig ez a kettő, egyfelől, hogy vágyakozom eltávozni, és Krisztussal lenni, mert sokkal jobb az;

24. de másfelől a testben való megmaradás meg szükségesebb éretetek.

25. És meg lévén-e e felől győződve, tudom, hogy maradok, megmaradok mindnyájotoknak, a ti hitben való előmeneteletekre, és örömtökre,

26. hogy ti néktek arra, hogy dicsekedjete Krisztus Jézusban én velem, még több okotok legyen, az által, hogy ismét elmegyek hozzátok.

27. Csak a Krisztus evangéliumához méltó polgárok legyetek, hogy, ha hozzátok megyek, azt lássam nálatok, vagy töletek távol azt halljam rólatok, hogy megállatok egy Lélekkel, egy szivvel

küzdve együtt az evangélium hite mellett,

28. és nem hagyva magatokat az ellenségek által semmiben sem megfélemlitetni, a mi is azokra nézve elveszésnek, rátok nézve pedig megtartatásnak biznysága, s pedig olyan, melyet az Isten ad.

29. Mert nektek adatott az a kegyelem, hogy Krisztusért nem csak az, hogy benne higgyetek, hanem az is, hogy érette szenvedjete,

30. ugyanazon küzdelmet folytatva, a melyet láttatok vólt tölem, és most hallatok felőlem.

## 2. RÉSZ.

Legyetek egyetértők, s követvén a magát megalázott Isten által pedig felmagasztalt Krisztus példáját, alázatosok, általában feddhetlenek. Timóthenst rövid időn elküldöm, de magam is elmegyek nem sokára hozzátok. Epafroditust már elküldöttem.

1. Ha hát van Krisztusban valami vigasztalás; ha van valami szeretetből származó serkentés; ha van valami lélekközösség; valami sziv és irlalom:

2. tegyétek teljessé az én örömmöt azzal, hogy ugyanazon indulat legyen bennetek, ugyanazon szeretettel viseltetvén, egy szivvel lélekkel ugyanazon egyre törekedvén;

3. semmire sem visszázkodásból, sem dicsőség utáni hiu vágyból; hanem az alázatosság utján egymást felebbvalóknak tartván magatoknál;

4. nem nézvén kiki a maga saját hasznát, hanem a másikét is kiki.

5. Azon indulat legyen bennetek, mely Krisztus Jézusban vólt.



6. A ki, midőn isten alakjában volt, az istennel való egyenlőséget nem zsákmánynak tartá:

7. hanem magát megüresíté, szolga alakját vévén fel, a mennyiben emberekhez lett hasonlónvá, s mi létere nézve olyannak találtott mint az ember;

8. megalázá magát engedelmessé lévén mind halálig, s pedig keresztfa haláláig.

9. Azért az Isten is nagyon felmagasztalá őt, és megajándékozá a névvel, a mely minden névnel felségesebb,

10. hogy a Jézus nevében minden térd hajoljon meg, mennyieieknek földieknek és földalattiaknak térdei,

11. és minden nyelv vallja, hogy ur a Jézus Krisztus az Atya Isten dicsőségére.

12. Azért is szerettem, mikép mindenkor engedelmeskedtetek, nem tévén ezt köztetek lételemtől függővé, de most távollétemben sokkal inkább teljesítvén, félelemmel és reszketéssel munkáljátok ki megtartatásokatokat.

13. Mert Isten az, a ki mind az akaratot mind a munkálkodást munkálja bennetek, tetszéséből.

14. Mindent zugolódás és habozás nélkül tegyetek,

15. hogy kifogástalanok, teljes tiszták és Istennek hiba nélküli gyermekei legyetek ezen romlott és felfordult nemzedékben kik közt világító csillagokul jelentek meg,

16. élet beszédét tartva eléjük, hogy majd a Krisztus napjára legyen okom az azzal való dicsekvésre, hogy nem hiában futottam, nem hiában fáradoztam.

17. De ha, azon felül, hogy hitekkel áldozom és papi szolgálatot teljesítek, kiontatik is vérem

áldozatul, még ugy is örülök, veletek mindnyájotokkal örülök.

18. Ugyanazon pedig örüljétek ti is, velem örüljétek.

19. Reménylem pedig az ur Jézusban, hogy Timótheust csakhamar elküldöm hozzátok, hogy én is vidám legyek, megtudván, hogy hogymint vagytok.

20. Mert nincs mellettem oly velem egyenlő lelkületű, a kinek tudniillik szive szerint gondja lesz tirátok.

21. Mert mindenki a maga érdeke után lát, nem Krisztus Jézusé után.

22. Ő felőle pedig tudjátok, hogy megüti a mértéket. Mert mint atyjának a gyermek, ugy szolgált velem az evangéliom érdekében.

23. Őt tehát remélhetőleg azonnal elküldöm hozzátok, mihelyt dolgom hová dülését belátom.

24. Van pedig bizodalمام az urban az iránt, hogy én magam is elmegyek nem sokára.

25. Szükségesnek tartottam pedig Epafrodítust, az én atyámfiat, munka és bajtársamat, a ti küldötteteket s az én szükségemnél szolgálatteltevőtöket, hozzátok elküldeni,

26. mivelhogy epedett mindnyájotok után, és nyugtalan volt a miatt, hogy azt hallátok róla, hogy beteg volt.

27. Mert csakugyan beteg volt, s pedig halál révén álló. De könyörült rajta az Isten. Nemcsak ő rajta pedig, hanem én rajtam is, hogy bánatomhoz ne jöjné újabb bánat.

28. Azért nagyobb sietséggel elküldtem őt, hogy látására ismét örüljétek, és én se legyek oly bánatos.

29. Fogadjátok hát őt teljes örömmel az urban. És becsüljétek meg az ilyeneket.

30. Mert Krisztus dolgáért lépett a halál közelébe, kockára tévén életét, hogy az irántam való áldozásnál a ti hiányzásotokat pótolja ki.

### 3. RÉSZ.

Óvakodjatok azoktól, kik a testi körülmetélékést, mint üdvhatályut, sürgetik. Én a testi ügyvélt előnyöktől elszakadtam, hogy Krisztust sajátítsam el. E célra most is folyvást törekszem. Kövessétek példámat. Egyébiránt atyámfiái örüljétek az urban.

1. Ugyanazokat írni nektek én nem restellem; nektek pedig biztonságotokra szolgál.

2. Nézzétek az ebeket! Nézzétek a rossz munkásokat! Nézzétek a megmetélkedetteket!

3. Mert a körülmetélkedettek mi vagyunk, kik az Isten lelke által szolgálunk, és Krisztus Jézussal dicsekszünk, nem testben bizakodunk.

4. Noha nekem lehetne testben is bizakodnom. Ha jöhet valaki arra a gondolatra, hogy lehet testben bizakodnia: én még inkább,

5. mint nyolczadnapos koromban körülmetélt, Izráel népéből Benjámin nemzetségéből való, héberrektől származott héber; mint olyan, ki a törvényre nézve fari-zeus,

6. buzgóságra nézve az egyház üldözője, oly igazságra nézve, a mely törvény által szerezhető, kifogásolhatlan voltam.

7. A mik azonban nyereségül állottak előttem: azokat tartottam a Krisztusért kárnak.

8. Sőt még hát most is kárnak tartom mindazokat, mivelhogy be-

ceseb előttem az uram Krisztus Jézus ismerete, a kiért mindazokat kárba hagytam veszni, és elvetni valóknak tekintem, hogy Krisztust nyerjem meg,

9. és találtassam ő benne; nem lévén olyan igazságom, a mely a magamé az mely törvény utján való vólna, hanem azon igazságom, mely a Krisztusban való hitből van, az, melyet a hit feltétele alatt ez Isten ad;

10. hogy ismerjem meg őt, és a feltámadása erejét, s szenvedései közösségét, osztályosává tétetvén halálának,

11. ha talán a halálból való feltámadásra eljuthatnék.

12. Nem azt mondom ezzel, hogy már megfogtam, vagy hogy a tökéletességre már eljutottam. Sőt inkább törekszem azután, ha talán megfogadhatnám, mivelhogy megfogott engem a Krisztus Jézus.

13. Atyámfiái, én még nem gondolom magamról, hogy megfogtam már.

14. De egyet: azokat a mik már mögöttem vannak elfelejtve; azoknak pedig, a mik még előttem állanak nekik dőlve, török czél felé a pályabérre, a melyet Istennek a Krisztus Jézusban való mennyei hívása ád.

15. Valakik hát tökéletesek vagyunk, így gondolkozunk. De, ha valamiben máskép gondolkoznátok is, azt is ki fogja az Isten nektek jelenteni.

16. Csakhogy, a mire eljutotunk, az legyen járásunkban irányadóknk.

17. Atyámfiái, legyetek ti is követőim, és nézzetek azokra, a kiknek olyan a járása, a milyenre állunk mi például előttetek.

18. Mert sokan járnak, a kikről ezt sokszor mondtam, most pedig sirva is mondom nektek, úgy, mint ellenségei Krisztus keresztyének.

19. A kiknek elveszés a vége; a kiknek a has az istene, és dicsőségök gyalázatokban van; a kik a földiekre törekesznek.

20. Mert a mi hazánk a menynekben van; a honnan várjuk az ur Jézus Krisztust is, mint megtartót,

21. a ki erejének, melylyel azt is megteheti, hogy a mindenséget maga alá vesse, munkássága által, nyomoruságunk testét által fogja dicsősége testének hasonmásává változtatni.

#### 4. RÉSZ.

Legyetek szelidek, Istenben bizók. Csak arra gondoljatok és törekedjétek a mi jó. Tudok nélkülözni, mégis jócselekedetet követtetek el segítsémmel. Küldeményetek gazdagga tett engem. Az Isten megáld titeket.

1. Azért is atyámfi, ti kiket szeretek, kik után vágyakozom, én örömöm és koszorum, így álljatok meg az urban szerettem.

2. Kérem Evódiát, kérem Szintikhét is, legyenek az urban egyetértők.

3. Ugy van, kérlek tégedet is, valódi igatárs, segíts nekik, mint a kik az evangyéliom ügyében velem küzdöttek, mint Kelemen és a többi munkatársaim is, a kiknek nevei be vannak az élet könyvében jegyezve.

4. Örüljétek az urban mindenkor, ismét mondom, örüljétek.

5. Szelidségekről ismerjen titeket mindenki. Az ur közel.

6. Semmit se aggódjatok; hanem kérelmeiteket mindenben ter-

jeszszétek az imádság és a könyörgés utján hálaadással az Isten elé.

7. És az Isten békessége, a mely minden észet felülmul, meg fogja sziveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban örizni.

8. Egyébiránt atyámfi, valami való, valami tisztességes, valami igaz, valami tiszta, valami szeretetre méltó, valami jóhangzásu, ha van valami jelesség, valami dicséretre méltó: gondolataitokat az foglalkoztassa.

9. A miket tanultatok is, és általvettetek, hallottatok és láttatok én tőlem: azokat cselekedjétek. És a békesség istene veletek lesz.

10. Megörültem pedig felette az urban, hogy valahára immár zöld ágra jutottak, hogy gondoljatok arra, a mi javamra való, a mire gondolátok is ti, de az idő nem kedvezve nektek.

11. Ne úgy vegyétek, hogy nélkülözés mondatja ezt velem. Hiszen én magamnak, bármely helyzetben is elég tudok lenni.

12. Érték a megaláztatáshoz, érték a bővölködéshez is. Mindenbe és mindenben be vagyok avatva, jóllakásba is, éhezésbe is, bővölködésbe is, nélkülözésbe is;

13. mindent megbírok az által, a ki megerősít.

14. De jó cselekedetet követtetek el azzal, hogy nyomoruságomban részt vettetek velem.

15. Tudjátok pedig ti magatok is filippiiek, hogy az evangyéliom hirdettése kezdetén, mikor Maczedóniából kimentem, adást és kapást illető számadás dolgában, egy egyház sem lépett velem közösségbe, egyedül ti

16. Mert ti akkor is, midőn Thessalónikában voltam, küldöt-

tetek nekem, nem egyszer de kétszer, szükségemre valót.

17. Ne úgy vegyétek, hogy kívánom az ajándékot. De igen is kívánom, hogy a gyümölcs számadásotokra növekedjék.

18. Elvettem pedig mindent, és bőségben vagyok; el vagyok telve, miután általvettem Epafroditustól a mit küldöttetek, a mi kellemes jó illat, Istennek tetsző és kedves áldozat.

19. Az én Istenem pedig, mind azt, a mire szükségetek van, meg

fogja gazdagságából, a Krisztus Jézusban, dicsőséggel adni nektek.

20. Az Istené s atyánké legyen pedig a dicsőség mind örökkön örökké. Ámen.

21. Köszöntsetek mindenkit, a ki szent a Krisztus Jézusban. Köszöntenek titeket azon atyafiak, a kik velem vannak.

22. Köszönt titeket minden szent, főkép pedig a császár házából valók.

23. Az ur Jézus Krisztus kegyelme legyen lelketekkel.

## A KOLOSSEIEKHEZ IRT LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Hálát adunk Istennek, ki üdvözítő kegyelmébe befogadott titeket Krisztusban, az Isten képében, a világteremtőjében fentartójában, az egyház fejében, a ki kibékítette Istennel a világot; titeket is, hogy legyetek szentek hit által az evangéliom utján, melynek a pogányok közti hirdetésére rendeltettem én.

1. Pál, Isten akaratjából Krisztus Jézus apostola, és Timótheus az atyafi,

2. azoknak a szenteknek s hívő atyafiaknak Krisztusban, a kik Kolossében vannak. Kegyelem nektek és békesség az Atya Istentől.

3. Hálát adunk az Istennek s urunk Jézus Krisztus atyjának, mindenkor, midőn imádkozunk éretetek,

4. miután hallottuk, hogy hittetek Krisztus Jézusban, és minden szent iránt szeretettel viseltetek,

5. azon reménybeliségért, a mely az egekben várakozik rátok, a melyet előre hallottatok az igazság beszédében, az evangéliom-ban,

6. a mely eljutott hozzátok, valamint elterjedt az egész világon, gyümölcsözve és növekedve, mikép nálatok is, azon naptól fogva, a melyen hallottátok és megismertétek igazi mivóltában az Isten kegyelmét,

7. úgy, a mint tanultátok Epafrástól, szeretett szolgatársunktól, a ki hű szolgálja értetek Krisztusnak,

8. a ki értesített minket a szeretetről is, a mely van bennetek a Lélek által.

9. Annakokáért, azon naptól fogva, a melyen hallottuk, mi is szünet nélkül imádkozunk érettektek és esedezve kérjük, hogy juttassatok el teljes lelki bölcseség és értelem utján az Isten akaratjának teljes ismeretére,

10. hogy járjatok úgy, a mint méltó az urhoz, hogy egész tetszését nyerjétek ki, minden jó cselekedettel gyümölcsözvén és növekedvén az Isten megismerése által,

11. teljes erővel erősítettvén az ő dicsősége gazdagságából, hogy bennetek teljes kitartás és béketűrés legyen, örömmel

12. adván hálát az atyának, a ki alkalmatosokká tett arra, hogy a szentek örökségében a világosságban vegyetek részt,

13. a ki kiszabadított minket a sötétség hatalmából, és általtett szeretete fiának országába,

14. a kiben van a váltságunk, a büneink bocsánatja,

15. a ki képe az Istennek, a láthatatlannak, előbb született minden teremtett lénynél,

16. mivel ő benne teremtettet minden, valami az egekben és a földön van, a láthatók és láthatatlanok is, legyenek királyi székek, legyenek uraságok, legyenek fejedelemségek, legyenek hatalmasságok, mind az az ő utján és ő érette van teremtvé.

17. És ő mind annál előbbvaló, és mind az ő benne áll fen.

18. És ő a feje a testnek az egyháznak, a ki kezdet, legelőbb kelt életre a holtak közül, hogy mindenben ő legyen az első.

19. Mert tetszett az Istennek, hogy egész teljessége lakozzék ő benne,

20. és ő általa békítsen ki magával, békét szerezvén az ő keresztfán kiomlandó vére által, ő általa mindent, valami a földön vagy az egekben van.

21. És titeket is, a kik egykor, gonosz cselekedeteitekben, érzületetekkel idegenséget és gyűlöletet vontatok magatokra, most kibékített

22. az ő hustestével a halál utján, hogy úgy állítson elő titeket,

mint előtte, szenteket, bűnnélkülieket, és feddhetetleneket,

23. ha ugyan megmaradtok a hitben erős alapon, szilárdan, és rendületlenül megtartva a reménységet, a melyet gerjesztett bennetek az evangéliom, a melyet hallottatok, a mely hirdettetett minden teremtett lénynek, valamely az ég alatt van, a melynek lettem én Pál szolgáljává.

24. Most örülök azon, hogy szenvedek érettetek, és a mi Krisztus szorongatásaiából hiányzik, mind azt kipótolom testemben az ő testéért, azaz, az egyházért,

25. a melynek lettem én szolgáljává, az Istentől nyert sáfárságnál fogva, a mely érettetek bizatott rám, a végett, hogy betöltssem az Isten beszédét

26. a titkot, a mely mióta csak idők s korok vannak, mindig el volt rejtve, most pedig nyilvánosságra hozatott az ő szentei előtt,

27. a kikkel megakarta az Isten ismertetni, hogy milyen ama dicsőség gazdagsága, melynek bírásához ezen titok utján jutnak a pogányok, a melyet birtok ti Krisztusban, a dicsőség reményében,

28. a kit mi hirdetünk, intve minden embert. és tanítva minden embert, minden bölcsességgel, hogy úgy állítsunk elő minden embert, mint érettet Krisztusban.

29. A mi végett küszködöm is, küzdve annál fogva, hogy ő erősítve munkálkodik bennem.

## 2. RÉSZ.

A Krisztus istene titkában van minden bölcsesség. Amaz emberi jellemű bölcsélet által ne vonassatok el Krisztustól, ki valódi isten, az angyaloknak is feje, kiben körül is metéltettetek, bűnö csánatot

is nyertetek. Evésben ivásban való önmegtartóztatástól, ünneplésektől, angyalok tiszteletétől, üdvösséget nem várhattok,

1. Mert nem akarom előttem elhallgatni, mennyire küzdök én érettetek, meg a laodiceaiakért, és mind azokért, a kik nem ismernek engem személy szerint,

2. hogy erősítsessenek meg szíveik, egybefüzetvén szeretettel, és a végett, hogy a belátás teljességének egész gazdagságát szerezzék meg, megismervén a Krisztus istenének titkát,

3. a melyben van a bölcseségnek és az ismeretnek minden kincse elrejtve.

4. Ezt a végett mondom, hogy senki se áltasson el titeket hitető beszédével.

5. Mert ha test testben távol vagyok is tőletek, de lelkemben veletek vagyok, örvendezve, és szemlélve rendtartásokat, és Krisztusban vetett hiteteknek erős voltát.

6. A mint kaptátok hát a Krisztus Jézust, az urat : ő benne járjatok,

7. meg lévén gyökerezve és folyást épülvén ő benne, erősítettvén a hit utján, ugy a mint tanítottatok, növekedvén hálaadással.

8. Vigyázzatok, zsákmányává ne tegyen titeket valaki, ama bölcsélet az az léha család által, a mely olyan mint az emberek közleménye, olyan mint a világ elemei, és nem Krisztus szerinti.

9. Mert ő benne lakik az Isteniségnek egész teljessége testiképen;

10. és be vagytok töltve ő benne, a ki a feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak.

11. A kiből körül is metéltetek, oly körülmetéléssel, mely nem kézzel vitetett végbe, a testiség

szolgálatában állott testből való kivetkeztetéssel, a Krisztus körülmetélésével,

12. midőn a keresztségben eltemtetétek ő véle. A kiből feltámasztatatok, annál fogva, hogy hittetek az Isten munkássága által, a ki őt föltámasztá ;

13. és titeket is, a kik vétkeitek és testiségetek körülmetéletlen volta miatt meg voltatok halva, titeket is mondom, meglevenite ő véle, miután minden vétkeinket megbocsátá,

14. az ellenünk szólott kéziratot, a mely rendeleteivel ellenünk volt kitörle s láb alól eltevé, rászögeztvén a keresztre,

15. és ezen diadalmaskodván rajtok a fejedelemségeket és hatalmasságokat lefegyverzé, és nyilvánosan látmányul állítá ki.

16. Azért titeket evés vagy ivás dolgában, vagy valamely ünnep, vagy ujhöld, vagy szombat tárgyában senki se ítéljen meg.

17. Hiszen mind az csak árnyéka a jövőknek, a teste pedig ezeknek a Krisztusé.

18. Pályabéretektől ítéletével ne ejtsen el senki, olyan, a ki alázatoskodásban s az angyalok tiszteletében gyönyörködik, látmányaiba mélyed, s a testiség szolgálatában álló elméje által minden alap nélkül felfuvalkodottá tétetik ;

19. és nem ragaszkodik a főhöz, a kiből indul ki s halad folyást elő az egész testnek, a mint ez a kapcsolok s kötelékek utján gyámolettatik és egybefüzetik, Isten által munkált fejlődése.

20. Ha meghaltatok Krisztussal, és a világ elemeihez többé semmi közöttök sincs : miért rendelnek ténéktek, mintha élnétek a világban, ilyeneket,

21. „ne fogd meg, meg se izleld, még csak ne is illesd“

22. (azokat a mik miud arra való, hogy a velök való élés útján pusztitassanak el!) az emberek utasításai és tanításai szerint?

23. Mert az effélék bölcsesség hírében állanak ugyan, az önkéntes tisztelésnél, alázatoskodásnál s a test sanyargatásánál fogva, de nem valami értéköknél fogva; és az a testiség kielégítésére van.

### 3. RÉSZ.

A mennyei jókra törekedjétek. A bűnös indulatokat vessétek el. A szeretet és békesség lakozzék bennetek. A kegyesség vezesse cselekedeteiteket. Házastársak, gyermekek és szülők, szolgák és urak teljesítsétek azt, a mivel tartoztok egymásnak.

1. Ha hát feltámasztatátok a Krisztussal: azokat keressétek, a melyek fen vannak, ott a hol a Krisztus van, az Isten jobbján ülve;

2. azokra törekedjétek a mik fen, ne azokra a mik a földön vannak.

3. Mert meghaltatok, és éltetek el van a Krisztussal az Istenben rejtve.

4. Majd mikor éltetek a Krisztus nyilvánosságra jó, véle ti is nyilvánosságra fogtok dicsőségben jönni.

5. Öldököljétek meg hát azokat a tagokat, a melyek a földön vannak, a paráznaságot, tisztátalanságot, szenvedélyt, rossz kivánságot, és fősvénységet, e bálványimádást,

6. a mik miatt jó az Isten haragja;

7. a mikben ti is jártatok egykor, a mikor éltetek azokban.

8. Most pedig vessétek el ti is mind azokat, a haragot, indulatoságot, rossz akaratot, rágalmazást és illetlen beszédet szátokból.

9. Ne hazudjatok egymásra, miután levetkeztétek cselekedeteivel együtt az ó embert,

10. és felöltöztétek az ujat, a mely megújztatik, annak képére a ki teremtette, hogy őt ismerjük meg;

11. a melynél nincs görög és zsidó, körülmetéledett és körülmetéletlen, miveletlen s czithiai, szolga, szabad; hanem minden és mindenkiben a Krisztus.

12. Öltözzetek fel hát mint Isten kiválasztott szentei és szerettei, irgalmas szívet, szivességet, alázatosságot, szelidséget, és béketűrést,

13. eltűrvén egymást, és ha valakinek valaki ellen panasza van, megbocsátván, valamint a Krisztus megbocsátott néktek, úgy ti is egymásnak.

14. Mind ezeken felül pedig a szeretetet, a mely köteléke a tökéletességnek.

15. És a Krisztus békessége kormányozzon sziveitekben, a melyre hivattatok is egy testben; és hálaadókk legyetek.

16. A Krisztus beszéde lakozzék köztetek bőségesen, teljes bölcseséggel tanítván és intvén egymást zsoldárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel; és hálás indulattal énekelvén sziveitekben az Istennek.

17. És mindent, valamit cselekesztek, szóval tettel, mindent az ur Jézus nevében cselekedjétek, hálát adván az Atya Istennek ő általa.

18. Asszonyok engedelmeskedjétek férjeiteknek, a mint illik az urban.

19. Férfiak szeressétek feleségeiteket, és ne legyetek azokhoz keserűek.

20. Gyermekek, engedelmesked-

jetek szüleiteknek mindében, mert az kedves az urban.

21. Apák, ne keserítsétek gyermekeiteket, hogy el ne kedvetlenedjenek.

22. Szolgák, engedelmeskedjétek test szerinti uratoknak mindében. Nem szemnek tett szolgálattal mint emberek tetszésére nézők: hanem szív őszinteségével az ur félelmében.

23. Valamit cselekesztek: szívből tegyétek, mint az urnak és nem embereknek,

24. tudván, hogy az urtól fogjátok meg fizetésül az örökséget kapni. Az ur Krisztusnak szolgáljatok.

25. Mert annak, a ki igazságtalan, jutalma a szerint lesz; és nincs személyválogatás.

#### 4. RÉSZ.

Imádkozatok. Érettem is az evangyéliom érdekében. Magatokat a hitetlenekkel szemben okosan viseljétek. Állapotomról értesít titeket Tikhikus. Köszöntenek titeket a velem lévő atyafiak. Köszöntétek a laodiczeai atyafiakat, és azokkal is közöljétek e levelet, s az azoktól kaphatót ti is olvassátok el.

1. Urak, adjátok meg a szolgáknak azt, a mit az igazság és az egyenlőség kíván, tudván, hogy nektek is van uratok az égben.

2. Az imádkozásban legyetek kitartók, ébren lévén abban háláadásal;

3. imádkozván egyszersmind érettünk is, hogy az Isten nyissa meg nekünk a beszéd ajtaját, hogy hirdessük a Krisztus titkát, a melyért vagyok fogságban is,

4. hogy tegyem nyilvánvalóvá azt, ugy a mint kell hirdetnem.

5. Azokkal szemben, a kik kívül vannak, bölcsen viseljétek magatokat, megvévén az alkalmat;

6. beszédetek mindig kellemetes legyen, olyan a melynek a sava meg van adva, hogy értsetek ahhoz, hogy mikép kelljen megfelelnetek egyenként mindenkinek.

7. Hogy pedig ti is tudjátok, hogy hogy mint vagyok, hogy van dolgom: mindenről értesíteni fog titeket Tikhikus, a szeretett atyafi, hű szolga, és szolgatárs az urban,

8. a kit küldtem épen a végezt hozzátok, hogy általa ismerjétek meg körülményeinket, és vigasztalja meg sziveiteket,

9. Onézimussal, a hű és szeretett atyafival együtt, a ki közületek való. Értesíteni fognak ők titeket mindenről, a mi itt történik.

10. Köszönt titeket Arisztárkhuss a fogoly társam, és Márk a Barnabás unokaöccse, kire nézve utasítva vagytok, hogy ha hozzátok megy, lássátok szívesen,

11. és Jézus, a kit Jusztusnak neveznek, a kik a körülmetéltettek közül valók. Az Isten országa dolgában egyedül ezek a munkatársaim, olyanok a kik vizgasztalásomra lettek.

12. Köszönt titeket Epafrás, a közületek való, Krisztus Jézus szolgája, a ki imádságaiban mindig küzd érettetek, hogy mint tökéletesek és mind abba a mit akar az Isten teljes belátással bírók, álljatok meg.

13. Mert bizonyosságot teszek mellette a felől, hogy sokat fáradozik érettetek, meg a laodiczeaiakért és a hierapolisiakért.

14. Köszönt titeket Lukács az orvos, a szeretett, és Démás.

15. Köszöntétek azon atyafiakat, a kik Laodiczeában vannak, kivált Ninfást, és a gyülekezetet, mely a házánál van.

16. És mikor felolvassák nála-



tok e levelet, közöljétek a laodiceai egyházzal, hogy abban is olvassátok fel, és a Laodiceából valót ti is olvassátok fel.

17. És mondjátok meg Arkhipusnak, vigyázz a szolgálatra, a

melyet az urban általvettél, hogy azt egészen végezd el.

18. A köszöntés a magam kezével, Páléval. Emlékezzetek meg az én fogságomról A kegyelem legyen veletek.

## A THESSALONIKAI AKHOZ IRT ELSŐ LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Az Isten szeret és kiválasztott titeket. Mert az ő munkája az, hogy mi nagy háttással hirdettük, ti pedig lelki örömmel fogadtátok, szorongattatások közt az evangéliomot, a mit mintán hiteteknek hirc mindenütt elterjedt, magok a hívők beszélnek.

1. Pál, Szilvánus és Timótheus, a thessalónikaiak egyházának, mely az Atya Istenben és az ur Jézus Krisztusban van. Kegyelem néktek és békesség.

2. Hálat adunk az Istennek mindenkor mindnyájatokért, megemlékezvén rólatok könyörgéseinkben, szünet nélkül,

3. emlegetvén hitetek munkáját, szeretetetek fáradozását, s urunk Jézus Krisztus felőli reményeteknek kitartását az Isten és atyánk előtt,

4. tudván Istentől szeretett atyafiak, mikép ki vagytok választva.

5. Mert, mikor az evangéliomot hirdettük néktek ezt nem puztán szóval tettük, hanem erővel, Szentlélekkel, és nagy meggyőződéssel is, mikép tudjátok, milyenekké lettünk köztetek, éretetek;

6. és ti követőinkké lettetek, s az uréi, a mennyiben az ígét sok szorongattatások közt Szentlélek örömevel fogadtátok;

7. úgy hogy példává lettetek

mind azok előtt, a kik hisznek Maczedoniában és Akhájában.

8. Mert töletek kihangzott az ur beszéde. Istenben vetett hiteteknek hirc, nemcsak Maczedoniában és Akhájában, hanem mindenütt is elterjedett, úgy hogy nekünk arról nem szükséges semmit is szólanunk.

9. Mert azok magok hirdetik felölünk, hogy mikép mentünk be hozzátok, és mikép tértek meg a bálványoktól az Istenhez, hogy élő és igazi istennek szolgáljatok,

10. és várjátok az egekből az ő fiát, a kit feltámasztott a halálból, Jézust a ki a jövő haragtól megszabadit minket.

### 2. RÉSZ.

Magatok is tudjátok, hogy mi szenvedésünk után is, bátran léptünk fel köztetek, bizván Istenünkben, a kitől nyertük a megbizást, s a kinek tetszésére nézünk a hirdetésben. Ti pedig úgy fogadtátok a tőlünk hallott ígét, mint az Istenét, s azért készek voltatok a szenvedésekre is. Miután elszakasztánk töletek: epedtünk utánnatok.

1. Mert magatok tudjátok atyafiak, hogy mi nem erőtelenül mentünk be hozzátok;

2. de bár előbb Filippiben, a mint tudjátok, szenvedéseknek és bántalmaknak valánk is kitéve, volt bátorságunk Istenünkben arra, hogy hirdessük nektek az Isten evangéliomát sok küzdelem között.

3. Mert nem tévelygésből és nem tisztátalan czélből s nem is álnoksággal prédikálunk ;

4. hanem miután arra méltóztattott az Isten minket, hogy ránk bizza az evangéliom hirdetését, ezt tartjuk szemünk előtt a hirdetésben, nem embereknek akarván tetszeni, hanem az Istennek, a sziveinket vizsgálónak.

5. Mert hizelegve szólás sem volt soha dolgunk, mikép jól tudjátok ; sem fősvénység palástolgatása, Isten a bizonyosságunk ;

6. sem dicsőséget nem vadásztunk embereknél, sem nálatok, sem másoknál, noha lehetett volna nekünk mint Krisztus apostolainak tekintélyünk.

7. De magunkat nyájasan viseltük közöttetek. Valamint a dajka ápolja gyermekeit :

8. ugy, szeretettel függvén rajtatok kézsek valánk nemcsak az Isten evangéliomát közölni veletek ; de saját lelkeinket is odaadni nektek, mivelhogy megszerettünk titeket.

9. Mert juthat eszetekbe atyafiak, mikép fáradoztunk és bajlód-tunk, hogy senkinek se legyünk terhőre köztetek, éjjel nappal dolgozva hirdettük nektek az Isten evangéliomát.

10. Ti vagytok a bizonyosságaink meg az Isten, mily szentül, igazán, és feddhetetlenül viseltük magunkat előttetek, hívók előtt ;

11. valamint tudjátok, hogy titeket, egyenként kitkit, mint apa szokta gyermekeit, intettünk, serkentettünk,

12. és rimánkodva kértünk, hogy járjatok ugy, a mint méltó az Istenhez, a ki országába és dicsőségébe hívott titeket.

13. S annakokáért, mi is hálát

adunk szünet nélkül az Istennek, azért, hogy midőn az Istennek tölünk hallott beszédét kaptátok, azt nem ugy fogadtátok mint emberek beszédét, hanem ugy mint az Istenét, a minthogy valósággal is az az ; a mely munkálkodik is bennetek a hívőkben.

14. Mert ti, atyafiak, követőivé lettetek az Isten azon keresztyén egyházainak, a melyek Judeában vannak, mivel ti is ugyanazokat szenvedtetek saját honfitársaitoktól, a miket azok a zsidóktól,

15. a kik Jézust az urat és a prófétákat is megölték, és miuket is vérig üldözének, az Istennek sem tetszenek, és minden embernek is ellenségei,

16. a mennyiben akadályoznak minket abban, hogy a pogányoknak, megtartásuk végett prédikáljunk, hogy bűneik mértékének teljes betöltésén egyre dolgozzanak. Eljött pedig rájuk a harag a végső pontig.

17. Mi pedig atyafiak, miután egy órára, nem szívre, de színre nézve elszakasztatánk tőletek, annál inkább igyekeztünk színeteket látni nagy kívánczossággal ;

18. mivelhogy elakartunk menni hozzátok, legalább én Pál, nem egyszer de kétszer ; de bevágta utunkat a sátán.

19. Mert, ki a mi örömünk, vagy dicsekvésünk koszoruja ? Avagy nem az lesztek-e ti is az ur Jézus előtt, majd a mikor eljő ?

20. Ugy van, ti vagytok dicsőségünk és örömünk.

### 3. RÉSZ.

Aggódván rajtatok, elküldöttük Timótheust, hogy általa tudomást szerezzünk hitetekről. Miután hát örvendetes hírrel tért ő vissza hozzánk, föléledtünk, és

örömünk meghálálhatatlan. Adja Isten, hogy elmehecsünk hozzátok! ti pedig legyetek erősek a hitben, kifogástalanok a szentségben!

1. Azért tovább nem birván ki, elhatároztuk, hogy magunkban maradjunk Áthenében;

2. és elküldöttük Timótheus atyánkiát, a ki a Krisztus evangyéliomának ügyében szolgálja az Istent, hogy erősítsen meg titeket, és intsen hitetek érdekében,

3. hogy ama szorongattatások közt senki se rendüljön meg, mert magatok tudjátok, hogy a szorongattatás rendeltetésünkre tartozik.

4. Mert már akkor is midőn nálatok valánk megmondottuk nektek már előre, hogy lesz szorongattatásunk, a mint történt is, és tudjátok.

5. Annakokáért tovább nem birván ki, én is elküldöttem, hogy tudomást szereztek hitetekről, ha vajon nem kísértett-e meg titeket a kísértő, és nem lett-e hiábavaló a fáradságunk.

6. Most pedig, midőn megjött hozzánk töletek Timótheus, és örvendetes hírt hozott hitetekről, szeretetetekről, úgy arról is, hogy jól emlékeztek mi ránk, mindig ohajtván minket látni, mint mi is titeket,

7. annakokáért, rajtatok, atyafiak, hiteteknél fogva, minden szükségünkben és szorongattatásunkban is, megnyugodtunk.

8. Mert mi élünk akkor, ha ti az urban megállatok.

9. Mert minő háladással fizetnének az Istennek rátok nézve, mind azon örömeért, a melyet érziünk Istenünk előtt miattatok,

10. mi, a kik éjjel, nappal mód nélkül esedezve kérjük, hogy lás-

suk színeteket, s orvosoljuk hitetek hiányait?

11. Ő pedig az Isten és atyánk, s urunk Jézus egyengesse meg utunkat hozzátok.

12. Nektek pedig adja az ur, hogy egymás iránt és mindenki iránt is erős és buzgó szeretettel viseltessetek, úgy mint mi ti irántatok,

13. hogy erősítse meg sziveiteket, hogy a szentségben az Isten és atyánk előtt kifogástalanok legyetek, majd mikor urunk Jézus minden szenteivel együtt eljő.

#### 4. RÉSZ.

Tartóztassátok meg magatokat a paráznaságtól. Egymást ne csaljátok meg. Az atyafiúi szeretetben legyetek még buzgóbbak az által, hogy tartásatok becsületbeli dolognak azt, hogy magatokat nyugodtan viseljétek, saját dolgaitok után látván. Azok felett, a kik meghaltak a Krisztusban, azok a kik élve érik meg az ur eljövetelét, nem lesznek előnyben.

1. Egyébiránt hát kérünk és intünk titeket, atyafiak az ur Jézusban, hogy a mint tanultátok tőlünk, hogy mikép kell járnotok s az Istennek tetszenetek, a mint jártok is, az akképen való járásban legyetek még buzgóbbak.

2. Mert tudjátok miiket parancsoltunk nektek az ur Jézus által.

3. Tudniillik az az Isten akaratja, hogy szenteljétek meg magatokat, megtartóztatván magatokat a paráznaságtól,

4. meg tudván kiki szerezni edényét szentségben és tisztességben,

5. nem kívánság szenvedélyben, mikép a pogányok, a kik az Istent nem ismerik;

6. és azzal, hogy atyafiát, a vele való örüklözés közben megrövidi-

tené, ne vétkezzék senki. Mert bosszút áll az ur mindazokért, mikép nektek régebben megmondottuk, és bizonyítottuk.

7. Mert nem a végett hívott az Isten minket, hogy tisztátlanok, hanem a végett, hogy szentek legyünk.

8. Annakokáért a megvető nem embert vet meg, hanem az Istent, a ki Szentlelkét is közölte veletek.

9. Az atyafiai szeretetről pedig nem szükséges nektek írni. Mert magatok meg vagytok az egymás iránti szeretetre tanítva az Isten által.

10. Mert gyakoroljátok is azt mindazon hívók iránt. a kik az egész Maczedoniában vannak. Kérünk azonban atyafiak, legyetek abban még buzgóbbak,

11. és tartsátok becsületbeli dolognak, hogy viseljétek nyugodtan magatokat, és lássatok saját dolgaitok s kézi munkáitok után, a mint parancsoltuk nektek,

12. a végett, hogy járásotok, azokkal szemben, a kik kívül vannak, illedelmes legyen, és senkire ne szoruljatok.

13. Nem akarunk pedig titeket atyafiak, azokra nézve, a kik alusznak, tudatlanságban hagyni, hogy ne keseregjete. mikép a többiek, a kiknek nincs reményök.

14. Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és föltámadott. ugy az Isten is elő fogja azokat, a kik elaludtak, Jézus által vezetni ő vele.

15. Mert azt mondjuk nektek az ur szavával, hogy mi, a kik az ur eljöveteleig életben maradunk, azok felett, a kik elaludtak, nem leszünk előnyben.

16. Mert maga az ur serkentő szóval, főangyal hangjával és Isten

trombitájával le fog az égből szállni, s ekkor előbb azok, a kik meghaltak Krisztusban, fölfognak támasztatni;

17. azután mi, a kik megmaradunk, azokkal együtt mind fel fogunk fellegeken a levegőbe az ur elé ragadtatni s ekkép mindenkor az ural leszünk.

18. Így hát vigasztaljátok egymást e szavakkal.

## 5. RÉSZ.

Az ur napja váratlanul jó el. De titeket nem lep az meg. Ahhoz készülnünk kell. Előjáróitokat méltassátok, szeressétek. Mindenkihez jók legyetek. Örüljétek, és imádkozzatok. A Lelket s a prófétai beszédeket becsüljétek meg. Mindenféle rosszat kerüljétek. Erre adjon s ád is az Isten erőt.

1. Arról pedig, hogy mikor, mely órában lesz az, atyafiak, nem szükséges nektek írni.

2. Mert magatok jól tudjátok, hogy ugy jó el az ur napja, mint éjjel a lopó.

3. Mikor azt mondják „békesség és biztonság van“ : akkor rohanja meg őket váratlanul a vész, mint a terhes asszonyt a szülés fájdalma, s nem menekednek meg.

4. Ti pedig atyafiak, nem vagytok sötétségben, hogy az a nap titeket lopóként leljen meg.

5. Mert mindnyájan világosság fiai és nappal fiai vagytok ti. Nem vagyunk éjjeliei, sem sötétségí.

6. Azért tehát ne aludjunk, mikép a többiek; hanem legyünk ébren, és legyünk józanok.

7. Mert az alvók éjjel alusznak, és a részegségig ivók éjjel részegek.

8. Mi pedig nappalíi lévén legyünk józanok, felöltözvén a hit és a szeretet pánczélát, sisakul pedig az üdvösség reményét.

9. Mert nem rendelt minket haragra az Isten; hanem arra, hogy szerezzünk üdvösséget, urunk Jézus Krisztus által,

10. a ki meghalt értünk, hogy akár ébren vagyunk, akár alszunk, mind ő vele együtt legyünk.

11. Azért buzdítsátok egymást, s köztetek az egyik építse a másikat, a mint cselekedtek is.

12. Kérünk pedig titeket atyafiak, legyetek elismeréssel azok iránt, a kik fáradoznak közöttetek, és előljáróitok az urban, s utba igazítóitok,

13. és viseltessetek irántok kiváló szeretettel, azért a mit tesznek. Legyetek velök békességben.

14. Intünk pedig titeket atyafiak, igazítsátok utba a rendetlenkedőket, bátorítsátok a kicsinyelkűeket, támogassátok az erőtlenekeket, legyetek mindenki iránt béketűrők.

15. Vigyázzatok, hogy rosszért rosszal senkinek ne fizessetek; de mindenkor arra törekedjétek, hogy egymásnak, és mindenkinek is javára legyetek.

16. Mindig örüljétek.

17. Szünet nélkül imádkozzatok.

18. Mindenben adjatok hálát. Mert azt kívánja Krisztus Jézusban tőletek az Isten.

19. A Lelket ne oltjátok ki.

20. A prófétai beszédeket ne vessétek meg;

21. hanem mindent vizsgáljatok meg, s a jót tartsátok meg.

22. Mindenféle rossztól tartóztassátok meg magatokat.

23. Ő pedig, a béke istene, szenteljen meg titeket egész teljességetekben; és egész valótok, szellemetek, lelketek, testetek, úgy őriztessék meg, hogy majd mikor urunk Jézus Krisztus eljő, kifogásolhatlan legyen!

24. Hű a hívótok s meg is teszi.

25. Atyafiak imádkozzatok értünk.

26. Köszöntsetek minden atyafit szent csókkal.

27. Az urra kérve-kérlek titeket, minden atyafinak olvastassék föl e levél.

28. Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen veletek. Ámen.

## A THESSALÓNIAIKAKHOZ IRT MÁSODIK LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Ti a hitben az üldöztetéseik közt is megállatok. Azért meg lesz a jutalmatok, majd mikor eljő az ur Jézus.

1. Pál, Szilvánus és Timótheus, a Thessalónikajak egyházának, a mely atyánknak az Istenben és az ur Jézus Krisztusban van.

2. Kegyelem nektek és békeség atyánktól az Istentől és az ur Jézus Krisztustól.

3. Méltó háláadással tartozunk az Istennek mindenkor, értettetek atyafiak, mivelhogy hitetek erősen növekszik, s a szeretet, a melylyel egymás iránt viseltettek, bennetek egyenként mindnyájatokban, erősödik;

4. úgyhogy, mi magunk dicsekszünk az Isten egyházaiban veletek, kitartásotokért, s a hűségért, a melyet tanusítottok üldöztetéseitekben és a szorongatásokban, a melyeket elszenvedtek;

5. a mivel bizonytságot teszték arról, hogy az Isten azon ítélete, mely az Isten országára, a melyért szenvedtek is, fog titeket méltóztatni, igazságos.

6. Ha ugyan igazságos dolog az Istennél, szorongatóitoknak viszont szorongattatással fizetni ;

7. nektek pedig, a kik szorongattatok, ugy mint nekünk is, megpihenést adni, majd mikor eljő az égből, hatalmának angyalaival, tüzlángjában az ur Jézus,

8. a ki boszut áll azokon, a kik istent nem ismernek, mint azokon is, a kik urunk Jézus evangyéliomára nem hallgatnak.

9. Kik is örök veszélyre fognak büntettetni, távol az ur szinétől, s ereje dicsőségétől,

10. majd mikor eljő, hogy szenteiben dicsőítessék meg, és mind azokban a kik hittek (mivel a mi nálatok tett bizonyságunk hitelt talált), csodáltassék ama napon.

11. A mi végett imádkozunk is értetek mindenkor, hogy Istenünk tegyen méltókká hivatásotokra és megerősítvén, a jónak teljes kedvelésével, és hit munkájával töltson be titeket,

12. hogy urunk Jézus neve dicsőítessék meg ti bennetek, és ti is ő benne Istenünk és az ur Jézus Krisztus kegyelméből.

## 2. RÉSZ.

Az ur eljövetelet megelőzi ellenfelének a bűn emberének nyilvános föllépése, s azokra, a kik nem akarnak az igazságnak hinni, kárhazatot hozó munkálkodása.

1. Kérünk pedig titeket, atyafiak, urunk Jézus Krisztus eljövetele nének és a mi ő hozzá leendő fölgylülésünknek tárgyában,

2. hogy ne rendíttessetek meg egyhamar, eszeteket vesztve, és

megrémíttetni sem lélekkel, sem valamely nekünk tulajdonított nyilatkozattal vagy levéllel, mintha itt volna már az ur napja, ne hagyjátok magatokat.

3. Ne csaljon meg titeket senki semmi módon. Mert nem jó az el addig, mig el nem jó előbb a szakadás, és nyílt fölvel föl nem lép a bűn embere, az elveszés fia,

4. az ellenség, a ki magát mindennek, a ki istennek neveztetik, vagy imádás tárgya, fölébe emeli, ughogy istenként beül az Isten templomába s azt mutogatja, hogy isten ő.

5. Nem emlékeztek-e arra, hogy még mikor nálatok valék, ezeket mondtam nektek ?

6. És most tudjátok, hogy mi az a mi tartóztatja, hogy csak a maga idejében lépjen föl nyílt fölvel.

7. Mert titokban munkálkodik már a törvénytelenég. Igy azonban csakis addig, mig az, a ki most tartóztatja, utjából el nem hárttatik ;

8. s ekkor aztán föllép nyílt fölvel a törvénytelen ; a kit az ur, szájának lehelletével megemészt, és eljövetele nének föltünésével megsemmisít ;

9. a kinek eljövetele a sátán munkálkodása által, minden oly erőben, jelekben és csodákban nyilvánul, a melyeknek hazugság a czélja,

10. s minden oly csalásban a mely igazságtalanságra vezet, azok romlására a kik elvesznek, a miatt, hogy nem kellett nekik, megtartásuk végett az igazság szeretete ;

11. s ezért félrevezető munkáságot bocsút az Isten rájok, hogy higyenek a hazugságnak,

12. hogy ítéltessek el mindenki, a ki nem hitt az igazságnak, hanem az igazságtalanságban gyönyörködött.

13. Mi pedig hálaadással tartozunk az Istennek mindenkor, éretetek atyafiak, a kik szeretetben állatok az urnál, azért mivel eleitől fogva kiválasztott titeket az Isten arra, hogy tartassatok meg, megszenteltetvén a Lélek által, és hívén az igazságnak;

14. a mi végett hívott is titeket a mi prédikálásunk utján, hogy szerezzétek meg az urunk Jézus Krisztus dicsőségét.

15. Azért tehát atyafiak álljatok meg, és tartsátok meg azokat, a mikre titeket, akár élőszóval akár levél utján tanítottunk.

16. Ő pedig, urunk Jézus Krisztus, és atyánk az Isten, a ki minket szeretett, s kegyelméből örök megnyugovást és jó reményt adott,

17. nyugtassa meg sziveiteket s minden jó cselekedetben és beszédben tegye erősekké.

### 3. RÉSZ.

Imádkozzatok érettünk az evangéliom érdekében. Az ur megőriz titeket a rossztól. Ő készítse el a jóra. Szóval s példaadással tanítottuk, hogy kenyerünket munkálkodással kell megkeresnünk. A ki magát ehhez nem tartja: azzal ne társalkodjatok.

1. Egyébiránt hát, atyafiak, imádkozzatok érettünk, hogy az ur beszéde fusson és dicsőíttessék, mi kép nálatok is;

2. és hogy szabadíttassunk meg az alkalmatlan és gonosz emberektől. Mert nem mindenki a hit.

3. Hü pedig az ur, s ő megerősít titeket és megőriz a gonosztól.

4. Van pedig hozzátok az urban bizodalunk az iránt, hogy a miket

parancsolunk, megteszitek, most és ezután is.

5. Az ur pedig készítse el sziveiteket az Isten iránti szeretetre, és a Krisztus kitartó várására.

6. Parancsoljuk pedig nektek atyafiak, urunk Jézus Krisztus nevében, hogy vonjátok el magotokat minden atyától, a ki rendetlenül jár, és nem a mi utmutásunk szerint.

7. Mert magatok tudjátok, mi kép kell minket követni, mivel nem rendetlenkedtünk köztetek,

8. sem ingyen kegyelemből nem ettük senki kenyerét sem, hanem munkával és fáradsággal, éjjel nappal dolgozva, kerestük meg kenyerünket, hogy senkinek se legyünk terhére köztetek;

9. Nem azért, mintha nem volnánk jogosítva arra, de a végett, hogy magunkat követendő például adjuk előtökbe.

10. Mert akkor is, midőn nálatok valánk, azt hagytuk meg nektek, hogy a ki nem akar dolgozni, ne is egyék.

11. Mert halljuk, hogy vannak köztetek némelyek, a kik rendetlenül járnak, semmit sem dolgozván, hanem szükség nélkül a mások dolgában járván kelvén.

12. Az ilyeneknek pedig parancsoljuk, és intjük őket, az ur Jézus Krisztusban, hogy nyugton dolgozván saját kenyerüket egyék.

13. Ti pedig atyafiak a jónak cselekvésében bele ne fáradjatok.

14. Ha pedig valaki nem hallgat szavunkra, melyet ezen levél utján adunk: az olyant jegyezzétek meg magatoknak, s vele ne társalkodjatok, a végett, hogy szégyeníttessék meg.

15. Azonban ne bánjatok vele úgy, mint ellenséggel, de igazításokat utba mint atyafit.

16. Ő pedig, a békesség ura, adja meg néktek mindenkor és minden módon a békességet. Az ur legyen mindnyájotokkal.

17. A köszöntés a magam kezével, Páléval; a mi szolgál minden levelemben ismertető jelül. Ilyen az irásom.

18. Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen mindnyájotokkal.

## A TIMÓTHEUSHOZ IRT ELSŐ LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Küzdj azon tanítók ellen, a kik hiábavaló beszéddel foglalkoznak, mivel törvény tanítókul vetik fel magokat, nem gondolván meg, hogy az üdvösség a kegyelem műve.

1. Pál, Krisztus Jézus apostola, Istennek a megtartónknak, és Krisztus Jézusnak a reményünknek rendeletéből.

2. Timótheusnak a hitben igazi gyermekemnek. Kegyelem, irgalom és békesség az Atya Istentől és urunktól a Krisztus Jézustól.

3. Valamint kértelek, mikor Macedóniába indultam, hogy maradj Efézusban, a végett, hogy parancsolj meg némelyeknek, hogy ne tanítsanak másképp,

4. és ne foglalkozzanak mesékkel és végnélküli családfákkal, mint a melyek vitatkozásokat szülnek, nem Isten akaratja szerinti sáfárkodást a hitben.

5. Pedig a parancsolat célja oly szeretet, a mely tiszta szívből, jó lelkiismeretből és képmutatás nélküli hitből van.

6. A melynek téves elhagyása miatt, némelyek hiábavaló beszédre hajlottak,

7. törvény tanítók akarván lenni, noha nem értik, sem a miket mon-

danak, sem a miket erősen vitatnak.

8. Tudjuk pedig, hogy jó a törvény, ha rendeltetése szerint él vele az ember,

9. tudván mikép igazért nem hozatik törvény; hanem törvénytelenekért és engedetlenekért, válástalanokért és bünösökért, szentségtelenekért és istentelenekért, apagyilkosokért, anyagyilkosokért, emberölőkért,

10. paráznákért, fifertőztetőkért, emberárulókért, hazugokért és esküszegőkért, és ha van még valami más, a mi az egészséges tanítással ellenkezik,

11. a boldog Isten dicsőségének evangélioma szerint, a melynek hirdetése bízott én reám.

12. Hálát adok urunknak, Krisztus Jézusnak, a ki megerősített, azért mivel hűnek tartott, szolgálatba tévén engem,

13. a ki előbb káromló, üldöző és bántalmazó voltam. De irgalmat nyertem, mivel nem tudva hitetlenségben cselekedtem.

14. Felette kiáradt pedig rám urunknak kegyelme, hittel és a Krisztus Jézusban való szeretettel.

15. Igaz és teljes hitre méltó ez a beszéd, hogy Krisztus Jézus bünösök megtartása végett jött e



világba, a kik között első vagyok én.

16. De a végett nyertem irgalmat, hogy legelőbb rajtam mutassa ki teljes békétürését a Jézus Krisztus, hogy előképe legyek azoknak, a kik, hogy örök életet nyerjenek, hinni fognak benne.

17. Az idők királyának pedig, a romolhatatlan, láthatatlan egyedüli Istennek legyen tisztelet és dicsőség mindörökkön örökké. Ámen.

18. Tekintettel a felőled való régibb jövendölésekre, azt a parancsolatot kötöm, gyermekem Timótheus, a lelkedre, hogy azoknak megfelelően végezd a szép katonai szolgálatot,

19. hittel és jó lelkiismerettel, a melynek elvetése miatt, némelyek hajótörést szenvedtek a hitre nézve.

20. Igy Himenéus és Alekszänder, a kiket átadtam a Sátánnak, hogy fenytessenek meg, a végett, hogy ne káromoljanak.

## 2. RÉSZ.

Könyörögni kell minden emberért, főkép a fejedelmekért. A közkönyörgést végezzék a férfiak tiszta indulattal, a nők jócselekedetekkel ékeskedve. A nő ne tanítson, hogy férjénél előbb való ne legyen. Ez öt nem illeti meg.

1. Legelőbb is arra kérek tehát, hogy tartassanak könyörgések, imádkozások, esedezések és hálaadások minden emberért,

2. királyokért, és mind azokért, a kik főfő méltóságban vannak, hogy éltünket csendesen és nyugodtan éljük át, egészen kegyesen és magunkat méltóan viselve.

3. Az jó és kedves megtartó Istenünk előtt,

4. a ki azt akarja, hogy minden ember tartassék meg, és jusson el az igazság megismerésére.

5. Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is az Isten és az emberek közt, az ember Krisztus Jézus,

6. a ki magát odaadta váltságul mindenkiért, a mire nézve megtörtént a maga idejében a bizonyoságtétel,

7. a melyért tételtem én hirdetővé, apostollá, igazat szólok, nem hazudok, pogányok tanítójává a hitben és igazságban.

8. Akarom hát, hogy imádkozzanak a férfiak, bárhol is, tiszta kezeket emelve fel, minden harag és habozás nélkül.

9. Hasonlókép az asszonyok illedelmes öltözetben, szeméremmel és indulataikon való uralkodással, ékességöket nem hajfonadékokban, és aranyban vagy drága gyöngyökben és értékes öltözetben keresvén,

10. hanem, a mint illik oly asszonyokhoz, a kik magokat kegyesség követőinek kívánják tekintetni jócselekedetekben.

11. Az asszony hallgatva tanuljon egész alárendeltségben.

12. Azt pedig, hogy tanítson s férjénél előbb való legyen, nem engedem meg az asszonynak; de kívánom, hogy magát csendesen viselje.

13. Mert Ádám teremtett előbb s csak azután Éva,

14. és Ádám nem csábított el; az asszony pedig elcsábított, és áthágásba esett.

15. Meg fog azonban a gyermekszülés mellett is tartatni, ha megmarad a hitben, szeretetben és szentségben, uralkodván magán.

## 3. RÉSZ.

Ime közlöm veled, milyenek legyenek a püspökök és a diakonok, mind a férfi mind a nő nembeliek, hogy tudd, mikép kell az Isten házában forgolódni.

1. Igaz ez a beszéd, ha valaki püspökséget kíván, szép foglalkozásra vágyik.

2. Kell hát, hogy legyen a püspök feddhetetlen, egy asszonynak férje, józan, indulatain uralkodó, illedelmes, vendégszerető, tanításra képes,

3. nem borozó, nem verekedő, hanem kiméletes, nem harczias, pénz után nem sovárgó,

4. olyan, a ki saját házát jól vezet, a kinek gyermekei szófoga-dók, s magokat egészen méltóan viselőik,

5. (ha pedig valaki saját házát nem tudja vezetni, ugyan hogy fog az Isten egyházáról gondoskoni?);

6. nem olyan, a ki csak mosta-nában ültettetett, nehogy felfuvalkodván az ördög itéletébe essék.

7. Kell pedig az is, hogy jó bizonyítványa legyen azoktól, a kik kívül vannak, hogy az ördög rágalmába s törébe ne essék.

8. Hasonlóképp kell, hogy a dia-konok legyenek magokat méltóan viselőik, nem kétnyelvűek, nem bor-ital rabjai, nem gyalázatosan nye-részkedők,

9. olyanok, a kikben meg van a hit titka, tiszta lelkiismerettel.

10. És ezek vettessenek előbb vizsgálatra, és csak azután szolgáljanak, ha feddhetetlenek.

11. Hasonlóképp az asszonyok, legyenek magokat méltóan viselőik, nem rágalmazók, józanok, mindenben hűségesek.

12. A diakonok legyenek egy-egy asszonynek férjei, olyanok a kik gyermekeiket és saját házaikat jól vezetik.

13. Mert a kik jól szolgálnak, magoknak szép előmenetelt sze-reznek és nagy bizodalmat a Krisz-tus Jézusban való hit által.

14. Ezeket a végett írom neked, jóllehet reményilem, hogy hama-rább nálad leszek,

15. hogy, ha talán mégis kés-ném, tudd, mikép kell az Isten házában forgolódni, mint a mely élő Isten egyháza, az igazság osz-lopa és erőssége.

16. És közelismerés szerint nagy fontosságu a kegyesség titka, a ki eljött testben, igazoltatott léle-vel, megjelent angyaloknak, hir-dettetett pogányoknak, hit tárgya lett a világon, felvitetett dicső-ségbe.

## 4. RÉSZ.

Tanítsd, mikép az eledektől való ön-megtartóztatás sürgetése ellenkezik az eledetek teremtése czéljával. Kegye-ségre törekedjél. Beszédben és csele-kedethen például szolgálj a hívőknek. Ügyelj magadra és a tanításra.

1. A Lélek pedig világosan mondja, mikép majd a későbbi időkben elszakadnak némelyek a hittől, hitető lelkekre és ördögök tanításaira hallgatván,

2. oly áltanítók képmutatása miatt, a kik saját lelkiismeretcik-ben meg vannak bélyegezve,

3. a kik akadályozzák a házaso-dást, szorgalmazzák az ételektől való önmegtartóztatást, holott azo-kat az Isten, azoknak a kik hívők s igazságot megismerték, a vé-gett teremtette, hogy háláadással egyék.

4. Mert hálaadással fogadva az Istennek minden teremtménye jó, s nincs köztök elvetni való.

5. Mert megszenteltetik az Isten beszéde esedezés utján.

6. Ha ezeket terjeszted az atyafiak elé: jó szolgálja leszesz a Krisztus Jézusnak, olyan, a kinek kenyere a hitnek s a jó tudománynak, a melynek lettél követőjévé, tanítása.

7. A szentségtelen s izetlen meséket pedig kerüld; oda legyen pedig a magad gyakorlása irányozva, hogy kegyes légy.

8. Mert a test gyakorlásának alig vagyon haszna; a kegyesség pedig mindenre hasznos, a menyiben élet, a mostani s a jövőndő van annak ígérve.

9. Igaz, és teljes hitelre méltó ez a beszéd.

10. Mert azért fáradozunk s küzdünk, mivel reménységünket vetettük az élő Istenbe, a ki megtartója minden embernek, főkép a hívőnek.

11. Parancsold és tanítsd ezeket.

12. Ifjuságotad senki se vesse meg; sőt inkább például állj a hívők előtt, beszédben, cselekedetben, szeretetben, hitben, tisztaságban.

13. Mig oda mennék: gondod legyen a felolvasásra, az intésre és a tanításra.

14. Ne hanyagold el az Isten benned levő kegyelmi ajándékát, a mely adatott neked a jövőndőlés és a presbyterek kezeinek rád tételése utján.

15. Ezeket forgasd elmédben; ezeken légy, hogy előhaladásodat mindenki láthassa.

16. Ügyelj magadra és a tanításra; folyvást ez legyen a dolgod. Mert ha ezt teszed, tenmagadat is megtartod, hallgatóidat is.

## 5. RÉSZ.

Magadviselete ne legyen támadó. A valódi özvegnőket gyámolítsd. Az egyházi özvegy nőkben az előre haladt kor is megkívántatik. Figyelj a tisztókat jól végző, a vád alatti és a hibázott presbyterekre. A gyülekezetbe elhamarkodva senkit se fogadj vissza.

1. Az idősebb férfit ne támad meg; de kérd mint apádat; az ifjabbakat mint fivéreidet;

2. az idősebb nőket mint anyáidat; az ifjabbakat mint nővéreidet teljes tisztaságban.

3. Az özvegyasszonyokról gondoskodjál, hogyha valóban özvegyek.

4. Ha pedig valamely özvegyasszonynak gyermekei vagy unokái vannak: ezek tanulják meg előbb a saját házók iránti kegyeletességet, és őseiknek a kölcsönt visszaadni. Mert ez kedves az Istennél.

5. Azon asszony pedig, a ki valóban özvegy s magára van hagyva, reményét vetette az Istenben, s a könyörgésekben és imádságokban éjjel nappal foglalatos.

6. A dobzódó pedig élve meghalt.

7. Ezeket is parancsold meg, hogy feddhetetlenek legyenek.

8. Ha pedig valaki a maga özvegyasszonyainak, főkép pedig a házához tartozóknak, gondját nem viseli: az a hitet megtagadta; és rosszabb a hitetlennél.

9. Özvegyül oly asszony irassék be, a ki legalább is hatvan éves, egy férfinak felesége.

10. Ha bizonyittatik róla, hogy jócselekedeteket vitt végbe, ha

gyermeket nevelt, ha vendégszeretetet gyakorolt, ha szentek lábainak mosásával foglalkozott, ha szorultságban levőkön segített, ha minden jócselekedetnek követeje vala.

11. Az ifjabb özvegyasszonyokat pedig mellőzd. Mert mikor fölgerjed bennök, Krisztus ellen, a bujavágy, férjhezmenés után járnak,

12. a mikor első szavok megszegezésével magokra vonják az ítéletet.

13. Egyszersmind pedig, a házról házra való járással a dologtalanságot is megtanulják. Nemcsak a dologtalanságot pedig: hanem a szóhordást, és a szükség nélkül mások dolgaival való foglalkozást is.

14. Akarom hát, hogy az ifjabbak menjenek férjhez, szüljenek gyermeket, vezessenek házat, és ne adjanak okot rágalomra az elenségnek.

15. Mert némelyek már kifordultak a sátán nyomaiba.

16. Ha valamely hívő nőnek özvegyasszonyai vannak: segítse azokat, s ne legyenek az egyház terhére, hogy ez aztán azokat segítse, a kik valóban özvegyek.

17. Azok a presbyterek, a kik előjárói tisztókat jól végeznek, kettős tiszteletdíjban részesíttessenek; főképp azok, a kik beszédben és tanításban fáradoznak.

18. Mert azt mondja az irás „ne kösd bé a nyomtató ökör száját“ s méltó bérére a munkás.

19. Presbyter ellen vádat ne fogadj el, hacsak két vagy három tanu nincs ellene.

20. A vétkeseket mindnyájok előtt ródd meg, a végett, hogy a többi is féljen.

21. Kérlek az Istenre és Krisztus Jézusra, meg a kiválasztott

angyalokra, tartsd meg ezeket minden előítélet nélkül, semmit sem tévén részlelahajlásból.

22. Kezeidet elhamarkodva ne tedd senkire se, hogy ne légy a más bűnében részes, tenmagadat tisztán tartsd meg.

23. Többé ne légy vízivív; de gyomrodra és gyakori betegeskedésedre való tekintetből élj kevés borral.

24. Némely embereknek a bűnei nagyon világosok, és előttök mennek az ítéletre; némelyeknek pedig utánok is mennek.

25. Hasonlóképp a jócselekedetek nagyon világosok; és a nem olyanok el nem titkolhatók.

## 6. RÉSZ.

A szolgák kötelessége. A másképp tanításból bűnös indulatok származnak. A kegyesség által gazdag az ember; a pénz szeretete pedig romlást okoz. Te óh Isten embere mind végig tiszta légy. Nem a bizonytalan gazdagságban de Istenben kell bízni s jól kell cselekedni. Órizd meg a mi le van nálad téve.

1. Valakik szolgaság igájában vannak, saját uraiknak adják meg a teljes tiszteletet, hogy az Isten neve s a tudomány ne káromoltassék.

2. Azok pedig, a kiknek hívő uraik vannak, ezeket azért mivel atyafiak, ne vessék meg; sőt inkább tekintettel arra, hogy hívők és szeretettek azok, a kiknek esik kölcsönképen a jó szolgálát, még hibeiben szolgáljanak. Ezeket tanítsd, s add intésül.

3. Ha valaki másképp tanít, s urunk Jézus Krisztus egészséges tanítását, és a kegyességre vezető tudományt nem követi:

4. föl van fuvalkodva, noha semmit sem tud, hanem vitatkozás és puszta szavak feletti harczkórban szenved, a melyből irigység, veszekedés, rágalmak s rosszakaratu gyanusítások származnak,

5. meg a megromlott elméjü s az igazságtól megfosztott embereknek, a kik keresetmódnak gondolják a kegyességet, folyvást tartó torzsalkodásai.

6. Nagy keresetmód pedig a kegyesség, a mennyiben az által azzal, a mije van, elégült az ember.

7. Mert semmit sem hoztunk bé a világba, s ki sem vihetünk innen semmit is ;

8. ha pedig aztán van a mit együnk s a mivel ruházkodjunk, azzal meg leszünk elégedve.

9. A kik pedig meg akarnak gazdagodni: kísértetbe és törbe esnek, és sok oly kívánságba, a melyek esztelenek és ártalmasok, mert veszélybe s kárhozatba sülyesztik az embert.

10. Mert gyökere minden rossznak a pénzszeregete, a mely miatt némelyek a hit mellől eltévedtek, és magoknak sok metsző fájdalmat okoztak.

11. Te pedig, óh Isten embere, kerüld azokat; törekedjél pedig igazságra, kegyességre, hitre, szeretetre, kitartásra, szelidségre.

12. Harczold a hit szép harczát, fogd meg az örök életet, a melyre hivattál, a mikor a szép vallást sokak jelenlétében letetted.

13. Meghagyom az Isen szine előtt, a ki tart életben mindent, és Krisztus Jézus előtt, a ki a szép vallást Pontius Pilátus alatt megpecsétlél.

14. Tartsd meg a parancsolatot, ugy hogy tiszta és feddhetetlen légy, mig csak urunk Jézus Krisztus meg nem jelen.

15. A mit majd előhoz a boldog és egyedüli ur, a királyok királya, uralkodók ura,

16. a ki egyedül bir halhatatlansággal, hozzá mehetetlen világosságban lakik, a kit egy ember sem látott, nem is láthat, a kié a tisztelet és örök hatalom. Ámen.

17. Azoknak, a kik gazdagok e világon, parancsold meg, hogy ne lássanak nagyra és ne vessék reményöket bizonytalan gazdagságban ; hanem az Istenben, a ki gazdagon megád nekünk mindent, a végett hogy éljünk vele ;

18. cselekedjenek jót, legyenek jócselekedetekben gazdagok, szives adakozók, közlékenyek,

19. így rakosgatván magoknak jó alapot a jövendőre, hogy nyerjék el a valódi életet.

20. Oh Timótheus, őrizd meg azt a mi le van nálad téve, kikerülvén amaz álnevü ismeretnek szentségtelen kongásait s ellenmondásait,

21. a melynek követőiül adván ki magokat némelyek, a miatt a hitre nézve eltévedtek.

## A TIMÓTHEUSHOZ IRT MÁSODIK LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Éleszd a benned lévő kegyelmi ajándékot. Példaadásomat követve, ha kell szenvedj is az evangéliomért, és tanításod egészséges legyen. Engem az ázsiaiak mind elhagytak; de Onezifórus felkeresett. Legyen áldott érte.

1. Pál, Isten akaratja által Krisztus Jézus apostola a Krisztus Jézusban való élet ígérese végett,

2. Timótheusnak, szeretett gyermekemnek. Kegyelem, irgalom, béke az Atya Istentől, és urunktól Krisztus Jézustól.

3. Hálát adok az Istennek, a kinek szolgálók őseimtől fogva tiszta lelkiismerettel azért, hogy könyörgéseimben éjjel nappal szünet nélkül emlegetlek,

4. vágyván látni téged, miután könyeidre emlékezem, hogy örömmel töltessem el,

5. visszahozatván emlékezetembe, mily őszinte benned a hit, mint a mely benne lakott előbb nagyanyádban Lóisban, és anyádban Eunikában; meg vagyok pedig győződve a felől, hogy te benned is benned.

6. A miért is figyelmeztetek, éleszd az Isten kegyelmi ajándékát, a mely van benned kezeimnek rád tételése által.

7. Mert nem a végett adta az Isten nekünk lelkét, hogy félnkséget, hanem a végett, hogy erőt, szeretetet és indulatainkon való uralkodást gerjesszen fel bennünk.

8. Ne szégyeneld tehát az urunkról való bizonyágtételt, sem engem az ő foglyát; de szenvedj te is az evangéliomért. A mire ad erőt az Isten,

9. a ki minket megtartott és hivott szent hívással, nem a mi cselekedeteinket nézván, hanem a maga végzését, s a kegyelmet, a mely adatott nekünk örök idők előtt,

10. nyilvánvalóvá lett pedig most megtartónknak, Krisztus Jézusnak, a ki a halált megsemmisítette, életet és romolhatatlanságot hozott pedig világosságra, megjelenése által az evangéliom útján,

11. a melyért tételtem én hirdetővé, apostollá, s tanítóvá.

12. A miért ezeket is szenvedem; de nem szégyenlem, mert tudom kinek adtam hitelt; és meg vagyok győződve a felől, hogy van ereje, hogy azt, a mi nálam le van téve, ama napra megőrizze.

13. Hogy tanításod egészséges legyen: példányképen kövesd a tőlem hallottakat, hittel és Krisztus Jézusban való szeretettel.

14. A szép dolgot, a mely le van nálad téve, őrizd meg a Szentlélek által, a ki bennünk lakik.

15. Tudod, mikép minden ázsiaiak elfordultak tőlem, köztök Figellus és Hermogénes is.

16. Adjon irgalmat az ur az Onezifórus házának, mivel sokszor fölelevenített engem, és fogságomat nem szégyenlé;

17. hanem, a mint Rómába megérkezett, buzgón keresett, és megtalált.

18. Adja neki az ur, hogy majd ama napon, találjon irgalmat az urnál! És valamit Efészusban csinált, mindazt jobban ismered te.

## 2. RÉSZ.

Légy jó katonája Krisztus Jézusnak. Neki szenteld életedet, tőle várván jutalmul az üdvösséget. Kerüld a nagyhangu üres beszédeket, a melyek pusztító hatásúak.

Kerüld a harczzülő vitakozásokat.

1. Te azért gyermekem, erősödjél a kegyelemben, mely a Krisztus Jézusban van;

2. és a miket tőlem sokak közbejöttével halottál, azokat bizd hű emberekre, olyanokra, a kik arra is alkalmasok lesznek, hogy másokat képezzenek.

3. Szenvedj te is mint jó katonája Krisztus Jézusnak.

4. Hogy vezére tetszését kinyerhesse, az élet üzleteibe, katonászkodása közben, senki sem bonyolítja magát.

5. De még küzelemmel sem nyer koszorút az ember, ha küzése nem szabályszerinti.

6. A fáradó földmivesnek kell a gyümölcsökben előbb részesülni.

7. Vedd eszedbe a mit mondok. Hiszen ad is az ur neked belátást mindenben.

8. Álljon előtted, hogy Jézus Krisztus feltámasztatott a halálból, s a Dávid magvából való az én evangéliomom szerint,

9. a melyért szenvedek mint valamely gonosztevő, egész bilincsekig. De az Isten beszéde nincs bilincsre verve.

10. Annakokáért mindent kiállok, hogy azok is nyerjék el a

Krisztus Jézusban való megtartást, és az örök dicsőséget.

11. Igaz ez a beszéd. Mert, ha meghalunk véle, élni is fogunk vele;

12. ha kitartók vagyunk, uralkodni is fogunk vele; ha megtagadjuk, majd ő is megtagad;

13. ha hűtelenek vagyunk, ő hű marad, mert magát meg nem tagadhatja.

14. Ezekre emlékeztess, az urra kérvén őket, hogy ne folytassanak, minden haszon nélkül, a hallgatók hitének felforgatására, pusztá szavak felett harczot.

15. Igyekezzél kipróbáltan állani az Isten elé, mint oly munkás, a kit nem érhet szégyen, a ki az igazság beszédét helyesen taglalja.

16. A szentségtelen kongásokat pedig kerüld. Mert kedvelőik megszzebbsz mennek a vallástalanságban;

17. és beszédök rákként harapózik. Láthatni ezt a Himenéus és a Filétus példáiból;

18. a kik tudniillik az igazságra nézve eltévedtek, azt állítván, hogy a föltámadás megtörtént már; és a hitet némelyekben fölforgatják.

19. De az Isten erős alapja mégis megáll, rajta lévén ez a biztosító mondat „ismeri az ur az övét“, meg ez „álljon távol az igazságtalanságtól mind az, a ki az ur nevét vallja.“

20. Egy nagy házban pedig nemcsak arany és ezüst edény van, hanem fa és cserép is; és némelyek tisztességes használatra való, a mások pedig nem tisztességesre.

21. Ha tehát ezekből kitisztul az ember: tisztességes használatra való edény lesz, meg lévén szentelve, olyan, a melyet, mint min-

den jócselekedetre készen levőt használhat az ura.

22. Az ifjui kívánságokat pedig távoztasd el; törekedjél pedig igazságra, hitre, szeretetre, úgy arra is, hogy azokkal, a kik tiszta szívvel imádják az urat, békében légy.

23. A bolond és esztelen vitakozásokat pedig kerüld, tudván, hogy harczokat szülnek;

24. pedig az ur szolgájának nem kell harczolni; hanem legyen ő mindenkihez nyájas, türelmes, tanításra képes,

25. olyan, a ki az ellenmondót szelidséggel igazítja utba, várván, hogy tán majd ad az Isten annak bünbocsánatot, hogy ismerje meg az igazságot,

26. és kijózanodván kiszabadul az ördög töréből, a mely elfogta és fogva tartja, hogy akaróját teljesítse.

### 3. RÉSZ.

Az utolsó napokban rosszak lesznek az emberek. Ezekhez sorolhatók azok, a kik most befurják magokat a családokba, az igazságnak ellene szegülnek, csalnak; de csábításaikat nem vihetik sokra. Te, miután az én követésemre adtad magad, maradj meg a tőlem tanultakban.

1. Azt pedig tudd meg, hogy majd az utolsó napokban nehéz idők jönnek.

2. Mert az emberek önzők lesznek, meg pénz után sovárgók, kérekedvények, pöffeszkedők, káromlók, szüleiknek nem engedelmességek, háládatlanok, szentségtelenek,

3. szeretet nélküliek, engesztelhetetlenek, rágalmozók, magokon nem uralkodók, vadak, a jónak nem kedvelői,

4. árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, inkább gyönyörűség mint Isten kedvelői,

5. olyanok a kik birnak kegyesség látszatával, de annak crejét megtagadták; és fordulj el azoktól.

6. Mert azok közül valók ezek, a kik befurják magokat a családokba, és foglyaikká teszik az asszonyocskákat, a kik rakva vannak bűnnel, különféle kívánságoknak rabjai,

7. mindenkor tanulnak, és igazság megismerésére soha sem birnak eljutni.

8. Valamint pedig Jánnes és Jámbres ellene állottak Mózesnek: úgy ezek is elleneszegülnek az igazságnak, mint megromlott elméjű emberek, a kik a próbát a hitre nézve nem állják ki.

9. De nem lesz nagy előhaladásuk, mert esztelenségek mindenki előtt nyilvánvalóvá lesz, valamint amazoké is olyanná lett.

10. Te pedig az én tanításomnak, életirányomnak, tervemnek, hitemnek, békétüresemnek, szeretetemnek, kitérésomnak követésére adtad magad,

11. meg az üldöztetésekére, szenvedésekre, a milyenek rajtam Antiókhában, Ikóniumban és Liszt-rában történtek, a milyen üldöztetéseket állottam én ki, és mindből kiszabadított engem az ur.

12. És mind azok is pedig, a kikben arra, hogy Krisztus Jézusban kegyesen éljenek, meg van az akarat, üldöztetni fognak.

13. A gonoszok és szemfényvesztők pedig előhaladnak a rosszban, csalván másokat és magokat.

14. Te pedig maradj meg azokban a miket tanultál és a mik felől meggyőződted, tudván, hogy kiktől tanultad,



15. és mivel gyermekséged óta ismered a szentírásokat, a melyek a Krisztus Jézusban való hit által megtudnak téged a megtartás utjára tanítani.

16. Minden irás Istentől ihletett, és hasznos tanításra, elmarasztalásra, megjobbításra és az igazságban való vezetésre,

17. hogy kész legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre el lévén készítve.

#### 4- RÉSZ.

Hirdesd az igét, akár kell, akár nem, az embereknek. Mindent kövess el, mivel nekem végem van már. Siess hozzám, mivel magamra vagyok hagyva. Alekszándertől őrizkedjél. Midőn először védelmeztem magam: senki sem vőlt mellettem. De az ur megsegített. Ő ezután is meg fog őltalmazni.

1. Kérlek az Istenre és Krisztus Jézusra, a ki itélni fog élőket és holtakat, az ő eljövételére s országára:

2. hirdesd az igét, légy rajta alkalmas és alkalmatlan időben, rójj, ints, dorgálj, minden béketűréssel és tanítással.

3. Mert lesz idő, midőn az egészséges tanítást nem szívelik, hanem fülesiklandoztató dolgokat kívánván hallani, saját kívánságaik szerint gyűjtenek össze magoknak tanítókat;

4. és az igazság hallgatásától elfordulván, mesékre hajolnak.

5. Te pedig légy józan mindenben, szenvedj, tedd a mit egy evangyélista tesz, szolgálatodat teljesen végezd el.

6. Mert én már áldozatul esem, és eltávozásom órája itt van már.

7. A szép harczt meg harczoltam, a pályafutást elvégeztem, a hitet megtartottam.

8. Most már vár rám az igazság

koszoruja, a melyet megád az ur, az igaz bíró, ama napon nekem; nemcsak nekem pedig, hanem mind azoknak is, a kik eljövetelét szívből várják.

9. Siess hozzám.

10. Mert Demás elhagyott, mivel szereti e mostani világot, és Thessalonikába ment; Krescens Galliába, Titus Dalmáciába.

11. Egyedül Lukács van velem. Márkot vedd magadhoz, s vele jöjj el, mert szolgálatra nagyon használhatom.

12. Tikhikust pedig elküldöttem Efézusba.

13. A köpenyeget, a melyet Kárpusnál hagytam Troásban, hozd el jövet; ugy a könyveket is, főképp a pergamen darabokat.

14. Alexander a rézműves sok rosszal illetett engem. Majd megfizet néki cselekedetei szerint az ur.

15. A kitől te is őrizkedjél, mert erősen ellene szegült beszédünknek.

16. Midőn először védelmeztem magam: senki sem állott mellém; de mindenki elhagyott. Ne számíttassék be nékik.

17. De az ur velem volt, s erőt adott nékem, hogy szolgálattal tetőztessék be a hirdetés, és hallja meg minden pogány; és kiszabdítottam az oroszlán torkaiból.

18. Megfog az ur engem minden rossz cselekedettől őltalmazni, hogy mennyei országába mehessek bé. A kié a dicsőség mind örökkön örökké. Ámen.

19. Köszönts Priskát és Ákivilát, meg az Onezifórus házát.

20. Erásztus Korinthusban maradt; Trófimust pedig Milétumban hagytam betegen.

21. Rajta légy, hogy még a tél beállása előtt eljőjj. Köszönt téged

Eubulus, Pudes, Linus, Klaudia, és minden atyafi.

22. Az ur legyen a lelkeddel ; a kegyelem mindnyájatokkal.

## A TITUSHOZ IRT LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

A rendelendő püspökökben az erkölcsi feddhetetlenségen kívül a biztos tudományhoz való ragaszkodás is szükséges. Szigoruan bánjál a krétaiakkal, s óvd a tisztasági törvény megtartását sürgető zsidós irányuaktól.

1. Pál, Isten szolgája és Jézus Krisztus apostola, a végett, hogy azok, a kiket, az Isten kiválasztott, higyenek, és az igazságot, a mely kegyességre vezet, ismerjék meg,

2. az örök élet reményében, a melyet a nem hazudó Isten az ő s korban ígért,

3. nyilvánvalóvá tette pedig igéjét a maga idejében a hirdetés útján, a mely bizatott a megtartó Istenünk rendeletéből én rám,

4. Titusnak, a közös hitre nézve igazi gyermekemnek. Kegyelem és békesség az Atya Istentől, és Krisztus Jézustól a megtartónktól.

5. A végett hagytalak Krétában, hogy azokat, a mik hátra vannak, intézd el még ; és rendelj presbytereket városonként, úgy a mint meghagytam néked,

6. ha van olyan férfi, a ki feddhetetlen, egy asszonynak férje, a kinek gyermekei hívők, romlottsággal nem vádoltak, nem engedetlenek.

7. Mert kell, hogy legyen a püspök, mint Isten sáfára, feddhetetlen, nem önhitt, nem haragos, nem részeges, nem verekedő, nem gyalázatosan nyereszkedő ;

8. hanem vendégszerető, jónak kedvelője, indulatain uralkodó, igaz, tiszta, önmegtartóztató ;

9. olyan, a ki a tanítással egyezős annálfogva biztos tudományhoz ragaszkodik, hogy mind az egészséges tudományban való buzditásra, mind az ellenmondók megczáfolására képes legyen.

10. Mert van sok engedetlen hiábavaló beszédű és ámitó főkép ilyenek a körülmétélkedettek közül valók,

11. a kiket el kell hallgattatni, mivel egész házakat felforgatnak, olyanokat tanítván, gyalázatos nyereszkedésből, a miket nem kellene.

12. Ezt mondotta közülök egy valaki az ő saját prófétájok „a krétaiak mindig hazugok, hitvány barmok, hasznak élő renyhék“.

13. E bizonyágtétel igaz ; azért fedd őket szigoruan, hogy a hitben egészségesek legyenek,

14. nem hajolván zsidó mesékre, és oly emberek parancsolataira, a kik az igazságtól elfordulnak.

15. Minden tiszta a tisztáknak ; ellenben azoknak, a kik meg vannak fertőztetve és hitetlenek, semmi sem tiszta. De meg van azoknak mind elméje, mind lelki ismerete fertőztetve.

16. Vallják, hogy ismerik az Istent ; de cselekedeteikkel megtagadják, utálatosok, engedetlenek, és minden jó cselekedetre képtelenek lévén.

## 2. RÉSZ.

Tanításod egészséges legyen. E végett kit-kit kötelességeinek teljesítésére ints. Mert a végett váltattunk meg, hogy tiszta erkölcsi életet éljünk.

1. Te pedig olyanokat beszélj, a mik illenek az egészséges tudományhoz,

2. tudniillik, hogy az idős férfiak magokat józanon, tisztességesen viseljék, indulataikon uralkodók, hitben, szeretetben, kitartásban egészségesek legyenek,

3. az idős asszonyok hasonlóképp úgy viseljék magokat, a mint illik a szentekhez, ne legyenek rágalmazók, borivás rabjai, de jóra tanítók,

4. hogy oktassák az ifju asszonyokat, hogy legyenek férj s gyermek szeretők,

5. indulataikon urakodók, szüziések, otthon munkálkodók, szivesek, férjeiknek engedelmeskedők, hogy az Isten beszéde ne káromol-tassék.

6. Az ifjabb férfiakat hasonlóképp intsd, hogy uralkodjanak indulataikon.

7. Mindenben te magad légy a jócselekedetekben példányképül. Tanításod legyen romlatlan, méltóságos,

8. beszéded egészséges nem kárhoztatható, hogy az ellenség szőgyenitessék meg, semmi rosszat sem tudván felőlünk mondani.

9. A szolgálak legyenek uraiknak engedelmeskedők, mindenben kedvöket keresők, nem ellenmondók,

10. nem csenők, de teljes mértékben hűségesek, hogy a megtartó Istenünk tudományának mindenben ökességül szolgáljanak.

11. Mert a végett jelent meg az

Isten kegyelme, a mely minden embernek üdvösséges,

12. hogy tanítson meg minket, hogy megtagadván a vallástalanságot és világi kívánságokat, indulatainkon uralkodva, igazságban, és kegyesen éljünk e világon,

13. várván azt, a minek reménylése boldogokká tesz, hogy eljö ama nagy Isten és megtartónk Krisztus Jézus dicsősége,

14. a ki odaadta magát értünk, hogy minden törvénytelenésgből váltson ki, és magának kiváltképen való népet, jó cselekedetekre törekvőt tisztítson.

15. Ezeket beszéld, ints, feddj, egészen parancsolva. Senki se veszen meg tégedet.

## 3. RÉSZ.

Sürgesd a felsőség iránti engedelmeskedést, s mindenki iránt a szeretetet. Nem érdemünkért, de kegyelemből tartattunk meg. A törvényfölötti vitázást és a szakadást okozó embert, ha intésed nem fog rajta, kerüld. Írtesítésemre siess hozzám Nikápolyba.

1. Emlékeztessd őket, hogy a fejedelemségeknek, hatalmasságoknak engedelmeskedjenek, hódoljanak, minden jó cselekedetekre készek legyenek,

2. senkit se szidalmazzanak, legyenek harczra nem hajlandók, kiméletesek, minden ember iránt teljes szelidséget tanusítók.

3. Mert mi is valánk egykor esztelenek, engedetlenségűk, tévelygők, különféle kívánságoknak és gyönyörűségeknek szolgálai, folyvást rosszaságban és irigységben élők, gyűlöletesek s egymás gyűlölöi.

4. Midőn pedig a megtartó Istenünk jóságos volta és emberszeretete eljött :

5. nem általunk ne talán igazságban elkövetett cselekedeteinknél fogva; hanem irgalmából tartott meg minket, ujrászületésnek és ama Szentlélek megújításának fürdője útján,

6. a kit megtartónk Jézus Krisztus által bőségesen kitöltött ránk,

7. a végett, hogy igazakká lévén az ő kegyelméből, legyünk reménység szerint örök élet örököséivé.

8. Igaz ez a beszéd; és ezeket kell az én akaratom szerint erősen vitatnod, hogy azoknak, a kik hittek az Istenben, gondjok legyen arra, hogy magokat jó cselekedetekben gyakorolják. Ezek jók és hasznosok az embereknek.

9. A balga vitatkozásokat, le származtatásokat, veszekedést, és törvény fölötti harczokat pedig kerülj. Mert haszontalanok és hiábavalók.

10. Az oly ember elől, a ki szá-

kadást okoz, egy-két figyelmeztetés után, térj ki,

11. tudván, hogy felfordult az olyan, és úgy vétkezik, hogy maga is elítéli magát.

12. Midőn Artemást vagy Tikhikust hozzád küldöm: siess hozzád Nikápolyba. Mert elhatároztam, hogy itt töltöm a telet.

13. Zénást a törvénytudót és Apollóst gondosan lásd el utavallóval, hogy semmiben se szenvedjenek hiányt.

14. Tanulják meg pedig a mi embereink is magokat jó cselekedetekben gyakorolni, hogy szükség esetében hasznát vegyék, hogy ne legyenek gyümölcsnélküliek.

15. Köszöntenek téged mind azok a kik velem vannak. Köszöntsd azokat, a kik szeretnek minket a hit dolgában. A kegyelem legyen mindnyájatokkal.

## A FILÉMONHOZ IRT LEVÉL.

Onézimust, ki egykor szolgád volt, kit fogságomban szültem s neked czennel visszaküldök, fogadd vissza mint szeretett atyáfit. Nekem pedig készíts szállást.

1. Pál, Krisztus Jézus foglya, és Timótheus az atyafi, Filémonnak a kedveltünknek és munkatársunknak,

2. meg Appia nővérnek, és Arkhippusnak; a bajtársunknak, és a gyülekezetnek, a mely házádnál van.

3. Kegyelem néked és békeség atyántól az Istentől, és az ur Jézus Krisztustól.

4. Hálát adok Istenemnek min-

denkor, midőn megemlékezem rólad imádságaimban,

5. mivel hallom szeretetedet, és a hűséget, a melylyel az ur Jézushoz és minden szentekhez ragaszkodol,

6. a végett, hogy a hűséged közössége, mind azon jónak, a mely bennetek van, megismerésében munkás legyen a Krisztusért.

7. Mert nagy örömömrre és megnyugtatósomra szolgált a te szereteted, mivel a szentek szívei, közbejöttökkel oh atyámfia, megvidámtattak.

8. Azért, noha nagy bátorságom van Krisztusban, parancsolni neked azt a mi illendő,

9. a szeretetért inkább kérlek. Ilyen lévén, mint Pál, a vén, most pedig Krisztus Jézusnak is foglya,

10. kérlek az én gyermekemért, a kit szültem a fogságban, Onézimuszért,

11. a ki egykor neked hasznavehetetlen vala, most pedig neked is, nekem is nagyon használható, a kit visszaküldtem neked;

12. ő érte, azaz, az én szívemért,

13. a kit én megakartam magamnál tartani, hogy éretted szolgáljon nekem az evangéliom által okozott fogságomban;

14. de akaratod nyilvánulása nélkül semmit sem akartam tenni, hogy a jó, a melyet cselekszel, ne kénytelenségből legyen, hanem önkéntes elhatározásodból.

15. Mert talán a végett szakaszatott el tőled egy órára, hogy mindörökké tied legyen,

16. többé nem mint szolga, hanem több mint szolga, mint szeretett atyafi, kivált nekem, mennyivel inkább neked, mind testben, mind az urban.

17. Ha tehát én társad vagyok:

vedd magadhoz őt, úgy mint engem vennél.

18. Ha pedig valami igazságtalanságot követett el rajtad, vagy tartozik neked: azt nekem ródd fel;

19. én Pál irtam, a magam kezével, én megfogok fizetni, hogy azt ne mondjam neked, hogy tenmagaddal is nekem tartozol azon felül.

20. Ugy van, atyámfia, hasznodat szeretném venni az urban. Vidámitsd meg az én szívem a Krisztusban.

21. Engedelmeskedésedben bizva irtam neked, tudván, hogy annál, a mit mondok neked, többet is fogsz tenni.

22. Egyszersmind készits nekem szállást, mivel reménylem, hogy imádságaitok kieszközlük, hogy ajándéku kapjatok meg engem.

23. Köszönt titeket Epafrás, a ki fogolytársam a Krisztus Jézusban,

24. Márk, Arisztárkhus, Démás, Lukács, a kik munkatársaim.

25. Az ur Jézus Krisztus kegyelme legyen a lelketekkel.

## A ZSIDÓKHOZ IRT LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Krisztus fölségesebb az angyaloknál. Mert az Isten bizonyágtétele szerint ő Isten fia, ki előtt az angyalok is lefognak borulni, isten világteremtő, örök változhatlan, Istennek uralkodó társa, az angyalok pedig változás alá eső és szolgálatra rendelt lények.

1. Minekutánna régen az atyáknak sok részben és sokképen szólott az Isten a prófétákban; azon idők végén fiuban szóla nekünk.

2. A kit mindennek örökösév

tett; a ki által teremtette is a világokat.

3. A ki mint az ő dicsőségének visszasugárzása s lényének lenyomata, és mint hatalma szavával a mindenségnek hordozója, miután a bünöktől való megtisztítást bevégezte, az isteni fölség jobbára üle a magasságban,

4. a mikor annyival felebbvalóvá lett az angyaloknál, a mennyivel magasztosabb nevet örökölt az azokénál,

5. Mert melyik angyalnak mondotta valaha „fiam vagy te, én ma szültelek téged“, ismét „én neki atyja leszek, és ő nekem fiam?“

6. Mikor pedig majd ismét bevezeti az első szülöttet a világba: mond, „és boruljanak le előtte az Istennek minden angyalai“.

7. És, míg az angyalokról így szól, „a ki angyalait szelekké és szolgálait tűz lángjává teszi,“

8. a fiuhoz így „széked, óh isten, mindörökké megáll; uralkodásod pálczája az egyenesség pálczája;“

9. igazságot szeretsz, és gyűlölöd az igazságtalanságot. Annakokáért megkent téged, óh isten, a te Istened, öröm olajával, jobban mint társaidat“.

10. És „te alapítottad, óh uram, kezdetben a földet, és kezeidnek munkái az eget.“

11. Azok elvesznek; te pedig megmaradsz. És mindazok mint a ruha megavulnak;

12. és, mint az öltözetet megváltoztatod azokat, és megváltoznak. Te pedig ugyanaz vagy, és esztendeid soha sem fogynak el.“

13. Melyik angyalhoz szólott pedig valaha így „ülj jobbam felől, míg ellenségeidet lábaidnak számolyává teszem?“

14. Nem szolgálatra való lelkék-e mindazok, olyanok, a melyek szolgálatra küldetnek el azokért, a kik az üdvösséget örökölni fogják?

## 2. RÉSZ.

A jövőd világnak ura is a Krisztus; ki azonban az angyaloknál rövid időre kisebbé vált téve, mivel megváltóvá lett rendeltetése azt hozta magával, hogy emberi testben eljövén szenvedjen halált, s ekép, áldozatával mint főpap kiengesztelén az Istent, törölje el a nép bűneit.

1. Annakokáért anyyival inkább

kell a hallottakra figyelmeznünk, hogy el ne ejtessünk.

2. Mert, ha az angyalok utján közölt ige erőssé lett, és minden áthágás és engedetlenkedés megkapta méltó díját,

3. hogy menekülünk meg mi, ha egy ilyen üdvösség ellen követünk el figyelmetlenséget? A melyet tudniillik, miután kezdetben az ur utján közöltetett, azok a kik tőle hallák, biztosítottak számunkra,

4. úgy, hogy jelekkel, csodákkal, különféle erőkkal, és szentlélekben akarhatja szerint való részletetésekkel az Isten is bizonyoságot tett a felől.

5. Mert a jövőd világot, a melyről szólunk, nem angyalok alá veté;

6. hanem ezt bizonyította valahol valaki „micsoda az ember, hogy megemlékezel róla? Vagy micsoda az ember fia, hogy meglátogatod?“

7. Kisebbé tetted rövid időre az angyaloknál; de megkoszoruztad dicsőséggel és tisztelettel.

8. mindent lábai alá vetettél“. Mert, ha mindent alá vetett annak, ugy semmi sincs, a mit alánem vetett volna, ugy de most még nem látjuk, hogy minden alája volna vetve.

9. De látjuk, hogy az, a ki az angyaloknál rövid időre kisebbé volt téve, Jézus, dicsőséggel és tisztelettel van megkoszoruzva, mivelhogy halált szenvedett, a végett, hogy halálizlése Isten kegyelméből mindenkinek javára szolgáljon.

10. Mert illeté ahhoz, a kiért van minden, s a ki által minden, ugy vezetni sok fiait dicsőségre, hogy azt, a ki azoknak az üdvösséget szerzi, tökéletessé szenvedések által tegye.

11. Mert a megszentelő, és mind-azok, a kik megszenteltetnek, egytől valók. A honnan nem szégyenli azokat atyjafiainak hívni,

12. mondván, „hirdetni fogom nevedet az atyámfiainak, majd a gyülekezetben magasztallak téged“;

13. és ismét „én bizni fogok benne“; és ismét „imhol vagyok én, és a gyermekek, a melyeket adott az Isten nekem.“

14. Minthogy tehát a gyermekek közösen vér és hús részesei: neki is hasonlóan része lett ezekben, hogy a halál által foszssa meg hatalmától azt a kié a halál hatalma, tudniillik az ördögöt;

15. és szabadítsa meg mindazokat, a kik a haláltól való féltőkben teljes életökben rabok voltak.

16. Mert bizony nem angyaloknak fogja, hanem Ábrahám magvának fogja pártját.

17. A honnan az atyafiaihoz mindenben hasonlóvá kellett lennie, hogy irgalmassá legyen, és az Istent illető dolgokban hű főpappá, eltörölvén, kiengesztelés útján, a nép bűneit.

18. Mert a mennyiben szenvedett ő maga, midőn kísértették, tud segíteni azokon, a kik kísértetnek.

### 3. RÉSZ.

Krisztus felebbvaló Mózesnél. Mert ő, mint fiu, felette áll az Isten házában, melyben Mózes szolga volt. Azért hallgassatok az Istenre, midőn a Krisztushoz való ragaszkodásra hív, okulván őseitek példájából, kik engedelmességök miatt elhullván a pusztában, nem mehettek be az Isten nyugalamába.

1. A honnan szent atyafiak mennyei hívás részesei, vegyétek tekintetbe vallásunk apostolát és főpapját, Jézust,

2. mint olyant, aki hű ahhoz, a kette, valamint annak egész házában hű volt Mózes.

3. Mert a Mózesénél nagyobb dicsőségre van ez méltóztatva; a mennyiben a házénál nagyobb tisztelete van annak, a ki azt készítette.

4. Mert minden háznak van készítője; a ki pedig mindent készített, az az Isten.

5. És Mózes úgy volt annak egész házában hű, mint szolga a kinek rendeltetése volt a szólni valókról bizonyosságot tenni;

6. Krisztus pedig úgy, mint fiu annak háza felett. A kinek a háza vagyunk mi, ha bizodalunkat, és dicsékvésünk tárgyát reményünket, mind végig erősen megtartjuk.

7. Azért, a mint mondja a Szentlélek, ma, ha halljátok szavát,

8. ne keményítsétek meg sziveiteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés napján a pusztában,

9. a hol ugyancsak megkísértettek engem apáitok, noha látták tetteimet negyven esztendeig.

10. Azért megbosszankodám ama nemzedékre, s mondám „mindig tévelyegnek sziveikben“; azok pedig nem ismerték meg utaimat.

11. Ugy, hogy megesküdtem haragomban „bizony nem mennek be nyugalamba“.

12. Vigyázzatok, atyámfiak, hogy ne legyen köztetek valakiben hitetlenség gonosz szive, hogy az élő Istentől elszakadjon;

13. sőt inkább intsétek egymást, naponként, míg a „ma“ tart, hogy meg ne keményitse magát valaki köztetek, megsalátván a bűn által.

14. Mert részesei vagyunk a Krisztusnak, ha a bizodalmat, úgy a mint kezdetben volt az bennünk, mind végig erősen megtartjuk.

15. Midőn ez mondatik „ma halljátok szavát, ne keményítsétek meg sziveiteket mint az elkeseredéskor“ ;

16. Ugyan kik voltak azok, a kik elkeseredtek annak hallásakor? De hát nem mind azok-é, a kik kijöttek Egyiptomból Mózes által?

17. Kikre bosszankodott pedig negyven esztendeig? Nem azokra-é, a kik vétkezének, a kiknek holt testei elhullottak a pusztában?

18. Kiknek mondotta pedig, vesztökre, esküvel, hogy nyugalomába nem mennek be? Kinek másnak, mint a kik engedetlenkedtek?

19. És látjuk, hogy a hitetlen- ség miatt nem tudtak bemenni.

#### 4. RÉSZ.

Az Isten nyugalomába való bemenetel ígérete mi ránk is tartozik. Bemegyünk az ő nyugalomába, ha hiszünk. Siessünk hát abba bemenni. Krisztus olyan főpap, a ki megtud indulni gyengeségeinken.

1. Félve vigyázzunk hát, hogy midőn van fenn ígéret arra, hogy menjünk be az ő nyugalomába, valaki köztetek hátra ne maradjon.

2. Mert nekünk is hirdettetett azon örömhír, valamint amazoknak. De azoknak nem vált javukra a hallott szó, mivel a kik hallák, nem egyesítették azt a hittel.

3. Mert bemegyünk a nyugalomba, hogyha hiszünk. Mert ezt mondotta „bizony nem mennek be nyugalomba“ pedig cselekedetei már a világ megteremtése óta be voltak végezve,

4. mert ezt mondotta a hetedik napról valahol „és megnyugodott az Isten a hetedik napon minden cselekedeteitől“ ;

5. és mégis amott megint így

szól „nem mennek be nyugalomba“.

6. Minthogy tehát bizton várható, hogy abba be megy valaki; azok pedig, a kiknek előbb hirdettetett az örömhír, nem mentek be;

7. ismét határoz egy napot, „ma, (így szólván Dávidban a mint fentebb van mondva, annyi idő múlva,) ma, ha halljátok szavát ne keményítsétek meg sziveiteket“.

8. Mert ha bevezette volna azokat Józsué a nyugalomba, nem szólana azután más napról.

9. Vár tehát az Isten népére szombati nyugalom.

10. Mert a ki be megy az ő nyugalomába, az is megnyugszik cselekedeteitől. mikép megnyugodott az Isten az övétől.

11. Siessünk hát bemenni abba a nyugalomba, hogy engedetlenségre ugyanolyan példát senki se mutasson.

12. Mert az Isten szava élő és hathatós, élesebb minden kétélű kardnál, s keresztül megy, elannyira, hogy lelket és szellemet, úgy izeket mint velőket megoszt, megbírálja a szív indulatait, és gondolatait;

13. s nincs teremtmény, a melyet nem látna az, sőt inkább minden meztelen és leplezetlen annak szemei előtt, a kivel van dolgunk.

14. Lévén tehát nagy főpapunk, olyan, a ki keresztülment az egeken, Jézus az Isten fia, ragaszkodjunk vallásunkhoz.

15. Mert nem olyan főpapunk van, a ki gyengeségeinken nem tud megindulni; sőt inkább olyan, a ki ki volt téve, mindenben úgy mint mi, a kísértetnek, bünbeesés nélkül.

16. Járuljunk hát bizodalommal a kegyelem székéhez, hogy irgalmat nyerjünk és kegyelmet találjunk, hogy a kellő időben segítve legyen rajtunk.



## 5. RÉSZ.

Krisztust Isten ruházta fel a főpapi méltósággal Melkhisédek rendi szerinti főpappnak szólítván őt. De ezt nehéz veletek megértenem, miután felfogó tehetésegetek megnehezült.

1. Mert minden főpap, mint emberek közül való, emberekért bizatik meg az Istent illető dolgokkal, hogy vigyen ajándékokat és áldozatokat a bűnökért,

2. mint olyan, a ki a tudatlanokhoz és tévelygőkhöz méltányos tud lenni, mivelhogy maga is körül van gyengeséggel véve,

3. és e miatt, mint a nép bűneiért, ugy a magáéiért is köteles áldozni.

4. És azt a méltóságot senki sem veszi magának; de bárki is csak az Isten általi hivatás utján nyeri, el, mikép Áron.

5. Ekkép Krisztust sem ő maga tisztelte meg azzal, hogy főpappá lett; hanem az, a ki neki ezt mondotta „fiam vagy te, én ma születtek téged“;

6. valamint másutt ezt „te pap vagy mindörökké, a Melkhisédek rendi szerint.“

7. A ki földi élte napjaiban, midőn erős kiáltozás és könyhullatás mellett, könyörgésekkel és esedezésekkel fordult abhoz, a ki ki tudja a halálból szabadítani, és kegyességért meghallgattatást nyert,

8. az engedelmisséget azokból, a miket szenvedett, fiu létére is megtanulta;

9. és tökéletessé lévén, mindazok javára, a kik engedelmeskednek neki, örök üdvösség szerzője lett.

10. mint a ki az Isten által Melkhisédek rendi szerint való főpappnak szólítottatott.

11. A ki felől sok elmondani valónk van s pedig olyan, a mit nehéz megérthetővé tenni, miután a felfogás dolgában el vagytok tompulva.

12. Mert hiszen, jóllehet az időhöz képest tanítóknak kellene már lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédeinek első elemeiből nyerjeteok oktatást, és olyanokká letteteok, a kiknek tej kell, nem kemény eledel.

13. Mert valaki tejjel él, járatlan az igazság beszédében, mert kis gyermek,

14. pedig a kemény eledel éretteknek való, a kiknek mivelhogy olyanok, arra, hogy a jó és a rossz közt, hú különbséget tehessenek, gyakorlottak az érzékeik.

## 6. RÉSZ.

Törekedjeteok az érettségre, hogy a hit bennetek mind végig teljes legyen, s ekkép kapjáteteok meg az ígért áldást. A mi, miután az ígéréteok az Isten s pedig eskü mellett tette, bizonyosan meg lesz, ha erősen ragaszkozteteok a Jézus Krisztushoz, a ki pap, mindörökké a Melkhisédek rende szerint.

1. Azért oda hagyván a Krisztus felőli elemi beszédeok, törekedjünk az érettségre, nem veteteoktven ismét alapot a holt cselekedeteokból való megtéréssel, Istenbe vetett hittel,

2. keresztségekről, s ugy a kézrátévéséről mint a halálból való feltámadásról és örök ítélétről, tanító tudománnyal.

3. És ezt meg is tesszük, ha ugyan az Isten megengedi.

4. Mert lehetetlen azokat, a kik már egyszer megvilágosítottak, s a mennyei ajándékokat megizlelték, Szentlélekben részeltetteok,

5. és megizlelték az Isten jó beszédeok és a jövőndő világ erőit;

6. és elbuktak, ismét megújítani, hogy térjenek meg; mivel azok megfeszítik magoknak és pellen-gére állítják az Isten fiát.

7. Mert a föld, miután beitta a rá gyakran hulló esőt, ha hasznos fűvet terem azoknak, a kikért törté-  
ténik a miveltetése is, áldásokat kap az Istentől;

8. ha pedig töviset és bojtorjánt terem, megvettetik, s majdnem el-  
átkozottá lesz, és végre feléget-  
tetik.

9. De ha így szólunk is, megva-  
gyunk győződve a felől, hogy rátok  
kedveseim, jobb és üdvös jö-  
vendő vár.

10. Mert nem igazságtalan az  
Isten, hogy elfeledkezzék cseleke-  
deteitekről, és a szeretetről, melyet  
neve iránt tanusítottak azzal,  
hogy a szenteknek szolgáltatok és  
szolgáltok;

11. De azaz óhajtásunk, hogy  
köztetek ki-ki ugyanazon buzga-  
lommal törekedjék arra, hogy benne  
a reménység mind végig teljes le-  
gyen;

12. hogy ne legyetek restek, ha-  
nem követői azoknak, a kik hit és  
kitartás által öröklük az ígéreteket.

13. Mert az Isten, midőn ígéret-  
tet tett Ábrahámnak, nem tudván  
nagyobbra esküdni, megesküdtött ő  
maga magára,

14. mondván „bizony megáldván  
megáldalak, és elszaporitván el-  
szaporitalak“;

15. s ennek folytán, kitartása  
által megkapta Ábrahám az ígé-  
retet.

16. Mert az emberek a nagyobbra  
esküsznek; és nálok, megerősíté-  
sül szolgálván, minden ellenmon-  
dásnak véget vet az eskü.

17. Mire nézve, annál inkább ki  
akarván végzése változhatatlan

voltát, az ígéret örököseinek, mu-  
tatni az Isten, esküvel járt közbe,

18. a végett, hogy két változha-  
tatlan cselekedet által, melyek  
mellett lehetetlen, hogy hazudott  
vólna az Isten, erős buzdittatá-  
sunk legyen, nekünk odamenekül-  
teknek arra, hogy ragaszkodjunk  
az előttünk fekvő reménységhez,

19. a mely mint egy horgonya  
lelkünknek, erős, biztos, és olyan,  
a mely be megy belebb a kár-  
pitnál,

20. a hová elöljáróul bement  
értünk Jézus, a ki örökké való fő-  
pappá lett a Melkhisédek rendi  
szerint.

## 7. RÉSZ.

Melkhisédek pap mindörökké. Ő nagyobb  
az áronita főpapoknál. Azáltal, hogy Krisz-  
tusban Melkhisédek rendi szerinti pap  
állott elő, vége a törvénynek. Mert biztos  
reményünk van az iránt, hogy ő kiengeszt-  
teli hozzánk az Istent. Mert ő az Isten  
esküjével lett pappá, örök éltü és szent.

1. Mert ez a Melkhisédek, Sálem  
királya, a fölséges Isten papja, a  
ki a királyok leveréséből visszain-  
dult Ábrahámmal összetalálkozott,  
és azt megáldotta,

2. a kinek tizedet is adott min-  
denből Ábrahám, a ki először is ha  
nevét magyarázod, igazság királya,  
azután pedig Sálemnek is királya,  
azaz, békekirály,

3. mint apa, anya és családja  
nélküli, a kinek sem napjainak kez-  
dete, sem életének vége nincsen, de  
a ki az Isten fiához van hasonlítva,  
pap marad mind örökké.

4. Nézzétek pedig, mily nagy ez,  
a kinek még tizedet is, a zsákmány  
javából, Ábrahám a pátriárkha  
adott.

5. És míg a Lévi fiai közül  
való papok, jogosítva vannak a tör-

vény által arra, hogy a néptől, azaz, atyjokfiaitól noha azok az Ábrahám ágyékából jöttek ki, tizedet szedjenek,

6. ez a kinek származása nem vezetetik be azoktól, tizedet kapott Ábrahámától, és őt az igéreték birtokosát, megáldotta.

7. Pedig semmi kétséget sem szenved mikép a nagyobbik áldja meg a kisebbiket.

8. És, míg itt halandó emberek kapják a tizedet, amott olyan kapta, a kiről bizonyítatik, hogy él.

9. És, hogy ugy szóljak, az Ábrahám utján, a tizedszedő Lévi is tizedet fizetett;

10. mert, még akkor az atya ágyékában vala, a mikor azzal összelátalkozott Melkhisédek.

11. Ha ugyan hát eszközölne tökéletességet a levita papság, mert a nép a törvényt erre támaszkodva fogadta el; ugyan mi szükség volna arra, hogy más pap álljon elő a Melkhisédek rendi szerint és ne az Áron rendi szerint valónak mondassék?

12. Hiszen a papság megváltozásával a törvény is szükségesképen megváltozik.

13. Mert a kiről az mondatik, az más nemzetségből való volt, a melyből senki sem foglalkozott az oltár körül.

14. Mert tudva van, mikép urunk a Juda nemzetségből származott, a mely nemzetségnek a papságra való jogosultságáról semmit sem szólott Mózes.

15. De még inkább szembetűnik az, ha olyan más pap lép fel, a ki Melkhisédekhez hasonlít,

16. a ki nem testi rendelet törvénye szerint lett, hanem mint olyan, a ki romolhatlan életerővel bír.

17. Mert ily bizonyosság tétetik róla „te pap vagy mind örökké, a Melkhisédek rendi szerint“.

18. Mert ennél fogva, egyfelől eltöröltetik az előbbeni rendelet, a miatt, hogy erőtelen és haszontalan;

19. (mert a törvény nem hozott létre tökéletességet) másfelől Istenhez való közeledésünk iránt jobb reménynek adatik hely.

20. És, a mennyiben nem eskü nélkül lett (mert amazok ugyan eskü nélkül lettek papokká,

21. de ez eskü mellett, az által, a ki ezt mondotta „megesküdött az ur, és nem bánja meg, te pap vagy mind örökké“),

22. ennyiben Jézus jobb szövetség kezcsévé lett.

23. És míg azok, a miatt, hogy a halál meggátolja megmaradásukat, papokká többen lettek,

24. ennek papsága, annál fogva, hogy ő megmarad mind örökké, soha sem szűnik meg.

25. A honnan, a megtartást is egészen betudja végezni, azok javára, a kik járulnak általa az Istenhez, mindig élvén, hogy érettök esedezzék.

26. Mert épen iyen főpap kellett nekünk, szent, gonoszság nélküli, szeplőtelen, a ki külön van a bűnösöktől válva, és felül emelkedett az egeken;

27. a kinek nincs naponként szüksége, a mint van a főpapoknak, arra hogy előbb a maga büneiért vigyen áldozatot, azután a népeiért, mert azt megtette egyszer minkenkorra, magát vivén áldozatul.

28. Mert főpapokká a törvény embereket tesz, a kik nincsenek gyengeségek nélkül; a törvénynél

későbbi eskü szava pedig fut, a ki mind örökké tökéletessé lett.

### 8. RÉSZ.

Fődolog az, hogy Krisztus a mennyben végezi főpapi tisztét. Ahhoz a szövetséghez, melyet a Krisztus hozott létre, jobb ígéretet kötött Isten, mint az őhoz, ígérvén, hogy közte, s az új szövetség tagjai közt szívbeli lesz a viszony; azok szívökből imádják őt; ő pedig megbocsátja azoknak bűneiket.

1. Fődolog pedig mutogatásunkban az, hogy olyan főpapunk van, a ki az isteni fölség székén, jobb felől, ült le az egekben,

2. mint áldozó papja a valódi szentélynek és sátornak, a melyet nem ember hanem az ur állított fel.

3. Mert minden főpapnak az a rendeltetése, hogy ajándékokat és áldozatokat vigyen. A honnan ennek is kellett valamit birnia, a mivel áldozzék.

4. Ha ugyan hát a földön volna, mégcsak pap sem volna, meglévén már azok, a kik foglalkoznak a törvény szerint az áldozatvitellel,

5. kik is olyannak szolgálnak, a mi a menyeeieknek utánzása és árnyékképe, amaz isteni szózat szerint, mely Mózeshez intéztetett, mikor a sátort készíteni akará, mert „vigyázz, ugymond, mindent azon minta szerint csinálj, mely a hegyen mutattatott neked.“

6. Így pedig különb papiszolgálatot kapott, a mennyivel jobb az a szövetség is, a melynek közbejárója ő, jobb ígéretek alapján lévén az elfogadva.

7. Mert, ha kifogástalan volna amaz első, ugy, nem készítettet volna hely egy második számára.

8. Midőn tudnillik kifogásokat tesz azok ellen, így szól „ime na-

pok jönnek, mondja az ur, és új szövetséget fogok az Izráel házával és a Juda házával létre hozni.“

9. Nem olyan szövetséget, a milyenre apáikkal léptem, mikor azokat kézen fogva kivettem Egyiptom földjéről, mivel azok nem maradtak meg szövetségemben, és én sem törődtem azokkal, mondja az ur :

10. hanem abban áll az a szövetség, a melyet majd ama napok multával kötök az Izráel házával, mondja az ur, hogy törvényeim lelkökbe adom és szívökbe irom be, és istenök leszek nekik, és ők nekem népem ;

11. és nem oktatja kiki polgártársát, és kiki atyafiát, ekkép „ismerd meg az urat“, mivel köztök kicsinytől fogva nagyig mindenki ismerni fog engem,

12. mivel irgalmas leszek igazságtalanságaikhoz, és bűneikre többé nem emlékezem meg.

13. Azzal, hogy ujról szól, az elsőt óvá tette. Már pedig a mi avuló és vénülő félben van, az az eltűnéshez közel van már.

### 9. RÉSZ.

Az ó-szövetségnek bünbocsánat szerzésre célzó intézményei csak példázolták a jövődjé jobbat. Ez jött el Krisztussal, a ki magát vivén mint büntelent áldozatul, örök váltságot szerzett, s ekkép új szövetséget hozott létre

1. Váltak ugyan kétség kívül az elsőnek is isteni tiszteletre célzó intézményei. Vólt szenthelye is, a világi.

2. Mert sátor készítettet. Az első, a melyben van a gyertyatartó és az asztal is, a hol rakatnak fel a kenyerek, a melyet szenthelynek hívják.

3. A második kárpiton tul pedig az a sátor, a melynek a neve „szentek szentje”;

4. a hol van az illattétel óltára aranyból, és a szövetség ládája arannyal mindenfelől beborítva, a melyben vannak a mannatartó korsó aranyból, az Áron kihajtott vesszeje, és a szövetségtáblái;

5. felül pedig rajta a dicsőség kőrubjai, a melyek a váltságfedelet árnyékba borítják, a melyekről részenként szólani, itt helyén kívül volna.

6. De ezek így lévén készítve, az első sátorba ugyan folyvást bejárnak az isteni tiszteletet végezni a papok;

7. de a másodikba évenként egyszer egyedül a főpap megy be, nem vér nélkül, a melyet magáért visz, meg a népnek gyarlóságaiért.

8. A mivel azt teszi nyilvánvalóvá a Szentlélek, hogy a szentély utja nincs megnyitva, míg még áll az első sátor.

9. Mert ez a jelenkorhoz tartozó példázolat, mely szerint ajándékok és áldozatok vitetnek, a melyek nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni az Istent tisztelőt;

10. hanem eledelekkel, italokkal, és különféle mosódásokkal együtt csak testre tartozó intézmények, a melyek a megjobbítás koráig kötelezők.

11. Krisztus pedig fellépván, mint a jövődjő jók főpapja, a nagyobb és tökéletesebb sátoron keresztül, a mely nem kézzel csináltatott, az az, nem ezen világból való,

12. nem kecskék és borjúk vérével, hanem saját vérével fogva, bement egyszer mindenkorra a szentélybe, miután örök váltságot nyert.

13. Mert, ha bir a bikák és kecskék vére, és a tehén hamva, melylyel azok a kik tisztátalanokká lettek, meghintetnek, megszentelő erővel, hogy tisztaságot szerezzen a testnek,

14. mennyivel inkább megfogja a Krisztus vére, a ki örök lélek által magát vitte, mint hiba nélkül valót áldozatul az Istennek, lelkiismereteket a holt cselekedetektől tisztítani, hogy élő istent tiszteljenek?

15. Annak okáért új testamentohozott ő közbenjárásával létre, a végett, hogy, miután az első testamento idejében elkövetett vétkek váltságára halál szenvedtetett, azok a kik hiva vannak, kapják meg az örökkévaló örökségnek ígérését.

16. Mert a testamento-nál szükséges a testamento-tevőnek halála.

17. Mert a testamento a holtak felett erős; mivelhogy a testamento-tevőnek éltében még sohasem bir az erővel.

18. A honnan amaz első sem szentesítettett vér nélkül.

19. Mózes tudniillik, miután a törvény szerint minden rendeletet kihirdetett az egész népnek, vévén a borjúk és a kecskék vérét vízzel piros gyapjuval és zsóppal együtt, magát a könyvet is és az egész népet is meghintette,

20. mondván „ez azon szövetségnek vére, a melyet terjesztett elétek az Isten.”

21. És a vérrel a sátort is, és mindazon edényeket is, melyek a szent szolgálathoz valók, hasoulóképp meghintette.

22. És a törvény szerint csaknem minden megtisztittatik a vér-

rel, és vérkiöntés nélkül nem lesz megbocsátás.

23. Szükséges hát, hogy azok ugyan, a mik utánzásai a mennyieknek, ezekkel tisztítottassanak meg; de magok a mennyiek oly áldozatokkal szenteltessenek fel, a melyek különbek ezeknél.

24. Mert nem kézzel csinált szentélybe, a valódinak képmásába ment bé Krisztus; hanem magába az égbe, hogy most Isten színe előtt jelenjen meg értünk.

25. Nemis a végett, hogy magát sokszor vigye áldozatul, mikép a főpap évenként bejár, vérrel, mely nem a magáé, a szentélybe.

26. Mert akkor sokszor kellett volna már a világteremtése óta szenvednie; míg most csak egyszer, az idők elteltével jött el, hogy áldozata által törölje el a bűnt.

27. és mennyiben a végzés szerint egy halál vár az emberre, azután pedig ítélet,

28. ugy a Krisztus, miután már egyszer sokak bűneinek eltörlése végett áldozatul vitte magát, másodszor, azoknak a kik várják megtartása végett, bűn nélkül fog megjelenni.

## 10. RÉSZ.

A törvény szerinti baromvéráldozat nem törli el a bűnt. Azért ismételtetik évenként. Azért akarta az Isten, hogy Krisztus emberi testben jöven el, azt vigye áldozatul. Ezen áldozat már mind örökre megszerezte a bűnök bocsánatát. Azért nem ismételtetik. Legyen hát hitetek, melyet Krisztusban vetettetek rendületlen.

1. Mert a törvény csak árnyékát bírván a jövő jóknak, nem magát a képmását a tárgyaknak, évenként ugyanazon áldozatokkal, a melyeket folyvást visznek, soha

sem tudja az Istenhez járulókat tökéletesekké tenni.

2. Mert különben vajon nem szünt volna-e meg az azokkal való áldozás a miatt, ha az istentisztelek, miután egyszer megtisztítottának, magokban többé semmi bűnt sem éreznének?

3. De azok évenként bűnökre emlékeztetnek.

4. Mert bikák és kecskék vére nem képes a bűnöket eltörölni.

5. Azért így szól, midőn a világba belép „véres és vérnélküli áldozatot nem akartál, de tetet adtál nekem;

6. egészen égő és bűnért való áldozatokat nem kedveltél.

7. Akkor mondtam, imé jövök, (a könyvben irva van felőlem), hogy teljesítem akaratomat óh Isten.“

8. Miután előbb ezt mondotta „véres és vérnélküli, egészen égő és bűnért való áldozatokat nem akartál, nem is kedveltél“ (mert ezek azok, a miket a törvény szerint visznek);

9. azután így szól „ime jövök hogy teljesítem akaratomat, óh Isten.“ Eltörli az elsőt, hogy a másodikat állapítsa meg.

10. Mely akarat alapján a Jézus testének áldozatul vitetése utján egyszer mindenkorra meg vagyunk szentelve.

11. És minden pap naponként szolgálatban áll, és sokszor áldozik ugyanazon áldozatokkal, mivel azok soha sem tudják a bűnöket eltörölni.

12. Ez pedig, miután egy áldozatot vitt a bűnökért, loült mindörökké az Isten jobbjára ;

13. s ezután arra vár, hogy elenségei oda tétetnek lábainak zsámolyává.

14. Mert egy áldozatával azokat, a kik megszenteltetnek, mindörökké tökéletesekké tette.

15. Bizonytságot tesz pedig erről nekünk a Szentlélek is. Mert, e szavak után

16. „abban áll az a szövetség, melyet majd ama napok multával kötök velök“, ezt mondja az ur, „törvényeimet szívökbe adom és lelkökbe írom be,

17. és bűneikre s törvénytelen-ségeikre többé nem emlékezem meg“;

18. pedig, miután már meg vannak bocsátva, nem kell többet áldozni a bűnökért.

19. Minthogy tehát, atyámfiai, bizhatunk ahhoz, hogy nyitva előttünk, Jézus vére által a szentélybe való bemenetel,

20. a melyet mint új és élő utat, a kárpiton azaz testén keresztül megszentelt számunkra ;

21. és minthogy van nagy papunk az Isten háza felett :

22. járuljunk oda őszinte szívvel, hit teljességével, meg lévén már sziveinken hintve és a rossz lelkiismerettől szabadítva ;

23. és, meg lévén már testünk tiszta vízzel mosva, tartsuk meg rendületlenül a remény vallását. Mert hű az, a ki az ígéretet tette.

24. És, hogy szeretetre és jócselekedetekre ösztönt nyerjünk, legyünk egymásra figyelemmel,

25. nem hagyván fel saját felgyülésünkkel, mint némelyek szokták, sőt inkább buzdítván egymást. Annnyival is inkább, mivel mint látjátok, ama nap már nagyon közel.

26. Mert ha, miután már eljutattattunk az igazság megismerésére, készakarva követjük el a bűnt, akkor nem lesz többé áldozat bűneinkért ;

27. de rettegve kell az ítéletet várunk, s emésztő tűz vár ránk, mely az ellenszegülőket elpusztítja.

28. Ha irgalom nélkül meghal két vagy három tanu vallására az, a ki a Mózes törvényét elveti :

29. mit gondoltok, mennyivel lesz kínosabb a büntetés, a melylyel fog sújtatni az, a ki az Isten fiát megtapossa, a szövetség vérét, a melylyel megszenteltetett, szentségtelennek tekinti, és a kegyelemi lelkét meggyalázza ?

30. Mert tudjuk ki az, a ki ezt mondotta „enyém a boszuállás, majd én fizetek meg“, és ismét „az ur ítéli meg népét.“

31. Rettenetes az élő isten kezeibe esés !

32. emlékezzetek vissza pedig az első napokra, a melyekben megvilágosíttatásotok után, sok szenvedéstejes küzdelmet állátok ki ;

33. részint úgy hogy rágalmaztatásokkal és szorongattatásokkal látványnyá tétettetek, részint úgy, hogy azoknak, a kik így jártak, fájdmalmában osztoztak.

34. Mert a foglyokon is megesezt a szivetek ; saját vagyonaitek elrabloltatását is örömmel fogadtátok, tudván, hogy van nektek jobb és maradandó vagyonotok.

35. Ne vessétek hát el bizodalmatokat, a melynek nagy jutalma van.

36. Mert kitartásra van szükségetek, hogy teljesítvén az Isten akaratját, kapjátok meg az ígéretet.

37. Mert még egy parányi kis idő van hátra, „a jövő eljő, nem késik el ;

38. a hozzám ragaszkodó igaz pedig a hitből élni fog ; ha pedig

visszalép, nem talál benne lelkem kedvet.“

39. Mi pedig nem vagyunk viszszalépéséi, hogy elveszszünk; hanem hitéi, hogy életet szerezzünk.

## 11. RÉSZ.

Az ó-szövetség sok kegyesről tesz bizonyosságot, a kikben a hit egészen halálukig meg volt, s a kik a hit által nyerték ki az Isten tetszését, az által vittek végbe nagy dolgokat.

1. A hit pedig olyanokhoz való bizodalom; a miket reménylünk; oly dolgok feletti meggyőződés, melyeket nem látunk.

2. Mert a rólok tett bizonyosságok szerint, ez volt meg a régibekben.

3. Hit által értjük, hogy teremtek a világok az Isten szavával, úgy hogy, a látható világ nem olyanokból lett, a mik szembe tűnnek.

4. Hit által vitt Ábel olyan áldozatot az Istennek, a mely becsesb volt a Kainénál. Az által nyerte a bizonyágtételt, hogy igaz ő, Isten tévén ajándékairól bizonyosságot; s az által még hólta után is szól.

5. Hit által lett, hogy Énókh általtétetett az égbe, hogy ne látna halált; és nem találatott, mivel általtette őt az Isten. Mert általtétetése előtt, mikép bizonyítva van felőle, tetszett az Istennek;

6. már pedig hit nélkül nem lehet tetszeni, mert hinnie kell annak, a ki az Istenhez járul, azt, hogy ő van, és azokat a kik felkeresik meg fogja jutalmazni.

7. Hit által készített Nőé, midőn a még nem láthatott dolgokról isteni szózat által értesült, háza megtartása végett, kegyes óvakodással bárkát. Az által kárhoztatta

a világot; és a hit általi igazságnak örökösévé lett.

8. Hit által engedett Ábrahám a hívásnak, hogy az örökségül nyelendő helyre menjen ki; és kiment, a nélkül, hogy tudta volna hová.

9. Hit által telepedett az ígélet földjére, úgy mint idegenre, a mennyiben sátorokban lakott Izsákkal és Jákóbbal együtt, a kik ugyanazon ígéletben örökostársai.

10. Mert várta azt az alapokon nyugvó várost, a melynek építője és alkotója az Isten.

11. Hit által maga Sára is erőt kapott s pedig életkora ellenére, mag alapítására, mivel hűnek tartotta azt, a ki az ígéletet tette.

12. Azért származtak is egytől, még pedig kihalttól, anyian, a mennyi az ég csillaga, vagy a tenger partja melletti fővény, a melyet nem lehet megszámolni.

13. Hitben haltak meg mind ezek, úgy hogy nem kapták meg, hanem csak távolból látták és köszöntötték az ígéreteket; és azt vallották, hogy ők a földön idegenek és jövevények.

14. Mert a kik ezt mondják, azt teszik nyilvánvalóvá, hogy hazát keresnek;

15. és, ha arra gondoltak volna, a melyből kijöttek, volt volna visszatérésre idejük.

16. Így pedig hát jobbra vágytak, tudniillik mennyeire. Azért is az Isten nem szégyenli őket, hogy istenöknek neveztessek. Mert készített nekik várost.

17. Hit által vitte Ábrahám, midőn próbára tétetett, Izsákot áldozatul; s pedig egyszerűltét vitte az, a ki az ígéreteket elfogadta,

18. a kinek az mondatott, hogy „Izsák utján fog magod lenni“;



19. ugy gondolkodván, hogy a halálból is fel bírja azt az Isten támasztani. A honnan az odaadva is az övé maradt.

20. Hit által, a melylyel a jövődökre nézett, áldotta meg Izsák Jákóbot és Ézsaut.

21. Hit által áldotta meg Jákób, midőn a halál révén állott a József fiait, mindeniket; így hajolt le botja végére imádkozni.

22. Hit által tett József élte végén az Izráel fiainak kimeneteléről említést, és a maga csontjairól intézkedést.

23. Hit által rejtették el Mózes, a mint megszületett, három hónapig a szülői, mivel látták, hogy szép a gyermek, és nem féltek a király rendeletétől.

24. Hit által utasította el Mózes a Faraó leánya fiának hivatást,

25. többre becsülvén az Isten népével való nyomorgattatást, mint a bűn ideig óráig tartó élvezését,

26. nagyobb gazdagságnak tartván az Egyiptom kincseinél a Krisztus gyalázatját, mert odanézett a megjutalmaztatásra.

27. Hit által hagyta el Egyiptomot, nem félve a király haragjától, mert, mintha látta volna a láthatatlant, erős vala.

28. Hit által szerezte a páskát s a vér kiöntését, hogy az elsőszülöttek öldöklője ne illesse őket.

29. Hit által mentek által, mint valamely szárazföldön a Verestengeren, melybe midőn vele kísérltet tettek, az egyiptomiak belefultak.

30. Hit által omlottak le Jérikó kőfalai, hét napi meg-megkerületés után.

31. Hit által lett, hogy Ráháb a paráznánő nem vezett el az engedetlenekkel, mivel a kémekeket békével fogadta.

32. De mit mondjak még többet? Hiszen kifogynék az időből, ha végig akarnék menni Gedeonon, s ugy Báraón Sámsonon és Jektén, mint Dávidon Sámuelen és a prófétákon,

33. miut a kikben a hit munkálta azt, hogy országokat győztek le, igazságot tettek, ígéreteket kaptak meg, oroszlánszajakat tömtek be,

34. tüzerejét öltottak ki, kardrahányatástól menekültek meg, gyengeségből erősöttek fel, erős hadfiakká lettek, ellenséges táborokat szalasztottak meg.

35. Így nyerték vissza halottaitkat asszonyok a feltámadás utján. Mások pedig, mivelhogy a megváltatást, a többre becsült feltámadás elnyerése végett, viszszaütasíták, kinpadra feszítetttek.

36. Mások pedig kigunyoltattak, megostoroztattak, s ehhez még bilincsre verettek, tömlöczbe vetettek,

37. megköveztettek, próbára tétektek, szét fűrészeltettek, karddal végeztettek ki, juh- és kecskebőrben jártak, nélkülözéseket, szorongattatásokat és bántalmazásokat szenvedve,

38. (ők, a kikre a világ nem volt méltó), pusztaságokon, hegyek között, barlangokban és földhasadékokban bujdosva.

39. És mindezek, a kikiről hitöknél fogva bizonyság tétetett, nem kapták meg az ígéretet,

40. mivelhogy az Isten, ránknevezve előre valami jobbról gondos-

kodott, hogy tökéletesekké nálunk nélkül ne legyenek.

## 12. RÉSZ.

A példák ereje emelje buzgalmatokat a hitért folytatott küzdelemben. A hitért való szenvedéseket az Isten rólatok való megemlékezése és atyai vezetése jeleinek tekintétek. Hithagyó ne legyen köztetek. Becsüljétek meg előnyös állásokat, melyet a hit szerzett.

1. Annakokáért, midőn a tanuknak oly nagy tábora fekszik körülöttünk, letévé minden akadályt s a körülvevő bünt, a hit küzdelmi pályáján, mely előttünk fekszik, fussunk mi is kitartással,

2. oda nézve a hit megkezdőjére és bevezetőjére Jézusra, a ki az előtte fekvő örömet, gyalázzal nem gondolva, keresztfát állott ki, és az Isten székén jobb felől üle le.

3. Mert gondolnotok kell arra, a ki a bűnösök részéről oly nagy ellenmondást állott ki, hogy ne csüggedjétek el, lelkeitekben elalélván.

4. Még nem haladt a küzdelemben, a melyet a bűn ellen folytattok, ellenállásotok véromlásig;

5. és már elfelejtkeztek-e az intésről, mely nektek mint fiaknak szól „fiam, ne kicsinyeld az ur fenyegetését, se el ne csüggedj a mikor fedd,

6. mert a kit szeret az ur megfenyíti, megostoroz pedig mindenkiket, a kit elfogad fiának.“

7. Ha szenvedtek fenytetést, mint fiakkal bánik az Isten veletek, mert melyik fiu az, a kit atyja nem fenytne?

8. Ha pedig nincs módotok fenytetésben, a melyből mindenki kikapta a maga részét: korcsok vagyotok és nem fiak.

9. De meg testi apáink fenytettek, és irántok tisztelettel viseltetünk. Nem sokkal inkább fogunk-e hogy éljünk, a lelkek atyjának engedelmességre?

10. Mert a csak néhány napra szóló fenytéket azok tetszésök szerint gyakorolták; ez pedig hasznunkra, a végett, hogy legyünk részeseivé szentségének.

11. Minden fenytetés pedig, abban a pillanatban ugyan, a melyben végbemegy keservesnek tetszik, nem örvendetesnek; de később azoknak, a kiknek gyakoroltatást eszközölt, igazság üdvösséges gyümölcsével fizet.

12. Azért eleresztett kezeiteket és roskadozó térdeiteket emeljétek fel;

13. és egyenes irányban törjétek előre, hogy ne forduljon ki a beteg, sőt inkább gyógyuljon meg.

14. Törekedjétek arra, hogy mindenkiel békében legyetek; és a szentségre, mely nélkül az urat senki se fogja látni,

15. rávigyázzván, hogy valaki kimaradván az Isten kegyelméből, hogy valamely keserűség gyökere felverődven, alkalmatlanságot ne okozzon, és sokak megfertőztetésére eszközül ne szolgáljon,

16. hogy ne legyen köztetek parázna vagy szentségtelen, olyan mint Ézsau volt, a ki első szülöttségi jogát egy ételért odaadta.

17. Mert tudjátok, mikép később is azután, midőn akarta az áldást örökölni, elutasított, mert akarat változtatására nem tudott helyet csinálni, noha könyek között törekedett arra.

18. Mert nem járultatok tapintható és tűzbeborult hegyhez, homályhoz, sötétséghez és viharhoz,

19. Kürt riadásához, és szavak hangjához, a melyet a kik hallának, szabadkoztak attól, hogy hozzájok még több szó is intéztessék,

20. (mert nem bírták ki ezt a rendeletet „még ha barom illeti is a hegyet, követtessék meg“,

21. és oly rettenetes vólt a jelenet, Mózes így szólott „félek és reszketek“):

22. hanem járultatok a Sion hegyéhez, élő Isten városához, menynevei Jeruzsálemhez, angyalok sok ezreihez,

23. elsőszülötteknek, a kik be vannak az egekben jegyezve, gyülekezéthez és fényes seregéhez, mint bíróhoz a mindenki istenéhez és tökéletesekké lett igazak lelkeihez,

24. ujszövetség közbejárójához, Jézushoz és meghintés véréhez, a mely jobbat szól mint Ábel szólott.

25. Vigyázzatok, ne kerüljétek azt, a ki szól. Mert ha nem menekültek meg azok, midőn azt kerülték, a ki a földön szólott, sokkal inkább nem menekülhetünk meg mi, ha attól fordulunk el, a ki az egekből szól,

26. a kinek hangja akkor megrendítette a földet, mostanra pedig ígéretet tett. Mert ezt mondja „még egyszer megrázom én nem csak a földet, hanem az eget is“;

27. pedig a „még egyszer“ szó arra mutat, hogy azok, a mik megrendítettnek, mint teremtmények megsemmisítettnek, hogy maradjanak meg azok, a mik nem rendítettnek meg.

28. Azért, mivel oly országot kapunk, a mely nem rendítettük meg, viseltessünk hálával; s ez által szolgáljunk az Istennek úgy, a mint tetszik neki, kegyességgel és félelemmel.

29. Mert a mi istenünk is emésztő tűz.

### 13. RÉSZ.

A szeretetet gyakoroljátok. Házas életek szeplőtelen legyen. Legyetek megelégedettek, bizván Istenben. A Jézus Krisztushoz való ragaszkodásban kövessétek régiebb tanítóitok példáját. A Jézus Krisztus váltsága hasznáiban csak az részesül, a ki egyedül ő általa akar üdvözülni. Előjáróitoknak engedelmeskedjétek.

1. Az atyafiszeretet maradjon meg.

2. A vendégszeretetről ne felejtkezettek el. Mert az által adtak némelyek tudtok nélkül angyaloknak szállást.

3. Emlékezzetek meg a foglyokról, mint fogolytársaik; a nyomorban lévőkről, mint olyanok, a kik magatok is testben vagytok.

4. A házasság mindenben tisztességes és a házasság fertőzetlen legyen. Mert a paráznákat és házasságtörőket megveri az Isten.

5. Életmódotok legyen fősvénység nélküli. Elégedjétek meg azzal a mitek van. Mert ő mondotta, „nem engedlek, sem el nem hagylak“,

6. úgyhogy bizvást mondjuk „az ur segítöm, és nem félek, mit tesz az ember nekem?“

7. Emlékezzetek meg előjáróitokra. azokra, a kik az Isten beszédét közölték veletek; és megfigyelvén, hogy hova ütött ki a magok viselete, kövessétek azokat a hűségben.

8. Jézus Krisztus tegnap és ma, és örökké is ugyanaz.

9. Különféle és idegen tudományok által ne hagyjátok magatokat félre ragadtatni. Jó az, hogy kegyelemből nyerjen a szív erősbödést, nem enivalókból, a melyek-

kel azok a kik éltek velök egyátalában nem értek czélt.

10. Van oltárunk, a melyről enni nincs jogosultságuk azoknak, a kik a sátornak szolgálnak.

11. Mert a mely barmok vére a bűnökért a főpap utján bevitetik a szentélybe, azoknak teste a táboron kívül égettetnek meg ;

12. s azért, hogy tulajdon vérével szentelje meg a népet, Jézus is a kapun kívül szenvedett.

13. Azért menjünk ki ő hozzá a táboron kívül, bordván gyalázatját.

14. Mert nincs itt maradandó városunk, hanem a jövődöt keressük.

15. Annakokáért ő általa vigyünk az Istennek mindenkor dicséret áldozatját, azaz, oly ajkak gyümölcsét, melyek nevét magasztalják.

16. A jótételről és adakozásról pedig ne felejtkezsetek el. Mert az Isten ilyen áldozatokban gyönyörködik.

17. Engedelmeskedjétek és fogadjatok szót előljáróitoknak, mint a kik számadásterhe alatt örködnek lelkeitek felett, hogy ezt örömmel tegyéek, nem nyögve mert ez nem válnék hasznotokra.

18. Imádkozzatok érettünk, mivel úgy vagyunk meggyőződve, hogy jó lelkiismeretünk van, mindenben jól akarván forgolódni.

19. Kérlek pedig, hogy azt annyival inkább tegyétek, hogy hamarább visszanyerhesetek.

20. A béke istene pedig, a ki urunkat Jézust, a ki nagy pásztora örök szövetség vére által a juhoknak, felhozta a holtak közül,

21. tegyen készekké titeket minden jóban, hogy teljesítsetek akaratját, munkálván bennetek azt a mi kedves neki Jézus Krisztus által, a kié a dicsőség mindörökkön örökké. Ámen.

22. Kérlek pedig titeket atyámfiain, ne vegyétek rossz néven intő beszédemet. Hiszen röviden is irtam nektek.

23. Tudjátok meg, hogy Timótheus atyafi kiszabadult. A kivel, ha hamarább megjő, meg foglalak látni titeket.

24. Köszöntétek minden előljáróitokat, és a szenteket mindnyájokat. Köszöntenek titeket az Itáliából valók.

25. A kegyelem mindnyájatokkal.

## A JAKAB LEVELE.

### 1. RÉSZ.

Örüljétek, ha kísértetek vesznek körül, mivel alkalmatok nyilika kitarásra, mely által elnyeritek az örök életet. A bűnbécsést saját kívánságaitok okozzák, nem az Isten, a ki életet szült igéjével. Az ígét buzgón hallgassátok, de cselekedjétek is.

1. Jakab Istennek és az ur Jézus Krisztusnak szolgálja, a tizenkét nemzetségnek, mely a szétszórotságban van, üdvözlétét.

2. Merő örömmel tartásátok, atyámfiain, midőn különféle kísértetek közzé estek,

3. tudván, mikép hitetek próbára tétése kitarást szül.

4. A kitarás pedig, tökéletes munkát vigyen végbe, hogy legyetek tökéletesek, hiány nélküliek, fogyatkozást semmiben sem szenvedők.

5. Ha pedig valaki köztetek, bölcsesség híjával van: kérjen Istentől, a ki ad mindenkinek egyszerűen, és szemrehányás nélkül; és fog adatni neki.

6. Kérjen pedig hittel, semmit sem kételkedve. Mert a kételkedő hasonlít a tengernek szél által rengetett és hánykodó hullámához.

7. Mert ne higye az az ember, hogy fog kapni valamit az urtól,

8. ő a kétlelkű ember, a ki minden utaiában állhatatlan.

9. Dicsekedjék pedig az alacsony atyafi magasságával;

10. a gazdag pedig megaláztatásával, mivel fű virágaként el fog tűnni.

11. Mert fel kél az égető hőséggel a nap, megszáraztja a fűvet, és elhull a virága, és ennek színének kelleme elenyészik. Ekkép a gazdag is el fog üzletei közben hervaszatni.

12. Boldog azon ember, a ki kiállja a kísértetet, mivel kipróbálttá lévén, elnyeri az élet koronáját, a melyet ígért az ur azoknak, a kik szeretik őt.

13. Nemondja senki, midőn kísértetik, hogy kísértetésem az Istentől van. Mert az Isten gonoszok kísértetésének nincsen alávetve; kísérteni pedig senkit sem kísért ő;

14. hanem ki-ki úgy kísértetik, hogy tulajdon kívánságai vonják ki és csalogatják;

15. aztán a kívánság terhessé lévén, szűl bünt; a bűn pedig mikor kifejlődik, szűl halált.

16. Ne tévelyegjetekek, szeretett atyámfiak.

17. Minden jó adomány és tökéletes ajándék felülről jó alá, a világhosszágok atyjától, a kinél nincs változás, sem fordulásból származott beárnyékoltatás.

18. Akarta, és szült minket igazság igéjével, hogy legyünk néni zsengéje teremtményeinek.

19. Tudjátok ezt, szeretett atyámfiak! Legyen pedig minden ember, gyors a hallgatásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra.

20. Mert az ember haragja igazságot, a melyet az Isten kíván, nem hoz létre.

21. Azért letévén a rosszaságnak minden szenyjét és bőségét, szelidséggel fogadjátok a beplántált ígét, a mely lelkeiteket megtudja tartani.

22. Legyetek pedig cselekvői az ígének, s nem csak hallgatói, elálatván magatokat.

23. Mert ha valaki hallgatója az ígének, és nem cselekvője, hasonlít egy oly emberhez, a ki testi ábrázatját tükörben megpillantja.

24. Mert megpillantja magát és odább áll, és azonnal elfelejti, hogy milyen volt.

25. A ki pedig figyelemmel néz a szabadság tökéletes törvényébe s megmarad a mellett: az, mint nem feledékenység hallgatója, hanem cselekedet követője, boldog lesz cselekvése által.

26. Ha valaki isten tisztelőnek hiszi magát, noha nyelvét nem szabozza meg, hanem szívével elámitja: istenitisztelése semmit sem ér.

27. Az Isten és Atya előtt tiszta és mocsok nélküli istentisztelés ez: meglátogatni nyomoruságukban özvegyeket és árvákat, megóvni magát a világhosszúságától.

## 2. RÉSZ.

A szeretet gyakorlásában ne legyetek személyválogatók. A hit holt magában, ha nincsenek cselekedetei.

1. Atyámfiai, a hit mellett, a melyet urunk Jézus Krisztusban, a dicsőségben vetettetek, ne legyen bennetek személyválogatás.

2. Ha tudniillik be megy gyülekezetekbe egy aranygyűrűs ujjú férfi, fényes öltözetben; be megy pedig egy szegény is szennyes öltözetben;

3. és ránéztek arra, a ki a fényes öltözetet hordja, és így szólatok „te ülj ide kényelmesen“; a szegénynek pedig ezt mondjátok „te állj ott, vagy ülj le alant lábamnak zsámolyára“:

4. nem kételkedtek-e tenmagatokban? s nem lesztek-e gonosz gondolatok bírúivá!

5. Halljátok szeretett atyámfiai! Nem az Isten választotta-e ki azokat, a kik szegények a világnak, arra, hogy legyenek hit által gazdagok és örökösei az országnak, a melyet ígért azoknak, a kik szeretik őt?

6. Ti pedig megbecstelenítettétek a szegényt! Nem a gazdagok hatalmaskodnak-e rajtatok?

7. És azok hurczolnak törvényszékekre titeket. Nem azok káromolják-e a szép nevet, a melyről neveztetétek el?

8. Ila mind e mellett teljesítitek a királyi törvényt, ugy a mint írva van „szeresd felebarátodat, mint tenmagadat“: jól cselekesztek.

9. De a személyválogatással bünt követtek el; és elmarasztaltatok, mint áthágók, a törvény által.

10. Mert tartsa meg bár bárki is az egész törvényt, ha vét annak egy parancsolatja ellen, mind ellen vétetté lön.

11. Mert a ki ezt mondotta „ne paráználkodjál“ ezt is mondá „ne ölj“; ha aztán nem követsz el pa-

ránaságot, de követsz gyilkosságot, törvényáthágóvá lettél.

12. Ugy szóljatok és ugy cselekedjete, mint a kik szabadság törvénye szerint fogtok ítélet alá vettetni.

13. Mert az ítélet irgalmatlan ahhoz, a ki irgalmat nem cselekvék; s dicsekszik az ítélettel szemben az irgalom.

14. Atyámfiai, ha azt mondja valaki, hogy van hite, cselekedetei pedig nincsenek annak: mi a haszna? Valyon a hit megbirja-e azt tartani?

15. Ha egy hívő férfi vagy asszony meztelenek, és betévé falatok sincs;

16. és azt mondja nekik valaki köztetek „menjete el békességben, melegedjete meg és lakjatek jól“; abban pedig, a mire a testnek szüksége van, nem részeltetete: ugyan mi a haszna?

17. Igy a hit is holt magában, ha nincsenek cselekedetei.

18. De mondja valaki „neked hited van, s nekem cselekedeteim vannak. Mutasd meg a cselekedetek nélkül hitedet énnékem; én is megmutatom néked cselekedeteimből hitem.

19. Te hiszed, hogy egy az Isten. Jól teszed. Az ördögök is hiszik és reszketnek.“

20. Akarod-e pedig oh léha ember megtanulni, mikép a cselekedetek nélkül tétlen a hit?

21. Valyon nem cselekedetekből lett-e Ábrahám apánk igazzá, felvívén fiát Izsákot az oltárra?

22. Látod mikép nála cselekedeteivel munkálkodott a hit, és a cselekedetekből lett bevégzetté a hit;

23. és beteljesedett az, a mit az írás mond „hitt pedig Ábrahám az

Istennek, és beszámíttatott neki igazságul, és Isten barátjának hivattott.“

24. Látjátok, hogy hitből lesz igazzá az ember, s nemcsak hitből.

25. Hasonlókép nem cselekedetekből lett-e a parázna nő Ráháb is igazzá, befogadván és nem a rendes uton távolítván el a küldötteket?

26. Mert valamint holt a test lélek nélkül, ugy a hit is holt cselekedetek nélkül.

### 3. RÉSZ.

Nyelvünk pusztító hatású, megbabolázhatatlan, és természet ellenesen munkálkodik. Bölcseségeket szelid magatok viseletével mutassátok ki, mivel a valódi bölcsesség tiszta és békeszerető.

1. Atyámfiak, ne lépjetek sokan tanítókul, tudván, mikép terhe-sebb itéletet fogunk kapni.

2. Mert mindnyájan sokat botlunk. Ha valaki nem botlik a beszédben: az tökéletes férfi, olyan, ki az egész testet is meg bírja zabolázni.

3. Lássátok, a lovaknak, hogy engedelmességre bírjuk, szájaikba vetjük a zabolákat, és egész testekkel elbánunk.

4. Imé a hajókat is, jóllehet oly nagyok és erős szelek által vitetnek, elhajtja egy igen kicsiny kormánylapát, oda a hová a kormányzóznak akarattja tartja.

5. Így a nyelv is kicsiny tag és nagy az. Ime mily kicsiny tűz, mily nagy erdőt gyújt fel!

6. A nyelv tűz, a világa az igazságtalanságnak. Ugy lép föl tagjaink közt a nyelv, hogy az egész testet is bemocskolja, a létel kerékét is lángba borítja, s lángba boríttatik a gyehenna által.

7. Mert minden természetet, bar-mokét és madarakét, csuszó mászó és vízi állatokét, megszelidít, és megszelidített már az emberi természet.

8. De a nyelvet egy ember sem tudja megszelidíteni; nyughatatlan, rossz az, telve lévén halálos méreggel.

9. Azzal áldjuk az urat és atyát; és azzal átkozzuk az embert, a ki az Isten hasonlatosságára van teremtvé.

10. Ugyanazon szájból jó ki áldás és átok. Atyámfiak, nem kel-lene, így lenni ezeknek.

11. Vajon hát a kutfőből ugyan-azon nyíláson ömlik-e az édes s a keserű?

12. Vajon atyámfiak, teremhet-e olajbogycokat lügefafa, vagy fügét szőlőtő? Sós forrás sem adhat édes vizet.

13. Ki bölcs és értelmes közte-tek? Jó magaviseletből mutassa meg, bölcsesség szelidségével cselekedeteit.

14. ha pedig keserű féltékeny-ség, és ármánykodás van szivetek-ben: ne dicsekedjete s hazudja-tok az igazság ellen.

15. Nem felülről jövő bölcsesség az: hanem földi, érzéki és ördög-től való.

16. Mert a hol féltékenységek és ármánykodás van, ott rendtelenség van, és mindenféle hitvány cselekedet.

17. A felülről való bölcsesség pe-dig, első sorban tiszta, azután bé-keszerető, engedekegy és hajtható, irgalommal és jó gyümölcsökkel telt, nem kételkedő és képmutató.

18. Igazság gyümölcse pedig bé-kében vettetik a békeszerzőknek,

## 4. RÉSZ.

Kerüljétek a viszálykodást szülő istenellenes kívánságokat. Engedelmeskedjétek az Istennek. Egymást ne szóljátok meg. Ha valaki úgy szól elbizakodottságában válatának sikeréről, mint biztosról s egyedül ő töle magától függőről: bínt követ el.

1. Honnan vannak háboruk, honnan harczok közöttetek? Nem onnan-e, gyönyörűsegeitekből; a melyek tagjaitokban vitézkednek?

2. Kivántok, és nincs meg; öltök és indulatoskodtok, és nem birtok hozzá jutni; harczoltok és háboruskodtok. Nincs pedig meg, mivel nem kéritek.

3. Kéritek és nem kapjátok meg, mivelhogy rosszul kéritek, hogy gyönyörűsegeitekben tékozljátok el.

4. Házasságtörők! nem tudjátok-e, hogy a világgal való barátság, ellenségeskedés az Istennel szemben? Valaki hát barátja akar lenni a világnak, ellenségévé lesz az Istennek.

5. Vagy azt hiszitek-e, hogy semmi sincs abban, a mit az irás mond „féltékenyen kívánja a lelket, a melyet belénk adott;

6. nagyobb pedig a kegyelem a melyet ád“? Azért mondja „az Isten a kevélyeknek ellenök áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ád.“

7. Engedelmeskedjétek hát az Istennek; álljatok ellene pedig az ördögnek, és futni fog tőletek.

8. Közeledjétek az Istenhez, és közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg kezeiteket ti bűnösök, szenteljétek meg szíveiteket ti kétlelkűek.

9. Nyomorogjatok, keseregjétek és sirjatok; nevetésetek forduljon kesérgésre s örömetök levertségre.

10. Alázzátok meg magatokat az ur előtt, fel fog magasztalni.

11. Atyámfia, ne rágalmazzatok egymást. A ki rágalmaz egy atyafit, vagy megítéli az atyafiat; rágalmazza a törvényt, és megítéli a törvényt. Ha pedig a törvényt megítéled: nem vagy törvény cselekvő, hanem bíró.

12. Egy a törvényszabó s bíró, az, a ki bir a megtartás s elvesztés hatalmával. Te pedig ki vagy, hogy megítéled a felebarátodat?

13. Nosza immár kik ekkép szóltok „ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, töltünk ott egy esztendő, kereskedést folytatunk és nyereségünk lesz“;

14. ti, a kik nem tudjátok, mit hoz a holnapi nap, (mert milyen életetek, tudniillik pára vagytok, mely rövid időre előtűnik, s azután el is tűnik);

15. a helyett, hogy ezt mondanátok „ha az ur akarja és élünk: tenni fogjuk ezt vagy amaz.“

16. Most pedig elbizakodottságaitokban dicsekesztek. Minden ilyen dicsekvés bűn.

17. A ki tehát tud jót cselekedni; és nem cselekszik: annak bűn ez.

## 5. RÉSZ.

Jaj nektek gazdagok bűneitek miatt. Mert itt az utolsó ítélet. Ezért szenvedő hívek legyetek béketűrők. Ne esküdjétek könnyelműen. Örömben, fájdalomban Istenhez forduljatok. A betegért könyörögjenek az egyház előljárói. Vétkeiteket egymásnak valljátok meg. A ki a bűnöst megtéríti: bűnbocsánatot s üdvösséget munkál.

1. Nosza immár ti gazdagok, sirjatok jajgatva nyomoruságaitokon, a melyek már már jönnek.



2. Gazdagságotok megrothadott. Ruháitokat megette a moly.

3. Aranyotokat, ezüstötöket megfogta a rozsdá; és rozsdájok bizonyosságul lesz nektek és emészteni fogja tüzként testeteket. Kinccset gyűjtétek az utolsó napokban!

4. Ime a munkásoknak, kik mezéiteket lekaszálták, miattatok elfogott bére kiált, és az aratók kiáltásai a seregek urának füleibe eljutottak.

5. Dobzódtatok a földön; dőszöltetek, tápláltatok a levágás napján sziveteket.

6. Eliteltétek, megöltétek az igazat; nem áll az ellenetek.

7. Legyetek hát, atyámfiai, béketűrők, míg eljő az ur. Ime a földművelő elvárja a föld drága gyümölcsét, béketűrőssel várván azért, míg megkapja a korai s késő esőt.

8. Legyetek ti is béketűrők; erősítsétek meg sziveiteket, mivel az ur eljövetele elközelített.

9. Ne sóhajtozzatok, atyámfiai, egymás ellen, hogy meg ne ítéltessetek. Imé ajtó előtt már a bíró.

10. A szenvedésben és a béketűrésben, példányul álljanak előttetek, atyámfiai a próféták, a kik az ur nevében szólottak.

11. Imé boldogoknak mondjuk azokat, a kik kitartók valának. A Jób kitartását hallottátok, s hogy mi végett adott az ur lássátok, mivel nagyon könyörülő és irgalmas az ur.

12. Mindenekelőtt pedig, atyámfiai, ne tegyetek esküt, sem az égbe, sem a földre; sem semmi más esküt; hanem legyen igenetek igen, és nemetek nem, hogy ítélet alá ne essetek.

13. Szened-e valaki köztetek? Könyörödjön. Öröme van-e köztek valakinek? Énekeljen.

14. Beteg-e valaki köztetek? Hivassa az egyház előljáróit; és könyörögjenek érte, megkénvén őt az ur nevében olajjal;

15. és a hit könyörgése megtartja a szenvedőt; az ur lábra állítja azt, és ha bűnöket követett el, meg fog az neki bocsáttatni.

16. Valljátok meg hát bűneiteket egymásnak, és könyörögjetekek egymásért, hogy gyógyíttassatok meg. Sokat tehet, mert hathatós, az igaznak könyörgése.

17. Ilyés ember vala, olyan minéműségű mint mi, és buzgón könyörgött, hogy ne legyen eső; és nem esett a földön három esztendeig, hat hónapig;

18. majd ismét könyörgött és az ég esőt adott, s a föld kihajtá gyümölcsét.

19. Atyámfiai, ha valaki köztek letéved az igazság utjáról, és visszatéríti valaki:

20. tudja meg, hogy a ki egy bűnöst tévutjából visszatérít, megmenti lelkét a haláltól, és sok bűnt befed.

## A PÉTER LEVELEI. AZ ELSŐ LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Az üdvösséget, miután hitetek megpróbáltatása végett rövid ideig szenvedtek, ti is elnyeritek. E végett kell, hogy szentek legyetek. Mert Isten, a hívótok szent, és töletek is szentséget kíván, a megváltásban is cél az, hogy a bünt hagyjuk el, és Isten kit-kit cselekedetei szerint ítél meg. Egymást szeressétek.

1. Péter Jézus Krisztus apostola, a Pontusban, Galáciaiban, Kappadóciában, Ázsiában és Bithiniában szétszórva lévőeknek, a kik kiválasztott jövevények,

2. az Atya Isten előismerete szerint, a Lélek megszentelése által, engedelmeskedés és a Jézus Krisztus vérével való meghintetés végett. Kegyelem és békesség adásék nektek bőségesen.

3. Áldassék az Isten és urunknak Jézus Krisztusnak atyja, a ki irtalma nagy vóltából és Jézus Krisztusnak a halálból való feltámasztatása által újra szült minket, úgy hogy él bennünk a reménység

4. ama romolhatatlan szeplőtelen és hervadhatatlan örökség iránt, a mely fen van tartva az egekben nektek,

5. a kik Isten erejével őriztetek a hit útján az üdvösségre, a mely kész megjeleni az utolsó időben,

6. a mikor örülni fogtok, miután most, ha meg kell lenni, egy kevés ideig szomorúságot szenvedtek, különféle kísérteteknek lévén kitétetve,

7. a végett, hogy hitetek kiállván a próbát, mint a veszendő pedig a tűzpróbát kiálló aragnál sokkal becsesb, dicséret dicsőség és tisztelet hozónak bizonyuljon be, majd mikor eljő a Jézus Krisztus,

8. a kit jól lehet nem ismertetek, szerettek, a kibem most, jól lehet nem látjátok, hiteteket vetvén, kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel fogtok majd örülni,

9. elérvén hiteteknek célját, lelkeiteknek üdvösségét,

10. mely üdvösség tárgyában vizsgálódtak és nyomozódtak a próféták, a kik a titeket illető kegyelemről jövendöltek,

11. nyomozván, hogy a Krisztusnak bennök munkálkodott lelke, a Krisztus szenvedéseit és azokat követő dicsőségét, az azok felőli kijelentésében, mely vagy milyen időre tette,

12. a kiknek kijelentetett, hogy nem magoknak, hanem nektek, szolgáltak azokkal, a mik most hirdettettek nektek azok útján, a kik hirdették az égből küldött Szentlélek által nektek az evangyéliomot, a mikbe benézni angyalok kívánkoznak.

13. Azért lelki készséggel józanon teljes odaadással vessétek reményeteket a kegyelemben, mely a Jézus Krisztus eljövetelekor meghozatik nektek.

14. Mint engedelmesség gyermekei, nem szabva magatokat a

kivánságokhoz, melyek rajtatok mint még tudatlanokon régebben uralkodtak,

15. hanem ama szentnek példájára, a ki hívott titeket, legyetek ti is minden forgolódástokban szentek ;

16. mivelhogy irva van „szentek legyetek, mivel én is szent vagyok.“

17. És ha mint apát azt hívjátok segítségül, a ki kit-kit cselekedete szerint ítél meg személy válogatás nélkül, magatokat, míg idegenben tartózkodtok, félelemmel viseljétek,

18. tudván, hogy nem romlandó dolgokon, ezüstön aranyon, váltatók ki hiábavaló forgolóadásotokból, mely apáitokról szállott rátok,

19. hanem drága véren, mint hiba és szeplő nélküli bárányn, a Krisztusén,

20. a ki tudva volt előre a világ teremtése előtt, megjelent pedig az utolsó időben érettetek,

21. a kik ő általa hisztek az Istenben, a ki őt a halálból feltámasztá, megdicsőíté, úgy hogy hitetek egyszerűmind Istenben vett reménység is.

22. Lelkeiteket képmutatás nélküli atyafiszeretet gyakorolhatása végett, az igazság iránti engedelmességgel megszentelvén, egymást szívből buzgón szeressétek,

23. mint a kik újraszülettetek, nem romlandó magból, de romlahatatlanból az Isten igéje által, a mely élő és maradandó,

24. „mivelhogy minden test olyan mint a fű, és annak minden dicsősége olyan mint a fű virága. Megszárad a fű, és elhull a virága ;

25. az ur szava pedig megmarad mind örökké.“ Ez pedig az a szó, a mely hirdettetett nektek.

## 2. RÉSZ.

Erkölcsei élteteket a Krisztushoz való még erősb ragaszkodással fejleszszétek. Magatokat úgyviseljétek, hogy a rágalmazó hitetlenek elhallgattassanak, sőt megnyeressenek. Engedelmeskedjétek az uralkodónak s helytartóinak. Ti szolgáljaitoknak. Ha szenvednünk kell: kövessük Krisztust, ki üdvözítésünkre, ártatlanul zugolóadás és fenyegetőzés nélkül szenvedett.

1. Letévén hát minden rossz akaratot, minden álnokságot, képmutatásokat, irigységet, és minden rágalmazást,

2. mint most született csecsemők a lelki hamisítatlan tej után epedjétek, hogy azzal növeltesse-tek, a végett, hogy üdvezüljétek,

3. ha izleltétek, hogy jó az ur.

4. A kihez hozzájárulván, mint élő, az emberek által ugyan megvetett, de az Isten előtt kiválasztott becses köhöz,

5. magatokat is, mint élő kövek, építtessetek lelki házzá, hogy szent papsággá legyetek, a végett, hogy vigyetek lelki áldozatokat, melyek az Istennek kedvesek a Jézus Krisztus által ;

6. mivelhogy irva van „ime tessék a Sionra szegletkövet, kiválasztottat, becses, és a ki hisz abban nem vall szégyent.“

7. Tiétek hát az a tisztelet, a kik hisztek. Azoknak pedig a kik nem hisznek : „az a kő, melyet az építők megvetettek, lett szegletkövé, oly kövé, melyben az emberek megütköznek, kősziklává, a melyben megbotlanak.“

8. A kik megütköznek a miatt hogy a beszédnek nem engednek' a mire rendeltettek is.

9. Ti pedig kiválasztott nemzetiség, királyi papság, szent nép, és

tulajdonul szolgáló népség vagy-  
tok, a végett, hogy annak, a ki ti-  
teket a setétségből csodálatos vi-  
lágosságába hívott, felséges voltát  
hirdessétek,

10. ti az egykor Nemnép, most  
pedig Istennépe, a kik egykor nem  
valátok irgalomba véve, most pe-  
dig irgalomba vétetétek.

11. Szeretteim, kérlek titeket  
mint idegen helyen tartózkodókat  
és jövevényeket, hogy tartóztassá-  
tok meg magatokat a testi kíván-  
ságoktól, mint a melyek harczol-  
nak a lélek ellen,

12. magatokat a pogányok közt  
jól viselvén, hogy a mi miatt ti-  
teket, mint valami gonosztévőket,  
rágalmaznak, szemekkel látott jó-  
cselekedeteiteknél fogva, dicsőít-  
sék az Istent a meglátogatás nap-  
ján.

13. Engedelmeskedjete az urra  
való tekintetből minden emberi  
intézménynek: akár császárnak,  
mint uralkodónak,

14. akár helytartóknak, mint a  
kik annak útján küldetnek a go-  
nosztévők megbüntetése, másfelől  
a jól cselekvők méltatása végett.

15. Mert az az Isten akaratja,  
hogy az oktan emberek tudat-  
lanságát jó cselekedeteitekkel hall-  
gattassátok el,

16. mint szabadok s pedig nem  
mint olyanok, a kiknél a szabadság  
csak rosszság leplezésére való,  
hanem mint az Isten szolgálói.

17. Mindenkit tiszteljete, az  
atyafiságot szeresséte, az Istent  
féljéte, a királyt tiszteljéte.

18. Cselédek, engedelmeskedjete  
teljes félelemmel uraitoknak, nem  
csak a jóknak és kiméleteseknek,  
hanem a szívteleneknek is.

19. Mert az kedves dolog, ha  
az Isten felőli lelki ismeretért ár-

tatlanul szenvedve áll ki az ember  
szomorúságokat.

20. Mert mi dicsőség van abban,  
ha vétetekkel okozott megvere-  
tésekben vagytok kitűrők? De ha  
jó cselekedeteitek miatti szenvedé-  
sekben tanusítottok kitűrést, az  
kedves az Isten előtt.

21. Mert arra hivatatok, mivel  
Krisztus is szenvedett értetek, pél-  
dányképet hagyván nektek hátra,  
hogy nyomait kövesséte.

22. A kinek cselekedeteiben  
nem vala bűn; sem szájában nem  
tatáltáték álnokság;

23. a ki szidalmaztatását szidal-  
mazással nem viszonzá, szenvedése  
közben nem fenyegetőzék, hanem  
arra hagyá, a ki igazságosan ítél;

24. a ki bűneinket maga felvívé  
testén a fára, hogy a bűnöknek  
meghalván az igazságnak éljünk;  
a kinek vérző sebe által nyertetek  
meggyógyulást.

25. Mert juhokként tévedezők  
valátok; de most megtértetek lel-  
keitek pásztorához és felvigyázó-  
jához.

### 3. RÉSZ.

Asszonyok, férjeiteknek engedelmeske-  
dők, szelid csendes lelkűk legyetek.  
Férfiak, ne felejtsetek el, hogy feleségei-  
tek részestársaitok a kegyelemben. Le-  
gyetek mindenküihez jók, így leszte boldogok, s még az üldöztetésnek is elejét ve-  
szítek. Ha az igazságért szenvedte: fel-  
magasztaltattok. Krisztus a Nőé kora-  
belieknek is módot nyújtott a megtar-  
tatásra, minket is megtart.

1. Asszonyok, engedelmeskedjete  
tek férjeiteknek, a végett, hogy ha  
nem engednek is némelyek a be-  
szédnek, beszéd nélkül az asszo-  
nyok magokviseleténél fogva nye-  
ressenek meg,

2. miután lelkiismeretes tiszta magatok viseletét szemeikkel látták.

3. A kiknek ne a kívülről való, hajak befonásából arany ékszerek felrakásából és ruhák felöltözéséből származó dísz szolgáljon ékes-ségül:

4. hanem a szív elrejtett embere a lélek elpusztíthatatlan szelidségével és csendességével, a mi az Isten előtt nagyon becses.

5. Mert a szent asszonyok is, a kik reményöket vetették az Istenben, így ékesítették egykor magokat, engedelmeskedvén férjeiknek,

6. például Sára engedelmeskedett Ábrahámnak, urának híván azt. A kinek lettetek gyermekeivé, ha jót cselekesztek, és semmit sem féltek.

7. Hasonlóképp ti férfiak, úgy éljétek együtt ismeret szerint az asszonyi edénnyel, mint gyengébbel; mutassatok tiszteletet irántok, mint a kik társaitok is az élet kegyelmében való részvételben, hogy könyörgéseitek meg ne gátlóttassanak.

8. Végezetre, legyenek mindek egyetértők, együtt érezők, atyafiszeretők, irgalmas szívűek, alázatosok,

9. rosszért rosszal vagy szidalomért szidalommal nem fizetők, sőt ellenben áldók, mivel arra hivattatok, hogy áldást nyerjétek.

10. Mert a ki boldog életet kíván és jó napokat akar látni, tartóztassa meg nyelvét a gonosztól, és ajkait az álnokság szólásától;

11. hajoljon el a gonosztól, és cselekedjék jót; járjon béke után, és törekedjék arra;

12. mivel az ur szemei az igazakon, és fülei azoknak kérésén

függenek, az arcza pedig az urnak a gonosztévőkön.

13. És ki lesz, a ki gonosszal illetve titeket, ha a jónak buzgó követői lesztek?

14. De ha talán szenvedtek is az igazságért, boldogok vagytok. Azoktól pedig ne féljétek, se megrendíttetni ne hagyjátok magatokat;

15. De az urat az Istent szenteljétek meg sziveitekben. Készek legyetek mindenkor felelni mindenkinek, a ki a bennetek táplált reményfelől töletek számot kér, de szelidséggel és félelemmel,

16. jó lelki ismerettel birva, hogy a mi miatt rágalmaztatok, épen annál fogva, szégyeníttessenek meg azok, a kik a ti keresztyéni jó magatok viseletét rágalmazzák.

17. Mert jobb hogy úgy szenvedjétek, ha talán ez az Isten akaratja, mint jól cselekvők, mintsem hogy úgy, mint gonosztévők.

18. Mert Krisztus is csak egyszer halt meg a bűnökért, mint igaz igazságtalanokért, a végett, hogy minket vezessen az Istenhez, mint olyan, a ki megöletett ugyan a testre nézve, de megeleveníttetett a lélekre nézve,

19. a miben elmenvén, azon lelkeknek is prédikált, a melyek a tömlöczben vannak,

20. mivelhogy engedetlenkedtek egykor, midőn nagy béketűréssel sokáig várt az Isten, a Nőé napjaiban, a bárka készítésekor, a melyben kevesen, tudniillik nyolcz lélek, tartattak meg viznél fogva,

21. a melynek képmássa, a keresztség, nem mint test szenyjének letevése, hanem mint jó lelkiismeret kívánása az Isten végett, titeket is megtart most a Jézus Krisztus feltámadása által,

22. a ki az Isten jobbán van, miután az égbe ment, a mikor az angyalok, hatalmasságok és hatalmak is alája veték magokat.

#### 4. RÉSZ.

Élteteket az Istennek szenteljétek. Legyetek józanok, egymást szeretők, a kegyelmi ajándékokkal, rendeltetésök szerint, egymásnak szolgálók. Bűn miatt senki se szenvedjen. A hitért való szenvedésen pedig örüljétek, mivel azt boldogság követi, és a hitetlenekre még súlyosabb szenvedés vár.

1. Mint hogy tehát szenvedett a Krisztus a testre nézve: ti is ugyanazon gondolattal fegyvereztétek fel magatokat, mivel a ki szenved testre nézve, elszakadt a büntől,

2. a végett, hogy ezentul nem emberek kívánságai, hanem az Isten akarata szerint élve töltsétek az időt, a mely még hátra van a testben.

3. Mert eleget teljesítettétek már a pogányok akarataját a lejárt időben, a mikor feslettségekben, buja kívánságokban, boriszakosságokban, dőzsölésekben, ivásokban, és istentelen bálványimádásokban folyt éltetek.

4. Minélfogva azon, hogy a végromlottság ugyanazon posványában nem rohantok velök, megütközvén, szidalmaznak.

5. A kik számot fognak adni annak, a ki készen van itélni őket és holtakat.

6. Mert azért hirdettetett az evangéliom holtaknak is, hogy ha megítéltetnek is, mint emberek a testre nézve, de éljenek mint az Isten a lélekre nézve.

7. Mindennek vége pedig elközelített. Legyetek hát indulataitokon uralkodók, józanok, hogy imádkozhassatok;

8. mindenek előtt az egymás iránti szeretetben buzgók, mivel a szeretet sok bünt befed;

9. vendégszeretők zugolódás nélkül;

10. mint jó sáfárai az Isten különféle kegyelmének, a kegyelmi ajándékkal, ki ki a mint kapta egymásnak szolgálók;

11. ha valaki beszédet, azzal mint az Isten igéjével; ha valaki szolgálatot tesz, azzal, mint abból az erőből származottal, a melyet az Isten ad, a végett, hogy mindeniben dicsőitessék az Isten a Jézus Krisztus utján, a kié a dicsőség és a hatalom mindörökkön örökké, ámen.

12. Szeretteim, ne idegenkedjétek a köztetek megkisértetések végett támadó gyuladástól, mintha valami idegenszerű történnék rajtatok.

13. Sőt inkább ahhoz képest a mint részetek van a Krisztus szenvedéseiben, örüljétek, hogy a dicsőség megjelenésekor is örüljétek örvendezve.

14. Ha rágalmaztattok a Krisztus nevéért: boldogok vagytok, mivel a dicsőségnek s az Istennek lelke megnyugszik rajtatok.

15. Mert ne szenvedjen senki se köztetek, úgy, mint gyilkos vagy tolvaj, vagy gonosztevő, vagy úgy mint olyan, a ki a más dolgában felügyelőül veti fel magát.

16. Ha pedig úgy szenved mint keresztyén: ne szégyenelje; sőt inkább dicsőitse e részben az Istent.

17. Mert itt az ideje, hogy kezdődjék meg az Isten házán az ítélet. Ha pedig rajtunk kezdődik: mi lesz azoknak a vége, a kik az Isten evangéliomának nem engednek? . . .

18. És, ha az igaz alig tartatik meg, az istentelen és a bűnös, hogy fog megállani? .

19. Azért is a kik szenvednek az Isten akaratja szerint, ajánlják neki, mint hű teremőnek, jó cselekvés mellett lelkeiket.

## 5. RÉSZ.

Presbiterek, a rátok bizott egyházakra készséggel és példás magatokviseletével, vigyázzatok fel. Ifjak engedelmeskedjétek a véneknek. Mindenki legyen aláztos, vigyázó, Istenben bizó, erős hitű. E levelem, melyben azt bizonyítom, hogy az a kegyelem, a melyben állatok, valódi, Szilvánus kézbesíti.

1. A presbitereket tehát, kik köztetek vannak, kérem én a presbiter társuk, és a Krisztus szenvedéseinek tanuja, az eljövendő dicsőségnak is részese,

2. legeltessétek az Isten előttek levő nyáját, nem kénytelen-ségből, hanem akarat-készséggel Isten szerint; sem nem rut nyereszkedéssel, de hajlamból;

3. sem nem úgy, hogy zsarnokoskodjatok a rátok bizottakon, hanem példányképül szolgálva a nyájnak.

4. És, ha majd eljő a főpásztor elnyerétek a dicsőség hervadhatatlan koszoruját.

5. Hasonlókép ti ifjabbak, engedelmeskedjétek a vénebbeknek. Mindnyájan pedig egymás irányában öltözzétek fel az aláztatosságot, mivel az Isten a kevélyeknek

ellenök áll, az aláztatosoknak pedig kegyelmet ad.

6. Alázátok meg hát magatokat az Isten hatalmas keze alatt, hogy annak idejében magasztaljon fel titeket,

7. minden aggodalmatokat ráhajítván ő rá, mivel gondja van rátok.

8. Legyetek józanok, vigyázók. Ellenségeitek, az ördög, ordító oroslánként jár szertesélylyel, keresvén, a kit elnyeljen:

9. A melyek álljatok ellene azal, hogy legyetek erősek a hitben, tudván, hogy atyátok fiai is, kik e világon vannak, ugyanazon szenvedéseken mennek által.

10. A minden kegyelem istene pedig, a ki hívott titeket, hogy mint a Krisztusban lévők, rövid ideig tartó szenvedés után, az ő örök dicsőségébe menjetek bé ő készké, szilárdakká, erősekké és rendületlenekké tesz titeket.

11. Övé a hatalom mindörökkön örökké, ámen.

12. Hű atyátokfia Szilvánus által, mint gondolom rövideden irtam, hogy kérjelek és bizonyoságot tegyék a felől, hogy az, a miben vagytok valódi kegyelme az Istennek, és abban álljatok meg.

13. Köszönt titeket a Babilonban lévő kiválasztott társatok, és Márk, a fiam.

14. Köszöntsétek egymást szeretet csókjával. Béke mindnyájatoknak, kik a Krisztusban vagytok.

## A MÁSODIK LEVÉL.

### I. RÉSZ.

Éljetek szent életet, hogy Isten kegyelméből nyerjétek el az üdvösséget, majd mikor eljő utolsó ítélettelre a Jézus Krisztus. Mert eljő ő. Erre nézve biztos az én közlésem; és a próféták is jövendöltek erről.

1. Simon Péter, Jézus Krisztus szolgálója és apostola, azoknak, a kik Istenünknek és a megtartó Jézus Krisztusnak igaz voltából hitet, a miénkkel egyenlő becsüt kaptak.

2. Kegyelem és béke adassék nektek bőségesen az Istennek s urunk Jézus Krisztusnak megismerésével.

3. Meggondolván, mikép az ő isteni ereje minket mindennel, a mi az életre és kegyességre való, megajándékozott, az által, hogy megismertette velünk azt, a ki dicső és fölséges voltával hívott,

4. a nekünk becses és igen nagy ígérekkel ajándékozván meg a végett, hogy azok által isteni természet részeseivé legyetek, kimenekedvén a romlottságból, mely a kívánság által van a világon,

5. s aztán épen e végett teljes igyekezettel járulván ahhoz, mutatassatok ki hitetekben az erényt, az erényben pedig a belátást,

6. a belátásban pedig a magatok megtartóztatását, a magatok megtartóztatásában pedig a kitartást, a kitartásban pedig a kegyességet,

7. a kegyességben pedig az atyafiszeretetet, az atyafiszereteten pedig az emberek iránti szeretetet.

8. Mert azok, ha megvannak, és pedig bőven vannak meg, benetek, munkásokká, és gyümölcsözőkké tesznek titeket az urunk

Jézus Krisztus megismerésére nézve.

9. Mert a kiben azok nincsenek meg, az vak, rövidlátó lévén, mivelhogy azt, hogy régiebb bűneitől megtisztított, ellefejté.

10. Azért annyival inkább igyekeztek azon, hogy hivatásokat és kiválasztásokat erőssé tegyék. Mert ha ezt teszitek, soha sem estek el;

11. sőt inkább így gazdagon megadatik nektek, hogy az urunk s megtartó Jézus Krisztus örök országába menjetek bé.

12. Azért arra mindig emlékeztetni foglak titeket, jóllehet tudjátok s a jelenvaló igazságban meg vagytok erősödve.

13. Kötelességemnek tartom pedig, valameddig benne vagyok e sátorban, titeket emlékeztetés után ébresztetni,

14. tudván, hogy sátorom letévése hirtelen következik be, mikép urunk Jézus Krisztus megjelenté nekem.

15. Rajta leszek pedig, hogy az én kimenetelem után is mindenkor megtudjatok emlékezni arra.

16. Mert nem ravaszul kigondolt mesék után ismertettük meg veletek az urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövetelét, hanem az ő fölséges voltának szemlélése után.

17. Mert mikor az Atya istentől azt a tiszteletet és dicsőséget kapta, hogy hozzá a fölséges dicsőség ilyenén szózatot intézett „ez az én szeretett fiam, a kiben kedvem telik“,

18. ezt az égből hozzá intézett



szózatot hallottuk mi, vele együtt lévén a szent hegyen ;

19. és biztosabb nekünk a prófétai beszéd, a melyre jól teszitek, hogy figyelmeztetek, mint komor helyen világító lámpásra, mind addig, midőn szíveitekben nappal virad és hajnalcsillag kél föl,

20. mindenekelőtt tudván, mikép az írásban egy prófétai szózat sem emberi magyarázása.

21. Mert soha sem ember akaratából származott a prófétai szózat, hanem a Szentlélek által vitetve szólottak az Isten után az emberek.

## 2. RÉSZ.

Lépnek fel erkölcstelen tanítók, kik megtagadják a Krisztust. Ezek az Isten büntető igazságát, melyre nézve oly szembe-tünő példák állanak előttünk, nem fogják kikerülni, mint a kik elmerültek a dőzsölésben, fősvénységben, bujálkodásban, s ezenkívül bűnre csábítanak másokat, szabadságot ígervén azoknak, holott ők magok bűn rabjai.

1. Támadtak pedig álpróféták is a népben, valamint köztetek is lesznek áltanítók, olyanok, a kik veszedelemre juttató eretnekséggel lopnak be, és az urnak, a ki őket megváltotta, megtagadásával, magokra hirtelen jövő veszedelmet vonnak ;

2. és sokan fogják őket követni a feslettségben (kik miatt az igazság utja káromoltatni fog) ;

3. és mint fősvénység rabjai belöletek ámitó beszédekkel nyereséget üznek. Kiknek romlására az ítélet régóta nem hever, és veszedelmök nem aluszik.

4. Mert ha nem kedvezett Isten a vétkezett angyaloknak, hanem mélységbe taszítván sötétség kötelein őrizteti azokat az ítéletre ;

5. és nem kedvezett az ó-világ-

nak, hanem Nőét, mint igazság hirdetőjét, nyólczad magával megtartván, a gonoszok világát özönvizzel borítá el ;

6. és Sodoma, Gomora városait elhamvasztva elsüllyeszté, hogy azoknak, a kik istentelenül fogják magokat viselni, folyvást például szolgáljanak ;

7. és az igaz Lótót megszábadította a kintől, melyet annak a gonoszok feslettségbe merült élete okozott,

8. (mert ezen igaz ember igaz lelkének, mikor azok között lakott a törvénytelen cselekedetek látása, hallása napról-napra gyötrelmet okozott.)

9. Ki tudja az ur a kegyeseket a kísértetből szabadítani ; a gonoszokat pedig megtudja az ítéletre büntetve őrizni.

10. Főkép azokat, kik mint a főtelem utáni sóvárgás rabjai, test után járnak, és urasággal nem gondolnak, vakmerők, önhittek, dicőségüket szidalmazni nem reszketnek,

11. holott az angyalok erősebb és hatalmasabb létökre nem mernek azok ellen az ur előtt szidalmazó ítéletet hozni.

12. De ezek olyanok lévén mint az oktalan állatok, melyek természetök szerint arra valók, hogy fogassanak meg és pusztítottassanak el, olyanoknak, a mikről nincs ismeretök szidalmazása miatt, el is fognak, úgy mint azok, pusztítottatni,

13. a mikor megkapják gonzságok díjját, mint a kik gyönyörűségnek tartják a pillanatnyi dőzsölést (piszok és szennyfoltok!) dőzsölnek csalásaik után, vendégeskedve veletek ;

14. kiknek szemei házasságtörő nővel vannak telve, és nem tudnak

betelni a bűnnel; kik a meg nem erősödött lelkeket csalogatják, kik fősvénységbe merült szívűek (ítók fia),

15. elhagyván az egyenes utat félrementek, azon az uton haladván, a melyen Bálám a Boszor fia, a ki a gonoszság díjját kedvellette,

16. de meg is kapta törvénytelenégeért az észéretíttetést, egy néma igabarom emberi hangon szólva utját állá a próféta eszteleenségének.

17. Ezek víz nélküli kutfők, ködfellegek, melyeket erős szél hajt, a kiknek iszonyu sötétség van fen tartva.

18. Mert gögös, de minden valóság nélküli dolgot hangoztatva, mint a test kívánságának rabjai, feslettségekkel csalogatják azokat, a kik a tévuton járókat nem igen kerülik,

19. szabadságot ígervén nekik, holott magok romlottság rabjai. Mert a mi által az ember legyőzöttik, annak rabjává tétetik.

20. Mert, ha a világ fertelmébe, miután az urunk s megtartónk Jézus Krisztus megismerése által már kimenekedtek volt belőle, ujrabelekeverednek és legyőzetnek utolsó állapotjuk rosszabbá lett az elsőnél.

21. Mert jobb volt volna nekik nem ismerni meg az igazság utját, mint annak megismerése után a velök közlött szent parancsolatból visszatérni.

22. Megtörtént pedig rajtok az, a mi ezen való példázolatban van „Eh, mely visszatért arra, a mit kibányt, és disznó, mely megfürdött, hogy a fertőben fetrengjen.“

### 3. RÉSZ.

Már egyszer elpusztult az emberi nem. Elvész az ég s a föld is az utolsó ítélet nap-

ján. E napot az ur eddig azért nem hozta el, mivel megtérésekre vár. E napon a mostani ég és föld megégvén, új ég és új föld áll elő, mint igazság hazája. Erre hát igazságban kell várnotok. Így intett Pál is. Vigyázzatok.

1. Szeretteim, ezen levelem már második hozzátok, a melyekben tiszta gondolkodásokatok emlékeztetés utján ébresztem,

2. hogy emlékeztetek meg a szavakra, melyeket a szent próféták régen mondtak volt, és az apostolaitok parancsolatjára, melyet az urtól s megtartótól kaptak,

3. mindenekelőtt tudván, mikép az utolsó napokban jöni fognak csúfalkodással olyan csúfalkodók. a kik a magok saját kívánságaik szerint járnak,

4. és ezt mondják „hol van az ő eljövételének ígérete? mert a mitől fogva az apák elaludtak, sőt a teremtés kezdetétől fogva, minden folyvást ekkép marad.“

5. Mert nem akarják tudni, hogy régóta léteztek már egek és föld, mely vízből és víz által állott elő az Isten szavára,

6. a melyek által az akkori világ, özönvízzel elborittatva, elveszett;

7. a mostani egek és föld pedig ugyanazon szó által meg vannak kimélve, és tűzszámaúra tartatnak fen, az ítéletnek, és istentelenek elveszésének napjára.

8. Azon egy dolog pedig szerettem, ne legyen ismeretlen előttek, hogy egy nap az ur előtt olyan, mint ezer esztendő, és ezer esztendő olyan, mint egy nap.

9. Nem késik az ur az ígérettel: de sokáig vár érettetek, nem akarván, hogy egy némelyek elvesszenek, hanem hogy mindenki térjen meg.

10. eljő pedig, úgy mint lopó, az ur napja, a melyen az egek ropogva elenyésznek, az elemek pedig megégyve felbomlnak és a föld a rajta lévő alkotmányokkal együtt megég.

11. Minthogy tehát mind azok felbomlnak : mily szentül és kegyesen kell magatokat viselnetek !

12. így várván és siettetvén az Isten napját, a mely miatt az egek tűzben felbomlanak, és az elemek megégyve megolvadnak.

13. Új egeket és új földet várunk pedig az ő ígéretei szerint, a melyekben igazság lakozik.

14. Azért ezeket várván szeretteim, rajta legyetek, hogy előtte szeplőteleneknek, feddhetetleneknek találtsatok békességben ;

15. s azt, hogy urunk sokáig vár, megtartatásokra czélzónak

tartsátok, mikép a neki adott bölcsesség szerint a mi szeretett atyánkfia Pál is irt tinéktek,

16. valamint minden leveleiben is, midőn ezen dolgok felől szól azokban, a melyekben vannak némely nehezen érthetők, a melyeket, mint egyéb irásokat is, a tudatlanok és meg nem erősödöttek saját vesztőkre elcsavarnak.

17. Ti azért szeretteim előre tudván ezeket vigyázzatok, hogy az istentelenek tévelygése titeket is magával ne ragadjon, és saját erős állásotokból ki ne ütsetetek ;

18. Sőt inkább növekedjetez kegyelemben, és az urunk s megtartónk Jézus Krisztus ismeretében. Ővé a dicsőség most is, és mindörökké.

## A JÁNOS LEVELEI. AZ ELSŐ LEVÉL.

### 1. RÉSZ.

Azt hirdetjük az élet ígéről, a miről érzéseink utján szereztünk ismeretet, hogy ti is közösségben legyetek velünk, mi pedig közösségben vagyunk az Atyával, és a Fiával. Azt hirdetjük Jézus Krisztus után, hogy Isten szent, vele hát csak úgy lehetünk közösségben, ha életünk bűn nélküli.

1. A mi vólt kezdettől fogva, a mit hallottunk, a mit szemeinkkel láttunk, a mit szemléltünk és kezeink tapogattak az élet ígéről,

2. (és az élet megjelent, és láttuk, és bizonyítjuk, és hirdetjük nektek az örök életet, mint a mely az Atyánál vólt, és megjelent nekünk) ;

3. a mit láttunk és hallottunk : hirdetjük nektek is, hogy nektek is közösségez legyen velünk ; és mi pedig közösségben vagyunk az Atyával, és Fiával, Jézus Krisztussal.

4. És ezeket a végett hirdetjük mi, hogy örömünk teljes legyen.

5. És az azon üzenet, a melyet hallottunk ő töle és tovább hirdetünk nektek, hogy az Isten világosság, és sötétség nincsen benne.

6. Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van ő vele ; és a sötétségben járunk ; hazudunk és nem cselekeszszük az igazságot.

7. Ha pedig a világosságban járunk, mikép ő a világosságban van : közösségünk van egymással ; és fiá-

nak, Jézus Krisztusnak, vére megtisztít minket minden bűntől.

8. Ha azt mondjuk, hogy bűn nincsen bennünk: magunkat megcsaljuk, és az igazság nincsen bennünk.

9. Ha megvalljuk bűneinket: hű és igaz, hogy megbocsássa nekünk a bűnöket és minden igazságtalanságtól megtisztítson minket.

10. Ha azt mondjuk, hogy bűnt nem követtünk el: hazuggá tesszük őt; és az ő igéje nincsen bennünk.

## 2. RÉSZ.

Ne vétkeztek. Sőt inkább tartásotok meg az Isten parancsolatait, főkép a szeretet parancsolatját. Ne vegyen erőt rajtatok a világ szeretete. Ne hallgassatok az antikrisztusokra: hanem ragaszkodjatok a Jézus Krisztushoz. Ha ezeket cselekedtek: megállatok az ítéletben.

1. Gyermekeskéim, ezeket a végett írom nektek, hogy ne vétkeztek. És ha vétkezik valaki, szószólónk van az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus.

2. És ő engesztelő áldozat bűneinkért. Nemcsak a miéinkért pedig: hanem az egész világért is.

3. És arról ismerjük meg, hogy Őt megismertük, ha parancsolatait megtartjuk.

4. A ki azt mondja, hogy „megismertem Őt“; és parancsolatait nem tartja meg: az hazug, és abban nincsen az igazság.

5. A ki pedig megtartja az Ő igéjét: abban az Isten szeretete valósággal tökéletes. Arról ismerjük meg, hogy Ő benne vagyunk.

6. A ki azt mondja, hogy Ő benne marad: köteles úgy járni, a mint Az jár.

7. Szeretteim, nem új parancsolatot írok nektek, hanem régi parancsolatot, a mely kezdettől fogva

elétek volt szabva. Az a régi parancsolat az ige, a melyet hallátok.

8. És viszont új parancsolatul írom azt nektek. A mi igaz Ő benne és ti bennetek, mivel a sötétség mulik, és az igazi világosság immár fénylik.

9. A ki azt mondja, hogy a világosságban van; és gyűlöli az atyjafiát: az a sötétségben van mind ekkorig.

10. A ki szereti az atyjafiát: az a világosságban marad; és benne nincs mi megbotránkoztatna.

11. A ki pedig gyűlöli az atyjafiát; az a sötétségben van, és a sötétségben jár; és nem tudja hova megy, mivel a sötétség megvakította a szemeit.

12. Írok nektek, gyermekecskék, mivel megvannak bűneitek bocsátva az ő nevéért.

13. Írok nektek, apák, mivel megismertétek azt, a ki kezdettől fogva van. Írok nektek ifjak, mivel győzedelmet vettetek a gonoszon. Írtam néktek fiacskáim, mivel megismertétek az Atyát.

14. Írtam néktek, apák, mivel megismertétek azt, a ki kezdettől fogva van. Írtam néktek, ifjak, mivel erősek vagytok, és az Isten igéje megmarad bennetek, és győzedelmet vettetek a gonoszon.

15. Ne szeressétek a világot; a világot, se azokat, a mik a világon vannak. Ha valaki szereti a világot: nincs az Atya szeretete abban,

16. mivel valami a világon van, a test kívánsága, meg a szemek kívánsága, és az étellel való hánykolódás, nincs az Atyától, de a világtól van.

17. És elmulik a világ s annak kívánsága; a ki pedig cselekszi az Isten akarátját, megmarad örökké.

18. Fiacskáim, utolsó óra van,

és a mint hallottatok, hogy jó antikrisztus, a szerint most sok antikrisztus állott elő. Erről ismerjük meg, hogy utolsó óra van.

19. Közülünk váltak ki; de nem közülünk valók voltak. Mert ha közülünk valók voltak volna, megmaradtak volna velünk. De felőlők nyilvánosságra kellett jönni, mikép nem közülünk valók mindnyájan.

20. És nektek kenetek van a szenttől, és mindnyájan birtok tudomással.

21. Nem azért irtam nektek, mivel nem tudjátok az igazságot: hanem azért, mivel tudjátok azt, és, hogy hazugság nincs az igazságból.

22. Ki a hazug, ha nem az, a ki tagadja azt, hogy Jézus a Krisztus? ez az antikrisztus, a ki tagadja az Atyát és a fiut.

23. Valaki tagadja a Fiut, az Atyát sem birja. A ki vallást tesz a Fűről; az az Atyát is birja.

24. Ti a mit kezdettől fogva hallottatok, bennetek maradjon meg. És ha megmarad bennetek az, a mit kezdettől fogva hallottatok, ti is a Fiuban és az Atyában maradtok.

25. És, a miről Ő maga tett ígéretet nekünk, az az örök élet.

26. Ezeket irtam nektek azokról, a kik ámitnak titeket.

27. Ti a mely kenetet kaptatok ő tőle, megmarad bennetek; és nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket. De valamint az Ő kenete tanít titeket mindenre, s az igaz is és nem hazugság, úgy annak tanítása szerint maradjatok meg Ő benne.

28. És most, gyermekecskék, maradjatok meg Ő benne, hogy, ha eljő, legyen bizodalunk, és ne valljunk szégyent, távol Ő tőle, az Ő eljövetelekor.

29. Ha tudjátok, hogy igaz : meg-

ismeritek, hogy mindenki is, a ki cselekszi az igazságot, belőle született.

### 3. RÉSZ.

A ki a bünt cselekszi : az ördögtől van. A ki az igazságot cselekszi : az Istenből született. Ez megtartja az Isten parancsolatait, szereti az atyjafiait. Azért örök élete, s mivel lelkiismerete nem vádolja, az Istenhez bizodalma van neki.

1. Lássátok, mily nagy szeretetet adott az Atya nekünk, hogy Isten gyermekeinek hívassunk. És azok vagyunk. Annakokáért a világ nem ismer meg minket, mivel Őt nem ismeri.

2. Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, és még nem jött nyilvánosságra, hogy mi leszünk. Tudjuk, hogy, ha nyilvánosságra jő, hasonlók leszünk Ő hozzá, mivel látni fogjuk Őt úgy a mint van.

3. És valakiben meg van, Ő benne vetve ez a remény, megtisztítja magát, valamint tiszta Az.

4. Valaki cselekszi a bünt a törvénytelenséget is cselekszi; és a bűn a törvénytelenség.

5. És tudjátok, mikép Az a végett jelent meg, hogy vegye el a bűnöket. És bűn nincs Ő benne.

6. Valaki Ő benne marad, nem vétkezik. Valaki vétkezik, nem látta Őt, sem meg nem ismerte.

7. Gyermekecskék, senki sem ámitson el titeket. A ki cselekszi az igazságot: igaz, valamint igaz Az.

8. A ki cselekszi a bünt : az ördögtől van, mivel az ördög kezdettől fogva vétkezik. A végett jelent meg az Isten fia, hogy rontsa le az ördög műveit.

9. Valaki az Istenből született, bünt nem cselekszik, mivel az Ő maga megmarad abban és nem követhet el bünt, mivel az Istenből született :

10. Abból lehet világosan látni az Isten gyermekeit, és az ördög gyermekeit. A ki nem cselekszik igazságot : nincs az Istenből, és nincs az, a ki nem szereti az atyjafiát.

11. Mert azon üzenet, a melyet kezdettől fogva hallottatok az, hogy szeressük egymást,

12. Nem mint Kain, ki a gonosz-ból vált, és megölte a az atyjafiát. És miért ölte meg? Mivel cselekedetei gonoszok valának; az atyjafijái pedig igazak.

13. És ne csodálkozzatok atyám-fiai azon, ha gyűlöl titeket a világ.

14. Mi tudjuk, hogy általmen-tünk a halálból az életre, mivel szeretjük az atyánkfiai. A ki nem szereti : a halálban marad.

15. Valaki gyűlöli az atyjafiát, ember ölé. És tudjátok, hogy emberölöknek nincs örök élete, mely benne maradna.

16. Arról ismertük meg a szeretetet, hogy Az odaadta életét értettetek. Mi is tartozunk odaadni éltünket az atyánkfiaiért.

17. A kinek pedig van miből éljen e világon; és nézi hogy az atyjafia szükségét lát; és elzárja szívét attól : mikép marad abban az Isten szeretete?

18. Gyermekecskék, ne szeres-sünk szóval se a nyelvvel : hanem cselekedettel és valósággal.

19. És arról fogjuk megismerni, hogy az igazságból vagyunk. És Ő előtte megfogjuk nyugtatni sziveinket.

20. Mert, ha szívünk ismerete ellenünk van, nagyobb szívünknel az Isten, és tud mindent.

21. Szeretteim, ha szívünk ismerete nincs ellenünk : bizodalmunk van az Istenhez;

22. és valamit kérünk megnyer-jük tőle, mivel parancsolatait megtartjuk, és azt cselekeszszük, a mi tetszik neki.

23. És az ő parancsolatja az, hogy higyjünk a fia Jézus Krisztus nevében, és szeressük egymást, mikép megparancsolta nekünk.

24. És a ki megtartja az ő pa-rancsolatait, az Ő benne marad, és Ő abban. S hogy bennünk mara d, megismerjük a Lélekből, a melyet adott nekünk.

#### 4. RÉSZ.

Tegyetek különbséget a tanítók közt, mivel vannak álpróféták, kik tagadják azt, hogy Jézus a testben jött Krisztus. Az Isten szeretet, ki egyszerűlöttét elküldötte értünk. Szeressük mi is atyánkfiai, s ekkép az Istent. Ha ezt tesszük : fé-lelem nélkül nézünk az ítélet elé.

1. Szeretteim, ne higyjetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, ha az Istenből vannak-e, mivel sok álpróféta lépett ki a világba.

2. Erről ismeritek meg az Isten lelkét : valamely lélek az Istenből van, vallást tesz a Jézus Krisztusról, mint testben jöttről;

3. valamely lélek nem tesz val-lást a Jézusról, nincs az Istenből. És ez az antikrisztus-e, a melyről hallottátok, hogy jó, és most a vi-lágon van már.

4. Ti az Istenből vagytok, és győzedelmet vettetek azokon, mivel nagyobb az, a ki bennetek van, mint az, a ki a világban van.

5. Azok a világból vannak. An-nakokáért beszédöket a világból veszik; és a világ hallgat rájuk.

6. Mi az Istenből vagyunk. A ki megismeri az Istent : hallgat ránk. A ki nincs az Istenből; nem

hallgat ránk. Ebből ismerjük meg az igazság lelkét, s a tévelygés lelkét.

7. Szeretteim, szeressük egymást, mivel a szeretet az Istenből van, és valaki szeret, az Istenből született, és az Istent megismeri.

8. A ki nem szeret : nem ismeri az Istent, mivel az Isten szeretet.

9. Azzal lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete rajtunk, hogy fiát, az egyszülöttet, elküldte az Isten a világba, hogy éljünk általa.

10. Abban áll a szeretet, nem hogy mi szeretünk az Istent, hanem hogy Ő szeretett minket, és elküldte fiát engesztelő áldozatul bűneinkért.

11. Szeretteim ha az Isten így szeretett minket, mi is tartozunk egymást szeretni.

12. Az Istent nem látta soha senki ; ha szeretjük egymást, az Isten bennünk marad, és szeretete tökéletes bennünk.

13. És arról ismerjük meg, hogy Ő benne maradunk, és Ő mi bennünk, hogy lelkét közölte velünk.

14. És mi láttuk és bizonyítjuk, mikép az Atya elküldte a Fiút, hogy tartsa meg a világot.

15. Valaki vallja, hogy Jézus az Isten fia, az Isten abban marad, és az az Istenben.

16. És mi megismertük és elhittük az Isten irántunk való szeretetét. Az Isten szeretet ; és a ki a szeretetben marad az Istenben marad, és az Isten abban marad.

17. Abban lett tökéletessé nálunk a szeretet, hogy bizodalmunknak kell lenni az ítélet napján, mivel a milyen Az, olyanok vagyunk mi e világon.

18. Félelem nincs a szeretetben :

de a tökéletes szeretet kiveti a félelmet, mivel a félelem kínoz. A ki pedig fél : abban nem tökéletes a szeretet.

19. Mi szeretjük, mivel ő szeretett minket előbb.

20. A ki ezt mondja „szeretem az Istent“ : és gyűlöli az atyjafiát : hazug az. Mert a ki nem szereti az atyjafiát, a kit lát, nem szeretheti az Istent, a kit nem lát.

21. És az a parancsolatunk van ő tőle, hogy a ki szereti az Istent, az az atyjafiát is szeresse.

## 5. RÉSZ.

A ki hiszi, hogy Jézus a Krisztus : az Isten gyermeke, atyjafiait szereti, Isten parancsolatait megtartja, erősítettván a hit által. Arról, hogy Jézus az Isten fia, bizonyosságot tett maga az Isten. Az Isten fiában örök életünk van, és bizodalmunk az Istenben, és kéréseink meghallgattatnak. A világ a gonosz hatalmában van ; a hívő pedig Istennel közösségben, s azért nem vétkezik.

1. Valaki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, az Istenből született. És valaki szereti a szülét, szereti annak szülöttjét is.

2. Arról ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, ha az Istent szeretjük, és parancsolatait teljesítjük.

3. Mert az az Isten szeretete, hogy parancsolatait tartjuk meg. És parancsolatai nem nehezek.

4. Mert valami az Istenből született, győzedelmet vesz a világon. És az a győzedelem, a mely győzedelmet vett a világon, hitünk.

5. Ki az, a ki győzedelmet vesz a világon, hanemha az, a ki hiszi hogy Jézus az Isten fia ?

6. Ez az, a ki víz által és vér által jött, Jézus Krisztus. Nemcsak vízzel : hanem vízzel és vér-

rel. És a Lelek a bizonyágtevő, mivel a Lélek az igazság.

7. Mert három a bizonyágtevő,

8. a Lélek, meg a víz, és a vér; és ez a három egybehangzó.

9. Ha az emberek bizonyágtételét elfogadjuk: az Isten bizonyágtétele nagyobb, mivel az Isten bizonyágtétele az, hogy a fiáról tett bizonyágot.

10. A ki hisz az Isten fiában: abban meg van az a bizonyágtétel. A ki nem hisz az Istennek: hazuggá tette Őt, mivel nem hitt a bizonyágtételben, a melyet adott fiáról az Isten.

11. És az a bizonyágtétel az, hogy örök életet adott az Isten nekünk; és azon élet a fiában van.

12. A ki bírja a Fiut: bírja az életet. A ki nem bírja az Isten fiát: nem bírja az életet.

13. Ezeket a végett irtam néktek, hogy tudjátok, mikép örök éltetek van, mint a kik hisztek az Isten fiának nevében.

14. És az azon bizodalom, a melyet vetettünk Ő benne, hogy ha valami olyant kérünk tőle, a mi akaratja szerint van, hallgat ránk.

15. És ha tudjuk, hogy bármit kérünk tőle, hallgat ránk, tudjuk, hogy megvannak kérelmeink, azok, a miket kértünk tőle.

16. Ha valaki látja, hogy az atyjafia olyan bünt követ el, a mely nem halálos: esedezik, és életet ad annak, mint a ki nem halálos bünt követ el. Van halálos bűn. Arról nem mondom, hogy esedezék azért.

17. Minden igazságtalanság bűn. Van bűn, a mely nem halálos.

18. Tudjuk, hogy valaki az Istenből született, nem vétkezik; hanem, a ki az Istenből született, megőrizi magát; s azt a gonosz nem illeti.

19. Tudjuk, hogy az Istenből vagyunk; és az egész világ a gonoszban fekszik.

20. De tudjuk, hogy az Isten fia eljött, és értelmet adott nekünk, hogy ismerjük meg az Igazt; és az Igaziban vagyunk az ő fiában Jézus Krisztusban. Az az igazi Isten, és örök élet.

21. Gyermekeskék, őrizkedjétek a bálványoktól.

## A MÁSODIK LEVÉL.

Örültem, hogy gyermekeid közt találtam igazságban járókat. Járjunk a szeretet parancsolatja szerint. Őrizkedjétek az antikrisztusoktól, és ne legyen azokkal semmi közötök se.

1. A presbiter a kiválasztott urnőnek, és gyermekinek, a kiket szeretek én igazságban, nemcsak én pedig, hanem mindenki is, ki az igazságot megismerte;

2. az igazságért, a mely bennünk marad, s velünk lesz örökké.

3. Kegyelem, irgalom, és békeség az Atya istentől és Jézus Krisztustól az Atya Fiától, lesz velünk igazságban és szeretetben.

4. Nagyon megörültem, hogy találtam gyermekeid közt, kik igazságban járnak, mikép megparancsolta az Atya nekünk.



5. És most kérlek urnő nemakarva új parancsolatot írni neked, hanem azt, a mely kezdettől fogva elének vala szabva, hogy szeressük egymást.

6. És a szeretet az, hogy járjunk az ő parancsolatai szerint. És a parancsolat az, hogy mikép kezdettől fogva hallottátok, hogy abban járjatok.

7. Mert sok ámitó lépett ki a világba, a ki nem tesz vallást Jézus Krisztusról, mint testben jövőről. Ez az ámitó és antikrisztus.

8. Vigyázzatok magatokra, hogy a mit kimunkáltatok, el ne veszítsetek, hanem teljes jutalmat nyerjete el.

9. Valaki odább megy, és a Krisztus tudományában nem marad meg, nincs istene. A ki megmarad a tudományban: mind az Atyát, mind a Fiut bírja.

10. Ha valaki hozzátok megy a nélkül, hogy magával vinné e tudományt: ne fogadjátok be házatokba, s ne üdvözöljétek.

11. mert a ki üdvözli, részt vesz annak rossz cselekedeteiben.

12. Noha volna sok, a mit írjak néktek: nem akartam papir és tinta utján, de reménylem, hogy elmegyek hozzátok, és szájjal fogunk szájhoz szólani, hogy örömünk teljes legyen.

13. Köszöntenek téged a kiválasztott nővéred gyermekei.

## A HARMADIK LEVÉL.

Örülök, hogy igazságban jársz. Jól teszed, hogy a hit dolgában fáradó utasokat ellátod. Az ilyeneket tartozunk befogadni. Irtam az egyháznak. De Diótréfes nem hallgat ránk. De cselekedetei nem lesznek elfelejtve.

1. A presbiter a szeretett Gájusnak, a kit szeretek én igazságban.

2. Kedvesem, kívánom hogy mindenben jól legyen dolgod, és légy egészséges, mikép jól van dolga a lelkednek.

3. Nagyon megörültem, hogy atyafiak jövének, a te igazságodról bizonyosságot tőnek, a szerint mint igazságban jársz te.

4. Nagyobb örömöm nincsen annál, mint ha hallom, mikép az én gyermekeim az igazságban járnak.

5. Kedvesem, hű dolgot csinálsz, valamit teszessz az atyafiakkal, s pedig idegenekkel.

6. A kik bizonyosságot tettek szeretetedről az egyház előtt A kiket jól teszed ha ügy ellátsz, a mint méltó az Istenhez.

7. Mert ama névért jövének ki, úgy, hogy a pogányoktól semmit sem fogadtak el.

8. Mi tehát tartozunk befogadni az ilyeneket, hogy az igazságért való munkálkodásban, nekünk is legyen részünk.

9. Irtam valamit az egyháznak. De annak, a ki első akar köztük lenni, Diótréfesnek, nem kelünk mi.

10. Annakokáért, majd ha oda megyek, emlékezetbe fogom hozni cselekedeteit, melyeket tesz, hogy gonosz szavakkal fecseg röllunk, és nem érvén be ezzel, sem ő maga nem fogadja bé az atyafiakat, azokat is, a kik akarják ezt tenni, eltiltja, és kivetli az egyházból.

11. Kedvesem, ne kövesd a rosszat, hanem a jót. A ki jót cselekszik: az Istenből van. A ki rosszat: nem látta azt.

12. Demeter mellett bizonyrágot tett mindenki; maga az igazság is. És mi is bizonyrágot teszünk pedig. És tudod, hogy igaz a mi bizonyrágtételünk.

13. Vólna ugyan sok a mit irjak neked: de nem akartam neked tintával és tollal írni;

14. hanem reményilem, hogy nem sokára látlak, és szájjal fogunk szájhoz szólni.

15. Béke neked! Köszöntenek téged a barátok. Köszönts név szerint a barátokat.

## A JUDÁS LEVELE.

Belopóztak közénk némely vallástalanok. Ezek láttára jusson eszetekbe, mit tett Isten a pusztában az engedetlenekkel, az elesett angyalokkal, ugy Sodomával és Gomorával is. Maradjatok meg hát és küzdjetek a hit mellett. Ovakodjatok, sőt óvjatok másokat is

1. Judás, Jézus Krisztus szolgálója és a Jakab atyjafia, az Atya Istenben szeretve és a Jézus Krisztus számára megtartva lévő hivatottaknak.

2. Irgalom, békesség és szeretet adassék nektek bőségesen.

3. Szeretteim, midőn teljes igyekezettel azon voltam, hogy közös üdvösségünkről irjak nektek; szükségessé lett hogy irjak, intve titeket, hogy küzdjetek a hit mellett, a mely egyszer közöltetett a szentekkel.

4. Mert belopóztak némely emberek, a kik ezen ítéletre régen előjegyeztettek, istentelenek, kik Istenünk kegyelmét buja feslettségre csavarják el, és az egyedüli uristent és urunkat Jézus Krisztust is megtagadják.

5. Emlékeztetni akarlak pedig, miután már egyszer mindent megismertetek, titeket arra, hogy az ur: miután a népet Egyiptom földjéről kiszabadította, a második iz-

ben azokat, a kik hitetlenkedének, elvesztette;

6. és az angyalokat is, kik uraságokat nem tarták meg, hanem saját lakóhelyöket elhagyák, a nagy napon tartandó ítéletre, örök köteleken sötétség alatt tartja fen,

7. valamint Sodoma és Gomora, meg az azok körül fekvő városok is, melyek amazokhoz hasonló módon parázuálkodának és másféle test után járanak, bűnhődésökkel örök tüzről tesznek előttünk bizonyrágot.

8. Mindazáltal ezek is hasonló módon, álmódosásba merülvén, testet fertőztetnek, urasággal nem gondolnak, és dicsőségeket szidalmaznak.

9. Holott Mihály a főangyal, midőn a Mózes teste felett, szavakat váltogatva vitatkozott az ördöggel, nem mert erre szidalmazó ítéletet hozni, hanem ezt mondotta „dorgáljon meg téged az ur.“

10. De ezek, azokat, a mikről nincsen ismeretek, szidalmazták; azokkal pedig, a mikhez, oktalan állatok módjára, természet útján értenek, magokra romlást vonnak.

11. Jaj nekik, mivel a Kain útján jártak, és dijjért a Bálám té-

vedésébe rohantak és elvesztek a Kóré ellenszegülése miatt.

12. Ezek szeretet vendégségeikben a szennyfoltok, kik felelem nélkül veletek vendégeskednek, magokat hizlalják, viznélküli felhők, melyeket a szelek elhajtanak, késő őszi, gyümölcsnélküli, kétszer kihalt, tóból kiszaggatott fák,

13. tenger féktelen habjai, melyek undokságaikat tajtékozva kivetik magokból, bujdosó csillagok, kiknek a sötétség homálya van örökké fentartva.

14. Jövendőlt pedig ezeknek is Énókh, a ki Ádámtól számítva, hetedik, mondván „imé eljött az ur sok ezer szenteivel,

15. hogy itéletet tegyen mindnyájok ellen, és marasztaljon el köztök minden istentelent cselekedetért, melyet istentelenül elkövettek, és minden kemény szóért melyet szólottak ő ellene az istentelen bűnösök.”

16. Ezek zugolódók, elégedetlenek, kívánságaik szerint járok, és szájok gögösen szól, nyereszkeedésből személyeket csodálók.

17. Ti pedig szeretteim emlékezzetek meg a szavakra, melyeket az urunk Jézus Krisztus apostolai mondottak vólt,

18. mivel azt mondották nektek, hogy „az utolsó időben lesznek csufolkodók, kik saját kívánságaik szerint fognak járni, istentelenkedve.”

19. Ezek azok, a kik szakadást okoznak, lelkiesek, Lélek nélküliek.

20. Ti pedig szeretteim, szentes hiteteken folyvást épülvén, a Szentlélek által könyörögvén,

21. magatokat az Isten szeretetében tartsátok meg, várván az urunk Jézus Krisztus irgalmát, hogy örök életet nyerjete;

22. és ezt feddjétek mint kételkedőt,

23. azt pedig tartsátok meg, kiragadván a tűzből, amannak irgalmazzatok óvatosan, gyűlölvén még a ruhát is, mely a testtől szennyet kapott.

24. A ki pedig a megbotlástól meg bir titeket őrizni, és megteheti, hogy fölsége előtt mint bűn nélküliek álljatok örvendezve;

25. a ki egyedüli isten, s urunk Jézus Krisztus által megtartunk; azé a dicsőség, nagyság, erő és hatalom, öröktől fogva mindörökké. Amen.

MTA  
KIK



0 00006 15723 4

